

సంపుటి-V, సంచిక 6

15వ శాసన సభ -సమావేశము-III

రెండవ సమావేశం

వెల : రూ.11-00

23 జనవరి, 2020

బుధవారం (నాల్గవ రోజు)

(శక సంవత్సరము-1941

పుష్యం - 28)

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపాలు
ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

అధికార నివేదిక
OFFICIAL REPORT
విషయ సూచిక

క్రమ సంఖ్య	విషయం	పేజీ నం.
1.	నభ ప్రారంభం (ఉ.గం. 10.23 లకు)	01-01
2.	గత శాసనసభ సమావేశంలో ఆమోదం పొందిన బిల్లుకు శాసనపరిషత్తు చేసిన సవరణలు తిరస్కరిస్తూ యధాతదంగా బిల్లు ఆమోదం (The Andhra Pradesh Education Act 1/1982 (Amendment) Bill, 2019 (L.A. Bill No. 62 of 2019)	01-42
3.	శాసనపరిషత్తులో అధికార వికేంద్రీకరణ బిల్లు తిరస్కరణ గురించి చర్చ	42-87
4.	నభ వాయిదా (సా. గం. 6.00 ని.లకు)	87-87

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ
ప్రధాన అధికారులు

గౌరవ సభాపతి	ః	శ్రీ తమ్మినేని సీతారాం
గౌరవ ఉప సభాపతి	ః	శ్రీ కోన రఘుపతి
కార్యదర్శి(ఇన్‌చార్జ్)	ః	శ్రీ పి.బాలకృష్ణమాచార్యులు
ఉప కార్యదర్శి	ః	శ్రీ ఎం. విజయరాజు
సహాయ కార్యదర్శులు	ః	శ్రీ పి.వి.సుబ్బారెడ్డి శ్రీ కె.రాజకుమార్ శ్రీమతి ఆర్.వనితారాణి శ్రీమతి డా.వై.కామేశ్వరి శ్రీ కె.వెంకటేశ్వరరావు శ్రీ డి.జగన్మోహన్‌రావు శ్రీమతి కె. భారతి శ్రీమతి డి. విజయకుమారి
చీఫ్ రిపోర్టర్	ః	శ్రీమతి ఆర్.ఎస్. శైలజ

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ
గురువారం, జనవరి 23, 2020

(సభ ఉదయం గం. 10.23 ని.లకు సమావేశమైనది. గౌరవ సభాపతి గారు అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు).

(గౌరవ ప్రతిపక్షపార్టీ సభ్యులెవ్వరూ సభకు హాజరు కాలేదు)

MR.SPEAKER: Discussion on English Medium Bill..... ఉపశ్రీ చరణ్ గారు నిన్న చర్చ ప్రారంభించారు కాబట్టి వారి ప్రసంగాన్ని కొనసాగిస్తారు.

(గౌరవ సభ్యురాలు శ్రీమతి ఉపశ్రీ చరణ్ సభలో అందుబాటులో లేరు)

వరప్రసాదరావు గారూ బిల్లు మీద మాట్లాడండి.

శ్రీ వెలగపల్లి వరప్రసాద్ రావు (SRI VELAGAPALLI VARAPRASAD RAO)(గూడూరు): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా. Honestly we are so impressed by your patience. ఇలాంటి crisis లో మీరు సహనం చూపిస్తూ చాలా చక్కగా సభా కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తున్నారని నా వ్యక్తిగత భావన. అందుకు అధ్యక్షుల వారిని మనస్ఫూర్తిగా నేను అభినందిస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఒకసారి ఇంగ్లీషు మాధ్యం మీద నా భావాలు తెలియజేయడమైనది. అది ప్రశ్నోత్తర సమయంలో గత సమావేశాల్లో చెప్పాను. అవి కాకుండా మిగిలిన విషయాలను ఇప్పుడు మాట్లాడాలనుకుంటున్నాను. ముఖ్యంగా మన సమాజంలో అసమానతలు చాలా ఎక్కువగా ఉన్నాయి. చాలా స్టడీస్ ఏమి చెబుతున్నాయంటే కేవలం ఒక శాతం ప్రజలు దాదాపు రాష్ట్ర సంపదలో 60 శాతానికి పైగా అనుభవిస్తున్నారనేది తేటతెల్లంగా తెలుస్తోంది. మరో 20 శాతం ఉన్న ప్రజలు 20 శాతం రాష్ట్ర సంపద ఉపయోగించుకుంటున్నారు. చివరకు మిగిలిన 79-80 శాతం మంది ప్రజలు కేవలం 20 శాతం మిగిలి ఉన్న రాష్ట్ర సంపద కొరకు ప్రాకులాడుతున్నారన్న విషయం తెలిసిందే. అందుకు కారణమేమిటంటే తరతరాలుగా కొన్ని వేల సంవత్సరాలుగా శాస్త్రాలు కావచ్చు మరేమైనా కావచ్చు చాలా మంది సమాజంలో అణగదొక్కుబడటం, అవకాశాలు లేకపోవడమన్నది మనం చూశాం. ఇప్పటికే ఒకసారి నేను సభాముఖంగా చెప్పాను, మళ్ళీ చెప్పవలసిన ఆవశ్యకత ఉంది. కొన్ని జాతుల వారికి అవకాశాలు లేకుండా చదువుకోకూడదని ఒక చట్టం, ఉద్యోగాలు చేయకూడదనేది ఒక చట్టం, వ్యాపారం చేయకూడదని మరోచట్టం, వాళ్ళ పేర్ల మీద భూములు ఉండకూడదనేది మరో చట్టం. ఈ నాలుగు చట్టాలుండటం వలన అసమానతలు ఎక్కువైపోయాయి, సామాజిక అసమానతలు, ఆర్థిక అసమానతలు చాలా ఎక్కువై పోయినాయి. భవిష్యత్తులో ప్రభుత్వాలు ఎన్ని సంక్షేమ పథకాలు, కార్యక్రమాలు ప్రవేశపెట్టినా ఆరోజుకు, ఆ నెలకు, ఆ సంవత్సరానికి మాత్రమే సరిపోతాయి తప్ప తర్రాల్లో మాత్రం

మార్పు రాదు. తరాలలో మార్పు రావాలంటే ఇప్పుడున్న పరిస్థితులను బట్టి మన భూములంటే పేదవాళ్లు ఎవరూ కొనలేరు కనుక ఏ దళిత వాడలో చూసినా, గ్రామ గ్రామాల్లో చూసినా ఏ ఒక్కరికి కూడా ఒక సెంటు భూమి కూడా లేని పరిస్థితి ఉందని చాలా మందికి తెలిసిన విషయమే. కాబట్టి సమాజంలో అసమానతలు తగ్గలంటే తప్పనిసరిగా విద్య చాలా అవసరం. ఆ విషయంలో వయస్సులో చిన్నవారైనా కూడా జగన్మోహన్ రెడ్డి గారికి చేతులు జోడించి నమస్కారాలు పెట్టాలి. ఎందుకంటే తరతరాలు అభివృద్ధి చెందాలంటే ఒకటి ఆరోగ్యం చూసుకోవాలి, రెండవది విద్య. ఈనాడు విద్య అనేది చాలా సవాలు అయింది. వెనుకటిలాగా ఏదో ఒక డిగ్రీ చదివారంటే ఏదో ఒక ఉద్యోగం వస్తుందనే భావన, అవకాశం ప్రస్తుతం లేదు. కాంపిటీషన్ బాగా పెరిగిపోయింది. పోటీతత్వం పెరిగింది. అందులో ఇంగ్లీషు గ్లోబల్ ల్యాంగ్వేజిగా ప్రపంచభాషగా తయారైంది. ప్రపంచభాషలో ఎవరైనా నెగ్గలంటే తప్పనిసరిగా చిన్న వయస్సు నుంచి కూడా సాధన చేయాలి. మొక్కై వంగనిది మానై వంగదు అన్న సామెత మనందరికీ తెలుసు. ఆ చట్టంలో కూడా తేటతెల్లంగా చెప్పడం జరిగింది. తప్పనిసరిగా ఇంగ్లీషు చిన్న వయస్సు నుంచి నేర్చుకుంటే చాలా బాగుంటుంది, నేను ఏ విధంగా పైకి వచ్చాననే విషయాన్ని కూడా గత సమావేశాల సందర్భంగా చెప్పడం జరిగింది. అక్షరాస్యతలేని, ఎ.బి.సి.డి.లు రాని వ్యక్తి ఐదవ తరగతి వరకు తెలుగు మాధ్యమంలో, ఆ తర్వాత కేవలం ఇంగ్లీషు మీడియం నందు చదివిన కారణాన నేను పైకి వచ్చానని చెప్పడం జరిగింది. ఇప్పుడు ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఇంగ్లీషు మాధ్యమం తప్పనిసరి అని పెట్టడం వల్ల తప్పనిసరిగా మనమంతా హర్షించవల్సిన విషయమే. ఎందుకంటే తల్లిదండ్రులు నిరక్షరాస్యులైతే అక్కడున్న ఉపాధ్యాయులు నిర్ణయిస్తారు. ఇంగ్లీషు మీడియం అన్నది తల్లిదండ్రులే నిర్ణయించమని చెప్పాలి. నిన్న సభ ముందుకు వచ్చిన అమెండ్మెంట్స్ కూడా నేను చూశాను. బిల్లుకు సంబంధించి సవరణలు చేయమని కౌన్సిల్లో తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు ఇక్కడకు బిల్లును పంపారు. అది చదివితే అందులో ఒక అమెండ్మెంట్లో పేరెంట్స్కు అవకాశం ఇవ్వండి అని చెప్పారు. అవకాశం ఇస్తే ఏమి జరుగుతుందంటే అక్కడ పాఠశాలల్లో పనిచేసే టీచర్లు తెలుగు మీడియం నందు కంటిన్యూ అవడానికి చివరకు బలి అయ్యేవాళ్లు ఎవరంటే నిరక్షరాస్యులే. ముఖ్యంగా 80 శాతానికి పైగా ఉన్న ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీ వర్గాలు మాత్రమే బలి అవుతారు. కనుక ఈ విధంగా తప్పనిసరిగా ఇంగ్లీషు మీడియం అన్ని ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో పెట్టడం అందరూ హర్షించదగ్గ విషయం. ఇందాక చెప్పినట్లుగా ఒక్క విద్యే అసమానతలు తగ్గించడానికి అవకాశం ఉండేది. వేరే మార్గం ఏమి కనిపించడం లేదు. అది వస్తే అప్పుడు మంచి ఉద్యోగాలు వస్తాయి. అప్పుడే సమాజం బాగుపడుతుందనేదే ప్రధాన ఉద్దేశం.

అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు విద్య మీద వర్ణాతీతంగా, చెప్పలేనంతగా ఫోకస్ పెడుతున్నారు. ఒక్క విషయంలో కాదు. అమ్మఒడి పథకం అమలుకావడం వల్ల తరతరాలుగా ఆయా పేద కుటుంబాలు బాగుపడటానికి, ఒక కులం వాళ్లు బాగుపడటానికి అవకాశాలు చాలా ఎక్కువ. దారిద్ర్యరేఖకు దిగువన దాదాపు 40 శాతానికి పైగా జనాభా ఉన్నారని భారతదేశంలో

మనకందరికీ తెలిసిందే. అందులో 80 నుంచి 90 శాతం వరకు ఉన్నది ఎస్సీలు, ఎస్టీలు, బీసీ మైనారిటీ వర్గాలే. కనుక ప్రభుత్వాలు ఏ ఒక్క సంక్షేమ పథకం పెట్టినా కూడా ఎక్కువ మంది కవర్ అయ్యేది వీళ్లే. దురదృష్టవంతులని కూడా చెప్పవచ్చు, ఎందుకంటే తరతరాలుగా కొన్ని వేల సంవత్సరాలుగా ఆ విధంగానే జరిగింది. ఇంగ్లీషు మీడియం చాలా ముఖ్యమైన ప్రాధాన్యత వహిస్తుంది. అందులో తప్పనిసరి అని పెట్టడం అన్నది ఇంకా బాగుంది. అదే విధంగా నాడు-నేడు అనే కార్యక్రమం గురించి చెప్పాలంటే ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఒక చిన్న విషయం మాత్రం చెప్పాలి.

ఉ.10.30

ప్రభుత్వ పాఠశాలలకు వెళ్లే పిల్లలు ఎక్కువగా ఎందుకు మానేస్తున్నారు అంటే పదవ తరగతి వరకు చదువుకున్న తరువాత నూటికి డెబ్బై ఏడు శాతం వరకు విద్యను మానేస్తున్నారు. ప్రభుత్వ పాఠశాలలు సరిగా ఉండక పోవడం అందులోనూ ఎనభై శాతం వరకు ఈ వర్గాల విద్యార్థులే ఉన్నందున ఆ విషయంలో పడిపోవడం వలన చాలా బాధపడిపోతున్నారు. నాడు-నేడు ప్రోగ్రామ్ కింద పాఠశాలల్లో మరుగుదొడ్లు ఇతర మౌలిక వసతులు కల్పించడం వలన చదువులు మానేసే బాలికల సంఖ్య బాగా తగ్గగలదు. ఈ కార్యక్రమాలు తలపెట్టిన మన ముఖ్యమంత్రిగారిని పొగడటం కాదు గానీ ఏ మేధావికి, ఏ రాజకీయవేత్తకు, ఆర్థిక శాస్త్రవేత్తకు కూడా అందని ఆలోచనలను భగవంతుడు ఎవరి ద్వారా ఇస్తున్నాడో ఎవరికీ అందడం లేదు. ఆ పారామీటర్లు ప్రకారం పాఠశాలలో విద్యార్థుల హాజరు శాతం బాగా పెరుగుతుంది, పాఠశాలలకు వెళ్లకుండా మానేసే వారి సంఖ్య కచ్చితంగా తగ్గుతుంది. ఇది పేదవారి కుటుంబాలకు బాగా మేలు చేస్తుంది.

పాఠశాలలో విద్యార్థులకు బ్యాలెన్స్ మెనూ అందించనున్నారు. ప్రోటీన్స్, కార్బోహైడ్రేట్స్, ఫ్యాట్స్ సమపాళ్లలో ఉంటాయి. గుడ్లు, ఫ్రైడ్ రైస్ వంటివి మెనూలో అందించడం కూడా మంచిదే. చాలా వరకు తెలిసిన విషయం ఏమంటే సమతుల, పోషక, బ్యాలెన్స్ డైట్ తీసుకునే విద్యార్థులకు చెప్పి చదువును చక్కగా ఆ లేత మనసులు అందిపుచ్చుకోగలవు. ఆకలితో ఉన్నవాళ్లు, సమతుల ఆహారం తీసుకోని వారు అరవై, డెబ్బై శాతం వరకు మాత్రమే అర్థం చేసుకోగలరు. అదే మధ్యాహ్నం భోజనంలో సమతుల ఆహారం పొందిన విద్యార్థులు బోధించిన విద్యను గరిష్ట స్థాయిలో అందిపుచ్చుకోగలరు. దాని తోపాటుగా ఫీజు రీయింబర్స్ మెంట్ ను ప్రారంభించిందే డా.వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి గారు అన్న విషయం అందరికీ తెలిసిన విషయమే. ఐనప్పటికీ వారి తరువాత కాలంలో చాలా మంది ఫీజులు చెల్లించ లేక, మెస్ ఫీజులు చెల్లించుకోలేక ఆత్మన్యూనతా భావానికి లోనై చదువులు మధ్యలోనే మానేయడం కూడా అందరికూ తెలిసిన విషయమే. అందుకు ఈ ప్రభుత్వం రూ.20,000/- చొప్పున ఫీజు రీయింబర్స్ మెంట్ చేయడం ద్వారా చదువు మధ్యలో నిలిపివేయడాన్ని కూడా అరికడుతున్నారు. ఇటువంటి ఆలోచనలు చాలా గొప్పవని నేను సంతోషిస్తున్నాను.

ఇంగ్లీషు భాష ప్రపంచ భాష, పరిశోధనా విద్య కూడా ఇంగ్లీషులోనే ఉంటుంది. సాంకేతిక పరిజ్ఞానం కూడా ఇంగ్లీషు భాష లోనే దొరుకుతుంది, బిజినెస్, మార్కెటింగ్, ఇంటర్వ్యూస్ అన్నింటా ఆంగ్ల భాషనే కనిపిస్తోంది. అలాగే ఇంగ్లీషు మీడియంలో తమ పిల్లలను చదివించి చాలా మంది తల్లిదండ్రులు అప్పులపాలైన విషయాన్ని కూడా చూశాం. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చింది కాబట్టి పిల్లలను చదివించే తల్లిదండ్రులు అప్పులపాలు కానవసరం లేదు, ఎవరినీ రుణం కావాలని దీనంగా కోరనవసరం ఉండదు. సభలో చంద్రబాబు నాయుడు గారు లేరు, వారి గురించి మాట్లాడకూడదు. వారికి ప్రజలు ఇచ్చిన అవకాశాన్ని ఉపయోగించుకోలేదు. అయినప్పటికీ వారి గురించి మాట్లాడే అవకాశం రాలేదు. అధ్యక్షుల వారి దయతో ప్రస్తుతం వారి గురించి నాలుగు మాటలు చెబుతాను. వారు ఒక్కసారి కూడా వారికి వారు ఎన్నికలలో గెలుపొందినట్లు నాకు తెలిసి లేదు. మొదటిసారి ఎన్టీఆర్ గారి దయ అన్నది అందరికీ తెలిసినదే. రెండవసారి బీజేపీ అని తెలిసిందే. మూడవసారి ఆయన దగ్గరకు వెళ్లిన విషయం అందరకూ తెలిసిందే తిరిగి పాకులాడుతున్నారు. ఆయన అంతటి సమర్థులు. అలాంటి అహంకారిని ఎక్కడా నేను చూడలేదు. అనుభవం పెరిగే కొద్ది మాలాంటి వారు ఇంకా నేర్చుకుంటూ ఉంటే నిజంగా రాజకీయం ఒకమనిషికి చాలా పరిపక్వతనిస్తుంది. ఐఏఎస్ సర్వీసు చేసి రాజకీయాలలోకి వచ్చిన నేనే ప్రతి రోజు నేర్చుకుంటూ ఉంటాము. అది చాలా చాలా అవసరం కూడా పాలిటిక్స్ మేకింగ్ ఎ పర్సన్. పూర్తి మనిషిని చేస్తుందన్నది నా భావన. కానీ వారు ఏమీ నేర్చుకున్నట్లు లేదు. మొన్న వారు దళితులను అన్న మాట కానీ, నేను విన్నాను నేను అనలేదు ఊరికే మీరు వక్రీకరిస్తున్నారని అన్నారు. అప్పుడు నేను అన్నాను నేను అనలేదు అని మాజీ ముఖ్యమంత్రి గారిని చెప్పమనండి అన్నాను. నిజంగానే నేను ఆ మాట అనలేదు అంటే మేము కరెక్ట్ చేసుకుంటాము. సోషల్ మీడియాలో మేము చూశాము కనుక పదేపదే అన్నారు అని చెబుతున్నాను. అలాగే బీసీలను తోకలు కత్తిరిస్తామనడం, అంతు చూస్తామని అనడం ఇవన్నీ కూడా రాజకీయం తెలిసి, ప్రజా జీవితంలో ఉన్న వ్యక్తి, ఒక సాధారణ కుటుంబంలో నుండి వచ్చిన వారు ఆ విధంగా మాట్లాడటం చాలా బాధ అనిపిస్తోంది.

భారతదేశంలో అత్యంత ధనవంతులైన ముఖ్యమంత్రి ఎవరు అంటే నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారని ఎన్నికల సంఘం తేటతెల్లం చేసిన సంగతి అందరికీ తెలిసింది. నాకు తెలిసినంత వరకు మాజీ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు గారికి అధికారికంగా రూ.186కోట్లు ఉన్నది, ఆ తరువాత వారి సతీమణి గారి దగ్గర ఉన్నది మరో రూ.3వేల కోట్లు, కుమారుని దగ్గర రూ.2వేల కోట్ల చిల్లర మిగిలినవన్నీ అవన్నీ కలుపుకుంటే చాలా మొత్తము ఉంటుంది. ఈ వివరాలన్నీ దిన పత్రికల్లో వస్తుంటాయి. అంతా అవినీతి అని ఎన్నికల సంఘం చెప్పడం జరిగింది. ప్రజాస్వామ్యంలో జన్మభూమి కమిటీలన్నది ఏ చట్టంలో చెప్పబడింది? ఆయన దిగి పోయారు, మాకు చాలా సంతోషంగా ఉంది. నేను కూడా జిల్లా కలెక్టరుగా పనిచేశాను ప్రతి ఒక్కరూ మంత్రులను కలవలేరు, సెక్రటేరియేట్కు వెళ్లేరు. ఒక రోజు నేను నెల్లూరు జిల్లా కలెక్టరు గారి దగ్గరకు వెళ్లి అర్హతలు ఉన్న వ్యక్తులున్నారు వారికి రైతు రథం అని పిలువబడే బ్రాడ్జర్స్ ఇప్పించమని కోరితే ఆనాటి అక్కడ జిల్లా కలెక్టరు గారు మీకు తెలుసు కదా సార్

అన్నారు. ఎంత బాధ అనిపిస్తుందంటే ఆ మాట ఏమిటంటే జన్మభూమి కమిటీలు సంతకం చేస్తే కానీ ఇవ్వలేను. జన్మభూమి కమిటీలు సంతకం చేయనిది నేను ఏమి చేయలేనని చెప్పారు. నాలాంటి వాళ్లము అక్కడకు వెళ్లి సంతకం అడగలేము. ఆ విధంగా అప్రజాస్వామ్యం అంటే వారు లేనప్పుడు అనకూడదేమో. ఎవరో పిరికి వాళ్లే చేస్తారు, ధైర్యవంతులు ఒక్కసారే ఒక్కమాట చెబుతారు. ఇంగ్లీషులో ఒక సామెత ఉంది. **A brave man dies only once, a dauntless man die many times** పిరికివాడు ప్రతిరోజూ చనిపోతాడట.

ప్రజలు గొప్ప అవకాశం ఇచ్చారు. మొదటి రెండు సంవత్సరాలు పత్రికల్లోనే చూశాను. ఆ సమయంలో జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి దయతో నేను ఎంపీని అయ్యాను. మొదటి రెండు సంవత్సరాలు విమర్శించినట్లు నేను చూడలేదు. ఆ తరువాత ఎప్పుడైతే మేనిఫెస్టోలో నోటి నిండా సత్యదూరమైన మాటలే చెప్పారు.

ఉ.10.40

ఒక వ్యక్తికి ఉండకూడనివి అన్నీ చంద్రబాబునాయుడుకు ఉన్నాయి. అన్నీ “అ” తోనే స్టార్ట్ అవుతాయి. అసమర్థత, సత్యదూరమైన మాటలు, అహంకారం ఇవన్నీ “అ” తోనే వస్తాయి. ఉండవలసిన “అ” అభివృద్ధి మాత్రం లేదు. పేదవాడికి గుర్తుండే విధంగా ఏమాత్రం చేయలేదు. ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్రెడ్డిగారికి, వైఎస్సార్ కాంగ్రెస్ పార్టీకి ప్రజలు ఇంత చక్కటి మెజారిటీ ఇచ్చినప్పుడు, కనీసం వారికి ప్రజాస్వామ్య విలువ తెలుసుంటే ఆ భయం ఉండేమో. ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్రెడ్డిగారు చాలా బాగా చేస్తున్నారు, మళ్ళీ జన్మలో ఇక అధికారంలోకి రాలేమేమో అన్న భయంతో వారు ఈ విధంగా చేస్తున్నారేమో. మొట్టమొదటి రోజు నుంచీ కూడా ఏ బిల్లును సభలో ప్రవేశపెట్టినా కూడా వారు వ్యతిరేకిస్తున్నారు. ఆయనలో ఒక భయం వచ్చినట్లు ఉందని నాకు అర్థమయింది. జగన్మోహన్రెడ్డిగారు సంక్షేమ పథకాలన్నీ ఇస్తున్నారు, తెలుగుదేశం పార్టీ గతంలో వారి మేనిఫెస్టోలో పెట్టినవి ఏమీ చేయలేదు, సత్యదూరమైన మాటలు చెప్పారు. జగన్మోహన్రెడ్డిగారు వైఎస్సార్ కాంగ్రెస్ పార్టీ అధ్యక్షులుగా నా మేనిఫెస్టోను సవాల్గా పెడుతున్నాను, ఎవరికి కావాలన్నా వారి వాళ్ల టేబుళ్ల మీద పెట్టుకోవచ్చు, గోడలమీద అతికించి చూసుకోవచ్చని అన్నారు. తెలుగుదేశం పార్టీ నాకు తెలిసి గత ఐదు సంవత్సరాల్లో 2014-2019వరకు ఒక్కసారి కూడా వారి మేనిఫెస్టో మీద వైట్పేపర్ పెట్టినట్లు గానీ, లేదా ఒక రెవ్యూ చేయటం చూడలేదు. ఎందుకంటే తమిళనాడులో హీమాహీమీలైన కరుణానిధిగారి గురించి చెప్పాల్సిన ఆవశ్యకత చాలా ఉంది. చంద్రబాబునాయుడుగారికి ఎంత అనుభవం ఉందో కరుణానిధిగారికి కూడా అంతే అనుభవం ఉంది. కరుణానిధిగారు ప్రతి ఆరు నెలలకు ఒకసారి మేనిఫెస్టోలో ఏమేమి చెప్పాము ఏమేమి చేశాము అని రెవ్యూ చేసేవారు. చంద్రబాబునాయుడుగారు ఏ ఒక్క రోజూ కూడా మేనిఫెస్టో మీద ఒక్కసారి కూడా రెవ్యూ పెట్టింది లేదు. ప్రజలను మోసం చేసినట్టే కదా, సత్యదూరమైన మాటలు చెప్పినట్టే కదా! అది వారికి తగునా? ఇప్పుడు జగన్మోహన్రెడ్డిగారికి కనీసం ఒకటి, రెండు సంవత్సరాలు

అయినా అవకాశం ఇస్తే ఎంత బాగుంటుంది? (బెల్) ప్రజలు కూడా మెచ్చుకుంటారనేది నా భావన. కనుక చంద్రబాబునాయుడుగారు ఇప్పటికైనా తెలుసుకుని, ప్రజలు మాకు అవకాశం ఇచ్చారు, దయచేసి ప్రతి చిన్న విషయాన్ని కూడా రాజకీయం చేయవద్దు.

అధ్యక్షా, మరో రెండు నిమిషాలు సమయం కావాలని కోరుతున్నాను. ఒక్కసారి ఆ చట్టాన్ని చదవమంటున్నాను. చెప్పిందే మళ్ళీ చెప్పటం లేదు. ఒకసారి ప్రజలకు కూడా మాద్వారా వెళ్లాలనేది మా భావన. చంద్రబాబునాయుడుగారి ఆలోచనా విధానం ప్రకారం అమరావతిలో గత ఐదు సంవత్సరాలు చేయాలన్న పని చేసుంటే బాగుండేది. వారిని, వారి రాజకీయాలను జన్మభూమి కమిటీలు ఎలా నాశనం చేశాయో చూశాం. అదేవిధంగా ఈ అమరావతి కూడా. ఎందుకంటే ఏమీ చేయలేదు అన్న విషయం అందరికీ తెలిసిపోయింది. ఎక్కడినుంచి అయినా ఇప్పుడు ఇక్కడికి రావాలంటే మంచి రోడ్డు లేకపోవడం, వసతి లేకపోవడం, చాలాచాలా దురదృష్టకరం. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా స్పష్టంగా ఏమి చెప్పారంటే, ప్రతి ప్రాంతం సమగ్రాభివృద్ధి చేస్తాం, జోన్లుగా విడగొడతాము, అభివృద్ధి చేస్తాము, కమిటీలు వేస్తాము అని తేటతెల్లంగా చెప్పినప్పుడు చంద్రబాబునాయుడుగారికి ఎందుకు ఆ అమరావతి పిచ్చి అని అడగుతున్నాను.

మరొక ఉదాహరణ కూడా చెప్పాలి. అక్కడ కరుణానిధిగారు అనుభవజ్ఞులు. వారు ప్రస్తుతమున్న సెక్రటేరియేట్ సరిపోవడం లేదు అని పెద్ద సెక్రటేరియేట్ రూ.1000కోట్లతో కట్టించారు. కట్టించిన ఐదు సంవత్సరాల తరవాత జయలలితగారు అధికారంలోకి వచ్చి సెక్రటేరియేట్ మార్చిన సంగతి అందరికీ తెలిసిన విషయమే. ప్రస్తుతం మన సెక్రటేరియేట్కు దానంతా కూడా కాదు. జయలలితగారు వచ్చిన తరవాత ఏమి చేశారంటే మాకు ఈ సెక్రటేరియేట్ వద్దు, ఆ భవనంలో మేము ఆసుపత్రిని పెట్టుకుంటామని దానిని జనరల్ ఆసుపత్రిగా పెట్టారు. మరలా ఐదు సంవత్సరాల తరవాత కరుణానిధిగారు అధికారంలోకి వచ్చిన తరవాత కరుణానిధిగారు గాని, డీఎంకేవాళ్లు గాని ఏరోజూ కూడా వీధుల్లో ఈవిధంగా చేయలేదు. ప్రజలు చంద్రబాబునాయుడుగారికి అవకాశం ఇచ్చినప్పుడు ఆయన ఒకటి పెట్టారు, ఇక్కడేమీ అభివృద్ధి లేదు గనుక అన్ని ప్రాంతాలనూ అభివృద్ధి చేయాలని జగన్మోహన్రెడ్డిగారు వారి మేనిఫెస్టోలో కూడా పెట్టడం జరిగింది. జగన్మోహన్రెడ్డిగారికి ప్రజలు అవకాశం ఇచ్చినప్పుడు వారి ప్యూస్ పెడుతున్నప్పుడు చంద్రబాబునాయుడుకు ఎందుకు అంత బాధో నాకేమీ అర్థం కావట్లేదు. ఆ అమరావతి పిచ్చి చంద్రబాబునాయుడుగారికి వ్యక్తిగతంగా ఎందుకు వచ్చిందో ఈరోజు ఎవరికీ కూడా అర్థం కావడం లేదు. ఎందుకంటే సరైన రాజకీయం తెలిసిన వ్యక్తి అయితే, ఇప్పుడు జగన్మోహన్రెడ్డిగారికి ప్రజలు అవకాశం ఇచ్చారు గనుక వారు పెట్టిన ప్రతీ బిల్లులో తేటతెల్లంగా చెప్పారు. అప్పుడు చంద్రబాబునాయుడుగారు 2014-2019వరకు ఏవైతే చట్టబద్ధంగా చేశారో వాటిలో ఏ ఒక్కటి కూడా తీసివేయబడదు, ఏ ఒక్క భవనం కూడా నిరూపయోగంగా ఉండదు, రాజధానికి భూములు ఇచ్చినవారికి కౌలును 10 నుంచి 15 సంవత్సరాలకు పెంచామని తేటతెల్లంగా

చెప్పినప్పుడు ఎందుకు వారు అలా ఉన్నారో నాకు అర్థంకావడం లేదు. కనుక వారు ఇప్పటికైనా తెలుసుకుని ప్రజాస్వామ్యాన్ని గౌరవించాలని చంద్రబాబునాయుడుగారికి తెలియజేస్తున్నాను.

ఇంగ్లీషు మీడియం విషయమై మనస్ఫూర్తిగా మరొక్కసారి ఈ ప్రభుత్వానికి వ్యక్తిగతంగా వందనాలు తెలియజేస్తున్నాను. ఎందుకంటే పేదవారికి ఇదే విమోచన. He is like a Messiah to the poor people అన్నది నా భావన. వారికి మనస్ఫూర్తిగా వ్యక్తిగత వందనాలను తెలియజేస్తూ, అధ్యక్షుల వారికి నాకు ఇంత చక్కటి అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలను తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కరణం ధర్మశ్రీ (SRI KARANAM DHARMASRI) (చోడవరం): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా. ఈరోజు ఏ దేశం వెళ్లినా సరే అందరికీ కమ్యూనికేట్ చేసే ఏకైక ప్రపంచ భాష ఆంగ్లం అన్నది అందరికీ తెలుసు. అందుకనే ప్రపంచ దేశాలతో పోటీ పడాలన్నా, ప్రపంచ దేశాలలో ఉన్న విద్యావంతులు ఉద్యోగాలకు వెళ్లినప్పుడు గాని, పోటీ పరీక్షలకు వెళ్లేటప్పుడు గాని, లేదా ఎక్కడైనా గానీ ఒక దేశంలో స్థిరపడాలనుకుంటే ఇంగ్లీషు లేకుండా అసలు కూడా నిలబడలేని, ఉండలేని పరిస్థితి. అందుకనే ఇంగ్లీషు వస్తే అసెట్ - లేదంటే వేస్ట్. నిజంగా పరిస్థితి అలా అయిపోయింది. మన ఆంధ్రప్రాంతంలో ఉంటే సరిపోదు. మిగిలిన ప్రాంతాలకు వెళ్లినప్పుడు ఏదైనా పక్క రాష్ట్రానికి వెళ్లినప్పుడు దక్షిణాది రాష్ట్రాల్లో ఉన్నవారు గాని పక్క రాష్ట్రానికి వెళితే హిందీ చాలా తక్కువ వస్తుంది. ఎందుకంటే ఇంగ్లీషు రాకపోతే ఎపి నుంచి యుపికి వెళ్లినా సరే అక్కడ తెల్లమొహం వేసుకుని వెనక్కి వచ్చే పరిస్థితి ఉంటుంది. ఇంగ్లీషు మీడియాన్ని మనం ఎంత తొందరగా ప్రారంభిస్తే అంత మంచిదని ఒక మంచి సంకల్పంతో గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక కార్యక్రమం పెట్టి ఇమ్మీడియట్గా అన్ని ప్రాథమిక పాఠశాలల నుంచి హైస్కూల్ వరకూ కూడా ఇంగ్లీషు మీడియం పెట్టాలన్నారు. గతంలో రాజశేఖరరెడ్డిగారి హయాంలో 2008లో ఇంగ్లీషు మీడియాన్ని ఒకటవ తరగతి నుంచి ఆరవ తరగతి వరకూ పెట్టాలి, అలాగే ప్రతి స్కూల్లో సమాంతరమైన భాషగా పెట్టాలని అని అనుకున్నా, 98.5శాతం వరకూ ప్రైవేటు స్కూల్స్లోనే ఇంగ్లీషు మీడియం కంటిన్యూ అయింది తప్ప ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఎక్కడా లేని పరిస్థితి. అందుకనే ఇమ్మీడియట్గా ఈ భాష చాలా అవసరం, ఇంగ్లీషు వచ్చి ఉంటే ఎక్కడినుంచైనా మేనేజ్ చేయొచ్చు, మొబిలైజ్ చేయొచ్చు, మోటివేట్ చేయొచ్చు అనే భావనతోనే ఈ బిల్లును తీసుకురావడం జరిగింది. మనం ఒకసారి చూసుకుంటే సాధారణంగా “ఇంగ్లీషు వస్తే ఆనందం - ఇంగ్లీషు రాకపోతే ఆందోళన” అనే పరిస్థితిలో ప్రతి ఒక్కరూ కూడా తెల్లమొహాలు వేసుకునే పరిస్థితి కనిపిస్తుంది. ఎవరైనా పిల్లలు తల్లిదండ్రుల దగ్గర ఇంగ్లీషు మాట్లాడుతున్నారనుకోండి, ఆహా నా పిల్లలు ఇంగ్లీషులో మాట్లాడుతున్నారు అని ఎంతో సంతోషంగా, గర్వంగా ఫీలవుతారు. వారికి కూడా సొసైటీలో గౌరవం, మర్యాద, పేరు ప్రతిష్టలు తీసుకొచ్చే ఏకైక భాష ఇంగ్లీషు.

ఏ దేశమేగినా ఎందుకాలిడినా,

పొగడరా నీ తల్లి భూమి భారతిని,
నిలపరా నీ జాతి నిండు గౌరవం

అని గురజాడ అప్పారావుగారు చెప్పారు. మరి ఏ దేశమేగితే ఆ దేశంలో మనం తెలుగు మాట్లాడితే సరిపోదు. ఎందుకంటే మన భారతదేశం గురించి, మన దేశ ఔన్నత్యాన్ని, మన విధానాల్ని మనం చెప్పాలనుకుంటే ఇంగ్లీషు వస్తేనే గాని, “ఏ దేశమేగినా ఎందుకాలిడినా పొగడరా నీ తల్లి భూమి భారతిని” అని మన భారతదేశం గురించి చెప్పుకోవాలనుకుంటే without English we are unable to run any place.

ఈ సందర్భంగా ఒక మాట చెప్పాలి. “Without English we are unable to flourish, otherwise finish. So, everybody should encourage English” ఇది అందరికీ తెలుసు. ప్రతిపక్షం వాళ్లు కూడా ఇక్కడి సభలో ఇంగ్లీషు బ్రహ్మాండంగా ఉంటుంది, ఇంగ్లీషు మంచిదే అని సమర్థించారు. నేనే ముందు ప్రవేశపెట్టానని, అదంతా నేనే పూసుకున్నాను, రాసుకున్నాను, గతంలో నేనే ఇదంతా ఇలా పెట్టాను అని చెప్పిన పెద్దమనిషి అక్కడికి వెళ్లాక లేదన్నారు. ఇక్కడినుంచి నొసలతో వెక్కిరించడం, నోటితో నవ్వడం అనే రీతిలో వారు చేసిన కార్యక్రమం చూస్తే చాలా విడ్డూరంగా ఉంది.

ఉ.10.50

ప్రతిదీ అలాగే చేస్తారు. ఇక్కడెమో అమ్మో ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన ఇంగ్లీష్ మీడియం ప్రజల్లో వెళుతుందని, గతంలో దాన్ని మేమే ప్రవేశపెట్టామని అంటారు. అందుకే ‘యూటర్న్ బాబు’గా పేరు సార్థకం చేసుకున్నారు. ఈ బిల్లును సభలో సభ్యులందరూ సమర్థించారు, శాసనపరిషత్లో బిల్లును రిజక్ట్ చేసే కార్యక్రమానికి చంద్రబాబు గారు గ్యాలరీలో కూర్చోని డైరెక్షన్స్ ఇచ్చారు. గ్యాలరీ నుంచి డైరెక్షన్, సభలో యాక్షన్ అన్న రీతిలో చేసిన కార్యక్రమం చేశాం. నిన్న కూడా కెమెరామెన్గా పోషించిన పాత్ర క్లియర్గా చూశాం.

ప్రైవేట్ స్కూల్స్కు సంబంధించి టీచర్స్కు బీఎడ్, డీఎడ్, టీటీసీ అక్కరలేదు, స్కూల్స్ ఉన్న వారిని టీచర్స్గా అపాయింట్ చేసుకుంటున్నారు. 98.5శాతం ఇంగ్లీష్ మీడియం స్కూల్స్ ఉన్నాయంటే కారణం స్కూల్ బోర్డుపై ‘ఇంగ్లీష్ మీడియం’ అని రాసి విద్యార్థులను జాయిన్ చేసుకుంటున్నారు. ప్రభుత్వ స్కూల్స్ వెనుకబడడానికి కారణం ఒకటే ప్రభుత్వ స్కూల్స్ తెలుగు మీడియం స్కూల్స్గా ఉండిపోవడం, ఇందులో కూడా బీఎడ్, డీఎడ్, టీటీసీ, మంచి స్కూల్స్ ఉన్న ఉపాధ్యాయులు ఉంటారు. ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో చదివిన విద్యార్థులకు భవిష్యత్ ఉండదనే ఉద్దేశంతో సహజంగా ప్రైవేట్ స్కూల్స్కు వెళ్లే పరిస్థితులు ఉన్నాయి.

గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు, విద్యాశాఖ మంత్రి సురేశ్ గారు ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఇంగ్లీష్ మీడియం ఉంటేనే భావితరాలకు బాగుంటుందని, ఆంధ్రప్రదేశ్ పాఠశాలల్లో ఆంగ్లం మాధ్యమం చాలా

అద్భుతంగా ఉందనే పేరుప్రతిష్టలు వస్తాయనే భావనతో ఇంగ్లీష్ మీడియం బిల్లు పెట్టారు. ప్రైవేట్ పాఠశాలల్లో 98.5 శాతం ఇంగ్లీష్ మీడియం ఉన్నాయి. రాబోయే ఐదారు సంవత్సరాల్లో ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో కూడా ఆంగ్ల మాధ్యమం 98.5 శాతం పెరగడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో నిరక్షరాస్యత 33 శాతం ఉంది, వంద శాతం అక్షరాస్యులుగా ఉండాలని మన ముఖ్యమంత్రి గారి ఆకాంక్ష. ఈనాడు ప్రభుత్వ స్కూల్స్‌లో ఇంగ్లీష్ మీడియం పాఠశాలలు ఎలా అరుదుగా కనిపిస్తున్నాయో, అలాగే తెలుగు మీడియం స్కూల్స్‌లో తెలుగును ఒక సబ్జెక్టును ఏర్పాటుచేసి, తెలుగు ఔన్నత్యాన్ని కండిషన్‌గా తెలుగు సబ్జెక్టును కొనసాగిస్తూ ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఇంగ్లీష్ మీడియం బిల్లును తీసుకొస్తే ఆ బిల్లుకు చిల్లులు పెట్టారు.

నిన్న టీడీఎల్‌ఎస్ ఆఫీస్‌లో తెలుగుదేశం పార్టీ వారు చేస్తున్న వీడియోలు, ఫోటోలు సోషల్ మీడియాలో వచ్చాయి. అది ఎంతో విడ్డూరంగా ఉంది. వారు ఏ ఎండకు ఆ గొడుగు పట్టే కార్యక్రమాలు చేస్తున్నారు. దానిని మనం ఖండించాల్సిన అవసరం ఉంది.

గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఎస్సీలు, ఎస్టీలు, బీసీలు, మైనారిటీలు, వ్యవసాయ కూలీలు, భవన కార్మికుల పిల్లలు ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో చదువుకోడానికి డబ్బులు లేకపోవడం ఒక కారణం. రెండో కారణమేమంటే ప్రైవేట్ స్కూల్స్‌లో చదివిద్దామంటే ఎక్కువ ఫీజులు ఉంటాయి. వారందరికీ మేలు చేసేవిధంగా ఈ బిల్లు దోహదపడుతుంది.

ఉత్తరాంధ్రలో విజయనగరం, విశాఖపట్నం, శ్రీకాకుళం జిల్లాల్లో, ముఖ్యంగా ఏజెన్సీ ప్రాంతాల్లో మగ పిల్లలను ఇంగ్లీష్ మీడియం స్కూల్స్‌లో చదివిస్తుంటారు, ఆడపిల్లలకు ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో చదివిస్తుంటారు. డబ్బులు లేకపోవడం, పేదరికం కారణమైతే, పక్కంటి కుర్రాడెమో బ్రహ్మాండంగా ప్రైవేట్ స్కూల్స్‌లో చదువుతున్నాడని, మా వాడు చదవడం లేదని, ఇంగ్లీష్ మీడియం ప్రైవేట్ స్కూల్స్‌కు కొడుకును పంపించి, కూతురిని ప్రభుత్వ పాఠశాలకు పంపుతున్నారు. ఈ అసమానతలను తగ్గించడానికి ఇంగ్లీష్ మీడియం అన్నది చాలా చాలా దోహదపడుతుంది.

వర్తమానంలో ఉన్న వారికే కాదు, భవిష్యత్ తరాలకు ఇంగ్లీష్ మీడియం అవసరం అందరికీ ఆమోదయోగ్యమైనది కనుక ఈ బిల్లును ప్రతిఒక్కరూ సమర్థించాల్సిన అవసరం ఉంది. ఈ బిల్లు ఎంత మంచిదో అందరికీ తెలుసు, ఈ శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టిన సవరణలు ఎంత మంచివో ముఖ్యమంత్రి గారి ఉద్దేశాన్ని, భావాన్ని, ఆశయాలు సమాజంలోకి వెళతాయని క్లియర్ అందరికీ తెలుసు. ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఇంగ్లీష్ మీడియాన్ని ప్రవేశపెట్టడం ద్వారా పేరుప్రతిష్టలు అధికారపార్టీ వారికి వస్తాయని, ప్రతిపక్ష పార్టీ అడ్డం గల్గంతు అయిపోతుందనే భావనతో, అక్కసుతో వీటిని అడ్డుకునే కార్యక్రమం ప్రతిపక్ష సభ్యులు చేస్తున్నారు. ఎట్టిపరిస్థితుల్లో దీన్ని తిప్పికొట్టాల్సిన అవసరం ఉంది.

శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టిన బిల్లులను సభ్యులందరం సమర్థించడం పోయి ప్రతిపక్షాలు అసమర్థుల్లా ప్రవర్తిస్తున్నారు. తెలుగుదేశం పార్టీ వారు చేస్తున్న అన్యాయాలను, ఆగడాలను, అకృత్యాల్ని ఎట్టి పరిస్థితుల్లో ఈ రాష్ట్ర ప్రజలు క్షమించరని ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తూ ఈ బిల్లును పరిపూర్ణంగా సమర్థిస్తున్నాను.

శ్రీ కాపు రామచంద్రారెడ్డి (SRI KAPU RAMACHANDRA REDDY): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, ఇంగ్లీష్ మీడియంతోపాటు, సమాజంపై చూపే దాని ప్రభావం కోసం స్టడీ లాగా ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను.

మా ప్రాంతంలో చాలామంది రైతులు పల్లెల్లో నివసించడం లేదు. వారికి పల్లెల్లో బ్రహ్మాండమైన ఇల్లు ఉన్నప్పటికీ, దాన్ని వదిలిపెట్టి టాన్లో ఇల్లును అద్దెకు తీసుకొని ప్రైవేట్ స్కూల్స్‌లో ఇంగ్లీష్ మీడియాన్ని చదివిస్తున్నారు. నా నియోజకవర్గంలో నేను చాలామంది ఇళ్లకు పోతాను, ఎవరింటికి పోయినా ఫ్యామిలీలు కనిపించవు. మీ కుటుంబం ఎక్కడ ఉంటుందంటే, రాయదుర్గం, బళ్లారి, అనంతపురంలో ఉంటారని అంటుంటారు. పల్లెల్లో పెద్ద ఇల్లు వదిలి పిల్లలను చదివించుకోవడానికి టాన్లలో ఉంటున్నారంటే ఎంత దురదృష్టకరం. చాలా బాధనిపిస్తుంది.

రైతు తన ఆదాయంలో ఎక్కువ భాగాన్ని పిల్లల కోసం కేటాయిస్తున్నారు. రైతులు టాన్లో ఇల్లు తీసుకున్నప్పుడు ఇంటికి కిరాయి కట్టాలి, సెవరేట్‌గా కుటుంబాన్ని ఏర్పాటుచేసుకోవాలి, స్కూల్ ఫీజులు కట్టాలి. రైతులు, కూలీలు ఎంతో కష్టపడి సంపాదించిన ఆదాయాన్ని పిల్లల కోసం వేరే ప్రాంతానికి వెళ్లి ఖర్చుచేస్తున్నారు. చిన్న ఇంట్లో బాడుగకు ఉంటూ వారి ముసలి తల్లిదండ్రులను పల్లెల్లో వదిలేసి వెళుతున్నారు. వృద్ధులు పల్లెల్లో ఉండి వ్యవసాయం చూసుకోవాలి, వీళ్లు టాన్లో అద్దె ఇల్లు తీసుకొని వారి పిల్లల్ని చదివించుకోవాలి. ఇలా జరుగుతోంది, ఇది సమాజంపై తీవ్రమైన పరిణామాలు చూపిస్తోంది.

ప్రభుత్వ స్కూల్స్ యాజమాన్యం ఎంత ధైర్యంగా ఉన్నామో నేను ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను. నేను మా ప్రాంతంలో గ్రామాలను సందర్శించేటప్పుడు ఒక కాన్వెంట్ స్కూల్‌కు పోయాను. ఒక విద్యార్థిని పిలిస్తే వచ్చాడు, నీపేరేంటని అడిగితే ఆ విద్యార్థి చేతులు కట్టుకొని **my name is Ramu, my father's name is Venkatesh** అని చెబుతున్నాడు. అదే ఒక పల్లెటూర్లో ఉండే ప్రభుత్వ పాఠశాలకు పోయి పేరు అడిగితే 'నా పేరు మీకు ఏం అవసరం అంకుల్, ఏమైనా ఇస్తారా అంకుల్' అని కలుపుగోలుగా మాట్లాడుతుంటారు.

ఇప్పుడున్న ప్రైవేట్ ఇంగ్లీష్ మీడియం స్కూల్స్‌లో విద్యార్థులకు చిలుకపలుకుల్లాగా చెప్పించడం తప్పితే **all-round development of the student** కావడం లేదు. వారిలో ఒత్తిడి ఎక్కువగా ఉంటుంది. **ABCDs, Rhymes, Stories** చదివించడంతో విపరీతమైన ఒత్తిడితో సతమతమవుతున్నారు. అదే ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో చదివే విద్యార్థులు సంతోషంగా ఒక తోటలో సీతాకొకచిలుకలాగా చదువుతున్నారు.

ప్రైవేట్ స్కూల్స్‌లో విద్యార్థులు పదవ తరగతికి వచ్చేలోపు ఒత్తిడిని తట్టుకోలేక ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు. ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో చదువుతున్న విద్యార్థులు ఎవరైనా ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారా? శ్రీ చైతన్య, నారాయణ స్కూల్స్‌లో చదువుకుంటున్న విద్యార్థులు ఒత్తిడిని తట్టుకోలేక ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు. ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో చదువుతున్న విద్యార్థులు అన్ని రకాలుగా **well seasoned, well trained** జీవితంలో వచ్చే ప్రతి ఒత్తిడిని తట్టుకొనేవిధంగా ట్రైన్‌అప్ అవుతున్నారు. కనుక ప్రభుత్వ స్కూల్స్‌ను మనం ప్రోత్సహించాలి, ప్రభుత్వ స్కూల్స్‌లో ఇంగ్లీష్ మీడియం చదివించడం అనేది చాలా చాలా గొప్ప విషయం. భారతదేశంలో మన ఆంధ్రప్రదేశ్ చాలా ముందుంటుందని నేను చెబుతున్నాను.

ఉ. 11.00

తెలుగు మాధ్యమంలో ఎక్కడా ప్రైవేటు స్కూల్స్ లేవు. ఇవన్నీ ఇంగ్లీషు మీడియం కోసమే పుట్టుకొచ్చాయి. ప్రైవేటు స్కూల్స్ పేర్లు ఎలా ఉన్నాయంటే, గ్రామర్ స్కూల్, ఆక్స్‌ఫర్డ్ స్కూల్, టెక్నో స్కూల్, ఇంటర్నేషనల్ స్కూల్, పబ్లిక్ స్కూల్, బ్రిలియంట్ స్కూల్, డాన్‌బాస్కో స్కూల్ ఉన్నాయి. మా పల్లెల్లో కాన్వెంట్ స్కూల్స్ పశువుల తొట్ల కన్నా అధ్వాన్నంగా ఉన్నాయి. నాలుగు రేకులు వేసి కడతారు, విపరీతంగా ఎండలు ఉంటాయి, అక్కడ కరెంటు ఉండదు, ఫ్యాన్ ఉండదు, విపరీతమైన ఫీజులు తీసుకుంటారు, బూట్లు వారి దగ్గరే కొనాలి, బట్టలు వాళ్ల దగ్గరే కొనాలి, టై వాళ్ల దగ్గరే కొనాలి, బెల్టు వాళ్ల దగ్గరే కొనాలి, బయట కొనడానికి వారు అనుమతించరు. కాబట్టి ప్రతీరైతు అతని ఆదాయంలో మేజర్ పేర్ పిల్లల చదువుల కోసం ఖర్చు పెడతారు. ఎప్పుడూ మన ముఖ్యమంత్రిగారు చెబుతుంటారు. రిక్లావాడి కొడుకు రిక్లావాడు కావలసిన అవసరం లేదు. మెకానిక్ కొడుకు మెకానిక్ కావలసిన అవసరం లేదు, వాళ్లు డాక్టర్లు అవ్వాలనా, ఇంజనీర్లు అవ్వాలన్నా, ఐఏఎస్ అవ్వాలనా, ఐపీఎస్ అవ్వాలంటే వారికి అవకాశం కల్పించాలి, కాబట్టి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పడం కాకుండా దానిని ఆచరణలో పెట్టి చూపిస్తున్నారు. సభ్యులు కరణం ధర్మశ్రీ గారు చెప్పారు. ఈ ఇంగ్లీషు మీడియం స్కూల్స్‌లో ఇచ్చే జీతాలు, వారికి కల్పిస్తున్న సదుపాయాలు చూస్తే చాలా అధ్వాన్నంగా ఉంటాయి. ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఇంగ్లీషు మీడియం ప్రవేశపెట్టడం వల్ల పిల్లలకు సమానమైన అవకాశాలు వస్తాయి. పిల్లలు తల్లిదండ్రులను, ఊరు వదిలి పెట్టి నగరాలకు వెళ్లనవసరం లేదు. ఇంకొక చిన్న విషయం చెబుతున్నాను. తెలుగు మీడియంలో చదివినవారు మన చుట్టుపక్కలే ఉద్యోగాలు వెతుకుంటారు. ఈరోజు మన రాష్ట్రంలో ఇంగ్లీషు మీడియంలో చదివితే ఎన్నో అవకాశాలు ఉన్నాయి. రాష్ట్రంలో అవకాశాలు తక్కువ ఉంటాయి. అదే దేశం మొత్తం మీద ఎక్కువ అవకాశాలుంటాయి. ఉదాహరణకు రైల్వేలు, బ్యాంకులు, పోస్టాఫీసులు, టెలికమ్యూనికేషన్లు, సాఫ్ట్‌వేర్ వంటి ఉద్యోగాలు తెలుగు మీడియంలో చదవడం వల్ల వచ్చే అవకాశం తక్కువ. కాబట్టి ఇంగ్లీషు నేర్చుకుంటే డిమాండ్ పెరిగిపోతుంది. **Nothing but value.** ఒక వ్యక్తికి విలువ పెరగాలంటే ఇంగ్లీషు మీడియం చదువుకోవడం **nothing but value addition to the student, value addition to the youth.** So, that he will get job anywhere

in the world and anywhere in the country. కాబట్టి ఇది చాలా చాలా మంచిది. సమాజం పైన దీని ప్రభావం ఉంటుంది. రాబోయే రోజుల్లో మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ఎంతో ముందుకు పోవాలంటే ఇది చాలా అవసరం.

మీరు ఒక మెసేజ్ ఇచ్చారు. రాత్రంతా నాకు తలలో తిరుగుతూనే ఉంది. బలహీన వర్గాలకు చెందినంత మాత్రన బలహీనులు కారు, అది మీ ఒక్కరికే కాదు, యావత్ ప్రజానీకానికి వర్తిస్తుంది. ఎవరూ కూడా బలహీన వర్గాలకు చెందినంత మాత్రాన బలహీనులు ఎవరూ కారని అంటేడ్యూర్ గారు ఏకంగా ఒక వ్యక్తి ఎలా ఉండాలి, అతను తల ఎత్తుకొని ఆత్మస్థైర్యంతో ముందుకు పోవాలి. బలహీన వర్గాలకు చెందినంత మాత్రాన బలహీనులు ఎవరూ కారని రాష్ట్రాని కాదు, దేశానికే కాదు, ఒక సమాజానికి మంచి మెసేజ్ అంటేడ్యూర్ గారు ఇచ్చారు. నేను ఒక పద్యం చెబుతాను.

అలుగుటయే యెరుంగని మహా మహితాత్ముడు

అజాత శత్రుడే అలిగిన నాడు

సాగరములన్నియు ఏకము కాకపోవు

నిజంగా మీలో సహనం చూసిన తరువాత నాకు ఆ పద్యం గుర్తు వచ్చింది. నేను ఈ పద్యం చెప్పడానికి తాపత్రయం పడ్డాను కానీ నాకు అవకాశం రాలేదు. నిజంగా మీరు చూపించిన ప్రశాంతత, మీరు సభను నిర్వహిస్తున్న తీరును చూస్తుంటే. మిమ్మల్ని చూసి సభ్యులు నేర్చుకోవాల్సింది చాలా ఉంది, నిజంగా మీరు ఆదర్శంగా ఉండబోతారు. ధన్యవాదాలు.

శ్రీ గొల్ల బాబూరావు(SRI GOLLA BABU RAO)(పాయకరావుపేట): అధ్యక్షా, విద్య సవరణ బిల్లు పైన నాకు మాట్లాడే అవకాశం రావాలని, ఈ సమావేశాల్లో ఈ బిల్లు పెట్టినప్పటి నుంచి మాట్లాడే అవకాశం కోసం నేను ఎదురుచూస్తున్నాను. ఎందుకంటే, ఈ రాష్ట్రంలో పేద ప్రజలు, మధ్యతరగతి ప్రజలు, అనాధిగా సామాజికంగా, ఆర్థికంగా, రాజకీయంగా, విద్యాపరంగా, వీళ్లందరూ వెనుకబడి ఉండటానికి అనలైన మూల కారణం విద్య లేకపోవడం నేను ఒక్కడినే చెప్పడం లేదు, ఈ దేశంలో, ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న మహా మహా మేధావులు ఎన్నోసార్లు చెప్పారు. బి ఆర్ అంటేడ్యూర్ గారు కలలు కన్న సమాజం, పూజ్య బాపూజీ కలలు కన్న సమాజం, దేశంలో ఎక్కడైనా వస్తుందో రాదో నాకు కొంచెం అనుమానమే, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి వైఎస్ జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు చేపట్టిన సాహసోపేతమైన, చారిత్రాత్మకమైన సంస్కరణల వల్ల నిజంగా ఈ రాష్ట్రంలో పేదరికం అభివృద్ధికి ఆటంకం కాదని నమ్మిన వ్యక్తుల్లో నేను ఒక్కడిని. ముఖ్యంగా, నేను పేదరికం అనుభవించిన వ్యక్తిని, నేను కూలీ కుటుంబంలో పుట్టాను. మా తల్లిదండ్రుల చేయూత వల్ల బాబాసాహెబ్ గారి ప్రేరణ వల్ల నాకు డిగ్రీలో థర్డ్ క్లాస్ వచ్చింది. నేను నార్త్ ఇండియాలో జబల్ పూర్ యూనివర్సిటీలో పీజీ చేశాను, నేను ఐదుసార్లు ఐఏఎస్ ఎగ్జామ్ రాస్తే అప్పట్లో రెండుసార్లు ఇంటర్వ్యూకి పిలిచారు. జిల్లా పరిషత్తులో సీఈఓగా పంచాయతీరాజ్ లో జాయింట్ కమీషనర్ గా ఇంటర్వ్యూకి పిలిచారు. నేను ఈ సభ సాక్షిగా ఒకే ఒక్క

విషయం చెప్పదలచుకున్నాను. ఎందుకంటే ఇంగ్లీషు మీడియం అనేది చిన్నప్పటి నుంచే ప్రావీణ్యం ఉంటే ఈ పేదవర్గాల నుంచి ఎన్నో వందల, వేలమంది సివిల్ సర్వేయింగ్స్, ప్రభుత్వ ఉద్యోగులుగా, వ్యాపారులుగా ఇంకా అనేక రంగాల్లో అభివృద్ధి చెంది ఉండేవారు. ఈరోజు మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు పేదరికం అనుభవించకపోయినా, పేదవర్గాల కోసం ఇంత సాహసోపేతమైన సంస్కరణలు తీసుకున్నారు, అందులోనూ ఎన్నో కార్యక్రమాలు చేపట్టారు. విద్య అభివృద్ధికి పునాది అని వారు నమ్మి, విద్యాభివృద్ధి కోసం వారు తీసుకున్న సంస్కరణల వల్ల ఈరోజున మిగతా కార్యక్రమాలైతే పేదల జీవితాలకు, జీవనానికి ఉపయోగపడతాయి కానీ విద్యా సంస్కరణల వల్ల ఈరోజు ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న భావితరాల భవిష్యత్తుకోసం సమ సమాజం కోసం ఈ సంస్కరణలు ఖచ్చితంగా ఉపయోగపడతాయని అనడంలో ఏ మాత్రం సందేహం లేదని మీకు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

ముఖ్యంగా ఈరోజున మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రతి బిడ్డకు కావాలసిన పాస్టికాహారాన్ని అందించాలని మధ్యాహ్న భోజన పథకానికి గోరుముద్ద అనే చక్కటి పేరుపెట్టి మొదటిరోజు ఇచ్చిన ఆహారం రెండవ రోజు ఇవ్వకుండా, రెండవ రోజు ఇచ్చిన ఆహారం మూడవ రోజు ఇవ్వకుండా, వారం రోజులు పాటు చక్కటి పాస్టికాహారం గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రత్యక్షంగా వెరిఫై చేసి, ఇంప్లిమెంట్ చేయడం సామాన్యమైన విషయం కాదు. గత ప్రభుత్వం కేవలం ధనికుల కోసం అనేక కార్పొరేట్ కాలేజీలు ప్రమోట్ చేశారు. అలాగే లక్షలాది రూపాయలు పేదవర్గాల నుంచి దండుకొని కేవలం పేద వర్గాలకు ఈ విద్యను దూరం చేశారు. ఈ విషయాన్ని రాష్ట్రంలో ఉన్న ప్రజలందరూ కూడా ఈరోజు గమనిస్తున్నారు. నేను ఈ విషయంలో ముఖ్యంగా ప్రతి విద్యార్థికి కావాలసిన నాడు-నేడు ప్రోగ్రామ్ కింద ప్రభుత్వ పాఠశాలలకు కావాలసిన మౌలిక సదుపాయాలు అంటే చక్కటి బల్లలు, కాంపౌండ్ వాల్, బిల్డింగులు, ఇవన్నీ కూడా సమకూర్చడానికి కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేయడమన్నది సామాన్యమైన విషయం కాదు.

ఉ.11.10

ఈరోజున గౌరవ ముఖ్యమంత్రి ఆంగ్ల మాధ్యమాన్ని కంపల్సరీ హక్కుగా కల్పించి బిల్లుని తీసుకురావడం ఈ రాష్ట్రంలో ఒక విప్లవమా, సంస్కరణా, నిజమైన సమసమాజానికి ఒక పునాది అనేది ప్రతి ఒక్కరూ ఆలోచించుకుంటున్నారు. ఆంగ్ల మాధ్యమం వల్ల ప్రతి పేద విద్యార్థికి ఆత్మన్యూనతా భావం పోతుందని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను. దానికి ఉదాహరణ నేను కూడా. ఎందుకంటే చిన్నప్పుడు పేద వర్గాల నుంచి వచ్చిన విద్యార్థులకు ఇంగ్లీషు నేర్చుకోవాలంటే చాలా చాలా కష్టమైన విషయంగా భావించేవారు. ఈ రోజున ఆంగ్ల మాధ్యమం వల్ల ఆత్మన్యూనతా భావం పోతుంది. ఆత్మ గౌరవం, ఆత్మ విశ్వాసం పెరుగుతుంది. అన్నింటికన్నా మించి ఒక రకమైన భరోసా నేను కూడా అందరిలాగా ఇంగ్లీషు నేర్చుకోగలను, ఇంగ్లీషు మాట్లాడగలను, రేపు ఉద్యోగానికి వెళ్లినా, ఏరంగంలోకి వెళ్లినా నేను

రాణించగలను అనే ఒక మంచి ఆత్మవిశ్వాసం రావడానికి దోహదపడుతుందని సభ సాక్షిగా తెలియజేసుకుంటున్నాను. ప్రపంచం చిన్న గ్రామం అయిపోయింది. ఈరోజున ఇంటర్నెట్, అనేక సాంకేతిక పరిజ్ఞానం వచ్చిన తరువాత ఇంగ్లీషు మీడియంలో చదవడం వల్ల ప్రపంచంలోని సాంకేతిక అభివృద్ధిని చూసి అవకాశం వారికి లభిస్తుందని మీకు తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఈరోజున ఇంగ్లీషు మీడియం వల్ల అనేక ప్రయోజనాలు ఉన్నాయి. మాజీ ముఖ్యమంత్రి, కొంతమంది సూడో కేపిటలిస్ట్లు మాతృభాషను మనం నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నామని అనేక సందర్భాలలో వాళ్లు క్రిటిసైజ్ చేస్తున్నారు. వారందరూ వారి పిల్లల్ని కానీ, మీ చుట్టాలను కానీ, మీ పట్టాలు కానీ అందరూ కూడా ఎక్కడ చదువుతున్నారని ప్రశ్నిస్తున్నాను. వారు ఇంగ్లీషు మీడియం స్కూల్స్లో, కార్పొరేట్ కాలేజీలో చదువుకోవాలి. పేద విద్యార్థులు కేవలం ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో రిమోట్ ఏరియాల్లో చదువుకుని ఎందుకు పనికిరాకుండా పోవాలనే ఒక దురుద్దేశంతో వాళ్లు చేస్తున్న విమర్శలన్నింటికీ ఒక చక్కటి పరిష్కారం ఇంగ్లీషు మీడియం అని మీ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. ఈరోజున విద్యా సంస్కరణల వల్ల ఎన్నో ప్రయోజనాలతోపాటు, మరొక విషయం కూడా మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ఈరోజున ఈ సమాజంలో విద్యా సంస్కరణల వల్ల రాజకీయ రంగంలో, వ్యాపార రంగంలో, సామాజిక రంగంలో, అన్ని రంగాలలో కూడా ఎన్నో మార్పులు వస్తాయని మీ దృష్టికి తీసుకువస్తూ, ఈ చక్కని అవకాశం నాకు కల్పించినందుకు మీకు ప్రత్యేకమైన ధన్యవాదాలను తెలియజేసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి నాగులపల్లి ధనలక్ష్మి (SMT. NAGULAPALLI DHANALAKSHMI)

(రంపవోడవరం): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, గతంలో జగన్మోహన్రెడ్డిగారు అన్ని ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఇంగ్లీషు మీడియం ప్రవేశపెట్టినపుడు ప్రతిపక్షనాయకులు చంద్రబాబునాయుడు గారు ఇంగ్లీషు మీడియం స్కూల్స్ ఉండాలని చెప్పింది నేనే. దీనిని అంగీకరిస్తున్నాను అని ఒప్పుకుని శాసన పరిషత్లో దానిని అంగీకరించకపోవడం అనేది చాలా దురదృష్టకరం. ఎందుకంటే ఇంగ్లీషు మీడియం పెట్టడం వల్ల తెలుగుభాష చచ్చిపోతుంది, తెలుగుభాష వెనుకబడిపోతుంది అని అంటున్నారు. కానీ అది పూర్తిగా తప్పు అని నేను అనుకుంటున్నాను. దేనికంటే తెలుగుభాష నిజంగా చచ్చిపోయేదే. ఒకటి, రెండు సంవత్సరాలు కాదు. రెండు వందల సంవత్సరాలు ఇంగ్లీషు వాళ్లు మన భారతదేశాన్ని పరిపాలించారు. రెండు వందల సంవత్సరాలు కూడా భారతదేశంలో ఉన్న విలువైన సంపదను పట్టుకెళ్లిపోగలిగారు కానీ తెలుగుభాష నుంచి ఒక ఇటుకను కూడా కదపలేకపోయారు. అటువంటి తెలుగుభాషను ఎవరు కూడా చంపలేరు.

రాష్ట్రం విడిపోయిన తరువాత తెలంగాణా రాష్ట్రం, ఆంధ్రరాష్ట్రం అని అంటున్నారు. గతంలో ఉమ్మడి రాష్ట్రంగా ఉన్నప్పుడు దీనిని త్రిలింగ దేశం అనే వాళ్లు. ఎందుకంటే ఇక్కడ తూర్పుగోదావరి జిల్లా ద్రాక్షారామంలో భీమేశ్వరస్వామి, కరీంనగర్ కాళేశ్వరంలోని ముక్తేశ్వరం, కర్నూలులోని శ్రీశైలం మల్లికార్జునుడు ఈ మూడు లింగాలు మనరాష్ట్రానికి మూడు దిక్కుల్లా ఉన్నాయి. ఆ మధ్య ప్రాంతాన్ని త్రిలింగ దేశం, తెలుగుభాష ఉన్న రాష్ట్రం అని అనుకుంటాం. ఇప్పుడు కూడా రెండు రాష్ట్రాలు

విడిపోయినప్పుడు తెలంగాణాని వేరే భాష ఉన్న రాష్ట్రం అని చెప్పుకోవడం లేదు. రెండు తెలుగు రాష్ట్రాలు అని చెప్పుకుంటున్నాము. ఈ మూడు లింగాలు ఉన్నంత కాలం తెలుగుభాషకు, తెలుగు రాష్ట్రాలకు ఎటువంటి సమస్య రాదని చెప్పి ఖచ్చితంగా చెబుతున్నాను. దానికి నిదర్శనం రెండు వందల సంవత్సరాల కాలం ఉన్న బ్రిటీషు ప్రభుత్వం వారు తెలుగును ఏమాత్రం కూడా చెడగొట్టలేకపోయారు. ఫలితంగా అప్పుడు ఇంగ్లీషు మీడియం స్కూల్స్‌ను బ్రిటీషు వాళ్లు మన దేశంలో ప్రవేశపెట్టినప్పుడు మనం చెప్పుకుంటున్న గొప్ప, గొప్ప కవులు గద్య తిక్కన అని చెప్పుకునే కందుకూరి వీరేశలింగం గారు, గిడుగు రామ్మూర్తిగారు, గురజాడ అప్పారావుగారు, గుర్రం జాషువా గారు వీరందరూ కూడా ఆరోజుల్లో ఇంగ్లీషు మీడియంలో చదువుకున్న విద్యార్థులు. ఇందులో కొంతమంది ఇంగ్లీషు మీడియం స్కూల్స్‌లో టీచర్లుగా కూడా పనిచేశారు. వీళ్లందరూ కూడా ఇంగ్లీషు మీడియంలో చదువుకుని తెలుగుని చంపేయలేదు. ఇప్పుడు మనం మాట్లాడుతున్న వాడుక భాష ఏదైతే ఉందో ఈ ఆధునిక భాషకు కొత్త జీవం పోశారు. గ్రాంథిక భాషనుంచి ఈరోజు మనం మాట్లాడుకునే వాడుకభాష అమలులోకి వచ్చిందంటే ఆరోజు ఇంగ్లీషు మీడియంలో చదువుకున్న గొప్ప, గొప్ప కవులందరి కృషినని చెబుతున్నాను.

దీనివల్ల పిల్లవాడు ఇంగ్లీషు మీడియంలో చదవడం వల్ల తెలుగుభాష చచ్చిపోతుంది. తెలుగుభాషకు ఉనికి ఉండదు అని చెప్పుకోవలసిన అవసరం లేదు. దీనికి చరిత్రలే ఆధారం. వీటిని మనం ఒకసారి చూసుకున్నట్లైతే మన ఆధునిక కవులు అందరూ కూడా బ్రిటీషు కాలంలో జన్మించిన వాళ్లే, ఇంగ్లీషు మీడియం స్కూల్స్‌లో చదువుకున్న వాళ్లు, అలాగే కొంతమంది ఇంగ్లీషు మీడియం స్కూల్స్‌లో టీచర్లుగా పనిచేసి తరువాత ఆధునిక కవులుగా ఉన్నటువంటి వాళ్లు. తెలుగు భాష గురించి ఇంతలా మాట్లాడే కొంతమంది నాయకులను నేను అడుగుతున్నాను. మీకు నిజంగా తెలుగంటే అంత అభిమానం ఉంటే తెలుగుభాషకి 2600సంవత్సరాల చరిత్ర ఉన్నప్పటికీ కూడా తెలుగుభాషను మొట్టమొదటిగా ప్రాచీన భాషగా గుర్తించాలని వారు ఎందుకు ప్రయత్నం చేయలేదు? ఎప్పుడైనా ప్రయత్నం చేశారా? అలా చేసి ఉండి ఉంటే మొట్టమొదటి ప్రాచీన భాషగా తెలుగు ఎంపిక అయ్యేది. 11వ శతాబ్దంలో నన్నయ్యగారి రచనల్లోనే తెలుగు, ఆంధ్ర అనే పదాలు ఉపయోగించారు అని మేం చదువుకున్నాం. ఇలాంటి 2600చరిత్ర కలిగిన తెలుగుభాష ఎందుకు తమిళం కంటే ముందుగా ప్రాచీనహోదా సంపాదించలేదు? దానికోసం 40సంవత్సరాల అనుభవంలో వాళ్లు చేసిన కృషి ఏదీ లేదు? చివరికి 2006లో మద్రాసు కోర్ట్ స్వయంగా తెలుగుభాష చరిత్రను పరిశీలించి తెలుగు భాషకు ప్రాచీనహోదా కల్పించడం జరిగింది. ఈరోజు జగన్మోహన్‌రెడ్డిగారు ప్రవేశపెట్టిన ఇంగ్లీషు మీడియం ద్వారా చదువుకున్న పిల్లలు రాబోయే కాలంలో ఎంత గొప్ప కవులు అవుతారో, మళ్లీ తెలుగు భాష కొత్త సాహిత్యానికి ఖచ్చితంగా నాంది పలకవచ్చేమో ఎవరు చెప్పగలరు? చూసి మాట్లాడాలి. అంతే తప్ప స్వార్థం కోసం ఏదో మాట్లాడితే కుదరదు. ఈరోజు పరిస్థితులు మనం చూస్తున్నాం. కార్పొరేట్ స్కూల్స్ ఎలా విద్యా వ్యాపారం చేస్తున్నాయో చూస్తున్నాం. మామూలుగా కొంచెం అప్పుచేసి ఫీజు కట్టుకునే

స్తోమత ఉన్నవాళ్లు పిల్లలను కార్పొరేట్ స్కూల్స్‌లో జాయిన్ చేయడానికే చూస్తున్నారు. అక్కడ విద్య చదువుకుంటున్నారా, చదువుకొంటున్నారా అనే పరిస్థితిలో అక్కడి విద్యావిధానం సాగుతోంది. ఎందుకంటే మా రంపచోడువరం నియోజకవర్గంలో నేను ఈరోజుకు చూస్తున్నాను. వారానికి ఇద్దరు, ముగ్గురు పిల్లలు మాదగ్గరకు వస్తూ ఉంటారు. అప్పటివరకూ వాళ్లు తెలుగు మీడియంలో చదువుకున్నవాళ్లు. మా పిల్లలు కూడా ఇంగ్లీషు మీడియంలో చదువుకోవాలి అనే ఆలోచనతోనో, కార్పొరేట్ స్కూల్స్‌కి వెళ్లాలనే ఆలోచనతోనో తల్లులు ప్రైవేటు పాఠశాలలో పిల్లల్ని జాయిన్ చేస్తున్నారు. అప్పటివరకు తెలుగు మీడియంలో చదువుతున్న పిల్లలు ఆంగ్ల మాధ్యమంలో ఇమడలేకో, లేకపోతే అక్కడ పరిస్థితులకు భయపడో, డిస్‌కంటిన్యూ చేసి వెనక్కి వచ్చేయ్యడం జరుగుతుంది. వచ్చేసిన తరువాత వాళ్లు మళ్ళీ వేరే కాలేజీలో జాయిన్ కావాలంటే వాళ్లకి సర్టిఫికెట్లు కావాలి. వాటికోసం వెళితే మీరు రూ.40,000 కట్టి లేదా రూ.50,000కట్టి సర్టిఫికెట్లు తీసుకువెళ్లండి అని బెదిరిస్తుంటే వాళ్లు మా దగ్గరకు వస్తున్నారు. మళ్ళీ మేం వాళ్ల కాలేజీ వాళ్లతో మాట్లాడి వాళ్లు పేదవాళ్లు అంత ఫీజు కట్టుకోలేరు అని మాట్లాడుతున్నాం. ఇది అంతా ఎందుకు? ఆంగ్ల విద్య పేదవాడికి అందుబాటులో లేని కారణంగా ఎలాగైనా ఆంగ్ల విద్యలో చదువుకోవాలన్న ఆశతో ఆ కాలేజీలో జాయిన్ అయి వాళ్లు ఇన్ని ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. ఇటువంటి వ్యాపారంగా భావిస్తున్న విద్యను జగన్మోహన్‌రెడ్డిగారు ఉచితంగా ప్రతి పాఠశాలకు అందిస్తూ ఉంటే ఎక్కడ వ్యాపారం దెబ్బతింటుందో అన్న ఆలోచనతో చేస్తున్న గొడవే తప్ప నిజంగా సమాజం కోసం చేసిన ఆలోచన కాదు.

ఉ.11.20

సమాజంలో ప్రతి ఒక్కరూ బాగుండాలి, అందరూ బాగుండాలి, అందరూ ఇంగ్లీష్‌లో మాట్లాడాలి, అందరూ మాలాగా రెండు పూటలా తినాలని చేసే ఆలోచన సమాజంకోసం, జనం కోసం చేసే ఆలోచన అవుతుంది. అంతే తప్ప వారు పల్లకి ఎక్కాలి, ఎవరో మోయాలి అని ఆలోచించడం చాలా పక్షపాతం అవుతుంది. గత సమావేశంలో చంద్రబాబు నాయుడుగారు తాను 70 ఏళ్ల వయసువాడినైనా తన ఆలోచనలు 20ఏళ్ల కుర్రాడిలా ఉంటాయని చెప్పారు. ప్రస్తుతం తరంలో 20 ఏళ్ల కుర్రాడు తెలుగు మాధ్యమంలో చదవడానికి ఎలా ఇష్టపడతారో ఆయనే చెప్పాలి. ఆయన 20ఏళ్ల కుర్రాడిలా తెలుగు మాధ్యమంలో చదవడానికి ఎలా ఇష్టపడతాడో చెప్పాలి. అలా అయితే ఆయన కొడుకుని ఎక్కడ చదివించారు, తన మనవడిని ఎక్కడ చదివిస్తున్నారో కూడా సమాధానం చెప్పాలి. మనం ఈ సభకు వచ్చి సభలోకి ప్రవేశించే ముందు సభ్యులు ఎంతమంది తెలుగులో సంతకం పెడతారా అని చూస్తున్నాను. అందరూ ఇంగ్లీష్‌లోనే సంతకం పెడుతున్నారు. తెలుగు మీద ప్రేమ ఉన్నవారు ఎంతమంది తెలుగులో సంతకం పెడుతున్నారు? నేను తెలుగు టీచర్‌గా పనిచేసినప్పటినుంచి ఈరోజువరకు నేను తెలుగులోనే సంతకం పెడుతున్నాను.

తెలుగు మాతృభాష కాబట్టి మనందరికీ మనసులో ఉండాలి. చదువుతున్నవారు తరవాత సమాజంలో బయటికివెళ్లి బతకాలంటే ఆంగ్ల మాధ్యమంలో చదవాలని తప్ప వారికి ఇంగ్లీషే ప్రధానం కాదని జగన్మోహన్రెడ్డిగారు చెబుతున్నారు. మా అక్క పిల్లలు కూడా ఆంగ్ల మాధ్యమంలోనే చదువుకుంటున్నారు. ఒకరోజు మా అక్క కొడుకు మధ్యాహ్నం భోజనానికి ఇంటికి వచ్చి వెళుతూ పిన్నీ, నాకు పదిరూపాయలు ఇవ్వమని అడిగాడు. ఎందుకని అడిగితే, నేను స్కూల్లో ఐదు మాటలు తెలుగులో మాట్లాడినందుకు పది రూపాయల ఫైన్ వేశారని చెప్పాడు. అంటే ఆంగ్ల మాధ్యమం పాఠశాలల్లో తెలుగు అసలు బోధించరు. తెలుగు సబ్జెక్టుకు వారు అంత ప్రాముఖ్యత, ప్రాధాన్యత ఇవ్వరు. కానీ పిల్లలు ఆంగ్ల మాధ్యమంలో ఆంగ్లాన్ని ఒక సబ్జెక్టుగా మాత్రమే చదువుతారు. తెలుగులోనే మాట్లాడతారు, తెలుగులోనే పాడతారు కాబట్టి తెలుగుకు వచ్చిన నష్టం ఏమీ లేదు. పిల్లలు స్వతంత్రంగా పెరిగి వారి జీవితానికి కావాల్సిన నైపుణ్యాన్ని ఆంగ్లం ద్వారా నేర్చుకుంటారని చెబుతున్నారు. ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఆంగ్ల మాధ్యమాన్ని పెట్టవద్దని ఈ నాయకులందరూ మాట్లాడుతున్నారు. నేటి బాలలే రేపటి పౌరులని, చిన్నపిల్లలు అందరూ బాగుండాలని, చిన్నపిల్లలను కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని జగన్మోహన్రెడ్డిగారు ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో గోరుముద్దలు కార్యక్రమం ద్వారా మంచి పోషకాహారాన్ని అందించాలనుకుంటున్నారు. ఆ విషయాన్ని గురించి గొప్పగా ఎందుకు మాట్లాడడంలేదు? వారికి నచ్చిన విషయాలు, మంచి విషయాల గురించి మాట్లాడరు. వారికి ఏది మంచిగా అనిపిస్తుందో దాని గురించి పదిసార్లు తప్పు, తప్పు అని మాట్లాడుతున్నారని చూసేవాళ్లందరికీ అర్థమవుతున్నది.

వారు అక్కడ నిలబడి ముఖ్యమంత్రిగారిని ప్రతి శుక్రవారం కోర్టుకు వెళ్తున్నారని అంటున్నారు. నేను అప్పుడే చెబుదామనుకున్నాను కానీ నిన్న నాకు ఈ సభలో మాట్లాడే అవకాశం రాలేదు కాబట్టి ఈరోజు చెబుతున్నాను. శుక్రవారం జగన్మోహన్రెడ్డిగారు కోర్టుకు వెళతారని రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ప్రజలకు తెలుసు. మందర మాటలు విని కైకేయి శ్రీరాముడుని అడవికి పంపించినట్లు చంద్రబాబు నాయుడుగారి మాటలు విని సోనియాగాంధీగారు జగన్మోహన్రెడ్డిగారికి జైలుకు పంపించిన విషయం రాష్ట్ర ప్రజలందరికీ తెలుసు. అందరూ రామాయణం, భారతం చదివి ఉంటారు. రాజ్యంలో ఉన్నంత మాత్రాన రావణుడు గొప్పవాడు కాలేదు, అరణ్యవాసం చేసినందుకు శ్రీరాముడు చెడ్డవాడు కాలేదు. అరణ్యవాసం తరవాత శ్రీరాముడు ఏవిధంగా పట్టాభిషిక్తుడయ్యాడో చాలా రోజులు కష్టపడ్డ తర్వాత జగన్మోహన్రెడ్డిగారికి ప్రజలు 151 సీట్లు ఇచ్చి పట్టాభిషిక్తుడిని గావించి ఇక్కడ కూర్చోబెట్టారు. అలాగే మహాభారతంలో కూడా కౌరవుల కుతంత్రాలకు పాండవులు అరణ్యవాసంతోబాటు ఒక సంవత్సరం అజ్ఞాతవాసం చేశారు. రాజ్యంలో ఉన్నంతనే కౌరవులు మంచివారు కాలేదు, అజ్ఞాతవాసం చేసిన తరవాత పాండవులు చెడ్డవారు కాలేదు. ఎవరు ఏమిటనేది కాలం, ప్రజలు నిర్ణయిస్తారు. ఆరోజు ప్రజలు నిర్ణయం చేశారు కాబట్టి వారిని ఇక్కడ కూర్చోబెట్టారు. కాబట్టి రాజ్యంలో కూర్చున్నంత మాత్రాన కౌరవులు, రావణుడు మంచివాళ్లు కాదు, అరణ్యవాసం, అజ్ఞాతవాసం చేసినంత మాత్రాన శ్రీరాముడు,

పాండవులు చెడ్డవారు కాదు. పురాణాల ప్రకారం వారు ఎంత గొప్పవారో జగన్మోహన్రెడ్డిగారు కూడా అంతే గొప్పవారని వారికి అర్థమయ్యే విధంగా చెబుతున్నాను.

తెలుగుభాషను ఎవరూ నాశనం చేయలేరు. దానిని నాశనం చేయాలనుకున్నవారే నాశనమవుతారు. ఇటువంటి అవకాశం పిల్లలకు రావాలి, ఆంగ్ల మాధ్యమంలో చదువుకోవాలి. మా తల్లిదండ్రులు సాధారణ గిరిజన కుటుంబానికి చెందినవారు. మా తల్లిదండ్రులకు ఆరుగురు సంతానం కాగా నేను నాలుగోదాన్ని. మేం ఆరుగురం చదువుకున్నాం, పెద్దఅక్క పది వరకు చదివింది. రెండో అక్క డైట్ చేసింది. మా అన్నయ్య కూడా చదువుకున్నారు. నేను బీఏ, బీఈడీ చదివాను. చెల్లి ఎంఏ, బీఈడీ చదివింది, తమ్ముడు హిందీ పండిట్. మాకు అప్పుడు ఇటువంటి ముఖ్యమంత్రి లేరు కాబట్టి మేమంతా తెలుగు మాధ్యమంలోనే చదువుకున్నాం. ఇలాంటి ముఖ్యమంత్రి అప్పుడు ఉంటే మేం కూడా ఆంగ్ల మాధ్యమంలో చదువుకుని ఇంకా మంచి స్థానంలో ఉండి ఉండేవారం. ఇప్పటివరకు పిల్లలైనా మంచిగా చదువుకోవాలని కోరుకుంటున్నాం. ముఖ్యంగా మా ప్రాంతంలో పిల్లలు ఆంగ్ల మాధ్యమంలో చదువుకోవాలని పాఠశాలలు, కళాశాలల్లో చేరినా చదవలేక వెనక్కి వచ్చినప్పుడు ఫీజులు తిరిగి చెల్లించమని పాఠశాల, కళాశాల యాజమాన్యాలు ఏడిపించడం చూస్తున్నాం కాబట్టి ఆ పరిస్థితుల్లో మార్పు రావాలి. మా గిరిజన ప్రాంతంలోని పిల్లలు బాగా చదువుకొని వారు మంచి స్థానాలకు చేరాలని కోరుకుంటున్నాను కాబట్టి నేను దీనిని సమర్థిస్తున్నాను. ధన్యవాదాలు.

శ్రీఆళ్ల రామకృష్ణారెడ్డి(SRI ALLA RAMAKRISHNA REDDY)(RK) (మంగళగిరి):

అధ్యక్షా, ధన్యవాదాలు. డిసెంబర్ 16వతేదీన ఈ సభలో సభా నాయకుడు జగన్మోహన్రెడ్డిగారి నేతృత్వంలో ఒక చరిత్రాత్మకమైన బిల్లును ప్రవేశపెట్టారు. అన్ని ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఒకటో తరగతి నుంచి ఆరో తరగతి వరకు ఆంగ్ల మాధ్యమంలోనే బోధించాలని ఆ బిల్లు ఉద్దేశం. బిల్లును శాసనసభలో ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించి శాసనపరిషత్తుకు సూచనలు, సలహాల కోసం పంపించడం జరిగింది. శాసనపరిషత్తు ఆ బిల్లుకు నాలుగు సవరణలు చేస్తూ తిరిగి శాసనసభకు పంపించింది. ఆ నాలుగు సవరణలు కూడా పూర్తిగా ఆంగ్ల మాధ్యమం తీసివేయాలని, తెలుగు మాధ్యమం తీసుకోవాలా, ఆంగ్ల మాధ్యమం తీసుకోవాలా అనే ఛాయిస్ విద్యార్థులకు, వారి తల్లిదండ్రులకు ఇవ్వాలని ఈ సభకు తిప్పి పంపించింది. ఈ బిల్లును ఈ సభలో ప్రవేశపెట్టిన తరువాత చంద్రబాబునాయుడుగారు, వారి పార్టీ సభ్యులు వారి నిర్ణయాలు చెప్పినా వారి నిర్ణయాలు వీగిపోయాయి. చంద్రబాబు నాయుడుగారు, వారి పార్టీ సభ్యులు ఆంగ్ల మాధ్యమం గురించి ఏమేమి చెప్పారో అవే సూచనలు, సలహాలను శాసనపరిషత్తు తిరిగి చెప్పడం చాలా బాధాకరమైన విషయం. శాసనపరిషత్తు అంటే ఆ సభ్యులు వయసులో పెద్దవారు, విజ్ఞులు, మాకంటే కూడా ఎక్కువ విజ్ఞానం కలిగినవారు ఉంటారు కాబట్టి శాసనసభ నుంచి శాసనపరిషత్తుకు బిల్లులు పంపించినప్పుడు ఆ సభలోని సభ్యులు కూలంకషంగా చర్చిస్తారని మేమందరం ఆశించాం. కానీ అలా కాకుండా మాకు పెద్దల సభలో మెజారిటీ ఉంది కాబట్టి నేను ఏ విషయాలు చెప్పినా శాసనసభలో ఓడిపోయాను కాబట్టి వారి పార్టీకి శాసనపరిషత్తులో మెజారిటీ ఉంది

కాబట్టి తన సభ్యులచేత అదే విధంగా చెప్పించినట్లుగా మనకు ఇక్కడ స్పష్టమవుతున్నది. విద్య ప్రాథమిక హక్కు కాబట్టి విద్యను బాలబాలికలందరికీ అందించాలన్నది మనందరికీ తెలిసినదే. కానీ చంద్రబాబు నాయుడుగారు ఒక విషయం మరచిపోయారేమోనని అనిపిస్తుంది. శ్రీ చైతన్య, నారాయణ విద్యాసంస్థల్లో మాత్రం తెలుగు మాధ్యమంలో విద్యాబోధన జరగడంలేదు.

ఉ.11.30

నిర్బంధంగా ఇంగ్లీషు మీడియంలోనే చెబుతున్నారు. అయితే తన మనుషులకు, తన బినామీలు చెప్పేదానిని చంద్రబాబు నాయుడు బయట సమర్థిస్తున్నాడు. కానీ ఇవాళ ఒక విషయం మనం గమనించి సిగ్గుతో తలవంచుకోవాలి. ప్రభుత్వ పాఠశాలలకు కేవలం ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనార్టీ పిల్లలే వెళుతున్నారు. ఉన్నత కులాల్లో కూడా పేదవాళ్లు ఎవరైతే ఉన్నారో వాళ్లు మాత్రమే అతి తక్కువ శాతం మంది మాత్రమే తమ పిల్లలను ప్రభుత్వ పాఠశాలలకు పంపిస్తున్నారు. అలాంటి వారిని గమనించకుండా ఈరోజున చంద్రబాబు నాయుడు తనకు బలం ఉంది కదా అని శాసనపరిషత్తు ద్వారా తిరిగి ఇలాంటి సూచనలు, సలహాలు పంపించడం పేదలెవరూ ఇంగ్లీషు మీడియంలో చదువుకోకూడదు అనే ఒక దురాలోచనతో దుర్బుద్ధితో ఇలాంటి విధానాలు చేస్తున్నారని చాలా స్పష్టంగా అర్థమవుతోంది. ఈ సందర్భంగా నేను తమరి దృష్టికి ఇంకో విషయం కూడా తీసుకువస్తున్నాను. ప్రభుత్వం డిసెంబర్, 16వ తేదీన శాసనసభ ఈ బిల్లును పాస్ చేసి శాసన పరిషత్తుకు పంపించడం, దానిమీద శాసనపరిషత్తు వాళ్లు చేసిన సూచనలు, సలహాల మీద ఇవాళ శాసనసభ చర్చించడం, బిల్లు తయారై బయటకు వచ్చేటప్పటికి కొంత సమయం పడుతుంది. కానీ చంద్రబాబు నాయుడుగారు దీనిని అడ్డుకోవాలన్న కుట్రను పన్నుతున్నారంటే గవర్నమెంటు ఇచ్చిన ఆర్డర్ మీద న్యాయస్థానాలకు వెళ్లారు. ఈ సందర్భంగా ప్రజలు కూడా ఆలోచన చేయాలి. శాసనసభలో బిల్లులు ప్రవేశపెట్టి వాటిమీద చర్చలు ఇంకా జరుగుతున్నాయి. బిల్లులు బయటకు రాలేదు అనేది కూడా గమనించుకోకుండా వ్యవస్థలను మేనేజ్ చేయడంలో దిట్ట అయినటువంటి చంద్రబాబునాయుడు దుర్మార్గంగా చివరకు న్యాయస్థానాలను కూడా తప్పుదారి పట్టించే విధంగా దానిమీద ఆర్డర్ కూడా పాస్ చేయించుకున్నాడంటే కచ్చితంగా చంద్రబాబు నాయుడు పేద బడుగు, బలహీన వర్గాల వాళ్లు ఇంగ్లీషు మీడియంలో ఎక్కడ చదువుకుని వాళ్ల జీవితాలు బాగుపడతాయో అని వాటిని అడ్డుకోవాలని చేసే కుట్రలో భాగంగా దీనిని మేము భావిస్తున్నాం. అనేక మంది పేద, మధ్యతరగతి వాళ్లు జగన్మోహన్ రెడ్డి గారిని తన పాదయాత్రలో అడిగారు అన్నా మా పిల్లలను చదివించుకోలేకపోతున్నాం, ఇంగ్లీషు మీడియంలో చదివించాలంటే ప్రైవేటు పాఠశాలల్లో ఫీజులు చాలా ఎక్కువ అవుతున్నాయని అడిగారు. అందుకనే జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు ఇలాంటి ఆలోచన చేశారు. ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఒకటవ తరగతి నుంచి ఆరవ తరగతి వరకే వచ్చే విద్యా సంవత్సరంలో దీనిని ప్రవేశపెట్టబోతున్నారు. అంటే ఏడు, ఎనిమిది, తొమ్మిది, పది తరగతులన్నీ కూడా రాబోయే సంవత్సరాలలో ప్రవేశపెట్టబడతాయి ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో మాత్రమే ట్రైనింగ్ అయిన ఉపాధ్యాయులు ఉంటారు కాబట్టి వాళ్ల ద్వారా మంచి విద్యను అందించే ఉద్దేశంతో ఈరోజు ఇంత గొప్ప

కార్యక్రమం చేస్తుంటే దీనిని అడ్డుకోవాలని అటు న్యాయస్థానాలను తప్పదారి పట్టిస్తూ ఇటు శాసనసభను, శాసనపరిషత్తును ఇష్టమొచ్చినట్లుగా చంద్రబాబు నాయుడు వాడుకోవడాన్ని ఖండిస్తూ, నాకు మాట్లాడేందుకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియచేసుకుంటున్నాను.

డా.ఎమ్.తిప్పేస్వామి(DR.MOPURUGUNDUTHIPPESWAMY)(మడకశిర): అధ్యక్షా,

ఈరోజు మనం the Andhra Pradesh Education Act 1/1982 (Amendment) Bill, 2019 గురించి మాట్లాడుతున్నాము. ఈ బిల్లును మనం గత అసెంబ్లీ సమావేశంలో పాస్ చేసుకుని శాసనపరిషత్తుకు పంపిస్తే శాసనపరిషత్తు కొన్ని సవరణలు చేసి వెనక్కు పంపడం జరిగింది. ఆ సవరణలు చూస్తే ఈ బిల్లు లక్ష్యాన్నే పూర్తిగా నీరుగార్చే విధంగా మనం ఏ ఉద్దేశంతో ఈ బిల్లును ప్రవేశపెట్టామో ఆ ఉద్దేశాన్ని పూర్తిగా పక్కదారి పట్టించే మాదిరిగా శాసనపరిషత్తులో సవరణ చేసి మనకు పంపడం చాలా దురదృష్టకరం. మొదటి నుంచి తెలుగుదేశం పార్టీ గానీ, టిడిపి అధినాయకుడు చంద్రబాబు నాయుడు గారు గానీ ఎందుకో ఈ బిల్లుకు వ్యతిరేకంగా వ్యవహరిస్తున్నారు. అధ్యక్షా, కొత్త ప్రభుత్వం ఏర్పడిన తరువాత అనేక బిల్లులు ప్రవేశపెట్టి ఈ శాసనసభలో వాటిని పాస్ చేయడం జరిగింది. మనం ప్రవేశపెట్టిన బిల్లులన్నింటిలోనూ అతి ముఖ్యమైనది ప్రతీ కుటుంబం మీద, ప్రతి ఇంటి మీదా ప్రభావం చూపే బిల్లు ఏదైనా ఉందంటే అది ఈ బిల్లు మాత్రమే. ఇంగ్లీషు మీడియంలో చదువు చెప్పించాలి, చదువు నేర్పించాలి, ప్రతీ పేదవాడికి ఇంగ్లీషు చదువు రావాలి అనే ఒక మంచి ఉద్దేశంతో ప్రవేశపెట్టిన ఒక బిల్లు ఈ రాష్ట్రంలో ఉండే ప్రతీ కుటుంబం మీద ప్రభావం చూపిస్తుంది. ఇటువంటి మంచి బిల్లును టీడీపీ వాళ్లు వ్యతిరేకించడం, వాళ్లు ఇక్కడ వ్యతిరేకించినప్పటికీ వాళ్ల ఆటలు సాగకపోయేసరికి వాళ్లకు బలమున్న శాసనపరిషత్తులో దీని లక్ష్యాన్ని నీరుగార్చే విధంగా తిప్పి పంపడం చాలా దురదృష్టకరం. రాష్ట్రంలో ఉండే ప్రతీ పేదవాడికి ఒక రకంగా వాళ్లు అన్యాయం చేసినట్లువుతుంది.

అధ్యక్షా, నేను చాలా మంది టీడీపీ కార్యకర్తలను, టీడీపీ నాయకులను కూడా ఈ బిల్లు గురించి అడిగాను. నేను పెద్ద సర్జన్ డాక్టర్ని కాబట్టి టీడీపీ వాళ్ల నాయకులు, కార్యకర్తలు రోజూ నా దగ్గరకు వస్తుంటారు. నా దగ్గరకు ఆవరేషన్కు వచ్చినప్పుడు రెండు నిమిషాలు ఇంగ్లీషు మీడియం గురించి మీ అభిప్రాయమేమి, మీ పార్టీ ఏమనుకుంటున్నది అన్నప్పుడు, సార్, ఇది చాలా మంచి బిల్లు దీనివలన మాకు చాలా ఉపయోగముంటుందని టీడీపీ కార్యకర్తలు చెప్పారు. మరి మీరు ఇట్లా అంటున్నారు, మీ అధినాయకుడు వద్దని అంటున్నారు కదా అని అడిగితే ఆయనకేమి సార్, మహారాజు బాగా డబ్బున్న వ్యక్తి. వాళ్ల పిల్లలందరూ బాగా చదువుకున్నారు. ఆయనకేమి అవసరం, మాలాంటి వాళ్లకు అవసరమని చెప్పారు. మేము టీడీపీ వాళ్లమైనా కూడా నూరుశాతం ఈ బిల్లుకు అన్ని విధాలా మేము మద్దతు ఇస్తున్నామని తెలుగుదేశం కార్యకర్తలు, నాయకులు చెబుతున్నారు. అధ్యక్షా, ఇది యథార్థం, వాస్తవం. ఇంత మంచి బిల్లును తెలుగుదేశం పార్టీ వాళ్లు వ్యతిరేకించడం, నీరుగార్చే ప్రయత్నం చేయడాన్ని

మేము పూర్తిగా ఖండిస్తున్నాము. ముఖ్యంగా ఇంగ్లీషు మీడియం చదువు పేదవర్గాల వాళ్ళకు, ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనార్టీలు వర్గాలకు చెందిన ఓ.సి. వర్గాల వారి పేద వాళ్ళకు చాలా అవసరం.

అధ్యక్షా, మా నియోజక వర్గంలో St. Ann's ఇంగ్లీషు మీడియం స్కూలు ఊరికి 5 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉంది. అయినా కూడా మా మడకశిరలో ఆటో నడిపే వ్యక్తి మొదలుకుని, రిక్షావాళ్ళు, పేదవాళ్ళు కూడా ఎంతో ప్రయాసపడి డబ్బు ఖర్చుపెట్టుకుని తమ పిల్లలను ఆ ఇంగ్లీషు మీడియం స్కూలుకు కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్నా పంపిస్తున్నారు. అంటే వాళ్ళకు ఇంగ్లీషు మీడియం మీద, ఎంత ఆసక్తి, అవగాహన ఉందో దీనిని బట్టి అర్థమవుతోంది. కాబట్టి ఇంగ్లీషు మీడియం చదువు గురించి ఈ అసెంబ్లీలో పెట్టిన బిల్లును 99శాతం సమర్థిస్తున్నారు. అధ్యక్షా, మంచికో, చెడుకో ఇంగ్లీషు వాళ్ళ మన దేశాన్ని పరిపాలించినప్పుడు వాళ్ళ ఒకవేళ మనల్ని ఇబ్బందిపెట్టి ఉండొచ్చు, లేదా మనదేశాన్ని వాళ్ళ దోచుకుని పోయి ఉండొచ్చు గానీ ఇంగ్లీషు చదువు మీద వాళ్ళ చూపించిన ఇంటరెస్టుకు we have to appreciate. ఎందుకంటే అభివృద్ధి విషయంలో గానీ, ఇంగ్లీషు మీడియం స్కూలు పెట్టి వాటిని అభివృద్ధి చేయడం, మన దేశంలో ఉండేవాళ్ళకు ఇంగ్లీషు నేర్పించడంలో వాళ్ళ చూపించిన ఆసక్తికి one has to appreciate. ఈ మధ్యన మనమంతా కలిసి ఒకసారి చైనాకు వెళ్ళాము. చైనాలో పెద్ద పెద్ద ప్రొఫెషనల్స్ కు తప్ప మిగతా వాళ్ళకు ఇంగ్లీషు రాదు. మేము ఎంత తలమొత్తుకున్నా వాళ్ళకు ఇంగ్లీషు అర్థం కాలేదు. అందుకే అప్పుడు అనుకున్నాం, we are far better than these people అనుకున్నాము. అంటే వంద ఏళ్ళ క్రిందటనే మనం ఇంగ్లీషు నేర్చుకున్నాము. ఈమధ్యనే చైనాలో కూడా ప్రతీ స్కూలులో ఇంగ్లీషు నేర్పడం మొదలు పెట్టారు.

ఉ.11.40

ఒకవేళ బ్రిటీష్ వాళ్లేదో మనకు మోసం చేసుండొచ్చు. కానీ ఇంగ్లీష్ చదువుల విషయంలో వాళ్ళను కొంచెం జ్ఞాపకం చేసుకోవాలి. ఈ సవరణలో విద్యార్థికి ఆప్షన్ ఇద్దాం, విద్యార్థి ఒప్పుకుంటే సరే ఒప్పుకోకపోతే తెలుగు మీడియంలో చదవడం జరుగుతుంది. పూర్తిగా దీని లక్ష్యాన్నే నీరుగార్చి పూర్తిగా దీనిని భ్రష్టుపెట్టించి, ఇంగ్లీష్ మీడియం చదువులను ప్రకృధారి పట్టించడం జరిగింది. దీనిని తప్పని చెబుతూ, ప్రతి ఒక్కరూ ఇంగ్లీష్ మీడియం చదువులకు సంబంధించిన ఈ బిల్లుకు పూర్తి మద్దతును ఇవ్వాలని సపోర్టు చేయాలని కోరుతూ పేద వర్గాల వారు పుర్తిగా ఈ బిల్లుకు మద్దతునిస్తున్నారనే విషయాన్ని తమరి దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. ధన్యవాదాలు.

శ్రీ కుందూరు నాగార్జునరెడ్డి (SRI KUNDURU NAGARJUNA REDDY): (మార్కాపురం)
అధ్యక్షా ఇంగ్లీష్ మీడియం గురించి మాట్లాడటానికి నాకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తర్వాత ఈ 70 సంవత్సరాలలో చాలా మార్పులు వచ్చాయి. ప్రపంచం పూర్తిగా మారిపోయింది. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన మొదట్లో దాని తర్వాత ఓవర్ ద పీరియడ్ ఆఫ్ ఇయర్స్ రైట్ టు ఎడ్యుకేషన్ అనే వర్డ్ వచ్చింది. ఆ Right to Education అనే వర్డ్ after these many years Right

to English Education అనేది కరెక్టు వర్డ్. ఈ emergency necessity ఎందుకు వచ్చింది? మనం ఖచ్చితంగా దాని గురించి ఎందుకు ఆలోచన చేయాల్సి వచ్చిందనేది చూస్తే ఒక్కసారి మనం హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ గురించి ఆలోచించాలి. ఇంజనీరింగ్, మెడిసిన్, ఫార్మసీ, ఛార్టెడ్ అకౌంటెంట్, బ్యాంక్ రిలేటెడ్ జాబ్స్, ఎడ్యుకేషన్ లేదా any kind of higher education. హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ మొత్తం ఇంగ్లీష్ మీడియంలో నడుస్తున్నప్పుడు లోయర్ ఎడ్యుకేషన్ మొత్తం తెలుగు మీడియంలో ఉండటం వలన చాలా ఇబ్బందవుతోంది. ఎందుకంటే లోయర్ ఎడ్యుకేషన్ ను పూర్తి చేసుకుని ఎన్నో ఆశలతో హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ కు వచ్చేసరికి అది సైన్స్ గానీ, ఇంజనీరింగ్ గానీ, మెడిసిన్ గానీ, ఎన్నో ఆశలతో వాళ్లు వచ్చి ఆ హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ లో తెలుగు మీడియం లేదు, ఇంగ్లీష్ మీడియం మాత్రమే ఉందనే సరికి ఒక్కసారిగా వాళ్ల ఆశలన్నీ ఆవిరవుతాయి. ఎందుకంటే పిస్ట్ ఆఫ్ మీడియం జరిగినప్పుడు, టెర్మినాలజీ ఏమి అర్థం కాదు. టెర్మినాలజీ అర్థంకాక మొదటి ఆరు నెలల్లో ఎన్నో డ్రాపౌట్స్ ఉంటాయి. నేను 10 సంవత్సరాలు హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ స్ట్రీమ్స్ తో జర్నీ చేశాను. ఇంజనీరింగ్, ఎంబీఏ, ఎంసీఏ, పాలిటెక్నిక్, ఎంటెక్ వీళ్లందరితో నేను జర్నీ చేశాను. ఎంతో మందికి ఈవెన్ స్పెల్లింగ్స్ ని కరెక్ట్ గా రాయడం కూడా కష్టం. దాంతోబాటు త్రీ ఇయిర్స్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్, ఫోర్ ఇయిర్స్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్ ను పూర్తి చేసిన తర్వాత ఫైనల్ గా వాళ్లు ఇంటర్వ్యూకి వెళ్లినప్పుడు కూడా నోరు తెరిచి మాట్లాడలేని పరిస్థితి ఉంటుంది. ఎందుకంటే వాళ్ల లోయర్ క్లాస్ ఎడ్యుకేషన్ వాళ్ల హైయ్యర్ క్లాస్ ఎడ్యుకేషన్ కు అంత హెల్ప్ కావడం లేదు. That is one thing. రెండోదేమంటే ప్రపంచంలో మనకంటూ ఇండియాకు ఒక గుర్తింపు ఉంది. ఏమంటే We have proved in every sector that Indians are far better than many other countries. One thing is Knowledge and the other thing is we are able to speak better English than many other Countries కు మనకు చాలా హోప్ ఉంది. అందుకోసం every country look at India. కానీ మనం ఆ chunk తీసేస్తే ఎవరైతే బాగా ఇంగ్లీష్ మాట్లాడి, బాగా రాణించగలుగుతున్నారో వాళ్లను తీసేస్తే, వెనకాల large chunk of Indians ఉన్నారు. Large Chunk of population ఉంది. వాళ్లకు సరైన విద్య అందడం లేదు. ఆ large chunk economically Backward Castes, SC, ST, BC వీళ్లందరికీ ఏదైతే వరల్డ్ లీడింగ్ ఎడ్యుకేషన్ ఉందో దానిని అందుకోలేని పరిస్థితి ఉంది. The third thing is, we always have a saying, rich are getting richer and poor are getting poorer. దీనిని ఇంకొక ఫ్రేజ్ లోకి తీసుకుంటే Rich educated persons are getting richer and poor educated persons are getting poorer. బాగా మంచి చదువులు చదువుకున్న వాళ్లు world needs ని అర్థం చేసుకున్నవాళ్లు బాగా రాణించగలుగుతున్నారు. చదువును సరిగ్గా అందుకోలేని వాళ్లు ప్రపంచానికి అవసరమైన చదువును చదవలేని వాళ్లు ఇంకా బీదవాళ్లువుతున్నారు. దీనిని ఎక్కడో బ్యాలెన్స్ చేయాల్సిన అవసరం ఉంది.

ఇండియాలో చాలా రాష్ట్రాలు ఉన్నాయి. జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు దానిని కరెక్టుగా అబ్జర్వ్ చేసి, ఈ emergency necessity ని అర్థం చేసుకుని, ఎంత త్వరగా మనం ముందుకు వెళ్లగలిగితే అంత త్వరగా మనం ఇక్కడ ఉన్న ప్రజలను కరెక్టు డైరెక్షన్ లో ముందుకు తీసుకువెళ్లొచ్చని ఆలోచన

చేసినందుకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి ధన్యవాదాలను తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఇంకా మనం చూడాల్సిందేమంటే, వరల్డ్ లో ఏదైతే **necessity** ఉందో దానిని అర్థం చేసుకుని ముందుకు వెళ్లగలిగితే చాలా మంచిది. మనకు ఎవరైతే మేధావులు ఉన్నారో, ఎవరినైతే మనం ఫాదర్ ఆఫ్ ది నేషన్ అంటున్నామో, **at the same time** రాజ్యాంగాన్ని తయారు చేసిన డాక్టర్ బిఆర్ అంబేద్కర్ గారు, సుభాష్ చంద్రబోస్ గారు, ఇటువంటి ఎంతో మంది ప్రముఖులు, ఫ్రీడమ్ ఫైటర్స్, కాన్స్టిట్యూషన్ ని ఫార్మ్ చేసిన వాళ్లు, అందరూ గ్రేట్ లీడర్లు. వాళ్లందరూ ఎడ్యుకేటెడ్ వర్సెస్. ఈ ఎడ్యుకేటెడ్ వర్సెస్ అదర్ కంట్రీస్ లో ఏ **kind of works** జరుగుతున్నాయి, అదర్ కంట్రీస్ లో ఏ **kind of Constitution** ఉంది, అదర్ కంట్రీస్ లో ఏ **kind of business hold** చేస్తున్నారు, వాళ్లు తెలుసుకోగలుగుతున్నారు? అదర్ కంట్రీస్ లో ఏ **kind of freedom**ని ఎక్స్ పెక్ట్ చేస్తున్నారు, ఇవన్నీ ఆలోచించి వాళ్లు ఇతర దేశాల మాదిరిగా మన దేశం కూడా ఉండాలని ఆలోచించి ఎన్నో రకాలైన మార్పులుచేర్చులను తీసుకొచ్చారు. ఆ విధంగా ఆ టైమ్ లో ఉన్న లిబ్రరీని బేస్ చేసుకుని రైట్ టు ఎడ్యుకేషన్ ని ప్రారంభించడం జరిగింది. **But over a period of years, 70 సంవత్సరాల తర్వాత చాలా మార్పులు అవసరం. అందుకోసం రైట్ టు ఇంగ్లీష్ ఎడ్యుకేషన్ అనేది చాలా ఇంపార్టెంట్.**

దీనితోబాటు మనం జపాన్ లేదా మిగతా ఫార్వర్డ్ కంట్రీస్ ఏవైతే ఉన్నాయో, వాళ్లు **over a period of years number of generations world needs** ని బేస్ చేసుకుని వాళ్లు ఎడ్యుకేషన్ ని తీసుకోవడం జరిగింది. అందుకోసం వాళ్లు ఈరోజున అంత ముందున్నారు. మనం ఈ జనరేషన్ వరల్డ్ నీడ్స్ ని బేస్ చేసుకుని, ఆ వరల్డ్ నీడ్స్ ని మీటై, ఒక్క జనరేషన్ ని ముందుకు తీసుకువెళ్లగలిగితే కంప్లీట్ సినారియో చేంజ్ అవుతుంది. ఒక్క జనరేషన్ కు కరెక్టు ఎడ్యుకేషన్ అందిస్తే మొదట **6th class** వరకు ఇంగ్లీష్ ఎడ్యుకేషన్ తీసుకుని, తర్వాత ఇంకొక టెన్ ఇయర్స్ మనం చూసుకోగలిగితే **within 15 or 20 years, we can bet that Andhra Pradesh State would be the 1st State in the country to prove in each and every sector.**

ఉ.11.50

దాన్ని బేస్ చేసుకుని దీన్ని మనం పూర్తిగా అప్రిషియేట్ చేయాల్సి ఉంది. వాటితో పాటు **one or two times english related officers** తో మాట్లాడటం జరిగింది. **First fifth** వాళ్లు **different model** లో వెళ్తున్నారు. **Sixth Class** చాలా ముఖ్యం. ఆరవ తరగతి **number of subjects** తో కూడుకుని ఉంటుంది కాబట్టి **listening and reading skills** ఎక్కువగా పెంచాలి. **Reading skills** ఎక్కువైతే విద్యార్థులు ఫాస్ట్ గా చదవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఎప్పుడైతే వాళ్లు ఫాస్ట్ గా చదువుతారో అప్పుడు ఎక్కువ పేజీలున్న చాప్టర్స్ చదవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఎందుకంటే ఒక పేజీ మనం చదవడం మొదలుపెట్టామంటే ఆ పేజీ చదవడానికి కొంత మందికి అర గంట సమయం పట్టవచ్చు, కొంత మందికి ఒక గంట సమయం పట్టవచ్చు, మరి కొంత మందికి రెండు గంటల సమయం పట్టవచ్చు. అది ఎంత తొందరగా మనం పూర్తిచేయగలిగితే అన్ని **number of chapters** మనం

చదవవచ్చు. అందుకోసం Fifth and Sixth Classes students విషయంలో రీడింగ్ స్కిల్స్ ఎక్కువ పెంచమని అడుగుతున్నాను. ముఖ్యంగా అమ్మఒడి పథకంతో literacy rate పెంచడానికి ప్రభుత్వం ఎంతో కృషి చేస్తోంది. వాలంటీర్స్ అందరినీ, గ్రామ సచివాలయం ఉద్యోగులందరినీ కోరుతున్నాను. జగనన్న మంచి ఆలోచనతో పుట్టినవి నాలుగున్నర లక్షల ఉద్యోగాలు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు అధికారం చేపట్టిన వెంటనే నిరుద్యోగ యువతకు కల్పించడం జరిగింది. వాళ్లందరినీ నేను రెక్వెస్ట్ చేసేదేమిటంటే 50 ఇళ్లకు ఒక వాలంటీర్ చొప్పున గ్రామాల్లో పనిచేస్తున్నారు. ప్రతి ఇంటికి వెళ్లి ఈ సంవత్సరం పాఠశాలకు వెళ్లి చదువుకోలేని వాళ్లున్నారో వచ్చే విద్యా సంవత్సరంలో అటువంటి వాళ్లను కచ్చితంగా ఎన్రోల్ చేసి వాళ్లందరినీ పాఠశాలకు పంపించే బాధ్యత వారు తీసుకోవాలి. ఇటువంటి మంచి సంక్షేమ పథకాలు, మంచి సంస్కరణలను వాలంటీర్స్ పూర్తి బాధ్యత తీసుకుని నిర్దేశించిన ప్రతి యాభై ఇండ్లకు వెళ్లి వాళ్లను ప్రోత్సహించి వచ్చే విద్యా సంవత్సరం నాటికి ఆ యాభై ఇళ్లలో ఎవరూ ఇంటి దగ్గర ఉండకుండా ప్రతి ఒక్క పిల్లవాడు పాఠశాలకు వెళ్లి అమ్మఒడి పథకానికి, మధ్యాహ్న భోజన పథకం క్రింద మంచి పౌష్టికాహారం తీసుకోవాలి. నాడు-నేడు ప్రోగ్రామ్తో పూర్తిగా పాఠశాలల రూపురేఖలు మారుతున్నాయి. పిల్లలను ప్రభుత్వ పాఠశాలలకు పంపేందుకు గానూ అమ్మఒడి పథకం, నాడు-నేడు, మిడ్ డే మీల్స్, ఇంగ్లీషు మీడియంతో అందరికీ ఉపయోగకరంగా ఉండేట్టు రాష్ట్రాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని ఈ ప్రభుత్వం మందుకు పోతోంది. తద్వారా మరో 15 సంవత్సరాల తరవాత విద్యా రంగంలో రాష్ట్రం దేశంలోనే అగ్రగామిగా ఉండాలనే ఆలోచనతో ముందుకువెళ్తున్న ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారికి మరొకసారి ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ, మాట్లాడే అవకాశం కల్పించిన మీకు ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కంబాల జోగులు (SRI KAMBALA JOGULU)(రాజం): అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు బడుగు, బలహీన వర్గాల అభ్యున్నతి కోసం, వారి బతుకులు బాగుపడాలని అనేక సంక్షేమ పథకాలు అమలు నిమిత్తం మంచి బిల్లులు సభలో ప్రవేశపెడితే ప్రతిపక్షం వాటిని అడ్డుకోవడం చాలా బాధాకరం. ఇంగ్లీషు మాధ్యమం బిల్లును కౌన్సిల్లో ప్రవేశపెట్టినప్పుడు ప్రతిపక్షం తిరస్కరించినందుకు చాలా బాధగా ఉంది. ఇంగ్లీషు భాష అందరికీ రావాలి, ఇంగ్లీషు అందరికీ కావాలి. మనిషి బతకడానికి ఇంగ్లీషు చాలా అవసరం. ఇంగ్లీషు రాకపోతే చాలా ప్రమాదం. ఎందుకంటే మెడిసిన్ మీద కూడా Expiry Date ఇంగ్లీషులోనే ఉంటుంది, ఆ డేట్ను కూడా చూసి తెలుసుకోలేని పరిస్థితి ఉన్నప్పుడు దాని వల్ల జరిగే ప్రమాదం ఉంది. అదే విధంగా లా డిగ్రీ చదవాలన్నా, మెడిసిన్, ఇంజనీరింగ్ విద్యనభ్యసించాలన్నా మొత్తం ఇంగ్లీషు భాషలోనే బోధన ఉంటుంది. నేను ఇంటర్మీడియట్ నుంచి డిగ్రీ వరకు స్పెషల్ ఇంగ్లీషు చదివాను. నాకు ఇంగ్లీషు మీడియంలో చదవడమంటే చాలా ఇష్టం, మాట్లాడాలన్నా కోరిక కూడా ఉంటుంది. ఎందుకంటే ఎక్కడకు వెళ్లినా పెద్ద చదువులు చదువుకున్న పెద్ద ఆఫీసర్స్ ఉంటారు. వాళ్లందరూ ఎక్కువగా ఇంగ్లీషు మాట్లాడేటప్పుడు నాకు కూడా ఇంగ్లీషులోనే మాట్లాడాలనే కోరికే ఉండేది. అందుకే నేను ఇంగ్లీషు లిటరేచర్ చదివినా పదవ తరగతి వరకు తెలుగు

మీడియం నందు చదివిన కారణంగా, ఇంగ్లీషు నందు పట్టులేకపోవడం మూలాన ఎవరితోనైనా మాట్లాడేటప్పుడు ఇబ్బంది పడేవాడిని. లా ప్రాక్టీస్ నందు కూడా నేను ఇబ్బంది పడిన పరిస్థితి ఉండేది. ఆంగ్ల భాష ప్రపంచ భాషగా పేర్కొనబడింది, ఇంగ్లీషు భాష జీవనోపాధి భాషగా గుర్తించబడింది. ప్రపంచమంతటా ఇంగ్లీషుమయంగా, కంప్యూటర్ యుగంలో ఇంగ్లీషు, వ్యాపార నిర్వహణ భాషగా, శాస్త్ర సాంకేతిక భాషగా, ఇంటర్నెట్ నందు పేరొందిన భాషగా, ప్రపంచవ్యాప్తంగా మాట్లాడే ఇంగ్లీషు రూపాంతరం చెందింది. 21వ శతాబ్దానికి ప్రజలు మాట్లాడే ఆంగ్ల భాషలో ప్రావీణ్యం ఎంతో అవసరం. ఈ విధంగా బడుగు, బలహీన వర్గాలకు సమస్త ప్రజానీకానికి అవసరమైన మంచి బిల్లులను ప్రభుత్వం సభ ముందు ప్రవేశపెడుతున్నప్పుడు ప్రతిపక్షం అడ్డుకోవడం మనం చూశాం. ఇంగ్లీషు వస్తే ప్రపంచంలో ఎక్కడైనా బతకవచ్చు. మనం చాలా ప్రాంతాలకు వెళ్లేటప్పుడు ఇంగ్లీషు సరిగా రాకపోవడం వల్ల చాలా మంది బాధ పడుతున్నారు. ఎంతో మందిని మనం చూస్తున్నాం. ముఖ్యంగా రైల్వే స్టేషన్స్ లో, ఎయిర్ పోర్ట్స్ లో, బస్టాండ్స్ నందు ఎక్కువగా వాడకం ఇంగ్లీషులోనే ఉంటుంది.

అధ్యక్షా, ఇంగ్లీషు వస్తే anywhere in the Country, anywhere in the World మనం జీవనం సాగించవచ్చు. కాబట్టి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ బిల్లుకు అందరు కూడా సంపూర్ణ మద్దతు ఇవ్వాలని అవసరం ఉంది. గ్రామాల్లో చాలా మంది ప్రజలు తమ పిల్లలను ఇంగ్లీషు మీడియం నందు చదివించడానికి ఆశపడుతున్నారు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు అమ్మఒడి, నాడు నేడు అనే కార్యక్రమాల ద్వారా ఇంగ్లీషు భాషను ప్రోత్సహించడం కోసం, గ్రామాల్లోని ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఇంగ్లీషు మాధ్యమం ప్రవేశపెట్టి బడికి వంపే పిల్లల తల్లులను ప్రోత్సహించడం జరుగుతోంది. ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో పాస్టికాహారంతో కూడిన మధ్యాహ్న భోజనాన్ని కూడా అమలుచేయడం జరుగుతోంది. అలాంటి ఎన్నో కార్యక్రమాలను గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు నిర్వహిస్తున్నారు. మొన్ననే విద్యార్థులకు కిట్లు ఇస్తామని చెప్పడం జరిగింది. ఈ విధంగా విద్యార్థులు చదువుకోవడానికి అవకాశాలిచ్చే విషయమై గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు తీసుకునే మంచి నిర్ణయాలను మేమందరం కూడా స్వాగతిస్తున్నాం. థ్యాంక్యూ సార్.

శ్రీమతి జొన్నలగడ్డ పద్మావతి (SMT. JONNALAGADDA PADMAVATHY)

(సింగనమల): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా. విద్యా విధానంలో మార్పులు తీసుకురావాలని జగనన్న ముఖ్యమంత్రిగా బాధ్యతలు చేపట్టిన నాటి నుంచి ఎన్నో కార్యక్రమాలను చేపట్టడం జరిగింది. అందులో భాగంగానే Education Reforms Committee, అలాగే Education Commission వేసి ఆయా కమిటీలిచ్చిన సలహాలు, సూచనల మీద ఇంగ్లీషు మీడియాన్ని ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ప్రవేశపెట్టడానికి సంబంధించిన బిల్లును సభలో ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రజలకు ఒక మాట ఇచ్చిన తరువాత చిత్తశుద్ధితో అమలుచేయడం జరిగింది. అందులో భాగంగా అమ్మఒడి పథకం అమలు. నిజంగానే అమ్మఒడి పథకం మా పార్టీ ఎన్నికల మేనిఫెస్టోలో పెట్టిన పథకం కాదు. అంతకు ముందు

వచ్చిన ఎన్నికల సందర్భంగానే అమ్మఒడి పథకాన్ని తీసుకురావాలని జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు భావించారు. ఆ పథకాన్ని ప్రజల్లోకి తీసుకువెళ్లినప్పటికీ కూడా ప్రజలకు తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రజలకు **false promises** చేసిన కారణాన దాన్ని అవి **dominate** చేశాయి. కానీ ప్రజలందరూ ఆ విషయాన్ని తెలుసుకున్నారు. అమ్మఒడి పథకం వల్ల మా పిల్లలు బాగుపడతారనే భావన మహిళలు తెలుసుకున్నారు కాబట్టే ఎన్నికలలో జగనన్నను ముఖ్యమంత్రి గారి స్థానంలో ప్రజానీకం కూర్చోబెట్టింది. అలాగే గవర్నమెంట్ స్కూల్స్ నందు చదివే **most of the students Economically Backward Classes** కు చెందిన బీసీ, ఎస్సీ, ఎస్టీ, మైనారిటీ వర్గాలకు చెందిన వాళ్లే ఎక్కువగా ఉన్నారు. ముఖ్యంగా మా ఎస్సీల్లో డా.బాబా సాహెబ్ అంబేడ్కర్ గారు ఒక్కరు చదువుకున్న కారణంగానే నిజంగా ఈరోజున ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీ వర్గాలందరినీ కూడా ఆదుకునే విధంగా **Constitution** ను తీసుకువచ్చారు. ఆయన ఆరోజు పెట్టిన భిక్ష వల్ల ఈరోజున ఇంత మంది ఎస్సీ, ఎస్టీ వర్గాల్లోని ప్రజలు బాగా చదువుకుని మంచి పాజిషన్స్ లో ఉన్నారు. అలాగే మా కుటుంబం కూడా తాతల కాలం నుంచి అందరూ ఇంగ్లీషు మీడియంలోనే చదువుకున్నారు, మంచి మంచి పాజిషన్స్ లో ఉన్నారు. నిజంగానే నేను కొంచెం గర్వంగానే చెప్పుకుంటున్నాను. భారతదేశంలోని అన్ని రాష్ట్రాలలో 50 మంది వరకు మా కుటుంబానికి చెందిన **second generation** సివిల్ సర్వెయ్స్ గా పనిచేస్తున్నారు. కొంత మంది పనిచేసి రిటైర్ అయ్యారని ఇంకా **proud** గా చెబుతున్నాను. ఇప్పుడు మన రాష్ట్రంలో ఉన్న **one of the Principal Secretaries** గా పనిచేస్తోన్న అధికారి కూడా మా బ్రదర్. మా కుటుంబం తాతల కాలం నుంచి బాగా కష్టపడి చదువుకోవడం వల్ల **economically, socially** చాలా ముందుకు వెళ్లింది. అలాగే రాష్ట్రంలో ఉన్న ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీలందరూ అభివృద్ధి పథంలో ముందుకు పోవాలని జగనన్న కోరుకుంటున్నారు కాబట్టే ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఇంగ్లీషు మాధ్యమాన్ని ప్రవేశపెట్టడం జరుగుతోంది.

మ.12.00

అధ్యక్షా, నేను దళిత కుటుంబం నుండి ఇక్కడకు వచ్చినా కానీ మా కుటుంబ బ్యాక్ గ్రౌండ్ వల్ల, నేను చదువుకున్న చదువుల వల్ల కానీ ఎక్కడా నేను విచక్షణకు గురి కాలేదు. కానీ చంద్రబాబు నాయుడు గారు ఎస్సీలను కించపరస్తూ మాట్లాడుతున్నప్పుడు **inferior** గా ఫీల్ అవుతున్నాను కాని, ఎప్పుడూ నేను ఈ విచక్షణ చూడలేదు. తెలుగు మీడియంలో ఇంటర్మీడియేట్ వరకు చదువుకున్నప్పటికీ వృత్తి విద్యా కోర్సులు తెలుగు లేదా ఇతర స్థానిక భాషలలో ఉండవు. మేము ఒక ఇంజనీరింగ్ కళాశాలను నడుపుతున్నాము. అందులో చాలా మంది విద్యార్థులు గ్రామీణ ప్రాంతాల నుండి వచ్చి చదువు కుంటారు. వారికి ఎంసెట్ లో మంచి ర్యాంకు వచ్చినా కూడా ఇంజనీరింగ్ లో చేరిన ఆ విద్యార్థులు మొదటి సంవత్సరంలోనే క్లాస్ సరిగా ఫాలో కాలేక కష్టంగా భావించి మానేస్తుంటారు. తెలుగు మీడియంలో ఇప్పటి వరకు చదువుకుని వచ్చాము. క్లాస్ లో లెసన్స్ సరిగా అర్థం చేసుకోలేక పోతున్నాము అంటుంటారు. ఇటువంటివన్నీ అధిగమించాలంటే మొదటి నుండి ఇంగ్లీషు మీడియంలో చదువుకోవాల్సి ఉంటుంది. నేను ఇంగ్లీషు మీడియంలో చదువుకున్నాను కానీ తెలుగు బాగానే

మాట్లాడగలుగుతున్నాను. కానీ నారా లోకేశ్ గారిని తీసుకుంటే వారు తెలుగు ఎలా మాట్లాడుతారు, వారు ఇంగ్లీషు మీడియంలో చదువు కున్నారు కనుకనే తెలుగు సరిగా రాదు అని అనుకుంటుంటారు. అలాగే వారు ఇంగ్లీషులో మాట్లాడిన సందర్భంలో స్టేట్ కు సెంట్రల్ కు తేడా తెలియకుండా మాట్లాడుతుంటారు. కాబట్టి ఆయన ఇంగ్లీషు కూడా అంతంత మాత్రంగానే ఉంది. ముఖ్యంగా వారు పాఠశాలల్లో ఇంగ్లీషు మీడియం వద్దు అని అంటుంది ఎందుకంటే తండ్రి, కుమారులు ఇద్దరు మాట్లాడిన ఆ ఇంగ్లీషు అందరకీ అర్థం అయిపోతే కష్టం అయిపోతుందని చెప్పి వారు ఈ రోజు వద్దు వద్దు అని చెబుతున్నారు.

అలాగే మనబడి, నాడు-నేడు కార్యక్రమంలో భాగంగా రాష్ట్రంలో పాఠశాలలను మార్చేందుకు చాలా ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అతి ముఖ్యంగా పాఠశాలల్లో మరుగుదొడ్లు లేమిని మనం చూస్తున్నాము. కొద్ది రోజుల్లోనే పాఠశాలల రూపురేఖలు మారబోతున్నందుకు ఆనంద పడుతున్నాం. గతంలో ఆరువేల ప్రభుత్వ పాఠశాలలను ఆధునీకరణ పేరుతో మూతవేయడం జరిగింది. నాడు-నేడు పేరుతో జగనన్న విద్యా, వసతి దీవెన వంటి కార్యక్రమాలను చూస్తుంటే నిజంగానే దిగువ, మధ్యతరగతి కుటుంబాలు రెండు సందర్భాల్లో డబ్బు ఖర్చుపెడుతున్నాయి. అవి విద్య, వైద్యం. ఈ రెండింటినీ గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఉచితంగా అందిస్తున్న కారణంగా ఆయా కుటుంబాల ఆర్థిక జీవన ప్రమాణాలు పెరుగుదలతోపాటుగా తలసరి ఆదాయం కూడా పెరుగుతుంది. తల్లిదండ్రులు పేదరికంలో ప్రగ్గుతున్నప్పటికీ తమ పిల్లలు బాగా చదువుకోవాలని ఆలోచిస్తుంటారు. అటువంటి తల్లిదండ్రుల ఆలోచనలకు అనుగుణంగానే ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లోనే ఆంగ్ల మాధ్యమం ప్రవేశపెట్టబోతున్నారు. ప్రభుత్వం కల్పించబోతున్న ఆ అవకాశాన్ని చూసి తల్లిదండ్రులు ఎంతో ఆనందపడుతున్నారు. అధ్యక్షా, గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులు గారికి ఇం తటి మంచి, మంచి బిల్లులను ప్రభుత్వం సభలో ప్రవేశ పెడుతున్నప్పటికీ ఇవేమి వారికి కనిపించడం లేదు. కనిపించక పోగా ఎనిమిది కిలోమీటర్ల పరిధిలోని అమరావతి మాత్రమే కనిపిస్తోంది. వారు రాష్ట్రంలోని పేద ప్రజలు, రైతులు, విద్యార్థులు గురించి ఆలోచించడం లేదు. కానీ గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు మాత్రం రాష్ట్రంలోని పేద, బడుగు, బలహీన, మైనారిటీ వర్గాలు విద్యార్థులు, రైతులు, మహిళలు, వ్యవసాయ, ఆటో కార్మికులు అన్ని వర్గాల ప్రజలను తమ సొంత కుటుంబం గానే భావించి అనేక సంక్షేమ, అభివృద్ధి పథకాలను తీసుకువచ్చారు. కేవలం ఆరు నెలలు వ్యవధిలోనే చెప్పిన, చెప్పని సంక్షేమాలు కూడా ముందుకు తీసుకువస్తున్నారు. ఇటువంటి విప్లవాత్మకమైన మార్పులను భరించ లేనిప్రతిపక్షం వారు ఈ తరహా కార్యక్రమాలకు పూనుకున్నారు.

అధ్యక్షా, నెల్సన్ మండేలా గారు అన్న మాటను చెబుతాను. Education is the most powerful weapon which you can use to change the world అన్నారు. నిజంగానే విద్య ద్వారానే మార్పులు వస్తాయని డా.బీఆర్ అంబేడ్కర్ గారి ద్వారా మన దేశంలోనే నేర్చుకున్నాం. ఇటువంటివి ప్రతి ఇంట్లో అమలు జరగాలి, అందరూ ఎదగాలి. పేదలు కూడా వృత్తి విద్యా కోర్సులు చదవాలి, ఏ విధమైన ఇబ్బందులు పడకూడదు అంటూ గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చేపడుతున్న ఈ

పథకాలకు స్వాగతం పలుకాలి. పలుకక పోగా డ్రామాలు వేస్తున్నారు. ఇటువంటి డ్రామాలు చూస్తుంటే never before, ever after. అధ్యక్షా, బిల్లులను శాసనపరిషత్తు తిరస్కరించినప్పటికీ జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు అనుకుంటే ఏదో చిన్న డైలాగ్ అధ్యక్షా, “నువ్వనుకుంటే అప్పుద్ది సామీ” నీ నవ్వు వరం, నీ కోపం శాపం, నీ మాట శాసనం సామీ“ తప్పకుండా అవుతుంది అధ్యక్షా ఈ బిల్లును నేను స్వాగతిస్తున్నాను.

SMT. K.V. USHASRICHARAN (KALYANDURGAM): Respected Speaker Sir, I believe that English language is a mode of communication and also it is a bridge to expose our talent. American research also says that diversity of languages in an earlier age is very much benefited. In the early age children will have more concentration, grasping and learning power. They can take lot of languages at the same time అని పరిశోధనలు కూడా చెబుతున్నాయి. ఈ రోజు మనం ఒక నైపు తెలుగు భాషను సంరక్షిస్తూ మరోవైపు we are introducing English as a medium of instruction. English is necessary in all walks of life because competitive exams, robotic commands and artificial intelligence are in English. When the world is going ahead with technology, we have to move with English language in Andhra Pradesh to compete with this globalised world. దీనితోపాటు మనం worldwide data and India data తీసుకుంటే globally if we have data in our hand today, the private sector is dominating the public sector. మన పిల్లలందరూ కూడా private sector లో పోటీ ప్రపంచంలో సర్వైవ్ కావాలంటే ఇంగ్లీషు మాధ్యమంలో విద్య తప్పనిసరి. They need English. English boosts confidence. English builds confidence. మన పిల్లలు కూడా జాతీయ, అంతర్జాతీయ స్థాయిలో రాణించాలంటే English will act as bridge, because for Indians at the end of the day, English is only for livelihood. This is what we are seeing in all the software companies today. మన ప్రభుత్వం కూడా ఆషామాషీగా తీసుకోకుండా నాడు-నేడు ద్వారా ఆంగ్ల మాధ్యమంలో విద్యను చాలా prestigious గా introduce చేస్తున్నాం. We are creating a beautiful environment. ఇప్పుడున్న ప్రభుత్వం పాఠశాలల్లో మౌలిక సదుపాయాలు కల్పిస్తూ we are competing with private schools. Foreign school syllabusని Reference గా పెట్టుకుని సిలబస్ను ప్రవేశపెడుతున్నాం. పుస్తకాల పరిమాణాన్ని కూడా తగ్గిస్తున్నాం. విద్యార్థులకు పుస్తకాల భారాన్ని తగ్గించి ప్లేస్ లేకుండా చదువులు నేర్పిస్తున్నాం. ఇవన్నీ ఆరోగ్యకరమైన వాతావరణంలో ఉండాలని విద్యార్థులకు మధ్యాహ్నం భోజనంలో పోషకాహారానందిస్తున్నాం. Teachers కు Capacity Building Courses ఇస్తున్నాం. బ్రిడ్జ్ కోర్సులు ప్రవేశపెడుతున్నాం. We are giving very good foundation for English education in Andhra Pradesh today.

మ.12.10

అధ్యక్షా, There is one very important thing which I was very much impressed. Ukraine President V. Zelensky, very recently when he was in an office, he made a statement telling that don't hang my photographs in your office. Please hang photograph of

your children in your office. When you are taking any Government decisions in the interest of the country, please look at the photographs of your children and then take the decision. అదేవిధంగా మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు అమ్మఒడి, నాడు-నేడు, ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఇంగ్లీషు మీడియాన్ని ప్రవేశపెట్టడం. These are all revolutionary Bills. ఈ బిల్లు కౌన్సిల్లో రెజెక్ట్ అయి వచ్చిందంటే, వాళ్ల పిల్లలకు ఒక న్యాయం, మన పిల్లలకు ఒక న్యాయమా? అంటే వాళ్లలో తన మన అనే అభిప్రాయబేధం వచ్చిందని ఈ బిల్లుతో అర్థమవుతోంది. Taking all this into consideration, today I totally agree with this Bill and I request you to take the Bill into consideration. We thank our Chief Minister for bringing such a nice Bill and thanking you Speaker sir for giving me the opportunity and thank you House.

శ్రీ కారుమూరి వెంకట నాగేశ్వరరావు (SRI KARUMURI VENKATA NAGESWARA RAO) (తణుకు): అధ్యక్షా, ఇంగ్లీషు మీడియం మీద ఆమోదించిన బిల్లును కౌన్సిల్ వెనక్కి పంపించడం చాలా దురదృష్టకరం. ఇవాళ పైవేటు స్కూల్స్ చాలా ఉన్నాయి. అందులో ప్రతిఒక్కళ్లా కూడా ఇంగ్లీషు మీడియంలో మా పిల్లల్ని చదివించాలి అనే కోరిక రిక్షా తొక్కే వ్యక్తి దగ్గర నుంచి, కూలిపనులకు వెళ్లేవాళ్ల దగ్గర నుంచి, ప్రతి ఒక్కళ్ల పిల్లల్ని కూడా ఇంగ్లీషు మీడియంలో చదివించాలనే ఆశ అందరికీ ఉంది. కానీ ఆ ఫీజులు భరించలేని ఆ ఫీజులు కట్టలేని పరిస్థితిలో తెలుగు మీడియంలో చేరుస్తున్నారు. చంద్రబాబునాయుడుగారి అబ్బాయిని ఇంగ్లీషు మీడియంలో చదివించారు. అమెరికాకు పంపించారన్నారు. చంద్రబాబునాయుడుగారు, బాలకృష్ణగారు వాళ్ల మనవడిని కూడా ఇవాళ ఇంగ్లీషు మీడియంలో చదివిస్తున్నారు. కానీ ఇవాళ సామాన్య మానవుల పిల్లలందరూ కూడా ఇంగ్లీషు మీడియంలో చదువుకోవాలి, మట్టిలోని మాణిక్యాలను వెలికితీసే విధంగా జగన్మోహన్రెడ్డిగారు ఒక మహత్తర కార్యక్రమాన్ని ఎత్తుకొని ప్రతి ఒక్క పేదవాడి పిల్లలు కూడా ఇంగ్లీషు మీడియం చదవాలి, అప్పుడే బాగా అనర్గళంగా మాట్లాడి మంచి మంచి పాజివన్లలో ఉంటే ఆ కుటుంబ పరిస్థితే మారిపోతుందనే ఉద్దేశంతో ఈరోజు ఈ ఇంగ్లీషు మీడియాన్ని ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. కానీ ఎంత దురదృష్టకరం అంటే కౌన్సిల్లో ఉన్న పెద్దలందరూ మా పిల్లల్ని మేము తెలుగు మీడియంలోనే చదివిస్తున్నాం, కాబట్టి ఈ తెలుగు మీడియం ఉంది అని అంటున్నారు.

ఇంకొకటి అధ్యక్షా, నా బంధువులు చాలామంది అమెరికాలో ఉన్నారు. 29మంది డాక్టర్లు ఉన్నారు. వాళ్లందరూ కూడా అమెరికాలోనే పుట్టారు, అమెరికాలోనే పెరిగారు, అమెరికాలోనే ఇంగ్లీషు మీడియం చదువుకున్నారు. కానీ తెలుగు మాత్రం ఎవరూ మరిచిపోలేదు, చక్కగా మాట్లాడుతున్నారు. ఇవాళ ఇంగ్లీషు మీడియం వల్ల తెలుగును మరిచిపోతారనే అజ్ఞానంలో ప్రతివళ్ల నాయకుడు చంద్రబాబునాయుడుగారు ఉండి ఇటువంటి దురదృష్టకర పని చేస్తున్నారు. వారి పల్లకీ మోసేది బీసీలే. కానీ వాళ్లకు మాత్రం ఇంగ్లీషు రాకూడదు. ఇవాళ జగన్మోహన్రెడ్డిగారు ఆ వర్గం, ఈ వర్గం, ఆ పార్టీ, ఈ పార్టీ అని చూడకుండా ప్రతి ఒక్కరికీ కూడా అన్ని కార్యక్రమాలు, ఇంగ్లీషు, అన్నీ రావాలని చేస్తుంటే ఇలా

చేయడం చాలా దురదృష్టకరం. దీనిని ప్రజలు గమనించాలి. ఇంత దుర్మార్గమైన దుర్బుద్ధితో ప్రవర్తించి కౌన్సిల్ నుంచి బిల్లును వెనక్కి పంపారంటే చరిత్రహీనులుగా మిగిలిపోతారని తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఇంకొకటి చెప్పేదేమంటే, ఇవాళ ఈ అసెంబ్లీలో 151మంది ఎమ్మెల్యేలం ఉన్నాము. ఆ పెద్దల సభలో చర్చించేందుకు మనం ఈ బిల్లును కౌన్సిల్ కు పంపిస్తే, ఇంతమంది సభ్యులం, మేము ప్రజల నుంచి గెలిచి వచ్చాము. ప్రజలు ఓట్లు వేసి మమ్మల్ని గెలిపిస్తే, మేము ఈ అసెంబ్లీకి వచ్చి మూడు రాజధానులు ఉండాలి, మంచి పరిపాలన అందాలి, ఇంతకుముందు హైదరాబాదులోనే మన కేపిటల్ అని చెప్పి కేవలం హైదరాబాదు చుట్టుపక్కనే అభివృద్ధి చేశారు, మరి సీమాంధ్ర పాలకులు కూడా హైదరాబాదు మనది అని అనుకునే అన్నీ కూడా అక్కడ పెట్టడం జరిగింది. మనం ఒత్తి చేతుల్తో ఇక్కడికి వచ్చాము. ఇవాళ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రమంతా కూడా సమగ్రంగా అభివృద్ధి జరిగే విధంగా మూడు రాజధానుల గురించి జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని ఈ సభ ఆమోదించి ఈ బిల్లుని కౌన్సిల్ కు పంపిస్తే వారు దానిని తిరస్కరించొచ్చు, సూచనలు ఇవ్వొచ్చు, ఏదైనా చేయొచ్చు. కానీ దానిని ఈ రకంగా పంపించడం చాలా దుర్మార్గం.

అధ్యక్షా, 151మంది ఎమ్మెల్యేలం కూడా ప్రజల నుంచి ఎన్నికై వచ్చి ఆ బిల్లును ఆమోదించి కౌన్సిల్ కు పంపిస్తే అక్కడున్న పెద్దలు దానిని అవసరమైతే తిరస్కరించవచ్చు కానీ ఇలా చేయటం దురదృష్టకరం. అయినా సరే కొంచెం లేటు అవుతుంది తప్ప జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు తీసుకున్న నిర్ణయం చరిత్రాత్మకం. ఇది కచ్చితంగా ఆంధ్ర రాష్ట్రం అంతా కూడా మూడు రాజధానులు ఉండవలసిందే అని కోరుకుంటూ, అధ్యక్షులుగా మీకే వదిలిపెడుతున్నాము, మీరు గమనించాలి అధ్యక్షా.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): జోగారావుగారూ, ముఖ్యమంత్రిగారు రిపై ఇవ్వాలి ఉంది, కొంచెం ప్రీసెన్స్ గా మాట్లాడండి.

శ్రీ అలజంగి జోగారావు (SRI ALAJANGI JOGARAO) (పార్వతీపురం): అధ్యక్షా, ముందుగా మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డిగారికి ధన్యవాదాలు తెలుపుకునే అవకాశం ఇచ్చినందుకు ముందుగా మీకు ధన్యవాదాలు. ఈరోజు ఈ అసెంబ్లీలో రెండవ సారి ఈ ఆంగ్ల మాధ్యమం గురించి చర్చించడానికి వచ్చింది అంటే తెలుగుదేశం పార్టీ వాళ్ల ద్వంద్వ నీతి ఇందులో కనపడుతోంది. మరీ ముఖ్యంగా ప్రజాస్వామ్యం పట్ల, పేద వర్గాలపట్ల, బడుగు బలహీనవర్గాల పట్ల తెలుగుదేశం పార్టీకి ఎటువంటి కన్సిడరేషన్ ఉందో గ్రహించాలి. అధ్యక్షా, మరీ ముఖ్యంగా మన ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు ఆంగ్ల మాధ్యమాన్ని ఎందుకు ఎంచుకోవలసిన అవసరం వచ్చింది, ఆయన అభిమతం ఏంటి, ఆయన ఆలోచనా విధానం ఏమిటి, ఈ రాష్ట్రంలో ఏ వర్గాలకు మేలు జరుగుతుంది అని ఆలోచన చేస్తున్నారు. గత ప్రభుత్వంలో 2014-2019వరకు 1600 హాస్టల్స్ ఉంటే 880 హాస్టల్స్ ను రద్దు చేసిన చరిత్ర తెలుగుదేశం ప్రభుత్వానిది. పేదవాళ్లను, బలహీనవర్గాలవారిని, ఎస్సీ, ఎస్టీలను విద్యకు దూరం చేయాలనే ఆలోచన గత ప్రభుత్వాలకు ఉంది. అయితే ఈ ప్రభుత్వంలో

జగన్మోహన్రెడ్డిగారు పేద వర్గాల కోసం, మరీ ముఖ్యంగా దళిత వర్గాలకు మేలు జరిగే విధంగా ఈ కార్యక్రమం ఉందని నేను భావిస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఒక్క మాటను నేను చెబుతున్నాను. ఈ బిల్లు రెండవసారి చర్చకు వస్తుంటే, చాణక్యుడు ఒక మాట అంటాడు. సుపరిపాలన అందిస్తున్నప్పుడు రాజ్యంలోని స్వార్థపరులు, అవినీతిపరులు, దుర్మార్గులు, వాళ్లు అది జరిగిపోతుంది, ఇది జరిగిపోతుందని అవాకులు చెవాకులు పేలుతారు. అంటే సుపరిపాలన అందిస్తున్నారు, రాజు బలంగా ఉన్నాడని దాని అర్థం. ఇవాళ జగన్మోహన్రెడ్డిగారి పరిపాలనలో ఎన్నిసార్లు బిల్లును వెనక్కి వంపినా జగన్మోహన్రెడ్డిగారు చేసి తీరతారు అన్న నమ్మకం బడుగు, బలహీనవర్గాలకు, ఎస్సీలకు ఉందని మీద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఈరోజు ఎడ్యుకేషన్ వ్యవస్థ గురించి మాట్లాడే ముందు మీకు ఇంకో విషయం చెబుతాను. మొన్న 10రోజుల క్రితమే మనం సంక్రాంతి చేసుకున్నాం. సంక్రాంతి అంటే సూర్యుడు ఉత్తరాయణం నుండి దక్షిణాయానికి నడవడం. అయితే “అడుగడుగో వస్తున్నాడు ఉదయించిన సూర్యుడు” అని మన పార్టీకి కూడా ఒక పాట ఉంది. జగన్మోహన్రెడ్డిగారు మే 30వ తేదీన ఆయన ముఖ్యమంత్రిగా ప్రమాణస్వీకారం చేసిన ఆరు నెలల నుంచి ఎలా చేస్తున్నారని ఒక్కసారి ఆలోచన చేస్తే, గతంలో జగన్మోహన్రెడ్డిగారు 3,648కిలోమీటర్లు పాదయాత్ర చేస్తున్నప్పుడు ఏ తల్లి అయితే జగన్మోహన్రెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రి అయితే నేను బాగుంటానో, ఏ తండ్రి అయితే జగన్మోహన్రెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రి అయితే నా భవిష్యత్తు మారుతుందని అని భావించారు. అలాగే జగన్మోహన్రెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రి అయిన వెంటనే ఈ రాష్ట్రంలో నాలుగు లక్షల మందితో వాలంటరీ వ్యవస్థను ఏర్పాటుచేశారు. అదేకాకుండా జూన్ నెలకు వచ్చేసరికి 1.34లక్ష మందికి గ్రామ సచివాలయంలో ఉద్యోగాలు ఇచ్చారు.

మ.12.20

అంతేకాకుండా ఈ రాష్ట్రంలో మట్టిని, కష్టాన్ని నమ్ముకున్న రైతుకు అక్టోబర్ 17వ తేదీన రైతు భరోసా ఇచ్చారు. పేద, బడుగు బలహీనవర్గాలకు చెందిన పిల్లల కోసం ఇంగ్లీష్ మాధ్యమాన్ని నవంబర్ నెలలో పెట్టారు. రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రాంతాలు అభివృద్ధి చెందాలని, అందరూ బాగుండాలని ముఖ్యమంత్రి గారు ఒక మంచి ఆలోచనతో డిసెంబర్లో మూడు రాజధానుల ఆలోచననుకొచ్చారు. వీటినన్నింటినీ ఇస్తూ పేద పిల్లలకు పాస్టికాహారం కావాలి, పేదవాడు చదువుకోవాలంటే జగనన్న గోరుముద్ద కార్యక్రమాన్ని జనవరి నెలలో ప్రవేశపెట్టారు.

నేను సాంఘిక సంక్షేమ హాస్టల్లో ఉండి చదువుకున్నాను, నన్ను ఎమ్మెల్యేను చేసిన ఘనత పెద్దలు జగన్మోహన్ రెడ్డి గారిదే. నేను హాస్టల్లో పురుగుల అన్నం తిని చదువుకున్నాను. నేను ఎంటెక్, పీహెచ్డీ చేశాను. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ఆలోచనా విధానం, అభిప్రాయం, అభిమతం,

డా.బి.ఆర్.అంబేద్కర్ స్ఫూర్తి, ఏ వర్గమైనా సరే రాష్ట్రంలో ప్రతిఒక్కరూ అభివృద్ధి చెందాలంటే ఒక్క చదువుతోనే తప్ప వేరేది కాదనేది జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి అభిమతమని రాష్ట్ర ప్రజలకు తెలియపరచాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది.

రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ గారు మాట్లాడుతూ 'ఏ వ్యక్తికి చదువు లేదో ఆ వ్యక్తి చీకట్లో ఉన్నాడని' అన్నాడు. ఈ రాష్ట్రంలో అంధకారంలో బలహీనంగా ఉన్న వర్గాలను ముందుకు, వెలుగులోకి తీసుకువెళ్లాలని సాహసోపేతమైన నిర్ణయాలు, సంస్కరణలు జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు చేస్తుంటే, తెలుగుదేశం పార్టీ నాయకులు, అధ్యక్షులు ఓర్వలేక బిల్లును వెనక్కు పంపడం శోచనీయం.

అధ్యక్షా, నిన్న మీరు ఒక మాట అన్నారు, నేను బలహీనవర్గానికి చెందినవాడినే గానీ బలహీనుడిని కాదని అన్నారు. నిజంగా చాలా బాధ పడ్డాను. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు అమితంగా ప్రేమించే వారి తాతను చంపినపుడు, ఉమ్మడి ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ఆరాధ్యదేవుడుగా భావించే రాజశేఖర్ రెడ్డి గారిని చంపించినపుడు, ఎన్నికల ముందు వారి చిన్నాన్నకు చంపించినపుడు జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు మాట్లాడనపుడు, ఈ తెలుగుదేశం పార్టీ ***మాట్లాడితే జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు స్పందిస్తారా అని మీద్వారా సభాముఖంగా తెలియజేస్తున్నాను.

ఈ రాష్ట్రంలోని బడుగుబలహీనవర్గాలకు మేలు చేయాలని, మరి ముఖ్యంగా ఎస్సీ, ఎస్టీలకు నేనున్నాను, మీతో ఉంటాను, మీతో నడుస్తాను, మీతో కలిసి జీవిస్తానన్న జగన్మోహన్ రెడ్డి గారికి ఈ శాసనసభ సమక్షంలో సెల్యూట్ చేస్తూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను. జై జగన్.

శ్రీ తలారి వెంకట్రావు (SRI TALARI VENKAT RAO)(గోపాలపురం): అధ్యక్షా, ఈరోజు శాసనసభలో ఇంగ్లీష్ మీడియం గురించి మాట్లాడే అవకాశం వచ్చినందుకు ముఖ్యమంత్రి గారికి, మీకు ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో విద్యారంగంలో పెను మార్పు తీసుకువచ్చేవిధంగా ప్రభుత్వం పాఠశాలల్లో ఇంగ్లీష్ మీడియం ప్రవేశపెట్టేవిధంగా డిసెంబర్ 16వ తేదీన బిల్లును ప్రవేశపెట్టి ఆమోదించి దానిని శాసనపరిషత్కు పంపడం, అక్కడ తిరస్కరణకు గురికావడం దురదృష్టకరం. ఇవాళ సమాజంలో ప్రతిఒక్కరూ చదువుకుంటే అంటరానితనం, అశ్చర్యత పోతుందని డా.బి.ఆర్.అంబేద్కర్ చెప్పారు. గ్రామాల్లో పిల్లల చదువుకు చాలా ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితులు ఉంటాయి. వారు చదువుకోవాలనే ఉద్దేశంతో దివంగతనేత రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ఫీజు రీయింబర్స్మెంట్ ద్వారా ప్రతి ఇంట్లో ఇంజనీర్, డాక్టర్, ఎంబీబీ చదువుకొని ఎంతోమంది ఖాళీగా ఉన్నారు. వారు కూడా ఇంటర్వ్యూలో ఫెయిల్ అయ్యారు. వారందరికీ ఇంగ్లీష్ రాకపోవడం వల్లే అటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడింది. వారందరికీ ఐదువేల రూపాయల జీతంతో వాలంటీర్లుగా వచ్చారు తప్ప పెద్ద పెద్ద ఉద్యోగాలు రాలేదు.

దాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని మన ముఖ్యమంత్రి గారు ఇవాళ ఇంగ్లీష్ మీడియం పెడితే ప్రతి ఒక్కరూ లబ్ధిపొందుతారని, ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీలకు అన్ని విధాలా ఉపయోగపడే ఎన్నో సంక్షేమ పథకాలను ఈ ఆరునెలల్లో చేశారు.

పాదయాత్రలో ఇచ్చిన హామీలను నెరవేరుస్తున్నారు. ఇవాళ మన ప్రభుత్వం ఏ కార్యక్రమం, ఏ బిల్లు పెట్టినా ప్రతిపక్షం అడ్డుపడుతూ ఉంది. మేము కొత్తగా వచ్చిన ఎమ్యెల్యేలం, మేము రోజూ చూస్తున్నాం, పోడియంలోకి, మీదగ్గరకు వచ్చి చాలా దౌర్జన్యం చేసే పరిస్థితులను చూస్తున్నాం. సభ ఇలా ఉంటుందని ఎప్పుడూ ఊహించలేదు. గతంలో 67 ఎమ్యెల్యేలు ప్రతిపక్షంలో ఉన్నప్పుడు ఈవిధంగా ప్రవర్తించలేదు. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు పెట్టే ప్రతి కార్యక్రమాన్ని, ప్రతి ఒక్కరూ లబ్ధి పొందేవిధంగా ఈనాడు చేస్తున్నారు. దేశంలో ఎవరూ చేయనివిధంగా వాలంటీర్ల వ్యవస్థలో 4,32,000 ఉద్యోగాలు ఇచ్చారు. గ్రామ వ్యవస్థలో ప్రతిఒక్కరూ లబ్ధి పొందేవిధంగా 1,32,000 ఉద్యోగాల్ని సచివాలయాల్లో ఏర్పాటుచేశారు. ఇవన్నీ చూస్తే సుమారుగా 80 శాతం ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీలకు వర్తించిందని తెలియజేస్తున్నాను.

అమ్మఒడి పథకంలో ప్రతిఒక్కరూ లబ్ధిపొందే విధానంలో సుమారు రూ.6,500 కోట్లు వెచ్చించి 43 లక్షల తల్లులకు, ఒకటవ తరగతి నుంచి పదవ తరగతి వరకు చదివే విద్యార్థులకు రూ.73 లక్షలు, ఇంటర్మీడియట్ చదివే విద్యార్థులకు రూ.9 లక్షలు చెల్లించారు. విద్యార్థులు లబ్ధిపొందే విధంగా ఎన్నో మార్పులను తీసుకొచ్చారు. గత ఐదు సంవత్సరాల్లో చాలా గ్రామాల్లో ఎన్నో స్కూల్స్, హాస్టల్స్ మూసేయడం వల్ల తల్లిదండ్రులు చదివించలేక పిల్లల్ని కూలీ పనులకు తీసుకువెళ్లే పరిస్థితులు ఉన్నాయి. రెక్కాడితే గానీ డొక్కాడని తల్లిదండ్రులకు రోజుకు రూ.100 లేదా రూ.150 వస్తుంది. అందుకే పిల్లల్ని కూలీ పనులకు తీసుకొని వెళుతున్నారు. దానికి గాను నాడు-నేడు అనే కార్యక్రమాన్ని తెచ్చారు. వారందరినీ ఆదరించే విధంగా పాదయాత్రలో చెప్పినట్లు చేస్తారన్న నమ్మకంతో ప్రజలు ఎదురుచూసి 151 ఎమ్యెల్యేలను ఈ సభకు పంపించారు.

పేదపిల్లలు ఇంగ్లీష్ మీడియం చదివితే వారు తప్పకుండా లబ్ధిపొందుతారు. ఇంగ్లీష్ మీడియాన్ని బాబా సాహెబ్ అంబేడ్కర్ గారు పులిపాలతో పోల్చారు, అంటే చాలా పవర్ఫుల్ అని ఆయన ఉద్దేశం. మధ్యాహ్న భోజన పథకాన్ని కూడా ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టారు. ఏ ముఖ్యమంత్రి చేయనివిధంగా గోరుముద్ద పథకంలో ముఖ్యమంత్రి గారే డైరెక్టుగా ఏరోజు ఎటువంటి భోజనం పెట్టాలని మెనూ సూచించారు. ఇటువంటి పథకాన్ని 29 రాష్ట్రాల్లో ఎవరూ చేయలేదు. ఈ సంక్షేమ పథకాలు చక్కగా చేసిన ఘనత మన ముఖ్యమంత్రి గారికే దక్కింది. శాసన పరిషత్ ఈ బిల్లును తిరస్కరించినప్పటికీ నేను సపోర్ట్ చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బుర్రా మధుసూదన్ యాదవ్ (SRI BURRA MADHUSUDAN YADAV)(కనిగిరి):
అధ్యక్షా, ఇంగ్లీష్ మీడియం గురించి మాట్లాడే అవకాశం ఇచ్చిన మీకు ధన్యవాదాలు. నా నియోజకవర్గం

కనిగిరి బాగా వెనుకబడిన ప్రాంతం. మా ప్రాంతంలో ఇంగ్లీష్ మీడియం స్కూల్స్ చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి. తెలుగు మీడియంలో చదువుకున్న పిల్లలు ఎక్కువ మంది ఉన్నారు.

ఈ ఐదారు మాసాల కాలంలో ఉద్యోగాల కోసం పిల్లలు బెంగళూరు, హైదరాబాదుకు పోయారు. ఇంగ్లీష్ మీడియంలో చదువుకున్న పిల్లలు ఇంటర్వ్యూలో పాస్ అయ్యారు, వారికి ఉద్యోగాలు వచ్చాయి. తెలుగు మీడియంలో చదువుకున్న పిల్లలు ఇంటర్వ్యూలో తెలుగులో జవాబు చెప్పడం వల్ల ఉద్యోగాలు రాలేదు. మా ప్రాంతానికి ఇంగ్లీష్ మీడియం స్కూల్స్ ఎంతో అవసరం ఉంది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు తీసుకున్న నిర్ణయం కనిగిరి ప్రజలందరూ కూడా మనస్ఫూర్తిగా స్వాగతిస్తున్నారు.

తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు సభలో చూపిస్తున్న వైఖరి మేము చూస్తున్నాం. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు మూడు రాజధానులపై బిల్లును సభలో ప్రవేశపెట్టారు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రతిపక్షంలో ఉన్నప్పుడు మా ప్రాంతానికి వచ్చారు. మా ప్రాంతం చాలా వెనుకబడిన ప్రాంతం.

మ.12.30

మా ప్రాంతం నీళ్లు లేక కరవుతో అల్లాడిపోతుంది. గత కొన్ని సంవత్సరాల నుంచి మాప్రాంతంలో వానలు సరిగ్గా కురవలేదు, సరిగ్గా నీళ్లు లేక ప్రజలందరూ వలస పోతున్నారు. ముఖ్యంగా ఆ ప్రాంతంలో పూర్వం కాటమరాజు అనే రాజు పరిపాలించే వారట, అప్పటి నుంచి నీళ్లకోసం యుద్ధాలు జరిగాయని అక్కడి ప్రజలు మాకు చెబుతుంటారు. మా ఏరియాలో కిడ్నీ బాధితులు ఎక్కువ, ఫ్లోరైడ్ వాటర్ తాగి కిడ్నీలు దెబ్బతింటున్నాయి, కాళ్లు వంకర్లు పోతున్నాయి, వాళ్ల బాధను చూసి అప్పట్లో ప్రతిపక్ష నాయకుడిగా ఉన్నప్పుడు మా ఏరియాకి వచ్చి ధర్నా చేశారు, పాదయాత్రలో ప్రజల కష్టాలు తెలుసు కొన్నారు. ఈ మధ్యనే సంక్రాంతి పండుగ జరిగింది. మా కనిగిరి ప్రజలు జీవితంలో గుర్తుండిపోయే విధంగా సంక్రాంతి పండుగ జరుపుకున్నారు. కనిగిరి ప్రాంత ప్రజలు ఎన్నో వందల సంవత్సరాల నుంచి ఇబ్బందులు పడ్డారని మా నియోజకవర్గ ప్రజల జీవితాలు కాపాడాలని, మంచి మనసున్న మారాజు మా జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు ఆయన మా కనిగిరి ప్రజలకు రూ.830కోట్లతో వాటర్ గ్రిడ్ ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. మారుమూల ప్రాంతమైన కనిగిరికి ఐఐఐటి కాలేజీని శాంక్షన్ చేయించారు. అప్పటి ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న చంద్రబాబునాయుడుగారు శిలాఫలకం వేసి వదిలివేశారు. మా ముఖ్యమంత్రి గారు మా కనిగిరి వెనుకబడిన ప్రాంతమని, వాళ్లకు విద్య కావాలని రూ.400కోట్లతో ఐఐఐటి శాంక్షన్ చేశారు. అలాగే కనిగిరి ప్రజలు కోరుకున్నది ఒక్కటే, మాకు నీళ్లు ఇచ్చిన మా మనస్సున్న మారాజుకి, మేము ఎప్పటికీ రుణపడి ఉంటామని తెలియజేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా మరో మారాజు డా.వైఎస్ రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు ప్రకాశం జిల్లాను దృష్టిలో పెట్టుకొని వెలిగొండను ప్రారంభించి 70శాతం పనులు పూర్తి చేయించారు. అప్పటి ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడు ఐదు సార్లు మా జిల్లాకు వచ్చారు. సంవత్సరానికి ఒకసారి వచ్చి అదిగో ఇస్తాం, ఇదిగో ఇస్తాం, సంక్రాంతికి ఇస్తాం, ఎండాకాలానికి ఇస్తామని చెప్పి ఇవ్వలేదు. ఇప్పటి ముఖ్యమంత్రి మనస్సున్న మారాజు వెలిగొండ ప్రాజెక్టుని జూన్ కల్లా

పూర్తి చేస్తారని, ఆ నీళ్లను ప్రకాశం జిల్లా ప్రజలందరికీ కూడా ఇస్తారని చెప్పడం జరిగింది. వెలిగొండ ప్రాజెక్టుకు సొరంగంలోకి మా మంత్రిగారు, మేము వెళ్లి చెక్ చేశాం, వగలు, రాత్రి వనులు జరగడం మా కళ్లారా మేము చూశాం. జూన్ కల్లా మాకు నీళ్లు వస్తాయి. మా ప్రకాశం జిల్లాను ఇంతగా ఆదుకుంటున్న ముఖ్యమంత్రిగారికి మేము ఎప్పటికీ రుణపడి ఉంటాం.

ఇంకొక విషయం. ఆరు మాసాల నుంచి అధికార పక్షంలో ఉండి చూస్తున్నాం. అధికారపక్షంలో ఉన్న వక్తలందరూ ధర్మం వైపు మాట్లాడుతున్నారు. ప్రతిపక్ష సభ్యులు అన్నీ vulgar మాటలు మాట్లాడుతున్నారు. మేము వినలేకపోతున్నాం. అన్నీ దుర్మార్గమైన ఆలోచనలు, చేసిన అన్యాయాలు అన్ని కూడా కప్పిపుచ్చుకునే ఆలోచనలు చేయడం, ప్రతిపక్ష సభ్యులు మీ స్థానం వద్దకు వచ్చి పేపర్లన్నీ చింపేస్తారు. మాకు చాలా బాధేస్తోంది. ముఖ్యంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు బలహీన వర్గాలకు చెందిన మిమ్మల్ని అక్కడ కూర్చోబెట్టారు, బడుగు బలహీన వర్గాలకు చెందిన సభ్యులందరినీ ఎమ్మెల్యేలుగా చేశారు. అధికార పక్షం వైపు న్యాయం, ధర్మం ఉంటే, ప్రతిపక్షం వైపు అధర్మం ఉంది. మీకు జరుగుతున్న అన్యాయానికి తప్పుకుండా వారి పైన చర్యలు తీసుకోవాలి, మాకు ఎంతో బాధేస్తోంది. ఇన్ని మంచి కార్యక్రమాలు చేస్తున్న మా జగన్మోహన్ రెడ్డిగారికి ఇంకా మంచి ఆలోచనలు రావాలని, ఆయనకు మంచి ఆరోగ్యం ఇవ్వాలని, మా కనిగిరి ప్రజల పక్షాన మా మనసున్న మారాజుకి మనస్ఫూర్తిగా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాం. ఇంగ్లీషు మీడియం బిల్లును నేను సంపూర్ణంగా స్వాగతిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పుప్పాల శ్రీనివాసరావు (వాసుబాబు) (SRI PUPPALA SRINIVASARAO)(VASU BABU)(ఉంగుటూరు): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, ఇంగ్లీషు మీడియం బిల్లుపైన మాట్లాడే అవకాశమిచ్చిన మీకు, మా ప్రీయతమ నేత ముఖ్యమంత్రిగారికి హృదయపూర్వక నమస్కారాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. పేదవారు, బడుగు, బలహీన వర్గాల వారు, పేద కుటుంబాల పిల్లలు ఎక్కువగా ప్రభుత్వ పాఠశాలలో చదువుకుంటారు. ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఇంగ్లీషు మీడియం పెట్టే బిల్లును శాసనసభలో పాస్ చేయడం, శాసనపరిషత్తులో ఈ బిల్లుకు కొన్ని మార్పులు చేయమని చెప్పడం దురదృష్టకరం. ఎందుకంటే ఇవాళ ఏ కుటుంబంలోనైనా రోజు వారీ కూలీ పని చేసుకోనేవారు లేకపోతే కష్టపడి సంపాదించిన డబ్బుల్లో విద్య కోసం ఎక్కువ భాగం ఖర్చు పెడతారు. ఆ పిల్లలు చదువుకుంటే వారి కుటుంబ పరిస్థితులు మెరుగుపడతాయి. ఉద్యోగం వస్తే ఆ కుటుంబానికి ఆర్థికంగా కొంచెం చేదోడువాదోడుగా ఉంటుందనే ఉద్దేశంతో ఇంగ్లీషు మీడియం గురించి వారి సంపాదించే సంపాదనలో ఎక్కువ భాగాన్ని స్కూల్ ఫీజులు కట్టడానికి అలాగే ట్రాన్స్ పోర్టుకు ఎక్కువగా ఖర్చు చేస్తారు. ఎందుకంటే ప్రైవేటు స్కూల్స్ అన్నీ కూడా దూర ప్రాంతంలో ఉంటాయి కాబట్టి అక్కడ ట్రాన్స్ పోర్టుకు ఉపయోగించడం జరుగుతోంది.

జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు సుదీర్ఘ పాదయాత్రలో పేద, బడుగు, బలహీన వర్గాల పిల్లలు చదువులకు సంబంధించి తల్లిదండ్రుల మాటలు, వారి బాధలు, పిల్లల మాటలు విన్న తరవాత వచ్చే విద్యా సంవత్సరం నుంచి ఇంగ్లీషు మీడియం బోధనలు ప్రవేశపెడుతున్నారు. ప్రైవేటు స్కూళ్లలో ఎక్కువ శాతం ఇంటర్మీడియట్ పాస్ అయిన వాళ్లు, డిగ్రీ ఫెయిల్ అయిన వారు బోధన చేస్తుంటారు. ప్రభుత్వ స్కూల్స్ లో బీఈడీలు, ఎంఈడీలు చదివిన టీచర్లు ఉంటారు. ఇంగ్లీషు మీడియం తప్పకుండా ప్రతీ ఒక్కరికి చేరువ చేయాలని మన ముఖ్యమంత్రిగారు తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని స్వాగతిస్తున్నాను. అలాగే ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో ఉండగా స్వర్గీయ రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు 2008-09 విద్యాసంవత్సరంలోనే ఆరవ తరగతి నుంచి పదవ తరగతి వరకు కూడా ఇంగ్లీషు మీడియాన్ని ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ప్రవేశపెట్టాలని ఆరోజుల్లోనే చక్కటి ఆలోచన చేశారు. అలాగే మూడు ఐఐఐటీలు స్థాపించి ఇంటర్మీడియట్ నుంచి ఇంజనీర్ వరకు కూడా ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఉన్నతంగా చదివిన విద్యార్థులకు ఉచితంగా విద్య చెప్పించే గొప్ప కార్యక్రమం కూడా స్వర్గీయ రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు చేశారు. ఈరోజున రెండు మూడు బ్యాచ్లు బయటికి వచ్చి స్థిర పడటం జరిగింది. ఆరోజునే అంత గొప్ప ఆలోచన చేసిన నాయకుడు వైఎస్ రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు. రోజూ వాడే రిమోట్లు గానీ, సెల్ ఫోన్లు గానీ, ఇంటర్నెట్లు గానీ అలాగే ఇంట్లో ఉపయోగించే మెక్రోవేవ్స్ గానీ, విద్యుత్ పరికరాలను మహిళలు ఎలా ఉపయోగించాలనేవి ఇంగ్లీషులోనే ఉంటాయి కాబట్టి ప్రతీ ఇంటికి ఇంగ్లీషు విద్య పూర్తిగా అవసరమని నేను భావిస్తున్నాను. ఇంటర్మీడియట్ తరవాత పోటీ పరీక్షలు సిద్ధం అవుతున్న వారు లాయర్ అవ్వాలన్నా, ఇంజనీర్లు అవ్వాలన్నా, డాక్టర్ అవ్వాలన్నా, ఇంగ్లీషులోనే బుక్స్ ఉంటాయి. మా ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఇంగ్లీషు మీడియం ప్రవేశపెట్టబోతున్న నిర్ణయాన్ని సమర్థిస్తూ యథావిధిగా ఈ బిల్లుకు నా మద్దతును తెలుపుతూ ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): అదీష్ రాజుగారూ సిఎంగారి రిస్కే ఉంది, తొందరగా మాట్లాడండి.

మ.12.40

శ్రీ అన్నంరెడ్డి అదీష్ రాజ్ (SRI ANNAMREDDY ADEEP RAJ)(పిందుర్తి): అధ్యక్షా, రెండు నిమిషాలలో ముగిస్తాను. ఈరోజు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వ పాఠశాలలన్నింటిలో ఇంగ్లీషు మీడియం ప్రవేశపెట్టాలని జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు అద్భుతమైన నిర్ణయం తీసుకున్నారు. ఈ విద్యావ్యవస్థలోనే ఒక విప్లవాత్మకమైన మార్పు తీసుకురావడానికి, నాంది పలికడానికి అవకాశం ఉందని తెలియజేసుకుంటున్నాను. ముఖ్యంగా ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీ వర్గాలకు సంబంధించి పేద, మధ్యతరగతి కుటుంబాల పిల్లలు ఇంగ్లీషు మీడియం ద్వారా మరింత అభివృద్ధి చెందడానికి అవకాశం ఉంటుంది. నా ముందు పెద్దలందరూ చాలా విషయాలు మాట్లాడారు కాబట్టి క్లుప్తంగా రెండు విషయాలతోనే నేను ముగిస్తాను. ఈరోజు ఏ ఉద్యోగానికి అయినా యుపిఎస్సీ, ఎస్ఎస్సీ, డాక్టర్,

ఇంజనీర్ ఆఖరికి ఒక మార్కెటింగ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ కావాలన్నా ఇంగ్లీషు చాలా అవసరమైపోయింది. దీనివల్ల పేద, సామాన్య వర్గాలకు సంబంధించిన ప్రజలెవరికీ ఇంగ్లీషు లాగ్వేంజ్ అందుబాటులో ఉండకపోవడం వల్ల వాళ్ల పిల్లలని ప్రైవేటు స్కూల్స్‌లో జాయిన్ చేయడానికి ఎంతోమంది అప్పులు చేసి పిల్లలని ఇంగ్లీషు మీడియం స్కూల్స్‌లో జాయిన్ చేసే పరిస్థితులను మనం చూస్తున్నాం. ఈరోజు తెలుగు మీడియంలో చదువుకుని డిగ్రీ పాస్ అయి కూడా ఆటోలు నడుపుకుని, చిన్న, చిన్న కూలివనులు చేసుకునే యువతను మనం చూస్తున్నాం. ఈరోజు ఇంగ్లీషు మీడియంపై జగన్మోహన్‌రెడ్డిగారు తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని సమర్థిస్తున్నాను. మొన్న నేను ఆర్.కె.అగ్రహారం అనే గ్రామానికి శంకుస్థాపనకు వెళ్లాను. అక్కడ స్కూల్ హెడ్‌మాస్టర్ స్కూల్ విజిట్ చేయమని అడిగితే, స్కూల్ విజిట్ చేస్తే అక్కడ నాల్గవ తరగతి చదువుతున్న పాప చెప్పిన మాటలు ఒకసారి వినండి.

(ట్యాబ్‌లో ఒక వీడియోను ప్రదర్శించారు)

ఒక చిన్న పాప మాట్లాడిన మాటలు అవి. ఒక నాల్గవ తరగతి చదివే పాప నాడు-నేడులో ఇంగ్లీషు మీడియం చేర్చినందుకు జగన్మోహన్‌రెడ్డిగారికి ధన్యవాదాలు ఇంగ్లీషులో చెబుతున్నారు. ఇంతబాగా పిల్లలందరూ జగన్మోహన్‌రెడ్డిగారికి ధన్యవాదాలు చెబుతున్నారు. ఈరోజు గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు తీసుకున్న నిర్ణయాలు అద్భుతమైన నిర్ణయాలు. ఇంగ్లీషు మీడియం ప్రవేశపెట్టడం, స్కూల్స్‌లో నాడు-నేడులో అన్ని వసతులతో కూడిన మంచి విద్యను అందించాలని ఒక గొప్ప నిర్ణయం తీసుకున్నారు. నిజంగా చాలా ఆనందదాయకం. ఈరోజు అందరూ చదవాలి, అందరూ బాగుండాలి. అక్షరాస్యత, ఉద్యోగ, ఉపాధి అవకాశాలు పెరగాలి. సామాన్యులకు అందించే అందని ద్రాక్షలాగా ఇంగ్లీషు చదువు ఉండకూడదని చెప్పి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని మనస్ఫూర్తిగా స్వాగతిస్తున్నాను. ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): థాంక్యూ అదీష్‌రాజు గారు.

(మీ అనుమతి లేకుండా వీడియోను సభలో ప్రదర్శించాను సారీ సర్ అని అధికారపార్టీ సభ్యులు అదీష్‌రాజుగారు అన్నారు)

That's what I would like to say. ఫర్వాలేదు. కాకపోతే ఎవరైనా అలా డిస్‌ప్లే చేసే ముందు పర్మిషన్ అడగండి. శంబంగి వెంకట చిన అప్పలనాయుడు గారు రెండు నిమిషాలలో ముగించండి.

శ్రీ శంబంగి వెంకట చిన అప్పలనాయుడు(SRI SAMBANGI VENKATA CHINA APPALANAIDU)(బొబ్బిలి): అధ్యక్షా, ఈరోజున ఇంగ్లీషు మీడియం మీద మాట్లాడే అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమరికి ధన్యవాదాలు. ఎందుచేతంటే మనం మేధావుల సభ అనుకున్న పెద్దల సభలో కొన్ని సూచనలు కొన్ని చేసి వెనక్కి పంపించారంటే విధానపరిషత్‌లో మేధాశక్తితో పనిచేస్తున్న మెజార్టీ సభ్యుల ఆలోచనలు ఏమిటనేది ఈ బిల్లు వెనక్కి రావడంలో స్పష్టంగా మనకు అర్థం అవుతుంది. కాబట్టి

పెద్దలసభలో తెలుగుదేశం పార్టీ మేధావులు తిరస్కరించిన ఈ బిల్లును నేను పూర్తిగా ఇక్కడ సమర్థిస్తున్నాను. మారుమూల ప్రాంతాలలో చాలా స్కూల్స్ గత ప్రభుత్వంలో ఎత్తివేయడం జరిగింది. మా జిల్లాలో దాదాపు పదమూడు హాస్టల్స్ ఎత్తివేశారు. నా నియోజకవర్గంలో మూడు స్కూల్స్ ఎత్తివేశారు. మళ్ళీ ఈ ఆరునెలల్లోనే ముఖ్యమంత్రిగారు, విద్యాశాఖామంత్రిగారు అందులో రెండు ట్రైబల్ స్కూల్స్ను తిరిగి ప్రారంభించడానికి అవకాశం ఇచ్చినందుకు వారికి ధన్యవాదాలు. అందులో ప్రత్యేకించి ఇంగ్లీషు మీడియం అనేది కొట్లో పనిచేయాలన్నా, సూపర్ బజార్ లో పనిచేయాలన్నా వారికి మినిమమ్ నాలెడ్జ్ అనేది ఇంగ్లీషులో చాలా అవసరం. కాబట్టి గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు మన రాష్ట్రంలో ఉన్న 33 శాతం నిరక్షరాస్యతను రూపుమాపి పూర్తి అక్షరాస్యత రాష్ట్రంగా ఈ రాష్ట్రాన్ని మార్చాలనుకోవడం, అందులో ప్రతి పిల్లవాడికి ఇంగ్లీషు చదువు రావాలి, ప్రపంచం గ్లోబలైజేషన్ లో ఉన్న పరిస్థితుల్లో మన ఆంధ్రప్రదేశ్ నుండి ఏ విద్యార్థి దేనికి తీసిపోకూడదు అనే ఆలోచనను సభ్యసమాజంలో ప్రతి ఒక్కరూ హర్షిస్తున్నారు. ఈ సమాజంలో అందరూ హర్షించే విషయాన్ని మాత్రం ఎగువసభలో ఉన్న తెలుగుదేశంపార్టీ సభ్యులకు ఏ మాత్రం పట్టడం లేదు. వాళ్ళ పిల్లల వరకే ఇంగ్లీషు కావాలి. ఈ రాష్ట్రంలో పేదవర్గానికి ఇంగ్లీషు అక్కర్లేదని కోరుకోవడాన్ని ప్రజలందరూ గమనిస్తున్నారు. ఇదేవిధంగా నిన్న జరిగిన ఇష్యూని తీసుకున్నా కూడా ఎంత ఘోరాతి ఘోరమైన పరిస్థితులు శాసనపరిషత్తులో తెలుగుదేశంపార్టీ సభ్యుల వ్యవహారశైలి సమాజంలోనే ప్రజాస్వామ్యంపై నమ్మకం ఉన్న ప్రతి ఒక్కరు కూడా ఖండించాల్సిన విషయం. ఈ రాష్ట్రంలో సర్వతోముఖాభివృద్ధి తీసుకురావాలనే ఆలోచనతోనే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి మూడు రాష్ట్రాలుగా విభజించి అభివృద్ధి చేయాలనే తలంపుతో చేస్తుంటే వాళ్ళు రూల్స్ కి వ్యతిరేకంగా ఈ విధమైన చర్య చేపట్టడం ముఖ్యంగా ఖండించదగ్గ విషయం, దానిపై ఆలోచించాల్సిందిగా భావిస్తూ వారు తిప్పి పంపిన ఈ ఇంగ్లీషు మీడియం బిల్లును గతంలో ఏవిధంగా అయితే పాస్ చేశామో దానికి పూర్తిగా కట్టుబడి ఆమోదిస్తూ, మీరు అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి (SRI Y.S.JAGANMOHAN REDDY) : అధ్యక్షా, ఈరోజు ప్రభుత్వ బడులలో ఇంగ్లీషు మీడియం తీసుకురావాలి, ఎస్సీలు, ఎస్టీలు, బీసీలు, మైనారిటీలు, పేదవాళ్ళు, అగ్రవర్గాలలో ఉన్న పేదలు కూడా ప్రైవేటు స్కూల్స్ కు వేలకు వేలు కట్టలేక ఉచితంగా గవర్నమెంట్ స్కూల్స్ లో ఇంగ్లీషు మీడియం దొరికితే మా బ్రతుకులు మారుతాయి అని దశాబ్దాలుగా దీని గురించి ఎదురుచూస్తున్న పరిస్థితుల్లో అటువంటి వాళ్ళ గురించి పట్టించుకోని వ్యవస్థ తయారైన పరిస్థితుల్లో వాళ్ళ బ్రతుకులు మార్పడం కోసం గవర్నమెంట్ స్కూల్స్ లో ఎక్కడ పేద ప్రజలు రూపాయి కూడా చెల్లించాల్సిన అవసరం లేకుండా తమ పిల్లలను బడులకు పంపించి ఇంగ్లీషు మీడియంలో చదివించుకునే పరిస్థితి కల్పించే కార్యక్రమం ఇది. రాష్ట్రంలో దాదాపుగా 45,000 పైచిలుకు ప్రభుత్వ బడులు ఉన్నాయి. ఇంచుమించుగా 45,000 బడులలో ప్రైమరీ స్కూల్స్ అంటే ఎక్కడైతే పిల్లలకు పునాదులు పడాలో, చిన్న వయసులోనే ఇంగ్లీషు మీడియంలో పిల్లలకు పునాదులు పడితే, ఇంగ్లీషులో

మాట్లాడడం మొదలు పెడితే పెరిగే కొద్ది accent మారుతుంది, ఫ్లో బెటర్గా వస్తుంది, బాహ్య ప్రపంచంతో పోటీపడే పరిస్థితి మెరుగు అవుతుంది. అటువంటి గవర్నమెంట్ స్కూల్స్లో ఇంగ్లీషు మీడియం తీసుకురాగలిగితే పిల్లల భవిష్యత్తు ఇంకా మెరుగు అవుతుంది అన్నది సత్యం. అలాంటి గవర్నమెంట్ స్కూల్స్లో ఇంతవరకూ ఇంగ్లీషు మీడియం ఎంత వర్సంటేజ్ ఉంది అని చూస్తే కేవలం 23.67శాతం మాత్రమే. మొత్తం మీద చూస్తే 35శాతం కూడా దాటని పరిస్థితి. అదే ప్రైవేట్ స్కూల్స్ గమనించినట్లైతే 98.5శాతం పిల్లలు ప్రైవేటు స్కూల్స్లో ఇంగ్లీషు మీడియంలోనే చదువుతున్న పరిస్థితి. ఒక పద్ధతి ప్రకారం ఇన్ని సంవత్సరాలు పేదవాళ్ళ పిల్లలు పేదరికంలోనే ఎప్పుడూ ఉండాలి, వాళ్ళకు ఇంగ్లీషు చదువులు రాకూడదని కుట్రపూరితమైన ఆలోచనతో పిల్లల్ని అలాగే వదిలేసిన పరిస్థితి. ఈ వ్యవస్థలు మారాలి, పేదవారు కూడా బాహ్యప్రపంచంలో కూడా పోటీపడే పరిస్థితి తీసుకురావాలి. కంప్యూటర్స్లో మనకి కనిపించే లాంగ్వేజ్ ఇంగ్లీష్.

మ.12.50

ఎవరికైనా మెరుగైన వేతనం రావాలంటే ఆంగ్లంలో మాట్లాడగలిగితేనే వచ్చే పరిస్థితి ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉంది. ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో మన రాష్ట్రంలోని ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఆంగ్ల మాధ్యమం తీసుకొచ్చి విద్యార్థుల బతుకులు మారాలని పేదరికంలో ఉన్న ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీలతోబాటు అగ్రవర్గాల పేదలు తమ పిల్లలను ప్రైవేట్ పాఠశాలలలో చేర్పించి అత్యధిక ఫీజులు చెల్లించలేక ఇబ్బందిపడుతున్న పిల్లలందరికీ కూడా ఆంగ్ల మాధ్యమంలో చదువులు చెప్పించేందుకు, వారి పరిస్థితులను మార్చడంకోసం ఈ వ్యవస్థలో మార్పులు తీసుకొస్తున్నాం. పేద పిల్లల జీవితాలు మార్చాలంటే వారికి ఆంగ్ల మాధ్యమంలో విద్యాబోధన చేయాలని గత నెలలో రైట్ టు ఎడ్యుకేషన్ కాకుండా రైటు టు ఇంగ్లీష్ ఎడ్యుకేషన్ తీసుకురావాలనే దృఢసంకల్పంతో ప్రభుత్వ పాఠశాలలన్నింటినీ ఆంగ్ల మాధ్యమంవైపు మళ్లించాలని ఈ సభలో బిల్లు ప్రవేశపెట్టి ఆమోదించుకున్నాం. పేదలకు మంచిచేసే, పేదల జీవితాలు బాగుచేసే ఈ బిల్లును శాసనపరిషత్తులో ప్రవేశపెట్టినపుడు అక్కడ ఆమోదం పొందకుండా ప్రతిపక్ష పార్టీ అడ్డుకుని ఆ బిల్లుకు సవరణలు చేస్తూ శాసనసభకు తిప్పి పంపారు. ఈ బిల్లును మరలా ఇక్కడ ఆమోదించి పంపిస్తే తప్పకుండా ఆమోదం పొందుతుంది. అన్ని తెలిసి కూడా ఈ బిల్లును ఎందుకు అడ్డుకుంటున్నారో వారికే తెలియడంలేదు. వారు ఇలా చేయడంవలన పేదలకు న్యాయం జరగడంలో ఆలస్యమవుతుంది తప్ప ఎందుకు వారు పాకులాడుతున్నారో, తపిస్తున్నారో అర్థం కావడంలేదు. విద్యార్థులందరికీ జగన్ మామ తోడుగా ఉన్నారు కాబట్టి ఈ సభలో ఈ బిల్లును తిరిగి ఆమోదించి పేదల పిల్లలకు ఆంగ్ల మాధ్యమం ఒక హక్కుగా అందించేందుకు ఈ సభలో తిరిగి ఆమోదించబోతున్నాం.

అధ్యక్షా, అమ్మఒడి పథకం గురించి, ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఆంగ్ల మాధ్యమం గురించి, ప్రభుత్వ పాఠశాలల రూపురేఖలు మార్చే నాడు-నేడు కార్యక్రమం గురించి, మధ్యాహ్న భోజన పథకంలో మార్పు

గురించి మెనూ తయారుచేసి సోమవారం నుంచి శనివారంవరకు మెనూ ఎలా ఉండాలనేది తయారుచేసి దానికి గోరుముద్ద అనే పేరుపెట్టి పిల్లల జీవితాలలో మార్పు తీసుకొచ్చే దిశగా అడుగులు వేస్తున్నాం. వచ్చే విద్యాసంవత్సరం జూన్ నెలలో పాఠశాలలు ప్రారంభమయ్యే సమయానికంటే ముందుగానే జూన్ 1నాటికి పాఠశాల విద్యార్థులకు పాఠ్యపుస్తకాలు, నోట్ పుస్తకాలు, మూడు జతల యూనిఫాం, బూట్లు, సాక్సులు, బెల్ట్ పెట్టి కిట్ అందించబోతున్నాం. అందుకోసం ఒక్కో పిల్లాడికి రూ.1355 కేటాయిస్తున్నాం. విద్యాకానుక కింద 36,10,000 మంది పిల్లలకు విద్యా కార్యక్రమం కింద అందించబోతున్నాం. అందుకోసం రూ.487కోట్లు ఖర్చు అయినా ఫర్వాలేదని వారి జీవితాలలో మార్పు రావాలని, వారి తల్లిదండ్రుల మీద భారం పడకూడదని ఆ దిశగా అడుగులు వేస్తున్నాం. దేవుని దయతో, ప్రజలందరి చల్లని దీవెనలతో ఇవన్నీ చేయగలుగుతున్నాం. ఇలాంటి మంచి కార్యక్రమాలు చేయడానికి దేవుని ఆశీస్సులతో మీ అందరి ఆశీస్సులు ఉండాలని, ఈ బిల్లుకు అందరూ సంపూర్ణ మద్దతు తెలపాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

MR.SPEAKER: The question is:

"That the Andhra Pradesh Education Act 1/1982(Amendment) Bill, 2019 be taken into consideration."

(PAUSE)

The motion was carried and the Bill was Considered.

MR.SPEAKER: I shall now put the clauses to vote. There is an amendment made by the Legislative Council to Clause2 and it is before the House. The question is:

Clause2

In Clause 2 the portion in inverted commas is replaced with the following:

"That the option may be given to students or parents as to which Medium of instruction i.e. English or Telugu Medium or Mother Tongue in which the students intends to study"

(PAUSE)

The motion was negatived and the Amendment made by the Legislative Council was lost.

Clause3

MR.SPEAKER: There is an amendment made by the Legislative Council to Clause3 and it is before the House. The question is:

In Clause 3 the portion in inverted commas is replaced with the following:

"That 4.(b)(ii) The attainment of Prescribed standard of Proficiency in mother tongue, English and Hindi."

(PAUSE)

The motion was negatived and the Amendment made by the Legislative Council was lost.

Clause 4

MR.SPEAKER: There is an amendment made by the Legislative Council to Clause 4 and it is before the House. The question is:

“That in Clause 4 delete the Section 4 (b)(ii)(a).”

(PAUSE)

The motion was negatived and the Amendment made by the Legislative Council was lost.

Clause 5

MR.SPEAKER: There are two amendments made by the Legislative Council to Clause 5 and they are before the House. The question is:

“That in Clause 5 after the words “English Medium” the words “or Telugu Medium or Mother Tongue” be added.”

And to replace the Section 99 (XVIII) of clause 5 with the following:

“That the Standards of Education and courses of study in Education institutions, including instruction both in mother tongue and English Mediums”

(PAUSE)

The motion was negatived and the Amendments made by the Legislative Council were lost.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Agriculture on behalf of Minister for Education to move the motion for passing the Andhra Pradesh Education Act 1/1982(Amendment) Bill, 2019.

SRI KURASALA KANNABABU (MINISTER FOR AGRICULTURE)
(DEPUTISING THE MINISTER FOR EDUCATION): Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Education Act 1/1982(Amendment) Bill, 2019 be passed.”

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

“That the Andhra Pradesh Education Act 1/1982(Amendment) Bill, 2019 be passed.”

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was passed second time by this House without agreeing to the amendments made by the Legislative Council.

Since, this House has not agreed to the amendments made by Andhra Pradesh Legislative Council to the Andhra Pradesh Education Act 1/1982

(Amendment) Bill, 2019, the Bill as passed by this House on 16.12.2019 will again be transmitted to the Andhra Pradesh Legislative Council.

Now, tea break for 20minutes.

(The House then adjourned at 1.00pm)

మ.3.00

(విరామానంతరం సభ తిరిగి మ.3.02 ని.లకు ప్రారంభమైంది.

గౌరవ సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): చెప్పండి శ్రీకాంత్ రెడ్డిగారు...

శ్రీ గడికోట శ్రీకాంత్ రెడ్డి (SRI GADIKOTA SRIKANTH REDDY): అధ్యక్షా, రాష్ట్ర సమగ్రాభివృద్ధి, వికేంద్రీకరణకు చారిత్రాత్మకమైన బిల్లును అసెంబ్లీ ఆమోదించింది. శ్రీకృష్ణ కమిటీ, శివరామకృష్ణన్ కమిటీ, రవీంద్రన్ కమిటీ, బీసీజీ కమిటీలు సమగ్రమైన అభివృద్ధి వికేంద్రీకరణ కావాలని స్పష్టం చేసిన మీదట ప్రభుత్వం మంత్రులతో, అధికారులతో హైవార్ కమిటీలో ఒక నిర్ణయం తీసుకుని ప్రభుత్వం బిల్లును ప్రవేశపెట్టింది. ఈ సభలో సుదీర్ఘంగా చర్చించి ఆ బిల్లును ఆమోదించాము. అందరూ చర్చలో పాల్గొన్నారు. ప్రతిపక్ష సభ్యులందరూ కూడా మాట్లాడటం జరిగింది. తరువాత మనం ఈ బిల్లును శాసనపరిషత్తుకు పంపించాము. ఇవాళ పేపర్లలో చూశాము. టీవీలలో వార్తలు చూశాము. మంత్రులను కించపరిచేలాగా, ప్రభుత్వ వ్యవస్థలను కించపరిచే లాగా టీడీపీ నాయకులు మాట్లాడుతుండటం చూశాము. నిబంధనలను కూడా పట్టించుకోకుండా పంపించారని అంటున్నారు. స్వయంగా చైర్మన్ గారే నేను తప్పు చేశాను, తప్పు చేయబోతున్నాను అని మాట్లాడటం ఆశ్చర్యపరచింది. మీద్యారా శాసన వ్యవహారాల మంత్రి గారిని అసలు ఏమి జరిగింది, ఈ సభ ద్వారా మూడు ప్రాంతాల ప్రజలను ఏ రకంగా కాపాడతారన్న అంశంపై స్పష్టత ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. రాష్ట్ర ప్రజలు పూర్తిగా సంబరాలలో మునిగే సమయంలో చాలా దురదృష్టకరమైన సంఘటనలు రూల్స్ కు వ్యతిరేకంగా జరిగాయని విన్నాము. ఆ సంఘటనలేమిటో సభకు తెలియచేయమని మీద్యారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్ (SRI BUGGANA RAJENDRANATH) : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు ఇప్పుడే ప్రస్తావించినట్లుగా మొన్న శాసనసభ పాస్ చేసిన బిల్లును శాసనపరిషత్తులో ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు ప్రస్తావించారు కాబట్టి ఇది చాలా వివరంగా చెప్పాల్సిన పరిస్థితి వచ్చింది. వాస్తవంగా ఇవి రెండు బిల్లులు. ఒకటి Andhra Pradesh Decentralization and Inclusive Development of all Regions Act. వికేంద్రీకరణ మరియు సమ్మిళిత అభివృద్ధి రాష్ట్రమంతా చేసేందుకు వీలుపడేలా చేసే బిల్లు. ఇది ప్లానింగ్ డిపార్ట్మెంటు తరపున మంత్రిగా నేను

అక్కడ ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. ఇంకొకటి Andhra Pradesh Capital Region Development Authority Repeal Act, 2020 అంటే వికేంద్రీకరణ చేసేందుకు అనుకూలించే విధంగా రిపీల్ యాక్టు పెట్టవలసి వచ్చింది. ఇది మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ మంత్రివర్యులు ప్రవేశపెట్టారు. మనం శాసనసభలో బిల్లును ఆమోదం చేసి శాసనపరిషత్తుకు పంపించినప్పుడు సహజంగా శాసనపరిషత్తు ముందు ఉండే ఆప్షన్స్ ఏమిటంటే చర్చించిన తరువాత ఆమోదించడం, లేదా అమెండ్మెంట్స్ తిరిగి శాసనసభకు పంపించడం, లేదా తిరస్కరించడం ఇది మీకు తెలిసిన విషయం. సహజంగా అవలంబించే ప్రాసీజర్ ఇది. ఒకటి, రెండు వేరే ప్రావిజన్స్ కూడా ఉన్నాయి. అయితే చాలా ఆశ్చర్యకరంగా రూల్ 71ను శాసనపరిషత్తులో తీసి ఆ రూల్ 71 చర్చకు తీసుకుని వచ్చారు. బిఎసిలో కూర్చున్నప్పుడు బిఎసి సభ్యులందరూ కూడా అక్కడ పాల్గొనడం తరఫున, వామపక్షాలు, అక్కడ లీడర్ ఆఫ్ అపోజిషన్ తెలుగుదేశం పార్టీ తరఫున గవర్నమెంటు బిజినెస్ ఏదైతే ఉందో ఆ గవర్నమెంటు బిజినెస్ చర్చించి డిస్కస్ చేయడం జరిగింది. తేది.21.01.2020 గవర్నమెంటు బిజినెస్, తేది.22.01.2020 గవర్నమెంటు బిజినెస్ అని చాలా క్లియర్గా అక్కడ ఫైనలైజ్ చేయడం జరిగింది. ఆ తరువాత ఆరోజు ఎజెండాలో కాన్స్టిట్యూషన్ అమెండ్మెంటు ఏదైతే ఉందో అది మన ఎస్సీ, ఎస్టీ రిజర్వేషన్ పట్ల ఆ బిల్లు టేకప్ చేయడం, అదేవిధంగా రెజల్యూషన్ టేకప్ చేయడం.

ఇంతకు ముందు నేను చెప్పిన రెండు గవర్నమెంటు బిల్లులు కూడా అక్కడ పెట్టడం జరిగింది. పార్టీ డిస్కస్షన్లో పైస్ స్టేబిలైజేషన్ ఫండ్, ఫార్మర్స్కు సంబంధించి మరొకటి తీసుకోవాలని నిర్ణయించడం జరిగింది. సహజంగా రూల్స్ గురించి మీకు తెలియనిది ఏమీ లేదు. గవర్నమెంటు బిజినెస్కు మొదటి ప్రాధాన్యత ముఖ్యంగా గవర్నమెంటు బిజినెస్ కోసమే సభ జరుగుతుంది. ఎప్పుడైతే వాళ్లు రూల్ 71 అన్నారో మేము ఏమి చెప్పామంటే రూల్ 71 అనేది ఒక ప్రావిజన్. ఆంధ్రప్రదేశ్ లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిల్లో మాత్రమే ఆ ప్రావిజన్ ఉంది. వేరే ఎక్కడా లేదు. మన సభలో కూడా లేదు. రూల్ 71 ఒక ప్రత్యేకమైన పరిస్థితుల్లో ప్రభుత్వ పాలీసీ ఏదైనా ఉంటే దానిని చర్చించి దానిపట్ల ఏదైనా అభిప్రాయం తెలియపరచేది మాత్రమే. అంటే ప్రభుత్వ పాలీసీపై చర్చించి దానిపట్ల శాసనపరిషత్తు అభిప్రాయం తెలియపరచేందుకు రూల్ 71 ఉంది. ఇది మామూలుగా కాన్స్టిట్యూషన్ ప్రాసీజర్స్లో లేవు. మన సభలో లేదు. వేరే చోట ఎక్కడా లేదు. ఇది ఈ మధ్య కాలంలోనే గత కొన్ని సంవత్సరాల క్రితం ఆంధ్రప్రదేశ్ కౌన్సిల్లో కొన్ని ప్రత్యేకమైన పరిస్థితుల్లో ఊరికే దానిని ఇన్క్లూడ్ చేయడం జరిగింది. అయినా వాళ్లు పట్టుబట్టడం జరిగింది. మేము పాల్గొనడం తరఫున అయ్యా చైర్మన్ గారూ, మన గవర్నమెంటు బిజినెస్కు మొదటి ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి, తరువాత రూల్ 71 కావాలంటే చేసుకోండి అని అంటే ఆయన ఇప్పుడు అర్థమవుతోంది. It is attribution to the Chair అని అంటారు గానీ చాలా క్లియర్గా రూల్ ఉన్నా కూడా they permitted to take up Rule 71. రూల్ 71 టేకప్ చేసినప్పుడు ఇంత మంది కేబినెట్ మంత్రులు, పాల్గొనడం పక్ష సభ్యులు, వామపక్షాలు, బీజేపీ సభ్యులు, కాంగ్రెస్ సభ్యులు, ఇండిపెండెంట్స్ ఉన్నా కూడా Chair has taken a decision కాబట్టి we have to honour

the decision అనే ఉద్దేశంతో we said ok. Let them participate in Rule 71 discussion. తరువాత రెండు గవర్నమెంటు బిల్లులు కన్సిడరేషన్లోకి తీసుకోమని అడగటం, కన్సిడరేషన్లోకి తీసుకోవడం కూడా జరిగింది. తరువాత సడెన్గా వాళ్లు కావాలని ఈ బిల్లులను సెలెక్ట్ కమిటీకి రిఫర్ చేయాలని వాళ్లు లెటర్స్ పంపించారట. సహజంగా లెటర్స్ వస్తుంటాయి. ఎవరికి ఏ లెటర్ పోతుంది, ఎక్కడకు పోతుంది మానిటరింగ్ ఎవరికీ అవసరం లేదు. వాళ్ల సబ్జెక్టు కూడా కాదు. వాళ్లేమో మేము పంపించాము అంటారు. ఆరోజు సాయంత్రం వరకూ జరిగిన తరువాత తదుపరి రోజు అంటే నిన్న ఉదయం సభ ప్రారంభమైన తరువాత చర్చ చేసేటప్పుడు సాధారణంగా బిజినెస్ గురించి లెజిస్లేటివ్ అఫైర్స్ మంత్రిగా నేను అక్కడకు వెళ్ళినప్పుడు గౌరవ ఛైర్మన్ ఛైర్లో ఉన్నారు. లీడర్ ఆఫ్ అపోజిషన్ కూడా సభలో ఉన్నారు.

మ.3.10

ఎల్ఓపిగారు ఏమన్నారంటే మీ బిల్స్కు మేము అమెండ్మెంట్స్ ఇస్తాము. ఆ అమెండ్మెంట్స్కు మీరు సహకరించండి. ఆ తర్వాత Legislative Assembly can do what it wants అన్న తర్వాత సభ ప్రారంభమైంది. సభ ప్రారంభమైన తర్వాత సెలెక్ట్ కమిటీకి పంపించమని వాళ్లు గొడవ పెట్టడం జరిగింది. ఇది నిన్న ప్రొద్దున నుంచి నిన్న సాయంత్రం వరకు జరిగింది. అప్పుడు వెర్ క్లియర్గా మేము అడిగాము. అసలు సెలెక్ట్ కమిటీకి పంపించే పరిస్థితి ఎక్కడ ఉంది, రూల్ ఎక్కడ ఉందని మేము అడిగాము. ఎందుకంటే రూల్ 71 ప్రకారం బిల్లును ప్రవేశపెట్టినప్పుడు వాళ్లు సెలెక్ట్ కమిటీకి కొన్ని పరిస్థితుల్లో మాత్రమే రిఫర్ చేయవచ్చు. ఆ రూల్ ఏమి చెబుతుందంటే An amendment for reference of a Bill to a Select or Joint Committee, or for its circulation has to be moved immediately after the motion for consideration of the Bill is moved. అంటే అది నిన్నగాక మొన్న జరిగి ఉండాలి. మొన్న 21వ తారీకున ఈ రెండు బిల్స్ను ఎప్పుడైతే మూవ్ చేయడం జరిగిందో అప్పుడు ఆ మోషన్ సెలెక్ట్ కమిటీకి మూవ్ చేసి ఉండాలి. నిన్ననే గొడవచేసి వాళ్లు ఏమంటారంటే మేము లెటర్ ఇచ్చాము అంటారు. లెటర్ ఈజ్ క్వెట్ డిఫరెంట్. లెటర్లు ఎన్నైనా ఇవ్వచ్చు. ఏదైనా ఒక ప్రొసీజర్ ప్రకారం టేక్స్ చేయాలంటే When the motion is moved. అది చెప్పాల్సిన అవసరం లేదు. సో ఇంత క్లియర్గా రూల్ ఉన్నప్పటికీ ఏ విధంగా చేస్తున్నారంటే, ఇది మా డిస్క్రెషన్ అంటున్నారు. డిస్క్రెషన్ అంటే వాళ్లు కోట్ చేసేదేమంటే, అక్కడి కౌన్సిల్ రూల్స్ అండ్ ప్రొసీజర్స్లో రూల్ 154 ఉంది. రూల్ నెం.154 ఏమంటుంది? The Chairman may, in his discretion, dispense with the provisions of the Chapter regarding notice, periods of notice, or interval between any two stages or legislation, and may, in his discretion, allow any motion regarding a Bill or any amendment to be moved without notice or after such shorter interval, as he may think fit. ఒక మోషన్ మూవ్ చేసేదానికి ఏమైనా నార్మ్స్ ఉంటే, పద్ధతులు ఉంటే, ఇంత సమయమని ఉంటే, ఆ సమయాలు ఆ సందర్భాలు ఎంతో కొంత ఆల్టర్ చేయవచ్చని ఈ రూల్ చెబుతుంది గానీ, సెలెక్ట్ కమిటీకి రిఫర్ చేసేందుకు ఈ రూల్ ప్రకారం అధికారం ఎక్కడా లేదు. This Discretion is only మోషన్ మూవ్ చేసేందుకు పర్మిట్ చేస్తుందిగానీ సెలెక్ట్

కమిటీకి పంపించేందుకు డిస్పోజ్ కాదు ఇది ఫస్ట్ పాయింట్. ఈ రూల్ ప్రకారం విచక్షణాధికారం ఎక్కడ ఇచ్చారు? ఒకవేళ ఆలస్యమైనా, ఒక వేళ ప్రొద్దున ఇవ్వాలింది సాయంత్రం ఇచ్చినా అది Discretion of the Chair. అది యాక్సెప్ట్ చేయవచ్చునా, యాక్సెప్ట్ చేయకూడదా అనేది చూడాలి. అంతేగాని సెలెక్ట్ కమిటీకి పంపిస్తామనే interpretation ఆశ్చర్యకరంగా ఉంది. పైగా moving of a motion is quite different from giving notice for motion. వాళ్లు ఒక లెటర్ రూపంలో ఇచ్చి మేము మోషన్ మూవ్ చేశామని చెబుతున్నారు. అసలు ఏ విధంగా ఈ చట్టాన్ని వాళ్లు చూస్తున్నారనేది ఆశ్చర్యకరంగా ఉంది.

ఆ సభలో ఈ బిల్స్ వ్యవహారం నవ్వులాట అయిపోయింది. హౌస్ లో ఫ్రెండ్స్ ఉంది కదా అని ప్రతిపక్షం వాళ్ల ఇష్ట ప్రకారం ఏ రూల్ అయినా, ఏ రెగ్యులేషన్ అయినా, ఏ చట్టమైనా, ఏ ప్రొసీజర్ అయినా, ఏ కన్వెన్షన్ అయినా వాళ్ల ఇంటర్ప్రెటేషన్ సరైనది అనేట్లుగా వ్యవహరిస్తున్నారు. Influence on the Chair అనేది very clearగా అర్థమవుతోంది. When there is ambiguity, when there is no clarity. చైర్ కి అప్పుడు విచక్షణాధికారం ఉంటుంది. చాలా స్పష్టంగా రూల్ ఉన్నప్పుడు, దాంట్లో మళ్ళి విచక్షణాధికారం ప్రసక్తే రాదు. పోనీ విచక్షణాధికారాన్ని వాడారు అనుకుందాం. విచక్షణాధికారాన్ని రూల్-154 ఎంతవరకు పర్మిట్ చేస్తుంది? మోషన్ introduce చేసేందుకు సమయం ఆల్టర్ చేసేందుకు పర్మిట్ చేస్తుంది తప్ప, సెలెక్ట్ కమిటీకి పంపించాలనే విచక్షణాధికారం ఆయనకు లేదు. రూల్స్ లో ఆ ప్రొవిజన్ గానీ ఆ అధికారాలు గానీ లేవు.

వాస్తవానికి మనం గమనించినట్లయితే ప్రజాస్వామ్యంలో లెజిస్లేచర్ గానీ, ఎగ్జిక్యూటివ్ గానీ, జడ్జిషియరీ గానీ, ఈ functions ని అక్కడ ఏ మాత్రం అబ్జర్వ్ చేయలేదు. చట్టసభలు డెమోక్రసీకి ఫండమెంటల్ పునాది. ప్రజలు మనల్ని ఎన్నుకుంటారు. ఎన్నుకున్న తర్వాత, ఎవరైతే ఎన్నుకోబడతారో వాళ్లు మాత్రమే చట్టాలను రూపకల్పన చేస్తారు, చట్టాలను సవరిస్తారు. ఆ చట్టం రూపకల్పన చేసిన తర్వాత, సవరించిన తర్వాత ప్రభుత్వ పాలసీని తెలియజేసిన తర్వాత, దానికి శాసనసభ ఆమోదం ఇస్తుందంటే ప్రజల తరపున ఆమోదం ఇస్తుంది. We are all Representatives of the people and directly elected by the people. So, the most important part of legislation is the Bill that originates in the Lower House. The Lower House is elected by the people. పెద్దల సభ ఉంది. Yes, we respect the provisions in the constitution. కాకపోతే పెద్దల సభకు, ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడిన ప్రజాప్రతినిధుల సభకు there is quite different. డా.బిఆర్.అంబేద్కర్ గారు మన కాన్స్టిట్యూషన్ ని రాసినప్పుడు, Constituent Assembly approve చేసినప్పుడు, ఆ రోజు ఉన్న పరిస్థితుల్లో, ఈ జనాభాకు ఎడ్యుకేషనల్ క్వాలిఫికేషన్ or any Technical Qualification is not a must. Public support is a must for somebody to be elected and brought into the House to be able to Administer and Govern the State. కాబట్టి No qualifications. అయితే ఎంతో కొంత టెక్నికల్ గా, సైంటిఫిక్ గా, చదువు పరంగా, ఎకడమిక్ గా సలహాలను ఇచ్చేందుకు పెద్దల సభను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తర్వాత పెద్దల సభలో ఎవరెవరు

మెంబర్లుగా ఉన్నారంటే, People who are renowned in a particular field like a great scientist, a great artist, a great actor అటువంటి వాళ్లను పెట్టారు. ఈ హౌసుకు సలహాలను ఇవ్వడానికి అటువంటి వాళ్లను పెట్టారంటే. అంతేగానీ not to come in the way of legislation. Actually that is the duty of the Members who are elected to the Assembly of the State. ఇది అర్థం చేసుకోకుండా పెద్దల సభకు హక్కు ఉందని చెబుతున్నారు. What is point of Legislation? Political Mandate has been given to the Lower House. Why did the people give mandate to the House, to Government and to the Chief Minister, to govern the State. What is legislation? It is a part of governance of the State. దానిని వదిలిపెట్టి, వాళ్లు రూల్ బుక్ అంతా వెతికి 300 పేజీల్లో ఒక్కొక్క రూల్ ను బయటకు తీస్తూ ఆ రూల్ ను మనకు సహకరించేందుకు వాళ్లు ఉపయోగిస్తున్నారా లేక మనం చేసే పనిని అడ్డగించే దానికి ఉపయోగిస్తున్నారా? This is the point of contention. చైర్మన్ గారితో చాలా స్పష్టంగా మేము మాట్లాడాము. బీపీసీలో మాట్లాడాము. ఈ ఇష్యూ మీద ఎప్పుడైతే empathy వచ్చిందో శాసనసభా వ్యవహారాల మంత్రిగా నేను, మున్సిపల్ శాఖామంత్రిగారు, మరికొంత మంది మంత్రులు కూడా వెళ్లి మాట్లాడాము. ఈ ఇష్యూ మీద డిస్కస్ చేసేందుకు ఆల్ పార్టీల ఫ్లోర్ లీడర్లను కూడా పిలిపించి మాట్లాడాము. All Parties Floor Leaders, whether it is PDF, BJP, Independence, Congress, అందరూ ఒకటే మాట చెప్పారు. రూల్ ఏ విధంగా ఉంటే ఆ విధంగా చేయండి అందరూ సలహా ఇవ్వడం జరిగింది. కౌన్సిల్ చైర్మన్ గారు హౌస్ లో వారి చైర్ లో కూర్చోని ఉంటే, ఎదురుగా గ్యాలరీలో నాలుగు గంటలపాటు లీడర్ ఆఫ్ ది అపోజిషన్ చంద్రబాబు నాయుడుగారు వచ్చి కూర్చుంటారు. అంటే what is the intention? Where is the need for him to come in the way of functioning of the House? వారు ప్రతి రోజు వచ్చి కూర్చోని హౌస్ ప్రొసీడింగ్స్ ని వాచ్ చేస్తున్నారంటే ఓకే.. వారు నాలుగు గంటల సేపు ఎందుకు కూర్చున్నట్లు. వారు కూర్చున్న పాజిషన్ కూడా ఎలా ఉందంటే, exactly opposite to the chair. Is it not to influence the Chairman? అందరికీ తెలుసు చైర్మన్, మిగిలిన సభ్యులు all are coming from different political parties. But, the minute somebody sits in the Chair they become neutral and any attempt to influence the Chair is also wrong. నిజం చెప్పాలంటే చంద్రబాబు నాయుడుగారు వచ్చి కూర్చోని చైర్ మన్ ఇన్ ఫ్ల్యుయెన్స్ చేశారు. చైర్ లో ఉండి చేసే తప్పు కంటే ఈ తప్పు ఇంకా పెద్ద తప్పుని నేను తెలియజేస్తున్నాను. ఇదంతా జరిగిన తర్వాత Leader of the Opposition in the Council శ్రీ యనమల రామకృష్ణుడుగారు బయటకొచ్చి ఎంతో irresponsible గా మాట్లాడతారు.

మ.3.20

మంత్రులు తాగివచ్చారని వారు మాట్లాడుతున్నారు. వారు ఏమి మాట్లాడుతున్నారు? What is this? నోటికి ఏది వస్తే అది మాట్లాడటం మంచిది కాదు. బేసికల్ గా ఏది ఏమైనా వాళ్ల ఉద్దేశం ఏదైతే ఉందో అది to come in the way of Legislation. చట్టం రూపకల్పనలో ప్రజాస్వామ్యంలో

ప్రధానమైన బాధ్యత ప్రజల చేత ఎన్నుకోబడిన వాళ్ళకు ఉంది. చట్టం రూపకల్పనను అడ్డగిస్తున్నారంటే ఇది definitely questionable.

అధ్యక్షా, చివరికి పిడిఎఫ్ గౌరవ సభ్యులు విటపు బాలసుబ్రహ్మణ్యం గారు కూడా సభలో ఉన్నారు. ఆయన చైర్మన్ గారి దగ్గరకు వచ్చి very clear గా ఓపెన్ గా వచ్చి సార్ ఇది తప్పు అని చెప్పారు. సాయంత్రం బయట మీడియా ముందుకు వచ్చి కూడా ఇది చాలా విచారం, ఇది తప్పు అని స్పష్టంగా గౌరవ ఎమ్మెల్యే గారు చెప్పడం జరిగింది. అలాగే బీజేపీ సభ్యులు పి.వి.ఎన్. మాధవ్ గారు, సోము వీరాజు గారు ఇద్దరూ సభలో జరిగింది తప్పు అన్నారు, బయట కూడా చైర్మన్ గారు చేసింది తప్పు అన్నారు. అలాగే ఇండిపెండెంట్ మెంబర్ శ్రీ కత్తి నరసింహారెడ్డి సభలో తప్పు అన్నారు, బయట కూడా తప్పు అన్నారు. అలాగే కాంగ్రెస్ పార్టీ మెంబర్ కంటేటి సత్యనారాయణ రాజు గారు కూడా సభలో చైర్మన్ చేసింది లోపల తప్పు అన్నారు, బయట తప్పు అన్నారు, లోపల తప్పు అన్నారు. అంటే ఇన్ని రకాలుగా ఉన్నా కూడా పరిస్థితి ఎట్లా ఉందంటే చైర్మన్ గారు చివరకు మాట్లాడింది చూస్తుంటే చాలా బాధాకరం. అసలు దీన్ని ఏ విధంగా జీర్ణించుకోవాలా కూడా అర్థం కాని పరిస్థితి కనబడుతోంది. చైర్మన్ గారు లాస్ట్లో మాట్లాడిన మాటలు ఏమిటంటే నేను తప్పు చేస్తున్నా, ఇది తప్పు, ఈ ప్రోసీజరే తప్పు అయినా అంటూ పైన గ్యాలరీలో కూర్చున్న చంద్రబాబు నాయుడు గారి వైపు ఒకసారి చూసి అయినా అని చెప్పి దీన్ని సెలక్ట్ కమిటీకి రెఫర్ చేస్తున్నా అని అన్నారు. ఇది ఎంత అన్యాయం అధ్యక్షా?

అధ్యక్షా, నేను తప్పు చేస్తున్నాను, ఈ తప్పు జరుగుతుంది అంటే దీంట్లో అర్థమేముంది దాంట్లో అర్థం influence వల్ల కాదా మీరు ఆ విధంగా ప్రవర్తించింది అని చైర్మన్ గారిని నేను అడుగుతున్నాను. ఎందుకంటే first point సెలక్ట్ కమిటీకి వాళ్లు మూవ్ చేసే పరిస్థితే లేదు, అసలు మూవ్ చేయలేదు. మూవ్ చేయకపోగా విచక్షణాధికారం రూల్ 154 అని చైర్మన్ గారు అన్నారు. "It does not give the power to take such action as to give it to Select Committee and more over Select Committee" కి రెఫర్ చేయడానికి గానూ follow కావల్సిన పద్ధతి కూడా ఫాలో కాలేదు. ఈ పరిస్థితుల్లో ఈ విధంగా ఒకటో, రెండో రూల్స్ తీసుకుని ఆ రూల్స్ ద్వారా మనం చట్టాలు చేసే మన ప్రధాన బాధ్యతను, ఆ పద్ధతిని ఈ విధంగా పాడుచేస్తున్నారు. ఈ విషయంలో కచ్చితంగా దీర్ఘంగా ఆలోచించి నిర్ణయం తీసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. ఎందుకంటే ఈరోజున జరిగిన పరిణామాలను గమనించినట్లైతే ఇంచుమించుగా రోజుకు రూ.15 లక్షలకు పైగా రోజుకు సభ నిర్వహణకు ప్రభుత్వానికి ఖర్చు అవుతుంది. ఆ లెక్కన సభ నిర్వహణకు రూ.60 కోట్లు ప్రభుత్వానికి ఖర్చు అవుతుంది. శాసనపరిషత్ సమావేశాలు జరిపేందుకు సంవత్సరానికి దాదాపుగా రూ.60 కోట్లు ప్రభుత్వానికి ఖర్చు అవుతుంది. ప్రజల చేత ఎన్నుకోబడిన ప్రభుత్వం కౌన్సిల్ ను ఏర్పాటు చేసి రోజుకు రూ.15 లక్షల చొప్పున సంవత్సరానికి సభ నిర్వహణ నిమిత్తం రూ.60 కోట్లు ప్రభుత్వం ఖర్చు పెడుతూ ప్రభుత్వానికి సలహా ఇచ్చేందుకు తోడ్పడుతుంది తప్ప ప్రభుత్వం చేసే పనికి కూడా అడ్డుపడాలని చూడటం దురదృష్టకరం. నిజంగా చెప్పాలంటే అసలు చట్ట సభలకు అర్థమే లేదనేదే మా అభిప్రాయం.

ఇక్కడ సభ జరుగుతోంది, ఇక్కడ సభ జరుగుతుంటే, సభకు అటెండ్ కాకుండా నాలుగు గంటల సేపు కౌన్సిల్ గ్యాలరీలో కూర్చోని చంద్రబాబు నాయుడు గారు ఎంతో ఓపికగా వచ్చి కూర్చోని చైర్మను influence చేయడం చాలా అన్యాయం, దారుణం. దీన్ని కచ్చితంగా అందరూ ఖండించాలి. ఎందుకంటే మనల్ని ప్రజలు ఎన్నో ఆశలతో ఎన్నుకున్నారు కాబట్టి అందరం బాగా ఆలోచించి, అన్ని రకాలుగా సమగ్రంగా ఆలోచించి రేపొద్దున మళ్ళీ ప్రజాస్వామ్యానికి ఇబ్బంది లేకుండా ఉండేట్టుగా ఒక నిర్ణయం తీసుకోవాలని నేను సభాముఖంగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కురసాల కన్నబాబు (SRI KURASALA KANNABABU): అధ్యక్షా, మూడు రోజుల నుంచి సభలో జరుగుతోన్న చర్చలు నిన్నా, మొన్నా కౌన్సిల్లో జరిగిన పరిస్థితులు, పరిణామాలు చూసిన తరువాత కొన్ని విషయాలు మీ ద్వారా సభలో చర్చించాలని అనుకుంటున్నాను.

అధ్యక్షా, రాష్ట్ర సమగ్రాభివృద్ధికి అన్ని ప్రాంతాల్లో అభివృద్ధి జరగాలి, అన్ని వర్గాలకు అభివృద్ధి ఫలాలు అందాలనే ఒక సదుద్దేశంతో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు గొప్ప సంస్కరణలకు తెర తీశారు. ఈ దేశంలో ఎక్కడా లేని విధంగా వికేంద్రీకరణకు నిజమైన అర్థం చెప్పే విధంగా అధికార వికేంద్రీకరణ, పరిపాలన వికేంద్రీకరణ రెండూ జరిగే విధంగా కొన్ని కమిటీలను ఏర్పాటుచేసి ఆయా కమిటీలిచ్చిన సలహాలు, సూచనల ప్రకారం ఏ విధంగా ముందుకు వెళ్లాలనేది నిర్ణయించి ఆ తరువాత సభలో చర్చించాలని నిర్ణయించడమే కాకుండా మొన్ననే ఈ సభలో కూలంకషంగా చర్చించి బిల్లుకు శాసనసభ ఆమోదం తెలిపిన తర్వాత కౌన్సిల్కు పంపించడం జరిగింది.

అధ్యక్షా, చంద్రబాబు నాయుడు గారి లాంటి నాయకుడు ఈ రాష్ట్రంలో ఉండటం రాష్ట్ర ప్రజల దురదృష్టం. ఈ రాష్ట్ర ప్రజలు ఏనాడో చేసుకున్న పాపం కూడా. వ్యవస్థలను నిర్వీర్యం చేయడంలో, విధానాలను ఖాసీ చేయడంలో, సంప్రదాయాలను తుంగలో తొక్కడంలో ఆయన్ను మించిన నాయకుడు బహుశా ఈ దేశ చరిత్రలో ఎవరూ ఉండరని మేమంతా అనుకుంటున్నాం. నీతి నిజాయితీతో ప్రజలు మనల్ని గురించి ఏమి మాట్లాడుకుంటున్నారు, చరిత్రలో మనం ఏ విధంగా నిల్చిపోతామనే ఆలోచనే లేకుండా పూర్తిగా కుట్రతో, కుతంత్రంతో రాజకీయంగా తానూ, తన ఎదుగుదల, తన పార్టీ పరిధి వరకే ఆలోచించి నిర్ణయాలు తీసుకుంటారు.

అధ్యక్షా, కౌన్సిల్లో నిన్న జరిగిన సంఘటనల విషయానికొస్తే ఆ సంఘటనలపైన దేశ వ్యాప్తంగా చర్చ జరగాలి. ఇవాళ ఈ దేశంలో చట్ట సభల పనితీరుపై మరొకసారి చర్చ పెద్దయెత్తున జరగడానికి అవకాశం ఇచ్చే ఒక సంఘటన నిన్న కౌన్సిల్లో జరిగింది. మొన్న బిల్లు కౌన్సిల్కు వెళ్లినప్పుడు అవకాశం లేకపోయినా రూల్స్ అతిక్రమించి రూల్ 71 తీసుకునివచ్చి దాని కోసం రోజంతా హౌస్ స్పీకర్ చేసి సాయంత్రం మళ్ళీ ఆ రూల్ను చర్చకు తీసుకుని, నిన్న ఉదయం నుంచి కౌన్సిల్లో హై డ్రామా క్రియేట్ చేశారు.

అధ్యక్షా, కౌన్సిల్ చైర్మన్ గారికి ఎదురుగా గ్యాలరీలో చంద్రబాబు నాయుడు గారు కూర్చోన్నారు. ఇంతకుముందే మా ఫైనాన్స్ మినిస్టర్ గారు చెప్పినట్లుగా గ్యాలరీలో చంద్రబాబు నాయుడు గారు దాదాపు నాలుగు గంటల సమయం పాటు ఒంటి కాలు మీద నిల్చున్నారు. చైర్మన్ గారికి ఎదురుగా గ్యాలరీలో ఉంటూ సభలో నేరుగా చైర్మన్ గారిని ప్రభావితం చేయడానికి చంద్రబాబు నాయుడు గారు వడిన తపన, ఆయన పడ్డ వేదన మేము కళ్లారా చూశాం. మా పార్టీ శాసనసభ్యులు చాలా మంది ఆ సమయంలో గ్యాలరీలో కూర్చున్నారు. చాలా మంది సభ్యులు అక్కడ ఉన్నారు.

అధ్యక్షా, నిన్న అక్కడ సభలో జరిగిన విషయాలపై శాసనసభలో మాట్లాడవచ్చా, లేదా అనే విషయం నాకైతే తెలియదు. అయితే ఇప్పుడు చట్టాలు మారాయి, విధానాలు మారాయి, ట్రాన్స్పరెన్సీ వచ్చింది, సమాచార చట్టం అమలులో ఉంది కాబట్టి ప్రజలు అన్నీ విషయాలు తెలుసుకోవాలని అనుకుంటున్నారు కాబట్టి ఇక్కడ మనం చర్చించుకోవడంలో తప్పు లేదని నేను ఈ విషయాలు మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, చైర్మన్ గారు చాలా పెద్ద హోదాలో ఆ సభకు ఒక తండ్రిలాగా, ఒక న్యాయమూర్తిగా వ్యవహరించాల్సిన చైర్మన్, నేను తప్పు చేస్తున్నాను, నాతో తప్పు చేయిస్తున్నారు అనేది మనందరికీ అర్థమయ్యే విధంగా చెప్పారు. ఆయనేమి చెప్పాడంటే రూల్స్ ఒప్పకోకపోయినా, రూల్స్ ప్రకారం జరగలేకపోయినా, నా విచక్షణాధికారాన్ని ఉపయోగించి దీన్ని సెలక్ట్ కమిటీకి పంపిస్తున్నానని చెప్పారు.

అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఈ విచక్షణాధికారంపైన చర్చ జరగాలి. ఆయనొక్కడికే విచక్షణాధికారం ఉంటుందా? ఆ చైర్మన్ కూర్చున్నప్పుడు దేన్నైనా సరే రూల్స్ను ప్రక్కన పెట్టి నాకు విచక్షణ ఉందని చెప్పి ఒక నిర్ణయాన్ని తీసుకుని దానితో తనకున్న సంఖ్యబలంతో చప్పట్లు కొట్టించే కార్యక్రమం చేయించవచ్చా అనే దాని మీద చర్చ చేయాలి. విచక్షణాధికారం గురించి మనకు రూల్స్ ఏమైనా ఉన్నాయా అని చూశాం. రూల్స్ ఏమని ఉందనే విషయం మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. "Residuary and inherent powers of the Speaker" అనేదాంట్లో ఏమని ఉందంటే "under his inherent powers, the Speaker may in certain special cases allow motions to be moved or withdrawn which are not covered by the rules or procedure. Normally he works within the powers given to him by the House and the Rules and takes care to see that there is no deviation from the established procedure". చాలా క్లియర్గా చెబుతోంది. Established procedure ను, రూల్స్ను అతిక్రమించడానికి లేదని చాలా క్లియర్గా రూల్ చెబుతోంది.

మ.3.30

ఇటువంటివి ఏమీ లేనప్పుడు వారి విచక్షణమేరకుకు వారు నిర్ణయం తీసుకునే అధికారం ఉంది. స్పష్టమైన రూల్స్ ఉన్నాయి. ఈ స్పష్టమైన రూల్స్తో సభలో చర్చ జరిగినప్పుడు ఆయన పార్టీ మనిషి కాదు ఆయన ఎప్పుడైతే ఆ చైర్మన్ కూర్చున్నారో అప్పటి నుండి ఆయన అందరికీ సంబంధించి న్యాయమూర్తిగా పనిచేయాలి. కానీ దురదృష్టం ఏమంటే గ్యాలరీలో కూర్చున్న వ్యక్తి సూచనలకు

అనుగుణంగా ఆయన ప్రవర్తించిన తీరు చాలా బాధాకరం. ఇదొక కొత్త సంప్రదాయానికి తెర తీశారు. అధ్యక్షా, తమకు రెండు విషయాలు చెప్పుకుంటాను. చంద్రబాబు నాయుడు గారి తనయుడు లోకేశ్ గారు సభలో కూర్చోని ఫోటోస్, వీడియోస్ తీశారు. పైన తండ్రి, కింద కుమారుడు. వీరికి ఎన్టీ రామారావు గారిని కూలదోసినప్పటి నుండి కుడి భుజంగా పని చేస్తున్న యనమల రామకృష్ణుడు గారు. వ్యవస్థను భ్రష్టు పట్టించే క్రమంలో భాగస్వాములుగా చేరి నిన్న ఆ సభలో వారు చేసిన డ్రామా అందరూ చూశాం. ఏ చిన్న అవకాశం ఉన్నా పార్లమెంటరీ ప్రొసీజర్స్ చూసే వారికి తెలియాలని నేను కోరుకుంటున్నాను. ఇంతటి దారుణమైన కుట్ర, కుతంత్రాలకు భవిష్యత్తులో సభలు వేదిక కాకూడదు అంటే పార్లమెంటరీ ప్రొసీజర్స్ లోనే మార్పులు తీసుకు రావల్సిన అవకాశం ఉందని ఈ సభ ద్వారా సిఫార్సు చేయాలని నేను కోరుకుంటున్నాను. సభ నియమ నిబంధనలు, సంప్రదాయాలు, రాజ్యాంగం ఉన్నది ఎందుకు అధ్యక్షా? రాజ్యాంగ స్ఫూర్తికి విరుద్ధంగా నాయకులు వ్యవహరించిన సమయంలో ఏమి చేయాలి? శాసనపరిషత్తు చైర్మన్ గారు చాలా గంభీరంగా, గద్గద స్వరంతో మాట్లాడుతుంటే, చాలా స్పష్ట తతో మాట్లాడుతుంటే మేము బహుశా ఆయన తప్పు చేయడానికి ఇష్టం లేక రాజీనామా చేస్తారేమో అని అనుకున్నాం. వెంటనే ప్లేటు ఫిరాయించి మాట్లాడారు. దినపత్రికల్లో ఆయనను గురించి ఏమి చెబుతున్నాయి అంటే తెలుగుదేశం పార్టీకి ఒక గొప్ప క్రీయాశీలక కార్యకర్తగా నిరూపించుకున్నారు అని కొన్ని పత్రికల్లో వచ్చాయి. గొప్ప పార్టీ క్రీయాశీల కార్యకర్తగా బయట పనిచేస్తే తప్పు లేదు. ఎందుకంటే చంద్రబాబు నాయుడు గారు సాక్షాత్తు అల్లా లాంటి వారు అని ఆయన ఎన్నికల సమయంలో స్టేట్ మెంట్ ఇచ్చారు. ఆయన రాజకీయంగా, చంద్రబాబు నాయుడు గారిని ఏ దేవునితో పోల్చినా, ఎంతటి మహనీయులుగా పోల్చినా ఎవరికీ అభ్యంతరం లేదు. కానీ ఒక్క సారి ఛైర్ లో కూర్చున్నప్పుడు అదే ప్రవర్తన ఇక్కడ చూపించవచ్చా లేదా అన్నది పార్లమెంటరీ ప్రొసీజర్స్ కు సంబంధించి దిల్లీలో పనిచేస్తున్న పనిచేయుచున్న కమిటీలకు పంపించాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

ఇంతకు మునుపే గౌరవ మంత్రిగారు కూడా చెప్పారు, మంత్రులందరూ తాగి వచ్చారని యనమల రామకృష్ణుడు గారు చెప్పారంట. మరొక విశ్లేషకులు సభలోకి వెళ్లే ముందు బ్రీత్ ఎనలైజర్స్ పెట్టాలని చెబుతున్నారు. ఏంటి అధ్యక్షా వీరికి కళ్ళ కావరమా ? ఏమిటీ ఆ బరితెగింపు ? అంటే వారిని చూపించే చానెళ్లు, పత్రికలు ఉన్నాయని వారిష్టం వచ్చినట్లు మాట్లాడుతారా? అధ్యక్షా, తమకు అవకాశం ఉందో, లేదో నాకు తెలియదు కానీ ఎవరైతే టీవీల ముందు కూర్చోని శాసనసభ్యులను, మంత్రులను కించపరస్తూ మాట్లాడారో వారిని ప్రివిలేజ్ మోషన్ కింద పిలిపించే అవకాశం ఉంటే పిలిపించాల్సిందిగా కోరుతున్నాను. (చప్పట్లు) మాకు పెట్టిన బ్రీత్ ఎనలైజర్స్ చంద్రబాబు, లోకేశ్ గారికి కూడా పెడతారు. కొత్త ప్రొసీజర్స్ కోసం చట్టం చేయవలసిన, కొత్త విధానాలను తీసుకు రావాల్సిన సమయం వచ్చింది. ఎందుకంటే ఒక ధైర్యవంతుడైన, దమ్మున్న నాయకుడిగా ఈ సభా నాయకులుగా, ముఖ్యమంత్రిగా జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు ఇక్కడ ఉన్నారు. సుమారు రెండు, మూడు లక్షల మంది ప్రజలకు ప్రతినిధులుగా ఎన్నికై ఇక్కడకు వచ్చిన ప్రజాప్రతినిధులకు బ్రీత్ ఎనలైజర్స్ పెట్టమని కించపరిస్తే ఏ వ్యవస్థను

కించపరచినట్లు? ఏమి మాట్లాడుతున్నారు? రాజకీయాలలో విమర్శలు సహజం. సభలో జరిగే చర్చలలో పరస్పరం కామెంట్స్ చేసుకుంటుంటాము కానీ వ్యవస్థలను ఖూనీ చేసి బయటకు వెళ్లి తప్పుడు ప్రచారాలు చేయడం ఎంత మాత్రం కరెక్టు కాదని తమ ద్వారా సభ దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను.

అధ్యక్షా ఇక్కడ నుండి సభ ముగించుకుని వెళుతుంటే చంద్రబాబునాయుడు గారికి పూల వర్షం, హారతులు ఇవ్వడం ఏమిటి? ఏమి సాధించారో? మాకు అర్థం కావడం లేదు. వారికి సంఖ్యా బలం ఉందని బిల్లులు నాలుగు రోజులు ఆపగలిగితే ఏదో సాధించినట్లుగా గొప్పలు చెప్పుకుంటుంటే ప్రజలు నవ్వుకుంటారని కూడా వారికి లేదు. అధ్యక్షా, సంఖ్యా బలం ఉన్న వారు అనుకుంటే ఏ బిల్లును అయినా పెండింగ్ పెట్టవచ్చు. ఈ సందర్భంగా మీ దృష్టికి ఒక విషయం తీసుకు వస్తున్నాను. గత ఐదు సంవత్సరాలుగా రాజ్యసభలో 22 బిల్లులు ల్యాప్స్ అయ్యాయి. ఎందుకంటే దిగువ సభలో ఆ బిల్లులు పాస్ అవుతున్న సభకు వచ్చిన ఆ బిల్లులను చర్చకు స్వీకరించకపోవడం వలన. ప్రస్తుతం ఉపరాష్ట్రపతిగా పని చేస్తున్న శ్రీ ఎం. వెంకయ్య నాయుడు గారు ఈ పద్ధతులు కరెక్టు కాదు, బిల్స్ ను ఈ విధంగా చేయకూడదు ప్రజాస్వామ్య బద్ధంగా ఎన్నికైన దిగువ సభలో పాస్ చేసిన బిల్లులను ల్యాప్స్ చేయడం పద్ధతి కాదు, పద్ధతి మార్చుకోండి అని చెప్పిన వీడియో నేను చూశాను. సంఖ్యాబలం ఉంది కాబట్టి ఎగువసభ అయిన రాజ్యసభలో కొన్ని బిల్లులు ఆగిపోయాయి. అంత మాత్రాన వారేదో సాధించినట్లు వీరేదో ఓడిపోయినట్లు అక్కడేమి ప్రచారం జరగలేదు.

కానీ చంద్రబాబు నాయుడు గారికి అన్నింటికంటే గొప్ప అదృష్టం ఏమంటే కొన్ని పత్రికలు, కొన్ని చానెల్స్ తిమ్మిని బమ్మిని చేసి చూపించగలరు అని చిన్నప్పుడు చదువుకున్నాము కానీ ఇప్పుడు చూస్తున్నాము. చంద్రబాబు నాయుడు గారిని ఎంత గొప్పగానో చిత్రీకరిస్తారు. యనమల రామకృష్ణుడు గారు ఎన్ని నీతులు, సుద్దులు నిన్నంతా చెప్పారు. యనమల రామకృష్ణుడు గారి గురించి చెప్పాలంటే మొదటగా ఏమి చెబుతారంటే ఎన్టీఆర్ ఎపిసోడ్ ను మాట్లాడుతారు. అది వారికున్న చరిత్ర. మన గురించి గొప్పగా చెప్పుకునే చరిత్ర లేకపోయినా కూడా తప్పుగా చెప్పుకునే విధంగా ఉండకూడదు. అది ఒక నాయకుడికి అవసరమైన లక్షణం. రూల్స్ ఉండేదే అతిక్రమించడానికి అన్నట్లుగా చంద్రబాబు నాయుడు గారు మాట్లాడుతారు కానీ ఆ రూల్స్ అనుసరించాలని వారికి ఉండదు. హాస్యాస్పదం ఏమంటే నిన్న ఒక వీడియో చూశాను. మీరంతా బ్రహ్మాండంగా చేశారని చెబుతున్నారు. *** బాగా చేశారు సార్ అంటే ఔను ఔను బాగా చేశారు అని ఈయన చెబుతారు. బెజవాడ రాజకీయాలు చేశారని అక్కడ పండగ చేసుకుంటున్నారు. 1989 వంగవీటి మోహన్ రంగ్ ఎపిసోడ్, బెజవాడ *** చంద్రబాబు నాయుడు గారి కథ ఇక్కడ చూశాం. బెజవాడ *** ఏమిటో, ఎలా చేశారో మాకు తెలియదా? ఒక పండగ వాతావరణంలో ఉన్నారు. ఈరోజు అధికారం వస్తుందనుకుంటున్నారో ఏమో నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఈ బిల్లు ఓడిపోతే ఆయన గారిని తీసుకువచ్చి సీటులో కూర్చోపెడతారా అని

నాకు అర్థం కావడం లేదు. మాట్లాడితే అమరావతి మీద రెఫరెండం పెట్టండి అంటారు. వారి కుమారుడు అమరావతి రాజధానిలో మంగళగిరి స్థానం నుంచి శాసనసభకు పోటీ చేసి ఓటమి చెందారు. పార్లమెంట్ స్థానాన్ని కూడా ఆ పార్టీ ఇక్కడ గెలవలేకపోయింది. ఇంకా రిఫరెండం అంటారు. ఇందుకు కొన్ని భాజా భజంత్రీలు, తోక పార్టీలు. ఈయన ఇక్కడ ఉండి అన్నీ పార్టీల రాజకీయాన్ని ఆయనే చేయాలని అంటారు. కొంతమంది పేకాట బాగా అలవాటు అయిపోయి అటూ, ఇటూ కూడా ఆడేసుకుంటుంటారు. వేరే వాళ్ళకు అవకాశం ఇవ్వరు, ఒక్కరే ఆడుకుంటుంటారు. రాజకీయంతోపాటు పక్కపార్టీ రాజకీయం కూడా ఆయనే చేస్తారు. సుజనా చౌదరి అండ్ గ్యాంగ్ ను తీసుకెళ్లి అక్కడ పెట్టారు. కమ్యూనిస్టులను తీసుకువచ్చి ఇక్కడ అమరావతి ఉద్యమంలో కలిపారు. అటువంటి వారికి వంగకుండా నీ సంగతి తేలుస్తానంటూ ఎదురించిన నాయకుడు జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు. ఈ దేశంలో కానీ రాష్ట్రంలో కానీ అలా ఎదుర్కునే నాయకుడు ఎవరన్నా ఉన్నారంటే ఆ నాయకుడు శ్రీ వైఎస్ జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు ఒక్కరే.

మ.3.40

ఒకసారి మోదీని పొగుడుతారు, ఒకసారి మోదీకంటే నేను సీనియర్ ని, మోదీ ఎవరు అంటారు. మోదీగారు ఆయనకు ఇచ్చిన సర్టిఫికేట్ ఏంటో తెలుసా? మొన్న లాస్ట్ టైం ఎలక్షన్ లో ఇది Sunrise State కాదు, Son rise స్టేట్ అని ఆయన అమరావతికి వచ్చినప్పుడు చెప్పారు. ఎవరైనా నగరాన్ని కట్టాలంటే నాలుగు డబ్బులు ఇవ్వు బాబూ, నాకు నిధులు ఇవ్వు బాబూ అని అడగాలి. ఈయన మట్టి ఇవ్వు బాబూ, నీళ్లు ఇవ్వు బాబూ అన్నారు. అవే తెచ్చి ఇచ్చారు ఆయన.

(సభలో నవ్వులు)

చివరికి మట్టి, నీళ్లు మిగిలాయి. ఈ సెషన్ స్టార్ట్ అయిన తరువాత మూడు బిల్లుల మీద వారు డిఫర్ అయ్యారు. (1) ఎస్సీ, ఎస్టీ కమిషన్ బిల్లు (2) ఇంగ్లీషు మీడియం బిల్లు, (3) మూడు రాజధానులకు సంబంధించింది. బిల్లులు ఆపితే ఏమవుతుంది? ఎస్సీ, ఎస్టీ కమిషన్ బిల్లు ఈ సభలో నిన్న పాస్ అయింది. ఇంగ్లీషు మీడియం బిల్లు ఇవాళ పాస్ అయింది. మూడు రాజధానులకు సంబంధించిన బిల్లు ఇవాళ కాకపోతే రేపు పాస్ అవుతుంది. వాళ్ళకు ఏమవుతుంది? ఇప్పుడు ఒక సభను కించపరచడం మా ఉద్దేశం కాదు. కానీ ఇవాళ చర్చ మొదలైంది. అసలు ఈ సభలో మళ్ళీ చర్చ అవసరమా అని మీడియాలో స్టార్ట్ అయింది.

(అధికార పార్టీ సభ్యులు బల్లులు చరిచారు)

పొద్దున్న నేను చదివాను, కావాలంటే మీకు నేను పంపిస్తాను. అదీకాకుండా 1983లో రామారావుగారు కౌన్సిల్ ను రద్దు చేసినప్పుడు ఆ ప్రొసీడింగ్స్ కూడా ఇందాక చదివాను. అప్పుడు తమరు కూడా

మాట్లాడారు. అప్పుడు మీరు చెప్పారు. పంజాబ్‌లో లేదు, రాజస్థాన్‌లో లేదు, ఇక్కడెందుకు కౌన్సిల్ అని మీరే చెప్పారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): చెప్పాను, నేను ఒప్పుకుంటున్నాను.

(సభలో నవ్వులు)

శ్రీ కురసాల కన్నబాబు (SRI KURASALA KANNABABU): అధ్యక్షా, నేను ఎవర్నీ కించపరిచే ఉద్దేశం కాదు. ఆ సభకు అత్యున్నత గౌరవం, సమున్నత స్థానం ఉండాలని మేమందరం కోరుకుంటున్నాం. దాని పేరే పెద్దల సభ. దొడ్డిదారిని ఎంచుకుంటారు కాబట్టి లోకేశ్‌గారి లాంటి చిన్న వయసు ఉన్నవారు వస్తారు, అది వేరే విషయం. అదేం తప్పు కాదు. ఇంతకుముందు ఇక్కడ మా ఫైనాన్స్ మినిస్టర్‌గారు చెప్పినట్లుగా కౌన్సిల్‌లో బిల్లును మెరుగుపరిచే విధంగా వారు సూచనలు ఇవ్వాలి. యనమల రామకృష్ణుడుగారిది బయట ఒక వీడియో చూశాను. మొట్టమొదటిసారిగా రూల్ 71ను ప్రయోగించాం అని చెబుతున్నారు. ఏంటి 71ను ప్రయోగించారా? ఈ రూల్ 71 అనేది ఏమైనా ఆర్టికల్-370 రాజ్యాంగంలోనిదా, ఉపయోగించడానికి? నాకు అర్థం కావట్లేదు. ఎందుకు అంత ఆనందంగా ఉన్నారో నాకు అర్థం కావట్లేదు. మా సీదిరి అప్పల రాజుగారిని అడిగితే అది సిండ్రోమ్ అని చెబుతారు.

(సభలో నవ్వులు)

అధ్యక్షా, మా ఫైనాన్స్ మినిస్టరుగారు, మున్సిపల్ మినిస్టర్ బొత్స సత్యనారాయణగారు నిన్న “బ్లాక్ డే” అని మీడియాలో చెప్పారు. నేను అయితే “బ్లాక్ డే” అనుకోవడం లేదు, “ఎల్లో డే”. దీనిని “ఎల్లో డే” గా చెప్పాలి.

(సభలో నవ్వులు)

ఎందుకంటే, ఎప్పుడైనా అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నవారు విచక్షణాధికారం అని తమ పార్టీకి సపోర్ట్ చేసిన రోజును “ఎల్లో డే” గా గుర్తించమని చెప్పి మీద్వారా సభకు చెబుతున్నాను. ఇది దుర్మార్గం కాదా?

నేను ఇంకొకటి కూడా చెప్పదలిచాను. విచక్షణాధికారాలు సభాధ్యక్షులకే ఉంటే, సభా నాయకుడికి కూడా తప్పకుండా ఉంటాయి. ఆ విచక్షణకు ఆయన కూడా కొన్ని నిర్ణయాలు తీసుకోగలుగుతాడు.

అధ్యక్షా, ప్రొసీజరల్ లాప్సేస్‌ని యాక్సెప్ట్ చేస్తూ నా విచక్షణాధికారాన్ని బట్టి నేను పనిచేశాను అని చెప్పిన కౌన్సిల్ ఛైర్మన్‌గారిమీద ఆ చర్చ జరగాలని నేను కూడా కోరుకుంటున్నాను. The purpose to summon the House is to legislate and not to stall Legislation. When the rules do not speak out, then only the Chairman uses his discretionary powers. రూల్స్ ఉన్నప్పుడు ఆ

రూల్స్ కచ్చితంగా పాటించాలి. పాటించేటట్లుగా చేయడం సభాధ్యక్షుడికి, సభాపతికి ఉన్న ధర్మం అన్నది ఎక్కడో ఒకచోట మళ్ళీ నమోదు కావాలి. విచక్షణాధికారం నాకు ఉంది కదా అని రేపు పొద్దున్న సభలనే రద్దు చేస్తానంటే, విచక్షణాధికారం నాకుంది కదా అని పైన గ్యాలరీలో ఒక నాయకుడు కూర్చుని సైగలు చేస్తుంటే దానిని నేను ఫోలో అవుతానంటే ఎట్లా? ఇప్పుడు చంద్రబాబునాయుడుగారి సంగతి తెలియనివాళ్లు ఎవరూ లేరు? ఎప్పుడు పొగుడుతాడో, ఎప్పుడు తిడతాడో తెలియదు. మోదీగారిని మొదట అవమానపరిచారు తరువాత కౌగిలించుకున్నారు, తరువాత మళ్ళీ మొన్న కౌంటింగ్కు, పోలింగ్కు మధ్య మళ్ళీ దేశమంతా తిరిగారు. 29 రాష్ట్రాల్లో తిరుగుతూ, 29 రాష్ట్రాలను ప్రభావితం చేస్తానని చివరికి 29 గ్రామాలకు పరిమితం అయిపోయారు.

(సభలో నవ్వులు)

29 గ్రామాల్లో పూలు జల్లుతున్నారన్నారు. 29వ గ్రామం దాటి 30వ గ్రామానికి వెళితే రాళ్లు రువ్వుతారన్న విషయం ఆయన మరిచిపోతున్నారు.

(అధికార పార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఇక్కడ వారికి పూవులే కనపడుతున్నాయి.

(అధికార పార్టీ సభ్యులు మాట్లాడుతూ 29 కాదు, మూడు గ్రామాలే అని అన్నారు)

చూడండి అధ్యక్షా, సభ 29కు కూడా ఒప్పుకోవడం లేదు.

అధ్యక్షా, చివరిగా, ఈ రాష్ట్రానికి అధికార వికేంద్రీకరణ శరణ్యం, పరిపాలన వికేంద్రీకరణ శరణ్యం, అధికార వికేంద్రీకరణ, పరిపాలన వికేంద్రీకరణ జరగాలి. అభివృద్ధి వికేంద్రీకరణను ఇవాళ ఒక మంత్రంగా జపిస్తోన్న పరిస్థితి దేశంలో ఉంది. అభివృద్ధి వికేంద్రీకరణ జరగడానికి, పరిపాలనా వికేంద్రీకరణ జరగడానికి ఉన్న మార్గాలను అనుసరించి ఇమ్మీడియట్గా దానికి తగ్గట్టుగా పెద్దలు యాక్షన్ ప్లాన్ తయారుచేయాలని సభను కోరుతున్నాను. వాళ్లు బిల్లు ద్వారా ఆపగలుగుతారేమో గానీ, ప్రజల మనోభావాలను ప్రభావితం చేయలేరు. ఎందుకంటే వారు బిల్లును ఆపడం టెక్నికాలిటీ. ఇంతకుముందు నేను చెప్పినట్లుగా రాజ్యసభలో గత 5 సంవత్సరాల్లో 22 బిల్లులు లాప్స్ అయిపోయాయి. అందులో చాలా కీలకమైన బిల్లులు ఉన్నాయి. కాబట్టి ఏ మార్గం ఉందో ఆలోచించండి. పెద్దలందరూ కూర్చోని చర్చించి తక్షణమే అభివృద్ధి వికేంద్రీకరణ, పాలనా వికేంద్రీకరణ జరిగేలా ఒక మార్గాన్ని ఎంచుకుని ముందుకెళ్లాలని కోరుతూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ధర్మాన ప్రసాదరావు (SRI DHARMANA PRASADA RAO) (శ్రీకాకుళం): అధ్యక్షా, నేను నిన్న, మొన్న జరిగిన, డిబేట్స్ అభిప్రాయాల గురించి వెళ్లనక్కర్లేదు. రిపీట్ చేస్తున్న బిల్లు గురించి

స్పష్టంగా అభిప్రాయాలు చెప్పడం జరిగింది. మళ్ళీ అవి రీయిటరేట్ చేయాల్సిన అవసరం లేదు. ప్రజాస్వామ్యంలో ఒకసారి ఎన్నికైన ప్రభుత్వాలు ఘెరాలు, పాపాలు, Constitutional violations చేస్తే ప్రజలు నిస్సహాయులుగా ఉండిపోకూడదు, ఈ వ్యవస్థలో ఒక వేఅవుట్ లేదు అనేది ఉండకూడదన్నది నా వాదన అని నేను నా ప్రసంగంలో చెప్పాను. అప్పుడు వ్యవస్థ మీద అవసరమైన వస్తుంది. గత ప్రభుత్వం చేసినదానికి ప్రజలందరూ నిరుత్సాహానికి, నిస్పృహకు లోనవడానికి కారణం అయిన అన్ని అంశాలను ఇప్పుడు అపోజిషన్ లీడర్ ఉన్నప్పుడే చెప్పాను. కానీ ఆయన మాట్లాడినప్పుడు దానిగురించి గాని, దేనిగురించి కూడా రిస్ట్ ఇవ్వలేదు. అది కాదని కూడా చెప్పలేదు. అప్పుడు ఆయన ఒప్పుకున్నాడు. నేను ఇలాగే మానిఫ్యులేట్ చేస్తాను, నేను ఇలాగే ఉంటాను అందరూ అంగీకరించాలనే ప్రయత్నంలో చంద్రబాబునాయుడుగారు ఉన్నారు. బహుశా అతని విధానం, వారి పార్టీ విధానం కావచ్చు. నా అభిప్రాయం ప్రకారం ఇంతకుముందు కోర్టులను మేనేజ్ చేసినట్టే, ఇంతకుముందు కేంద్రప్రభుత్వాన్ని మోసగించినట్టే, ఇంతకుముందు పత్రికల ద్వారా జనాన్ని మోసగించినట్టే, ఇంతకుముందు సింగపూర్ కంపెనీలను ఆహ్వానించడంలో అనైతిక పద్ధతులను ఆచరించినట్టే, ఇది ఒక పద్ధతి. అతనికి అది అలవాటు అయిపోయింది. అందులోంచి అతను తప్పుకోవడం అంత సులభం కాదు. ఇది కూడా అందులో ఒక భాగమే. అందుకే నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని రెక్వెస్ట్ చేశాను. ఇటువంటి పరిస్థితులు ఉండకూడదు. ఈ నిరుత్సాహం ప్రజల్లోకి వెళ్లనివ్వకూడదు. ఇది మన ఒక్కరికోసం, మన సభకోసం కాదు నేను చెప్పింది వ్యవస్థ గురించి. చాలా గమ్మత్తుగా, ఈ పార్టీ టైంలో కొన్ని విషయాలు చెప్తాను. స్వాతంత్ర్యం వచ్చి ఇప్పటికి 70సంవత్సరాలు అయింది. Constituent Assembly form అయి పర్మిక్యులర్ గా ఈ అప్పర్ హౌస్ మీద చాలా డిబేట్ జరిగింది. మనం బాగా అభిమానించే అంబేడ్కర్ లాంటివారు, గొప్ప గొప్ప పెద్దలు 70సంవత్సరాల క్రితం చంద్రబాబునాయుడుగారులాంటి వాళ్ల గురించి ఆలోచించారని మనవిచేస్తున్నాను. 70సంవత్సరాల ముందు వారికి ఆ ఆలోచన ఎలా వచ్చిందో తెలియదు. ఈ గడ్డ మీద పుట్టిన ఎన్.జి.రంగాగారి అభిప్రాయం కూడా Constituent Assembly లో రికార్డ్ అయి ఉంది. ఎప్పుడైనా ఒక ప్రభుత్వం ద్వారా మోసగించబడ్డ ప్రజలందరూ కలిపి ఇంకొక ప్రభుత్వాన్ని ఆహ్వానిస్తే ప్రజాస్వామ్యంలో అదే కదా ఫైనల్ అస్తం.

మ.3.50

ప్రభుత్వ నిర్ణయాల్ని అమలు జరగకుండా అడ్డువేయడమనే ప్రక్రియ చేస్తే ప్రజల్ని అవమానించినట్లు కాదా! రాజ్యాంగబద్ధంగా ఏర్పడిన సభను ఎవరూ నిందించడానికి వీలు లేదని అంటారు. నిన్న ఏమి జరిగిందో చూశాం. నేను రాజ్యాంగ విరుద్ధంగా చేస్తున్నాను, రూల్స్ కు వ్యతిరేకంగా చేస్తున్నానని శాసనపరిషత్ చైర్మన్ అంటాడు. మెజారిటీ ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడి ఈ రాష్ట్ర సర్వతోముఖాభివృద్ధికి అవసరమైన చట్టాల్ని ఆపే ప్రయత్నం, పెద్దలు సభను స్టాల్ చేస్తుంటే ఎన్నుకున్న ప్రజలకు ఏమి గౌరవం

ఉంటుంది? ఐదు సంవత్సరాలకు గాను ప్రభుత్వాన్ని ఎన్నుకొనే అవకాశం వస్తుంది. ఈ ఐదు సంవత్సరాల్లో ప్రభుత్వం ఫలితాలను చూపించాలి.

ప్రజలకు హామీలు ఇచ్చి అధికారంలోకి వచ్చిన ప్రభుత్వం సాఫీగా సాగడానికి చేయాల్సిన పనులు చేసి ప్రజలకు ఫలితాలు చూపించాల్సిన అవసరం ఉంది. సమయాన్ని ఇలా తినేస్తే ప్రజల తీర్పును అవమానం చేసినట్టు కాదా! అల్టిమేట్ గా ప్రజాస్వామ్య లక్ష్యం పోయినట్టే కదా! ప్రజాస్వామ్యవాదులు ఆలోచించాల్సిన సమయం ఆసన్నమైంది.

దేశంలో అన్ని రాష్ట్రాల్లో శాసనపరిషత్తులు లేవు, ఆరు రాష్ట్రాల్లో మాత్రమే ఉన్నాయి, అవి ఆంధ్రప్రదేశ్, బిహార్, కర్ణాటక, మహారాష్ట్ర, తెలంగాణ, ఉత్తరప్రదేశ్, మిగిలిన రాష్ట్రాల్లో ఎక్కడా లేవు. దీని గురించి ఆలోచించాలి.

మూడు చట్టాలు చాలా బ్రహ్మాండమైనవి, వాటిని మేధావుల పేరుతో శాసన పరిషత్తు వెనక్కు పంపింది. శాసనపరిషత్ ఎలాంటివారికి ఉపయోగపడుతుందని అప్పుడే చెప్పారు. They can be used to have leaders, who have not been able to win in election. ఇవన్నీ అప్పుడే వచ్చాయి. They can be used to delay progressive legislation నిన్న మూడు బిల్లులు వెనక్కు వచ్చాయి. మొన్న చేసిన చట్టంలో 12 సెక్షన్స్ ఉన్నాయి, 10, 15 పేజీలు ఉంటాయి, ఈ మేధావులు చర్చించడానికి అందులో ఏం ఉంది? సూచనలు ఇవ్వడానికి ఒక్కరోజు సరిపోదా, వాటిని దిగువసభ అంగీకరిస్తే అంగీకరిస్తుంది, అల్టిమేట్ గా ఆ పవర్ దిగువ సభకే ఉందికదా, ఎగువ సభ ఆపేయలేదు కదా! ప్రజల చేత ఎన్నుకోబడిన ఈ ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని శాసనపరిషత్ ఆపలేదని రాష్ట్ర ప్రజానీకానికి చెబుతున్నాం.

(అధికారపక్ష సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

కాకపోతే మూడు, నాలుగు నెలలు ఆలస్యం అవుతుంది. మంచి చట్టాలను ముందుకు తీసుకొని వెళ్లేందుకు నాలుగు నెలల్లో ఒక సంవత్సర కాలం పోయే ప్రమాదం ఉంది. ఇలాంటి సందర్భాల్లోనే ఎగువ సభ తన బాధ్యతల్ని సరిగా నెరవేరుస్తుందా, లేదా ప్రజాస్వామ్యాన్ని ఖూనీ చేసే వైపు వెళుతుందా అనే చర్చకు దారితీసింది. Constituent Assembly లో ఇలాంటి విషయాలను గొప్ప వారు చెప్పారు. They would strive the state finances. అలాంటివి మనలాంటి వారికి కూడా అవసరం, మన ఫైనాన్స్ పరిస్థితి కూడా అవసరమే.

Constituent Assembly లో ఎగువ సభ ఉండాలా, లేదా అని ఎన్.జి.రంగా గారు ఎగువ సభ అవసరం లేదని తన అభిప్రాయాన్ని తెలిపారు. మనందరం అభిమానించే ఈ గడ్డపై పుట్టిన ఆయన ఆనాడు చెప్పారు.

(అధికారపక్ష సభ్యులు బల్లులు చరిచారు)

The Council have prevented the passage of progressive legislation in due time. Therefore, we can't be too careful to see that the second chamber are not loaded, especially with those people who are interested in status quo or who are interested in preventing any kind of progressive administration been developed and established. అలాంటి ప్రమాదం ఉందని 70 సంవత్సరాల క్రితం చెప్పారు. ఇప్పుడు ఎగువ సభ చేస్తున్న పని ఏమిటి? దీని ద్వారా కోర్టుల చుట్టూ కాగితం పట్టుకొని తిరుగుతారు. ప్రజల తీర్పును గౌరవించడం లేదు.

ఎన్నో యాంగిల్స్ లో స్టడీ చేసిన తరవాత బిల్స్ పాస్ చేయడం అయింది. నాలుగు కమిటీలు అని ఆర్థికమంత్రి గారు చెప్పారు. నాలుగు కమిటీలే కాదు అనేక అంశాలు రుజువు అయిన తరవాత వచ్చిన అంశం అది. సుప్రీం కోర్టు, కేంద్ర ప్రభుత్వం, సింగపూర్ పార్లమెంట్ లో సహా రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి దొరికిన డాక్యుమెంట్లను చూపెట్టిన విషయం, అతను చేసిన పని ఒక సుడిగుండం అని తెలిసిన తరవాత తెచ్చిన బిల్లు, మరలా అదే వ్యక్తి ఆవడానికి చేస్తున్నారు. ఇది నేను చెప్పిన మొదటి అంశంలో భాగమే. ఇది లాస్ట్ స్టేప్, దీనిని నిరోధించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. దానిని ప్రతిపక్ష నాయకుడు విజయం అనుకుంటున్నాడు, కానీ ప్రజలను, వారి అభిప్రాయాలను, నిర్ణయాలను మోసం చేస్తున్నట్లు భావించాలి.

మరొక ఐదు సంవత్సరాలు ప్రజల ఆకాంక్షలు నెరవేర్చడానికి మన ప్రభుత్వ పరుగును నిరోధించేందుకు, కుతంత్రాలు చేయడానికి అవకాశం ఉన్న పరిస్థితుల్ని ఉదాసీనంగా చూస్తూ ఊరుకోవడం ప్రజాస్వామ్యంలో మనమంతా ఒకసారి ఆలోచించాల్సిన సందర్భం వచ్చిందని నేను భావిస్తున్నాను. దానికిగాను సెపరేట్ గా సెషన్ పెట్టి చర్చిద్దాం. ఇలాంటి చర్యలు ఎక్కడెక్కడ ఎన్ని వచ్చాయి, ఇతర రాష్ట్రాల్లో ఎలాంటి నేపథ్యంలో వద్దన్నారు, ఒకవేళ ఉంటే అక్కడ మేలు జరిగిందా? అల్టిమేట్ గా ఎగువసభ చేసేది ఏమీ లేదుకదా!

ఇందులో నాలుగు నెలల కాలాన్ని తినేయాలనే ఉద్దేశం ఉంది. శాసనపరిషత్ కు ఉన్న అధికారం కమిటీల పేరుతో మూడు మాసాలు బిల్లును ఆలస్యం చేస్తారు, మరలా అసెంబ్లీకి పంపితే నెల రోజులు ఉంచుకున్న తరవాత deemed clause apply అవుతుంది, బిల్ పాస్ అయిపోతుంది.

పెద్దలు చాలామంది చెప్పారు, Pandit H.V.Kamath, who is Constituent Assembly Member said that, "if the second chamber agrees with the first chamber it is superfluous and if it disagrees with the Lower House, then it is pernicious. In either case, to my mind, there is no case whatever for the creation of second chambers." ఎగువ సభ బిల్లు ఒప్పుకుంటే దిగువ సభ చేసింది ఒప్పుకున్నట్టే, తిరస్కరించినా, మూడు మాసాల తరవాత మరలా చేస్తాం, దానికోసం ఎందుకు ఇలా చేయడం? ఇదొక అడ్డువేసే కార్యక్రమం. పరుగెత్తుతున్న ప్రభుత్వ పనుల్ని జరగనీయకుండా, నడవనీయకుండా చేసే ప్రయత్నం తప్ప అందులో

ఏమి ఉండదని ఆనాడే కామత్ గారు అభిప్రాయపడ్డారు. ప్రజల చేత ఎన్నుకున్న ప్రభుత్వం తీసుకున్న **progressive decisions** ను ఆపేశారు. ఇప్పుడే మంత్రి కన్నబాబు గారు చెప్పినట్లు ప్రభుత్వ నిర్ణయం అంటే ప్రజల నిర్ణయం.

పెద్ద పెద్ద మేధావులు చెప్పినవి చాలా క్లియర్ గా ఉన్నాయి. అలాగే అంబేద్కర్ గారు కూడా చెప్పారు. ఈ సభ ఒకసారి ఆలోచించి, ఒక ప్రత్యేక సభను మీద్వారా జరిపించాలని, చర్చించాలని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. ఈ విషయాలు ప్రజలకు తెలియాలి. టీవీల్లో వారు గెంతుతుంటే ఏదో అయిపోయిందని జనం భయపడిపోతున్నారు, కొత్త ప్రభుత్వాన్ని పనిచేయకుండా చేస్తున్నారు. ఐదు సంవత్సరాలకు తీర్పు ఇచ్చాం అని ప్రజలు అనుకుంటున్నారు. మనం క్లారిఫై చేయాలి. ప్రజల అభిప్రాయాల్ని గౌరవించడానికి ఇంకా ప్రావిజన్స్ ఉన్నాయి. అవసరమైతే ఎక్కడికైనా వెళతాం అన్న భావన ప్రజలకు కల్పించాల్సిన అవసరం ఉంది.

శాసనపరిషత్ చైర్మన్ ను, సభ్యులను నేనేమీ నిందించను. ప్రతిపక్ష నాయకుడు ఉన్నంతకాలం గ్యాలరీలో కూర్చునే ఉంటారు, చైర్ మన్ డైరెక్ట్ చేస్తూనే ఉంటారు. నిస్సహాయుడు, బలహీనుడు ఆ డైరెక్ట్ లో పడిపోతాడు. వీటన్నింటికంటే బలమైంది ప్రజల శక్తి. దానిని గౌరవించేలా ఇటువంటి అడ్డంకులను తొలగించాల్సిన అవసరం ఉందా, లేదా అన్నది చాలా విశాలమైన డిబేట్ జరిగితే మంచిదని నేను అనుకుంటున్నాను.

సా.4.00

ముఖ్యమంత్రిగారు, సభ్యులు, కోరిక మీద మీరు ఆలోచించి తగిన నిర్ణయం చేస్తే డిబేట్ జరిగి ప్రజలకు తెలుస్తుంది. కౌన్సిల్ ఎలా వచ్చింది, ఎన్ని రాష్ట్రాల్లో ఉంది, కౌన్సిల్ అనేది లేకపోతే పరిపాలన జరగదా, కౌన్సిల్ ఉంటే ఎలాంటి ప్రమాదాలు ఉన్నాయి, లెజిస్లేషన్ ఆగిపోతే వచ్చే ప్రమాదం ఏమిటన్న అంశాలపై **Constituent Assembly** లో చర్చ జరిగింది. శాసనపరిషత్తు లేనప్పుడు ఎలాంటి పరిస్థితులు ఉత్పన్నం అయ్యాయి, శాసనపరిషత్తు ఉన్నప్పుడు ఎలా ఉండేది! అసలు ఏంటి అన్నది మనం చర్చించాలి. ఎన్నికల్లో గెలవలేని వారు వచ్చి అడ్డగోలు నిర్ణయాలు చేయడం చాలా ఇబ్బందికరంగా ఉంది. దీనిపైన చర్చించాలి. ఇది చిన్న విషయమేమీ కాదు. దీనిపైన చర్చించడానికి సెపరేటు సెషన్ పెట్టుకోవడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచించాలని కోరుకుంటున్నాను. ఎందుకంటే మూడు రాజధానులు బిల్లుపైన చర్చ కొనసాగుతున్నప్పుడు శాసనపరిషత్తు లోవల నేను లేను, నేను చైర్మన్ తో మాట్లాడలేదు, నేను సభ్యులతో మాట్లాడాను. చైర్మన్ రూల్స్ కు వ్యతిరేకంగా వ్యవహరించిన తీరు, అడ్డగోలుగా ఉపయోగించుకున్న పార్టీ, వాళ్లకున్న దురుద్దేశం, క్లియర్ గా అర్థమైపోతోంది. శాసన పరిషత్తులో మూడు బిల్లులు వ్యతిరేకించారు. బహుశా ఈ ఐదు సంవత్సరాలు ప్రజల అభిప్రాయాలు వాళ్లు ముందుకు సాగనివ్వరు. ప్రజల ఆకాంక్షలను నెరవేరనివ్వరు. ఇక కౌన్సిల్ ని కొనసాగించడమూ

లేదా అనే అంశంపై విస్తృత చర్చ జరిగిన తరువాత ముఖ్యమంత్రి గారు ఆలోచిస్తే మంచిదని నేను అనుకుంటున్నాను. ధన్యవాదాలు.

శ్రీ కొడాలి శ్రీ వెంకటేశ్వర రావు (నాని) (SRI KODALI SRI VENKATESWARA RAO)(NANI): అధ్యక్షా, మన అరచేతికి ఐదువేళ్లుంటాయి, అక్కడక్కడా ఆరోవేలు కూడా ఉంటుంది. దాని గురించి ఈ సభలో ఇంతసేపు చర్చించాలా, లేదా అనేది కూడా మనం ఆలోచించాలి. శాసనసభ నుంచి బిల్లులు వెళితే శాసనపరిషత్తులో ఏం చేయాలి? అక్కడ ఎవరైనా పెద్దలు ఉంటే దాని మీద సలహాలు, సూచనలు చేసి ఆ బిల్లుల్ని ఆమోదించి శాసనసభకు పంపించాలి. మన చేతిలో ఏమీ లేని దానికి మనం ఏమీ చేయలేం. శాసనపరిషత్తులో బిల్లులు ఆపే అవకాశం లేదు లేకపోతే శాసనపరిషత్తులో వాళ్లు సెపరేటు బిల్లు పెట్టి పాస్ చేసే అవకాశం లేదు. చట్టసభల్లోకి ఎన్నికై రాలేని వారు, ప్రజల్లో బలం లేని కొంతమంది మేధావులు ఉంటారు, వారికి ప్రజల్లో బలం ఉండదు కాబట్టి అటువంటి వారిని గుర్తించి సభల్లోకి తీసుకుంటే, వారు ప్రభుత్వానికి సలహాలు, సూచనలు చేసి ప్రజలకు మంచి జరగాలనే ఉద్దేశంతో శాసనసభ నుంచి పంపించే బిల్లులపై చర్చించేందుకు శాసనపరిషత్తులో పెట్టుకుంటారు. 150కేజీల బరువు ఉంటే వారిని శాసనపరిషత్తులో పెద్దవారని అనుకుంటున్నారు, బయట వారిని *** అని అంటారు. అదేవిధంగా వారు రాజకీయాల్లో మూడు, నాలుగు సార్లు ఎమ్మెల్యేగా చేసి నియోజకవర్గానికి వెళితే ***నియోజకవర్గం వదిలేసి పారిపోయి, వారు ప్లెట్లో తిరుగుతారు, వారిని తెలుగుదేశం పార్టీనే మొత్తం భరించాలి, అటువంటి వారు శాసనపరిషత్తుకి వచ్చి ప్రతిపక్ష నాయకుడిగా అక్కడ కూర్చోని మాకందరికీ సలహాలు ఇస్తారు, ఆయనను ఎవరైనా పనికిమాలిన వారు అనుకుంటారని సూటు, బూటు, జర్కీ వేసుకొని వస్తారు, వారు (శ్రీ యనమల రామకృష్ణుడుగారిని ఉద్దేశించి) స్పీకర్గా చేశారు కాబట్టి అదే గెటప్ కంటిన్యూ చేస్తున్నారు.

(సభలో నవ్వులు)

శాసనపరిషత్తు చైర్మన్ చెబుతారు తప్పు జరిగింది, నేను రూల్ ప్రకారం తీసుకోలేదు, అదేవిధంగా నేను పొరపాటు చేశాను, నాకున్న అధికారాన్ని ఉపయోగించుకొని నేను ఇంకొక తప్పు చేస్తున్నానని చెప్పారు, అప్పుడు నాకు ఒక్కసారిగా తల గిరున తిరిగింది. మనం కూర్చున్న సీటుకి సీటు బెల్టు ఉంటే బాగుండేదని అనిపించింది. శాసనపరిషత్తు చైర్మన్ ఒకసారి తప్పు చేశానని చెప్పారు. అశోక్ బాబుగారు చైర్మన్గారిని కలిసి రెండు కాగితాలు ఇచ్చారంట! నేను మొన్న ఉదయం నుంచి సభలోనే ఉన్నాను. మీరు కావాలంటే వీడియో చూడండి. శాసనపరిషత్తు చైర్మన్ గారు రూల్ 71 ప్రకారం ఆమోదించారని చెప్పినప్పుడు శాసనపరిషత్తు సభ్యులు రాజేంద్రప్రసాద్ రెండు కాగితాలు తీసుకువచ్చి ఇచ్చారని చెబుతున్నారు. అశోక్ బాబుగారు నా వెనకాలే కూర్చున్నారు. అశోక్ బాబు గారు, నేను మధ్య

మధ్యలో మాట్లాడుకున్నాం. అసలు అశోక్ బాబుగారు చైర్మన్ గారి దగ్గరకు వెళ్లలేదు, చైర్మన్ గారికి కాగితాలు ఇవ్వలేదు, మీరు కావాలంటే శాసనపరిషత్తు నుంచి వీడియో రికార్డులు తెప్పించి పరిశీలిస్తే సరిపోతుంది. అశోక్ బాబుగారు చైర్మన్ దగ్గరకు అసలు వెళ్లలేదు, శాసనపరిషత్తులో ఉండి పచ్చి సత్య దూరమైన మాటలు చెప్పారు.

శాసనపరిషత్తు చైర్మన్ గారు మాట్లాడుతూ, నాదే పొరపాటు, తప్పు జరిగింది ఆ తప్పు సరిదిద్దుకోవడానికి ఇంకొక తప్పు చేస్తున్నానని, ఆయన అంత పచ్చిగా మాట్లాడారు, శాసనపరిషత్తు చైర్మన్ ని ఏమన్నా అందామంటే వారు ఐదుసార్లు నమాజు చేసుకుంటారు, వారు వయసులో పెద్ద వారు, నవాబు గారు, 35 సంవత్సరాల నుంచి నాకు తెలుసు, తెలుగుదేశం పార్టీ ఆఫీసులో వారు పొద్దున తొమ్మిదింటికి వచ్చి రాత్రి పదిగంటల వరకు ఉండేవారు, తెలుగుదేశం పార్టీకి చాలా సిన్సియర్ కార్యకర్త, మీకు కూడా తెలిసి ఉంటుంది. 1983 నుంచి కూడా ఆయన పార్టీ ఆఫీసులోనే రోజుకి పన్నెండుగంటలు గడిపిన వ్యక్తి. నేను శాసనపరిషత్తు చైర్మన్ దగ్గరికి వెళ్లి అడిగినప్పుడు, నేను తప్పు చేయనూ, రూల్ ఎలా ఉంటే అలా చేస్తానని చెప్పారు. వారిని అనటానికి కూడా ఏమీ లేదు. చంద్రబాబునాయుడుగారు 40సంవత్సరాల అనుభవం ఉందంటారు, 14సంవత్సరాలు వారు ముఖ్యమంత్రిగా చేశారు, పదేళ్లు ప్రతిపక్ష నాయకుడిగా చేశారు, వారు నేను అని చేశాను, ఇవి చేశాను అని అంటారు. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి దెబ్బకు ప్రతిపక్ష నాయకుడుగారు శాసనపరిషత్తు గ్యాలరీలో కూర్చున్నారు. అటువంటి *** గ్యాలరీ ఎక్కించినందుకు ధన్యవాదాలు. రాబోయే రోజుల్లో ప్రతిపక్ష నాయకుడు గారిని శాసనసభ గ్యాలరీ ఎక్కించాలని మేము ఆశపడుతున్నాం. (బల్లలు చరిచారు) ప్రతిపక్షనాయకుడుగారి కొడుకు లోకేశ్ మాట్లాడుతూ, మా అందరికీ రాజకీయ భిక్ష పెట్టారని చెప్పారు. వైఎస్ రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు లోకేశ్ అనే *** నాయకుడికి రాజకీయ భిక్ష పెట్టారు, లేకపోతే ఇలాంటి వారు మంత్రిలు ఎప్పుడు కావాలి, వీళ్లు చట్టసభల్లోకి ఎప్పుడు రావాలి? ఎన్టీరామారావు గారి ప్రభుత్వం వచ్చినప్పుడు ఇటువంటి వారే ఉండి ఆయనకు ఇట్లాగే అడ్డం పడుతుంటే, వారు ఒక్క నిమిషం కూడా ఆలోచించకుండా మొత్తం ఇటువంటి వారిని పీకి అవతల పడేశారు. మళ్ళీ రాజశేఖర్ రెడ్డిగారి ప్రభుత్వం వచ్చాక అందరూ అడుగుతున్నారు, మనం కొత్తగా ప్రభుత్వంలోకి వచ్చాం, ఎవరైనా పెద్దవారిని, మంచి వారిని తీసుకుంటే సలహాలు చెబుతారు, వారు ఉంటే బాగుంటుందని శాసనపరిషత్తు పెట్టారు. ఎన్టీరామారావుగారి టెర్మ్ అయిపోయింది. కాంగ్రెస్ టెర్మ్ అయిపోయింది. చంద్రబాబునాయుడు గారు వచ్చి మళ్ళీ మొత్తం ఫిలప్ చేశారు. 1983 బ్యాచ్ లో పనికిమాలిన అందర్ని దాంట్లో పెట్టేశారు. శాసనపరిషత్తు లేకపోతే నారాలోకేశ్ ఎప్పుడన్నా ఎమ్మెల్యే అవుతాడా? ఈ *** ఎమ్మెల్యే అవకపోతే, మంత్రి అయ్యి శాసనసభలో, శాసనపరిషత్తులో తిరిగేవారా? కాబట్టి చంద్రబాబునాయుడుగారు మేధావి, చంద్రబాబునాయుడు అదీ, ఇదీ అని చెబుతాడు. చంద్రబాబు

నాయుడు గారు పప్పు నాయుడ్ని ఇప్పటికీ ఏమీ చేయలేదు. పప్పునాయుడ్ని మంత్రిని చేసి చట్ట సభల్లో అవకాశం కల్పించిన మహానుభావుడు రాజశేఖర్ రెడ్డిగారే. రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు శాసనపరిషత్తు పెట్టింది అక్కడ ఎవరైనా మేధావులు ఉంటే, ఆ సభలో కూర్చోబెడితే, ప్రభుత్వానికి మంచి సలహాలు ఇస్తారు, మన ప్రభుత్వాన్ని బాగా నడపాచ్చని పెడితే, ఈరోజు రాజశేఖర్ రెడ్డిగారి కుమారుడు జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు నడిపే ప్రభుత్వానికి చంద్రబాబునాయుడులాంటి *** వ్యక్తులంతా, రాజకీయ నిరుద్యోగులు, ***, ***అందరూ శాసనపరిషత్తుకు వెళ్లారు. నేను చదువుకోలేదు. నాకు ప్రజల్లో బలం ఉంది కాబట్టి శాసనసభకు ఎన్నికై ఇక్కడికి వచ్చాను. శాసనపరిషత్తులో కూడా చదువుకోని వాళ్లు వెళితే ఇంక మేధావితనం ఏముంది? పసుపు పర్లు వేసుకొని, తెల్లప్యాంటు వేసుకొని, పసుపు చెప్పులు వేసుకొని ***వాడిలాగా సభలోకి వస్తారు.

సా.4.10

అధ్యక్షా, ఆ సభను ఉంచాలా, తీసియ్యాలా అన్నది మనం ఆలోచించాలి. ఎందుకంటే జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి లాంటి ముఖ్యమంత్రిగారికి వ్యక్తిగతంగానో లేకపోతే నాకో, మీకో, ఈ సభలో ఉన్నవారికి వ్యక్తిగతంగా ఇబ్బందులు సృష్టిస్తే ఫర్వాలేదు. కానీ వాళ్లు ఎస్సీ, ఎస్టీల సెవరేట్ కమీషన్ కు సంబంధించిన బిల్లు పంపిస్తే ఆపేస్తారా? ప్రభుత్వ బడులకు పేదపిల్లలు, బలహీన, బడుగు వర్గాలు, దళితులు, ఆర్థికంగా డబ్బులు లేని వారి పిల్లలు గవర్నమెంట్ స్కూల్స్ కు వెళతారు. అక్కడ ఇంగ్లీషు మీడియం ప్రవేశపెట్టాలని ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రయత్నం చేస్తే దానిని ఆపేశారు. ఎస్సీ, ఎస్టీల బిల్లు ఆపుతారు. ఇప్పుడు ఈ బిల్లు ఆపారు? రాష్ట్రంలో అభివృద్ధి వికేంద్రీకరణ జరగాలి. రాష్ట్రంలో అభివృద్ధి వికేంద్రీకరణ గురించి ఎంతమంది ఎన్నిసార్లు చెప్పినా మాటలకే పరిమితమవుతోంది. అభివృద్ధి వికేంద్రీకరణ జరగాలంటే అధికారం కూడా వికేంద్రీకరణ జరగాలని ముఖ్యమంత్రి గారు ఆలోచించి గొప్ప వ్యక్తులతో కమిటీలు వేసి, ఆ కమిటీ రిపోర్టులను పరిశీలించి ధైర్యంగా నిర్ణయం తీసుకున్నారు. ఈ సభలో దీనిమీద తీర్మానం చేశారు. బిల్లు పెట్టవలసిన అవసరం లేదు. అయినా దొడ్డిదారిలో, దొంగదారిలో ఎందుకువెళ్లాలి అని ఆలోచించారు. అక్కడ 34మంది టీడీపీ వాళ్లు ఉన్నారని మాకు తెలియదా? ఆ చట్టసభలో చర్చజరగాలి. మనం ధైర్యంగానే ముందుకు అడుగువేద్దాం అని చెప్పి ఆయన ఇక్కడ బిల్లు ప్రవేశపెట్టి చర్చించి, ఆమోదించి అక్కడికి పంపిస్తే ఏమి చేశారో చూశాం. రాజకీయ కోణం తప్ప ప్రజల గురించి ఆలోచించే పనిలేదు. చంద్రబాబునాయుడు గారు వచ్చి కౌన్సిల్ గ్యాలరీలో నాలుగు గంటలు కూర్చున్నారంటే దేనికి కూర్చున్నారు? ***, ***ఉందా? మనిషి జన్మేనా***? ఉత్తరాంధ్ర, రాయలసీమ, వెనుకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధిపై చర్చిస్తుంటే ఆయన కౌన్సిల్ గ్యాలరీలో నాలుగు గంటలు కూర్చున్నారంటే అర్థం, పర్థం ఉంది. ***,*** లేకుండా కౌన్సిల్ గ్యాలరీలో కూర్చుని అక్కడ నుంచి చైర్మన్ కు డైరక్షన్స్ ఇస్తారు. కనీసం సంస్కారం లేదు. రామకృష్ణుడుగారు ప్రెస్ మీట్ లో మంత్రులు మందు తాగేసారు, జరదాలు నమిలేసారు అని చెబుతున్నారు. ఆయనకు వాసన

వచ్చిందట. ఈ సభకు, ఆ సభకు మంత్రులు అటూ, ఇటూ పొద్దున నుంచి తిరుగుతూనే ఉన్నాం. ఈ సభలో ఎవరికీ వాసన రాలేదు. ఆ సభలోనే ఎందుకు వచ్చింది? అదేవిధంగా మధ్యాహ్నం నుంచి చంద్రబాబునాయుడు గారు, ఆయన బావమరిది వాళ్లందరూ పైకి ఎక్కినపుడు మాకు కూడా కొంచెం మందు వాసన అనిపించింది.

(సభలో నవ్వులు)

కాబట్టి చంద్రబాబునాయుడు గారు తాగి వచ్చారో, లేకపోతే ఆయన పార్టీకి సంబంధించిన వాళ్లు తాగి వచ్చారో తెలియదు. రామకృష్ణుడు గారిని breathe analyzer పెట్టి ముందు ఆయనను టెస్ట్ చేసుకోమనండి. అభ్యంతరం లేదు. కౌన్సిల్లో ఉన్న రామకృష్ణుడుగారు ప్రతిపక్షనాయకుడిగా మాకు సలహాలు ఇవ్వడమేమిటి? ఎంత దరిద్రంగా ఉంటుంది. యనమల రామకృష్ణుడు గారి పేరు ఎత్తితే ఎన్టీరామారావుగారికి పొడిచిన వెన్నుపోటే కదా గుర్తుకు వచ్చేది. చంద్రబాబునాయుడు గారు ఇటువంటి వ్యక్తులను ఆరోజు ఎందుకు పెట్టుకున్నారు? వెన్నుపోటు పొడుస్తారు. ఎట్లా కావాలంటే అలా మార్చుకుంటారు. మనకు ఎట్లా కావాలంటే అట్లా చేసుకోవచ్చునని పెట్టుకున్నారు. అటువంటి నీచాతీనీచమైన వ్యక్తిని సభలో పెట్టుకుని ఆయన మొన్న ప్రజాస్వామ్యానికి, అంబేద్కర్ గారు రాసిన రాజ్యాంగానికి వెన్నుపోటు పొడిచారు. అధ్యక్షా, చంద్రబాబునాయుడు గారు బయటకు వెళ్లి నీతులు చెబుతారు. ఇక్కడ నుంచి బయటికి వెళ్లేటప్పటికీ, మేం కూడా వెళ్లేటప్పటికీ మందడం గ్రామంలో ట్రాఫిక్ ఆగిపోయింది. ఏమిటంటే చంద్రబాబునాయుడు గారికి సన్మానం చేస్తూ పూలు జల్లుతున్నారు. ఏమి జరిగిందని సన్మానం? స్పీకర్ కు, చైర్మనేకే విచక్షణాధికారాలు ఉంటాయా? ముఖ్యమంత్రిగారికి విచక్షణాధికారాలు ఉండవా? ఈ రాష్ట్రంలో ముఖ్యమంత్రికి తప్ప సూపర్ పవర్ ఎవరికైనా ఉన్నదా? ఎవరికైనా కబురు చేస్తే వచ్చి నిలబడి మాట్లాడాల్సిన వాళ్లే కదా! ఆయన తీర్మానాన్ని పెట్టుకునో, లేకపోతే ఒక్క డిపార్ట్ మెంట్ ను వైజాగ్ కు తరలించాలంటే ఆపగలిగే శక్తిసామర్థ్యాలు కలిగిన వాళ్లు ఎవరైనా ఉన్నారా?

మూడు నెలలు కాలయాపన చేసి, పోలీసులను ఇబ్బంది పెట్టి ఒకవేళ సచివాలయం వెళ్లిపోయి ఈ ఐదు సంవత్సరాలు ఉత్తరాంధ్ర, రాయలసీమ అభివృద్ధి చెందితే ఆయనకు మంచి పేరు వస్తుందేమో ఈసారి అక్కడ గ్యాలరీకాదు, ఇక్కడ గ్యాలరీ మనం ఎక్కాల్సి వస్తుందేమోనని భయపడి ఆపినటువంటి కార్యక్రమాలు. అధ్యక్షా, పక్కన ఉన్న శాసన పరిషత్ లో సొంతం పనికిమాలిన వాళ్లే ఉన్నారు, అందరూ కాదు. మనందరం కూడా ఆలోచించాల్సింది. ఆ సభలో విద్యావంతులు, టీచర్ ఎమ్మెల్యేలు నుండి వచ్చిన వ్యక్తులు, ఇండిపెండెంట్ గా ఉన్న వ్యక్తులు, పట్టభద్రులు, బీజేపీ ఎమ్మెల్యేలు, పీడీఎఫ్ ఎమ్మెల్యేలు పదిహేడు మంది వరకూ చాలా మంచివాళ్లు ఉన్నారు. చైర్మన్ గారి వాళ్లను దగ్గరకు పిలిస్తే సార్ మనకి ఈ బిల్లులను రెండు లేక మూడు నెలలు ఆపేటటువంటి అవకాశం ఉంటుంది. మీరు సెలక్ట్ కమిటీకి పంపించినా, మనం ఎన్ని దాని మీద పెట్టినా కూడా ప్రభుత్వం మళ్ళీ ఆ సభలో పెట్టుకుని పాస్

చేసుకుంటుంది. మనం ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ ఈ బిల్లును ఆపలేం. కాబట్టి మనం ఏదైనా సవరణలు చేద్దాం అంటే చేసి అసెంబ్లీకి పంపించేద్దాం. వాళ్లు ఏదో ఒకటి చేస్తారు. అంతవరకే మనకు ఉంటుంది కానీ అంతకు మించి ఉండదు, దీనిని అనవసరంగా రాజకీయం కోసం వాడుకునే ప్రయత్నం తెలుగుదేశంపార్టీ సభ్యులు చేస్తున్నారు, మీరు దానికి ఒప్పుకోవద్దు, మీరు రూల్ ప్రకారం చేయమని చెప్పి చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు. బయటికి వచ్చి మీడియాలో ఇండిపెండెంట్లు పదిహేను మంది సభ్యులు కూడా మేం ఇదే చెప్పాం, చైర్మన్ తప్పు చేశారు అని చెప్పారు. ఈ సభలో ఉన్న ముఖ్యమంత్రిగారు, సభ్యులందరూ వారి గురించి ఆలోచించాలి. మాబోటి వాళ్లు రెండు పక్కలా ఉన్నారు. కాబట్టి కొంతమంది సభ్యులు తప్పులు చేస్తే మిగిలిన వాళ్లకు కూడా శిక్ష పడుతుంది కాబట్టి అన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకుని మరొకసారి ఈ సభలో దీని మీద చర్చించి నిర్ణయం తీసుకోవాలని నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని, మిమ్మల్ని కోరుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

(అధికారపక్షసభ్యులు బల్లలు చరుస్తూ వారి హర్షాన్ని వ్యక్తం చేశారు)

శ్రీ మోపిదేవి వెంకటరమణ రావు (SRI MOPIDEVI VENKATA RAMANA RAO):

అధ్యక్షా, గడిచిన నాలుగు రోజుల నుంచి ప్రాంతాల మధ్య ఉన్న అసమానతలు తొలగిపోవాలి, రాష్ట్రంలోని ప్రతి మారుమూల గ్రామం కూడా అభివృద్ధి పథంలో పయనించాలి అనే ఆలోచనతో గౌరవ ముఖ్యమంత్రివర్యులు పరిపాలన వికేంద్రీకరణ పేరుతో కొన్ని నిర్ణయాలు తీసుకోవడం, రాష్ట్ర భవిష్యత్తు దృష్ట్యా వాటికి సంబంధించి ఎంతోమంది సభ్యులు కూడా అద్భుతమైన సలహాలు, సూచనలు చేయడం ఆ నిర్ణయాలకు అనుగుణంగా రాష్ట్ర ప్రజలందరూ కూడా అత్యధిక జనాభా ముఖ్యమంత్రిగారు తీసుకున్న పరిపాలన వికేంద్రీకరణ నిర్ణయాన్ని స్వాగతించిన పరిస్థితులు స్పష్టంగా ఉన్నాయి. అలాంటి పరిస్థితుల్లో ప్రభుత్వ పరంగా ప్రజలకు ఉపయోగపడే ఏ అభివృద్ధి కార్యక్రమం తీసుకున్నప్పటికీ కూడా దానికి ఒక చట్టబద్ధత కల్పించవలసిన పరిస్థితి ప్రభుత్వ పరంగా ఉంది కాబట్టి ఆ క్రమంలో ప్రభుత్వం తీసుకున్న ఈ పరిపాలన వికేంద్రీకరణకు సంబంధించి రెండు ప్రధానమైన బిల్లులకు సంబంధించి రూపకల్పన చేసి, పెద్దల సభకు పంపించడం జరిగింది. ఈ చట్ట సభలో చేసిన, ప్రభుత్వ పరంగా తీసుకున్న నిర్ణయాలన్నింటినీ కూడా పెద్దల సభలో కూడా చర్చించి ప్రజలకు ఇంకా ఉపయోగపడే విధంగా, మేలైన ఫలితాలు ఇచ్చే విధంగా, ప్రయోజనాలు కలిగే విధంగా ఏవైనా మార్పులు, చేర్పులు చేసి సలహాలు, సూచనలు ప్రభుత్వానికి ఇచ్చేటటువంటి నిర్ణయాలు తీసుకోవలసినది పెద్దల సభ. అలాంటి ప్రధానమైన సభలో రాష్ట్ర భవిష్యత్తుకు ముడిపడిన ఒక ప్రధానమైన, చారిత్రాత్మకమైన, రాష్ట్ర ప్రజల భవిష్యత్తు, ప్రయోజనాలన్నీ కాపాడే బిల్లు వెళ్లినప్పుడు దానికి సభ్య సమాజం సిగ్గు పడేవిధంగా అవహేళన పద్ధతిలో రెండు రోజులపాటు కౌన్సిల్లో జరిగిన పరిస్థితులు కానివ్వండి, చైర్మన్ గారి ప్రవర్తన కానివ్వండి, అక్కడ ఉన్న తెలుగుదేశంపార్టీ సభ్యుల ప్రవర్తన కానివ్వండి చాలా ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితి కల్పించింది. కారణం ఈ బిల్లు ప్రవేశపెట్టడానికి ముందే బిజినెస్ రూల్స్ ప్రకారం ఈ రెండు బిల్లులకు ప్రపోజ్ చేసినప్పుడు అప్పటికప్పుడు రూల్-71 బయటికి తీసుకువచ్చి, ముందు ఈ రూల్-71 మీద చర్చించాలి అన్నారు.

సా.4.20

ముందు రూల్ 71 మీద చర్చ జరిగిన తర్వాత బిల్లులపై చర్చ జరగాలని ఒక రోజంతా సభను స్తంభింపజేసిన పరిస్థితి చూశాం. గౌరవ శాసనసభా వ్యవహారాల మంత్రిగారు, మునిసిపల్ శాఖ మంత్రితోబాటు సహచర మంత్రులందరూ ఎంత మంది కలిసి చర్చించినా సాయంత్రం సుమారు ఏడు గంటలవరకు రూల్ 71పై చర్చ జరిగిన తర్వాత బిల్లులపై చర్చిద్దామని ఆరోజు ఇష్టం లేకుండానే చైర్మన్ గారు ఒప్పుకున్నారు. రూల్ 71పై కూడా ప్రత్యేక సబ్జెక్ట్ కాకుండా ఈ రెండు బిల్లులపై శాసనసభలో తీసుకున్న నిర్ణయాలపై విమర్శనాత్మకంగా చర్చించి చివరకు ఓటింగ్ నిర్వహించారు. మరుసటి రోజు ఈ బిల్లులపై చర్చ ప్రారంభిద్దామనుకుంటున్న తరుణంలో చర్చ ప్రారంభించినా చివరకు చర్చ ముగింపులో సెలెక్ట్ కమిటీకి రెఫర్ చేద్దామని నిర్ణయించడం, దానిపై మేం నిన్నే నోటీసు ఇచ్చామని శాసనపరిషత్తులో ప్రధాన ప్రతిపక్ష నాయకుడు చెప్పడం జరిగింది. దానిపై చైర్మన్ గారి ఛాంబర్ లో ఎంతో సమయం చర్చించినప్పటికీ సభ పునఃప్రారంభం కాగానే చైర్మన్ అధ్యక్షస్థానం నుంచి నేను ఈ నిర్ణయం తీసుకోవాల్సి వచ్చిందని సెలెక్ట్ కమిటీకి బిల్లులను రెఫర్ చేయడం జరిగింది.

రూల్ 71పై చర్చ పూర్తయిన తరువాత రాష్ట్ర భవిష్యత్తుకు సంబంధించిన రెండు ప్రధానమైన బిల్లులను ఆమోదించకుండా సెలెక్ట్ కమిటీకి రెఫర్ చేయడం అత్యంత బాధాకరం. సెలెక్ట్ కమిటీకి రెఫర్ చేయడం ఒకటైతే, ఆ సమయంలో చాలా ఆశ్చర్యకరమైన పరిస్థితులు జరిగాయి. గౌరవసభ్యులు, పెద్దలు ధర్మాన ప్రసాదరావుగారు చెప్పినట్లు ఈ చట్టసభలు జరుగుతున్న తీరుపై కూలంకషంగా చర్చించి తదనుగుణంగా మార్పులు కూడా చేయవలసిన అవసరముంది. అందులో ఎలాంటి సందేహం లేదు. అది తెలుగుదేశం పార్టీ కార్యాలయంలాగా మారిపోయింది. తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన కొంత మంది పెద్దలు అక్కడికి వచ్చి నేనుగా చైర్మన్ గారిని డిక్టేట్ చేస్తున్నట్లుగా చేయడం, మా పార్టీకి చెందిన సభ్యులెవరైనా చర్చిద్దామని అక్కడికి వెళితే చైర్మన్ గారికి కుడి ఎడమల ఒక్కొక్కరు సెక్యూరిటీ సిబ్బందిలాగా కూర్చుని చెర్మన్ గారితో ఏదైనా ఒక అంశంపై కూలంకషంగా చర్చించడానికి కూడా వీలులేకుండా, చర్చించే అవకాశం, పరిస్థితులు కల్పించకుండా చైర్మన్ ను నియంత్రించడం చాలా బాధాకరం. అది పెద్దల సభ కావున పెద్దలు గౌరవప్రదంగా ఉంటూ దిగువసభలో చేసిన చట్టాలను, చట్టాలకు సవరణలపై చర్చించి సమాజానికి అవసరమైన నిర్ణయాలు తీసుకోవలసిన పెద్దలసభ చైర్మన్ కార్యాలయాన్ని పూర్తిగా తెలుగుదేశం పార్టీ కార్యాలయంగా చేయడం లాంటి పరిస్థితులపై స్పష్టంగా ఆలోచించాల్సిన పరిస్థితి తప్పకండా ఉంది.

నిన్న మొన్న జరిగిన సంఘటనలు చాలా దురదృష్టకరమైనవి. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర చరిత్రలో అలాంటి దురదృష్టకరమైన పరిణామాలు ఎన్నడూ ఎదురుకాలేదు. మొట్టమొదటిసారిగా ఇప్పుడు జరిగింది కాబట్టి ఈ తరానికి చూసే భాగ్యం కలిగింది. జరిగిన సంఘటనలకు సిగ్గుతో తలవంచుకోవల్సిన పరిస్థితి వచ్చింది. ఎప్పుడూ ఆవేశం రాని మాలాంటి మంత్రులం కూడా ఆవేశంతో పోడియం వద్దకు

వెళ్లవలసిన పరిస్థితులు ఉత్పన్నమయ్యాయి. అలాంటి పరిస్థితుల్లో ప్రధాన ప్రతిపక్ష నాయుడు చైర్మన్ గ్యాలరీలో కూర్చోని అక్కడ నుంచి సభ్యులను డిక్షేట్ చేయడం కాకుండా చంద్రబాబు నాయుడుగారు అక్కడనుంచి చేస్తున్న డైరెక్షన్లకు అనుగుణంగా ఆయన కనుసన్నలలోనే చైర్మన్ గారు యాక్ట్ చేశారు. చైర్మన్ గారు తనకు తానుగా నిర్ణయం తీసుకోలేకపోయారు. చైర్మన్ గారు కరడుగట్టిన తెలుగుదేశం కార్యకర్త, ఇటీవల జరిగిన ఎన్నికల సమయంలో చంద్రబాబు నాయుడుగారిని అల్లా అని, ప్రవక్త అని కొనియాడిన వ్యక్తి. అలాంటి వ్యక్తి అధ్యక్ష స్థానంలో కూర్చోవడం చాలావరకు ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితి అయినప్పటికీ ఆయన పూర్తిగా తెలుగుదేశం పార్టీ కార్యకర్తలాగా ప్రవర్తించడం చాలా ప్రమాదకరం.

మొన్న ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఆంగ్ల మాధ్యమం ప్రవేశపెట్టాలనే బిల్లు మీద, నిన్న రాష్ట్ర భవిష్యత్తుకు సంబంధించిన బిల్లుమీద ఈమధ్య కాలంలో కౌన్సిల్ లో అడ్డుపడడం చాలా ప్రమాదకరం. రాష్ట్రాలలో శాసనపరిషత్తు తప్పనిసరిగా ఉండాల్సిన అవసరం లేదు. రాజకీయ నిరుద్యోగాన్ని లేకుండా చేయడానికి మాత్రమే రాజకీయ వేదిక గానీ చట్టాలు చేయడంలో దీని అవసరం లేదు. శాసనసభలో చేసే చట్టాలకు ఆమోదముద్ర వేయడమేగానీ దానివలన ఉపయోగం ఏమీ లేదు. భారతదేశ వ్యాప్తంగా శాసనపరిషత్తు కేవలం ఆరు రాష్ట్రాలకే పరిమితమైనది. మన రాష్ట్రంలో పరిపాలన వికేంద్రీకరించడానికి, రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రాంతాలు సమానంగా అభివృద్ధి చెందాలన్న దూరాలోచనతో ఈ సభలో ఆమోదించిన బిల్లులను శాసనపరిషత్తుకు పంపితే ఆ సభలో దానిని రాజకీయకోణంలో చూసి తిరస్కరించే పరిస్థితికి రావడం, లేదంటే సెలెక్ట్ కమిటీకి రెఫర్ చేయడం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి చాలా ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితి. భవిష్యత్తులో చాలా ప్రాధాన్యత కలిగిన, ప్రజలకు బాగా ఉపయోగపడే, రాష్ట్ర ప్రజలకు బాగా ఉపయోగపడే కొన్ని బిల్లులను కూడా ఆ సభకు పంపించాల్సిన పరిస్థితి ఉత్పన్నమవుతుంది. అలాంటి సందర్భంలో ఇలాంటి పరిస్థితులే పునరావృతమయ్యే దౌర్భాగ్యమైన పరిస్థితి మన రాష్ట్రంలో రావడానికి వీలులేదు.

రాజకీయ పునరావాస కేంద్రంగా శాసనపరిషత్తు ఉన్నా ఒకటే, లేకపోయినా ఒకటే. కాబట్టి గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు మన రాష్ట్రంలో అలాంటి శాసనపరిషత్తు ఉండాలా, వద్దా అనే ఆలోచన చేయాలని, రాష్ట్ర భవిష్యత్తును అలాంటి శాసనపరిషత్తు ద్వారా ఫణంగా పెట్టే పరిస్థితి రాకుండా చేయాలని కోరుతున్నాను. నిన్న కౌన్సిల్ లో జరిగిన సంఘటన ద్వారా ఈ రాష్ట్రంలో చంద్రబాబు నాయుడుగారు స్వల్పకాలం డిప్యూటీ చేయవచ్చు కానీ ఈరోజు టీవీలలో చర్చల సందర్భంలో గానీ చంద్రబాబు నాయుడుగారు ఘన విజయం సాధించారని, ఏదో ఘనకార్యం చేశారని చెప్పడంతోబాటు ఆ చర్చావేదికల్లో చట్టసభల సభ్యులను కించపరచే విధంగా, అవమానపరచే విధంగా జరుగుతున్న సంఘటనలను తప్పనిసరిగా నియంత్రించాల్సిన అవసరముంది. టీవీల ముందు శాసనసభ్యులను, మంత్రులను ఇష్టం వచ్చినట్లుగా మాట్లాడడం ఆ చర్చలలో పాల్గొన్న వక్తలు గొప్పగా భావిస్తున్నారు. అలాంటివాటిని భవిష్యత్తులో కట్టడి చేయాల్సిన అవసరం మన రాష్ట్రంలో ఉంది. కౌన్సిల్ మన రాష్ట్రంలో అవసరం లేదని నా వ్యక్తిగత అభిప్రాయం. నేను కూడా ఆ కౌన్సిల్ సభ్యుడిని అయినప్పటికీ, ఆ సభద్వారా మంత్రిని అయ్యాననే సంగతి వక్త పెట్టి రాష్ట్ర భవిష్యత్తు ప్రయోజనాలను మనం ప్రధానంగా

కాపాడుకోవలసిన అవసరముంది. అలాంటి పరిస్థితుల్లో గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఎలాంటి నిర్ణయం తీసుకున్నా మేమందరం స్వాగతిస్తామని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తూ నాకు ఈ అవకాశం కల్పించినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ అంబటి రాంబాబు(SRI AMBATI RAMBABU)(నత్తెనపల్లి): అధ్యక్షా, ధన్యవాదాలు. నిన్న శాసనపరిషత్తులో జరిగిన పరిణామాలు నేను కూడా ప్రత్యక్షంగా గ్యాలరీ నుంచి చూసే అవకాశం కలిగింది. నిన్న ఈ సభ వాయిదాపడిన తర్వాత మేం బయటకు వెళ్తున్నప్పుడు మిత్రులొకరు వచ్చి మాజీ ముఖ్యమంత్రి, ప్రధాన ప్రతిపక్ష పార్టీ నాయకుడితో మరికొంతమంది ఆ పార్టీ నాయకులు శాసనపరిషత్తు గ్యాలరీలో కూర్చున్నారనే విషయం మా చెవులకు చేరిన తరువాత ఈ పరిణామం చాలా విచిత్రంగా ఉన్నదని మాకు అనిపించింది.

సా.4.30

అక్కడేదో కార్యక్రమాలు జరుగబోతున్నాయి మనం కూడా వెళ్లి చూద్దాము అనే ఉద్దేశంతో మేము కూడా గ్యాలరీలోకి వెళ్లాము. అక్కడ జరిగిన పరిణామాలు ఉదయం నుంచి వింటున్నాం. కానీ ప్రత్యేకంగా చూసే అవకాశం కూడా కలిగింది. కొద్దిగా ఉత్కంఠగా చూశాం. ఎందుకంటే ఉదయం రెండు, మూడు సార్లు మేము కూడా మన మంత్రివర్గ సభ్యులను అక్కడకు వెళ్లి వచ్చిన వారిని అడిగినప్పుడు బిల్లు ఓటింగ్ కు వస్తుంది, బహుశా వారికి మెజారిటీ ఉంది కాబట్టి వీగిపోవచ్చు, వీగిపోయిన తరువాత మరలా మన సభకు ఆ బిల్లులు వస్తాయి, మరలా మనం ఆమోదిస్తాము అని అన్నారు. అయితే తెలుగుదేశం వారు సెలెక్ట్ కమిటీకి పంపుతారని అంటున్నారని అంటే సెలెక్ట్ కమిటీకి పంపాలంటే ముందుగానే అమెండ్మెంట్స్ మూవ్ చేయాలి, ఆ అమెండ్మెంట్స్ మూవ్ చేయలేదు కాబట్టి తప్పనిసరిగా ఓటింగ్ కు వస్తుందనే భావనతో మేమే కాదు బహుశా రూల్స్ తెలిసిన వారందరూ అదే అభిప్రాయంతో ఉన్నారు. అటు బీజేపీ, పీడీఎఫ్, ఇండిపెండెంట్స్, కాంగ్రెస్, వైసీపీ పార్టీ సభ్యులు అదే అభిప్రాయంతో ఉన్నారు. రూల్ ప్రకారం ఏ సభైనా నడుస్తుందని అనుకుంటాం తప్ప రూల్ కి విరుద్ధంగా జరుగుతుందని ఎవరూ అనుకోము. కానీ నేను కూడా ఛైర్మన్ గారు చదివేటప్పుడు నేను చూసినప్పుడు కొద్దిగా ఉత్కంఠగా జరిగింది. దాదాపుగా రూల్స్ భిన్నంగా చేయడం సమంజసం కాదని, అమెండ్మెంట్లు మూవ్ చేయలేదని, మూవ్ చేయలేనప్పుడు ఓటింగ్ కు వెళ్లవలసిన అవసరం ఉంటుందని చెబుతుంటే పద్ధతి ప్రకారమే సభ వెళుతున్నదనే భావనతో ఉన్నాము. చివరిలో రూల్ 154 ప్రకారం నా discretionary power ని ఉపయోగించి నేను సెలెక్ట్ కమిటీకి పంపుతున్నాను అని చెప్పినప్పుడు మాకే కాదు, అక్కడున్న వాళ్లందరికీ చాలా ఆశ్చర్యమేసింది. ఇది జరిగిన తరువాత మరలా ఒకసారి నేపథ్యానికి వెళితే ఈ ఒక్క బిల్లే కాదు, ఇంతకు ముందు ఎస్సీ, ఎస్టీ కమిషన్ బిల్లు, ఇంగ్లీషు మీడియంకు సంబంధించిన బిల్లులను అక్కడ తిరస్కరించారు, ఇక్కడకు వచ్చాయి, ఆమోదించారు. వెళతాయి, చట్టాలవుతాయి. కానీ ఈ బిల్లు కూడా అలా జరిగితే ఇక్కడకు వస్తుంది, మరలా తిరిగి

పంపుతారు, చట్టాలవుతాయి. కానీ ఇది ఇప్పుడే చట్టంకాకూడదు, దీనిని నిరోధించాలి అనే కుట్రపూరితమైన వాతావరణాన్ని వారు అవగాహన చేసుకుని దీనిని సెలెక్ట్ కమిటీకి పంపిస్తే మూడు నెలలో, నాలుగు నెలలో ఆలస్యమవుతుందనే భావనతో డిలే టాక్టిక్స్ తో, లిటిగేన్స్ క్రియేట్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేసినట్లుగా మనకు చాలా స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నది. అధ్యక్షా, ఇక్కడ చర్చనీయాంశము, ప్రశ్న ఏమిటంటే ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రజల చేత ఎన్నుకోబడిన 151 మంది శాసనసభ్యులతో ఏర్పడిన ప్రభుత్వము అనేకమైన కీలక నిర్ణయాలు తీసుకుని, చట్టాలు చేసి అమలు చేస్తున్న తరుణంలో, ఉభయసభల్లోని మరొక సభ వీటిని సపోర్ట్ చేయకపోయినా తన ప్రాసీజర్ తాను ఫాలో అవుతున్నప్పుడు మనం పెద్దగా ఆందోళన చెందవలసిన అవసరం లేదు. ఈ సభలో ఏమి నిర్ణయాలు తీసుకున్నారో ఆ నిర్ణయాలు అడ్డుకోవాలి, ఆ నిర్ణయాలు అమలు చేయకూడదు అనే ఒక నిర్ణయంతో జరుగుతున్న సభ మనుగడ అవసరమా అనే ఆలోచన చేయవలసిన బాధ్యత ఈ సభకు ఉన్నదని మీద్వారా సభికులందరికీ నేను మనవి చేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న మేధావులు, ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న ప్రజానీకం ఆ సభ ప్రాముఖ్యత ఏమిటి, ఆ సభ నడచుకోవలసిన తీరు కాకుండా వక్ర మార్గంలో నడుస్తున్నప్పుడు ఏ విధమైన నిర్ణయాలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నదని ఆలోచించాలి. ఆలోచించకపోతే ప్రజాస్వామ్యంలో ఐదు సంవత్సరాల పాటు ప్రజలు పరిపాలించమని మాకు అవకాశం ఇచ్చారు. మరొక ఐదు సంవత్సరాలు తరవాత ఎన్నిక కావడం, కాకపోవడం అనే అంశాన్ని పక్కనబెడితే ఈ ఐదు సంవత్సరాల్లో కీలకమైన నిర్ణయాలు తీసుకుని ఆ నిర్ణయాలు అమలుచేసి మరలా తిరిగి ప్రజల చెంతకు వెళ్లి మేము ఈ నిర్ణయాలు చేశాము, ఇంత మంచి కార్యక్రమాలు చేశాము, మాకు అవకాశం ఇవ్వండి అని అడిగే అర్హత పొందేందుకు అడ్డంకిగా ఆ సభ ఉండడం అన్యాయం అంటున్నాను. దీనిమీద నిన్న జరిగిన తీరు చూసినప్పుడు చాలా బాధ కలుగుతున్నది. ఇందాక చాలా మంది మిత్రులు చెప్పారు. ప్రధాన ప్రతిపక్ష నాయకులు చంద్రబాబు నాయుడు గారు వెళ్లి గ్యాలరీలో కూర్చున్నారు అన్నారు. అందులో తప్పులేదు, కూర్చోవచ్చు. ఎవరైనా వెళ్లి కూర్చోవచ్చు. మేము కూడా వెళ్లి కూర్చోవచ్చు. కానీ అధ్యక్షా, మేము కూడా కూర్చున్నాము. అయితే ఈ రాష్ట్రాన్ని మూడుసార్లు పరిపాలన చేసిన వ్యక్తి, దేశ రాజకీయాల్లోనే నేను చక్రం తిప్పాను, కేంద్ర ప్రభుత్వంలో కీలకమైన పాత్ర వహించే విధంగా కొన్ని సందర్భాల్లో చేశాను అని చెబుతున్న వ్యక్తికి గ్యాలరీలో కూర్చోవలసిన అవసరమేమొచ్చింది. ఎందుకు కూర్చున్నారు? అంటే సభను, చైర్మను ప్రభావితం చేయాలనే కుట్రపూరితమైన వాతావరణంలో ఆయన కూర్చోవడమనేది తీవ్రమైన ఆక్షేపణీయమైన అంశము. అందువల్లనే ఇలాంటి పరిణామాలు సంభవిస్తున్నాయి. దీనిలో మనం ఇప్పుడు ఆలోచన చేయవలసినది రెండు బిల్లులలో ఒకటి సిఆర్ డి రద్దు బిల్లు. రెండు అధికార వికేంద్రీకరణ బిల్లు. ఈ రెండూ అమలు చేయవలసిన తరుణం. అనౌన్స్ చేశాము. దానిమీద పెద్ద కసరత్తు చేశాము. దానిని నాలుగు నెలలో, మూడు నెలలో అడ్డగించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అడ్డగించి చంద్రబాబు నాయుడు గారు, తెలుగుదేశం పార్టీ ఏమి

చేయదలచుకున్నారు? అంటే అమరావతి పరిరక్షణ పేరుతో జరుగుతున్న ఒక ఉద్యమానికి ఆయుధాలు ఇవ్వాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారా? చివరకు ఏమి చేస్తారు? మేము ప్రజాబద్ధంగా తీసుకున్న ఈ ప్రభుత్వ నిర్ణయాన్ని ఆవగలుగుతారా? ఆపితే ఎంత కాలం ఆపుతారు? మరొక్కసారి రైతులను మోసం చేసే కార్యక్రమం, అమరావతి పరిరక్షణ పోరాట కమిటీని మోసం చేసే కార్యక్రమం చంద్రబాబు నాయుడు గారు తీసుకున్నారు. ఇది ధర్మమేనా? దీనిని ఆలోచన చేయవలసిన బాధ్యత లేదా? ఎవరైతే కొందరు రియల్ ఎస్టేట్ వారు గానీ, భూములు కొన్నవారు గానీ, నిజంగా రైతులు కానివ్వండి ఎవరైతే ఉద్యమం చేస్తున్నారో వారికి మీద్వారా, సభ ద్వారా *** పట్టుకుని గోదావరి ఈదవద్దని మనవి చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే చంద్రబాబు నాయుడు గారు ఏదో రాజకీయ గందరగోళం సృష్టించడానికి ఈ ఉద్యమాన్ని ఉపయోగించుకోవాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు తప్ప రైతుల క్షేమం కోసం ఆయన చేస్తున్న వ్యక్తి కాదని గమనించాలని మనవి చేస్తున్నాను. Yes, వారికేదైనా ఇబ్బందులుంటే ఈ ప్రభుత్వం ద్వారాలు తెరిచి ఉన్నాయి. నేను ఈ సందర్భంగా ఒకటి మనవి చేస్తున్నాను. శాసనసభ ఇక్కడ కొంత కాలం, అలాగే విశాఖపట్టణంలో కొంత కాలం జరిగే అవకాశం ఉన్నదని చాలా రూమర్స్ వచ్చాయి. కానీ విశాలహృదయంతో రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు ఒక నిర్ణయం తీసుకున్నారు. శాసనసభ మొత్తం అన్ని సెషన్స్ కూడా అమరావతి నుంచే జరుపుతాము. కేవలం సెక్రటేరియట్ మాత్రమే అక్కడకు తరలిస్తామనే భావన ఎందుకు తీసుకున్నారు? దీనిని కించపరచాలని తీసుకున్నారా? దీనిని తగ్గించాలని తీసుకున్నారా? వారికేమైనా సమస్యలుంటే, నిజమైన రైతులకు ఏదైనా ఇబ్బంది ఉంటే వచ్చి ప్రభుత్వంతో చర్చించమనండి. అంతేతప్ప ఒక సభను వినియోగించుకుని లిటిగేన్స్ క్రియేట్ చేసి రైతులను, ప్రభుత్వాన్ని ఇబ్బంది పెట్టే కార్యక్రమం చంద్రబాబు నాయుడు గారు చేయడం చాలా దురదృష్టకరం.

నేను ఈ సందర్భంగా కొన్ని విషయాలు చంద్రబాబు నాయుడు గారి గురించి చెప్పాలి. ఎందుకంటే చంద్రబాబు నాయుడు గారికి చాలా పేరు, ప్రఖ్యాతులున్నాయి. ఆయనకు ప్రజా నాయకుడిగా పేరు ప్రఖ్యాతులు లేవు. He is a manipulator. ఇందాక చాలా మంది మిత్రులు చెప్పారు. వ్యవస్థలను మేనేజ్ చేయడంలో బహుశా భారతదేశంలో మన తెలుగువాడైన చంద్రబాబు నాయుడు గారంత గొప్పవాళ్లు ఎవరూ లేరు. ఈ వ్యవస్థనే కాదు, న్యాయ వ్యవస్థ కానివ్వండి, దిల్లీలో వ్యవస్థ కానివ్వండి, శాసనవ్యవస్థలను కానివ్వండి, ఏ వ్యవస్థల్లోకైనా తన సొంత మనుషులను చొప్పించి, ఆ వ్యవస్థలను మలినం చేసి ఆ వ్యవస్థను అప్రజాస్వామికంగా ఉపయోగించుకుని రాజకీయ శత్రువులను దెబ్బతీసే కుట్రపూరితమైన మనస్తత్వం కలిగిన వ్యక్తి చంద్రబాబు నాయుడు గారు.

*** Expunged as ordered by the Chair

సా.4.40

అలాంటి చంద్రబాబు నాయుడుగారు శాసన మండలిలో ఈ విధమైన పరిణామాలను తీసుకురావడం పెద్ద ఆశ్చర్యకరమైన అంశాలుగా నేను భావించడం లేదు. కానీ ఒక సభ తీసుకున్న నిర్ణయాలను మరొక సభ అడ్డుకోవాలనే దృక్పథం సరైనది కాదు. వారు సలహాలిచ్చి ఆ సలహాలను పాటించజేసే విధంగా చేయవచ్చు. కానీ అలాకాకుండా చంద్రబాబు నాయుడుగారు వ్యవహరించే తీరు చాలా అన్యాయమైనదిగా నేను భావిస్తున్నాను. ఈ ఉభయసభల సంప్రదాయం ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో మొట్టమొదటి నుంచి ఉందా? లేదు, ఎన్టీ రామారావు గారు ముఖ్యమంత్రి అయిన వెంటనే ఆ సభను రద్దు చేశారు. తర్వాత మళ్లా రాజశేఖరరెడ్డిగారు వచ్చి ఆ సభను పెట్టారు. అది కొనసాగుతోంది. ఉభయసభలను కొనసాగించే సంప్రదాయం కొంత కాలం ఉంది కొంత కాలం లేదు. మళ్లా కొంత కాలం వచ్చింది. సభలు సభలుగా వ్యవహరించకపోయినప్పుడు, సభలు అభివృద్ధి నిరోధక శక్తులుగా ఏర్పడినప్పుడు ఆలోచన చేయాల్సిన పరిస్థితి ప్రజలకు పాలకులకు వస్తుంది. కాబట్టి దీనిని ఆలోచించాల్సిన తరుణం ఆసన్నమైనందున మీరు ఆలోచన చేయాల్సిందిగా ప్రజలు కూడా దీనిని ఆలోచించమని మనవి చేస్తున్నాను. అక్కడ ఉన్న నాయకులు కొంత మంది సవాలు చేస్తున్నారు. బంద్ ఎలా చేస్తారో చూస్తామని రెచ్చగొట్టే విధంగా మాట్లాడటం సమంజసం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. అంతేకాదు బాధ్యత కలిగిన ప్రభుత్వంలో ఉన్న మంత్రుల మీద, అసభ్యంగా ఎందుకు మాట్లాడుతున్నారని ఇందాక మంత్రులు చాలా మంది చెప్పారు. బాధ్యత కలిగిన మంత్రులుగా, నాయకులుగా వారు కూడా పని చేశారు కదా! తాగొచ్చారనో, మరొకటనో, మరొకటనో మంత్రుల్ని కించపరిచే విధంగా ప్రజాస్వామ్యంలో ఏ ధైర్యంతో మాట్లాడుతున్నారు? నిజంగా మంత్రులు త్రాగి వెళ్లారా? ఏమిటి ఆ మాటలు? అంటే ఏదో ఒక విధంగా బురదజల్లే కార్యక్రమం, విషయాన్ని ప్రక్కదారి పట్టించే కార్యక్రమం పెద్దల సభలో ఉన్నవారు చేస్తున్నారు. అలాంటప్పుడు వారు పెద్దలెలా అవుతారు? చిన్నపిల్లల కన్నా ఘోరంగా వ్యవహరిస్తున్నారు. ఇది సరైన విధానం కాదు, దానిని మార్చుకోవాల్సిన బాధ్యత వారి మీద ఉన్నది. మార్చుకోకుండా ఉంటామంటే మార్చే విధంగా మేము చేయడానికి ఈ సభ సిద్ధంగా ఉన్నదనే విషయాన్ని దయచేసి గుర్తు పెట్టుకోవాల్సిందిగా తమరి ద్వారా వారికి తెలియజేస్తున్నాను. ఇది ధర్మమైన విషయం కాదు. వారు చాలా గందరగోళాన్ని సృష్టించే కార్యక్రమాలను చేస్తున్నారు. పంతాలకు పట్టింపులకు పోతున్నారు. దీనిని ఖండించాల్సిన అవసరం, అవసరమైతే సుధీర్ఘమైన చర్చ జరపాల్సిన అవసరం ఉంది. అభివృద్ధి నిరోధక శక్తులుగా తయారయ్యే ఎవ్వరినీ ఈ ప్రభుత్వం సహించాల్సిన అవసరం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. కీలకమైన నిర్ణయాలను తీసుకునే ఈ ప్రభుత్వానికి అడ్డుపడే పరిస్థితులను సరైన విధానంగా భావించాల్సిన అవసరం లేదని తమరి ద్వారా ప్రపంచానికి, అదే విధంగా దీని మీద ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఉందని ప్రభుత్వానికి, సభా నాయకులైన జగన్మోహన్రెడ్డి గారికి తెలియజేస్తూ అవకాశం ఇచ్చిన మీకు ధన్యవాదాలను తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ అంజద్ భాషా షేక్ బేపారి(SRI AMZATH BASHA SHAIK BEPARI): అధ్యక్షా ధన్యవాదాలు. ఈ రాష్ట్రానికి సంబంధించి ఈ రాష్ట్ర ప్రజల భవిష్యత్‌ని దృష్టిలో పెట్టుకుని మన ప్రీయతమ ముఖ్యమంత్రి గారు, పరిపాలనను వికేంద్రీకరించాలి, అభివృద్ధిని వికేంద్రీకరించాలి, ప్రాంతాల మధ్య అసమానతలను తొలగించాలనే ఆలోచనలో ఉన్నారు. హైదరాబాద్ రాజధానిగా ఉమ్మడి రాష్ట్రంగా ఉన్నప్పుడు, మనమందరం మన రాజధాని అని చెప్పకుని ఒకే ప్రాంతాన్ని అభివృద్ధి చేసుకున్న పరిస్థితిని గతంలో మనం చూశాము. అలాంటి పరిస్థితుల్లో ఈ రాష్ట్రాన్ని విభజించి మనకు రాజధాని కూడా లేకుండా కట్టుబట్టలతో పంపించిన పరిస్థితిని కూడా మనం చూశాము. మరి అలాంటి పరిస్థితుల్లో గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక సాహసోపేతమైన నిర్ణయాన్ని తీసుకుని, అన్ని ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేయాలనే ఆలోచనలో భాగంగానే ఈ బిల్లును తీసుకురావాలని ప్రత్యేక సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. దాంట్లో భాగంగా పరిపాలనా వికేంద్రీకరణ, అభివృద్ధి వికేంద్రీకరణ, సీఆర్‌డీఏ చట్టం రద్దు, ఈ రెండు బిల్లులను గురించి ఇదే శాసనసభలో కూలంకషంగా చర్చించిన తర్వాత, అతి పెద్ద మ్యాన్‌డేట్‌తో ఆ బిల్లులను పాస్ చేసి శాసన పరిషత్తుకు పంపించడం జరిగింది. నిజంగా మన భారతదేశం చాలా గొప్ప దేశం. మన భారత రాజ్యాంగం చాలా గొప్పది. డా.బిఆర్.అంబేడ్కర్‌గారు రచించిన రాజ్యాంగానికి లోబడే ఈ దేశంలో ప్రతిఒక్కరు వ్యవహరించాల్సిన అవసరం ఉంది. దాంట్లో భాగంగానే రాజ్యాంగానికి లోబడే ఈ చట్టసభలు కూడా ఉంటాయి. ప్రజల మనోభావాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని, ఆయా ప్రాంతాల మనోభావాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని, చట్టాలను చేయాల్సిన బాధ్యత ఈ చట్టసభలపైన ఉంటుంది. దాంట్లో భాగంగానే ఏదైతే శాసనసభలో మనందరం పాస్ చేసి శాసన పరిషత్తుకు పంపించడం జరిగింది. శాసన పరిషత్తు అంటే పెద్దల సభ అని అందరూ చెబుతుంటారు. నిజంగా అది పెద్దల సభే. ఎందుకంటే చాలా మంది పెద్దలు అనుభవజ్ఞులు అక్కడ ఉంటారు. ఎన్నో రంగాల నుంచి వారు రిప్రజెంటే చేయడం జరుగుతుంది. అలాంటి వ్యక్తులు ఉండే ఆ పెద్దల సభకు బిల్లులను పంపించడం జరిగింది. మన ప్రీయతమ ముఖ్యమంత్రి వైఎస్ జగన్‌మోహన్‌రెడ్డి గారి నేతృత్వంలో ఏర్పడిన ఈ నూతన ప్రభుత్వానికి ప్రజలు గత ఎన్నికల్లో బ్రహ్మరథం పట్టారు. ఎందుకంటే గతంలో ఎన్నడూ ఏ ప్రభుత్వానికి ఇంత మ్యాన్‌డేట్‌ని ఇవ్వలేదు. 51 శాతం మ్యాన్‌డేట్‌తో 80 శాతం శాసనసభ్యులతో కూడిన ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఇంత పెద్ద మ్యాన్‌డేట్‌తో ప్రజల మనోభావాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని, అన్ని ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేయాలి, ఉత్తరాంధ్ర, వెనుకబడిన రాయలసీమ ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేయాలి, ఆయా ప్రాంతాల ప్రజలకు కూడా సమన్వయం చేయాలనే ఆలోచనలో భాగంగానే ఈ బిల్లులను తీసుకురావడం జరిగింది. ఈ సందర్భంలో పెద్దలు ఉండే ఆ సభ ఇంత పెద్ద మ్యాన్‌డేట్‌తో ఉన్న ఈ ప్రభుత్వం బిల్లులను పాస్ చేసి పంపించిందో వాటన్నింటినీ అక్కడ చర్చించిన తర్వాత ఎక్కడైనా ఏదైనా సవరణలను ప్రపోజ్ చేయడంగానీ, రెజెక్ట్ చేయాల్సిన బాధ్యత ఆ సభ పైన ఉంటుంది. ఈ శాసనసభా సమావేశాల ముందే బీఏసీ సమావేశాన్ని కూడా నిర్వహించడం జరిగింది. ఆ బీఏసీ మీటింగ్‌లో కూడా ఈ శాసనసభ దేని కోసం ప్రత్యేకమైన సమావేశాలను ఏర్పాటు చేశామనేది ఆ రోజు తమరు, చైర్మన్ గారు, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు,

బీఎస్సీలోని సభ్యులు అందరూ చర్చించడం జరిగింది. ఆ సందర్భంలో దీని ప్రాముఖ్యతను గురించి, బిజినెస్ రూల్స్, ఏ సభలో కూడా మొదటి ప్రాధాన్యత ఏమంటే బిజినెస్ రూల్స్ కి ఉంటాయి. బిజినెస్ రూల్స్ ని చూసుకుని, ఎందుకంటే మేమందరం లెజిస్లేటర్స్ గా ఇక్కడ సభలో ఎంటరవగానే మా ముందర ఆ రోజు బిజినెస్ ఉంటుంది. ఈ రోజు ఏమి జరుగుతుందనేది ఎజెండాను చూసుకుని ఇవాళ ఈ సభలో ఇవన్నీ టేకప్ చేస్తారు.

సా.4.50

దాని ప్రకారంగానే బిజినెస్ నడుస్తుంది. అదే విధంగా శాసన పరిషత్ లో కూడా బిజినెస్ అవర్స్ లో ఈ బిల్లులకు సంబంధించి ప్రస్తావన వచ్చింది. ఎందుకంటే మంత్రులుగా మేము కూడా శాసనపరిషత్ కు వెళ్లడం జరుగుతుంది. నిర్దేశించిన బిజినెస్ రూల్స్ ప్రకారం ముందుకు వెళ్లకుండా కొత్తగా రూల్ 71 ను ప్రస్తావనకు తీసుకురావడం జరిగింది. ఆ రూల్ పైన చర్చ జరగాలి, ఆ తర్వాతనే బిల్లుల గురించి ఆలోచిస్తామని శాసనపరిషత్ లో ప్రతిపక్షనాయకుడు చెప్పడం జరిగింది. అక్కడ ఉన్న మాతో పాటు ఎమ్మెల్యేలందరం చైర్మన్ గారిని ఒకటే కోరాం. చైర్మన్ గారు మొదటి ప్రాధాన్యతను గవర్నమెంట్ బిజినెస్ కు ఇవ్వాలని అవసరం ఎంతైనా ఉంది, బిజినెస్ రూల్స్ క్రింద మొదటి అంశంగా బిల్లులపైన చర్చించాలనే అజెండాలో సూచించడం జరిగింది, ఆ ప్రకారం సభ నడవాలని మేమందరం చైర్మన్ గారిని పట్టుబట్టి కోరడం జరిగింది. చైర్మన్ గారు ఒక రాజకీయ పార్టీకి సంబంధించిన వ్యక్తి కాబట్టి చెబుతున్నాను. చైర్ అనేది గౌరవప్రదమైన స్థానం. ప్రతి ఒక్కరూ ఏదో ఒక పార్టీ నుంచి గెలిచి వస్తారు గానీ చైర్ లో కూర్చున్న తర్వాత పార్టీలు ఉండవు, పార్టీలకతీతంగా సభను నడిపించాల్సిన బాధ్యత చైర్మన్ గారిపైన ఉంటుంది. సభ్యులను సమానంగా చూడాల్సిన బాధ్యత చైర్మన్ పైన ఉంటుంది. ఎందుకంటే మేము ఈ హౌస్ లో చూస్తున్నాం. గత ఏడు నెలల కాలం నుంచి మేమందరం చూస్తున్నాం. మీరు గౌరవ సభాపతి స్థానంలో కూర్చున్నప్పటి నుంచి నేటి వరకు అందరికీ సమానావకాశాలు ఇస్తూ సభ నిర్వహణ సాఫీగా సాగేందుకు తోడ్పాటు అందించడమే కాకుండా అటు పాలకపక్షాన్ని, ఇటు ప్రతిపక్షాన్ని మీరు సమానంగా చూస్తున్నారు. అందులో ఎటువంటి వ్యత్యాసం లేకుండా మీరు ఇరువైపులా సభ నిర్వహణలో సమానంగా వ్యవహరిస్తున్నారు. సభ్యుడు కోరిన వెంటనే సభలో మాట్లాడే అవకాశం కల్పిస్తున్నారు. ప్రతి సభ్యుడి వినతిని మీరు స్వీకరిస్తున్నారు. అలాంటి పరిస్థితుల్లో చైర్ లో ఎవరైతే కూర్చుంటారో వారికి బాధ్యత ఉంటుంది, కచ్చితంగా చైర్ లో పైన కూర్చున్న వారి పైన బాధ్యత ఉంటుంది.

అధ్యక్షా, మొన్న కౌన్సిల్ లో కూడా మొదటి ప్రాధాన్యతను గవర్నమెంట్ బిజినెస్ కు ఇచ్చి చర్చ చేపట్టాలని మేమంతా చైర్మన్ గారిని కోరడం జరిగింది. మేము కోరినప్పటికీ కూడా సాయంకాలం గం. 5.30 ని.ల వరకు కూడా గవర్నమెంట్ బిజినెస్ విషయమై ఎటువంటి ప్రస్తావన కౌన్సిల్ లో రాలేదు. ఆ దశలో మా Finance and Legislative Affairs Minister, Rajendranath గారు కౌన్సిల్ చైర్మన్ గారిని సంప్రదించిన తరువాత ప్రతిపక్ష సభ్యులు రూల్ 71 పైన చర్చించాలని పట్టుపడుతున్నారని చైర్మన్

గారు చెప్పడం జరిగింది. రూల్ 71 పైన సభలో చర్చను మొదలుపెట్టే నిమిత్తం చైర్మన్ గారు చర్చ చేపట్టడం జరిగింది. అందు నిమిత్తం లెజిస్లేటివ్ అఫైర్స్ మినిస్టర్ గారు చైర్మన్ గారిని కోరడం జరిగింది. మేము కచ్చితంగా ఒక మెట్టుదిగి వస్తాం అయితే గవర్నమెంట్ బిజినెస్ ప్రకారం ప్రభుత్వ బిల్లులను ముందుగా మీరు consideration లోకి తీసుకోండి ఆ తర్వాత రూల్ 71 మీద చర్చ జరిగిన తర్వాతనే ప్రభుత్వ బిల్లుల పైన చర్చించుకుందామనే విషయాన్ని పాలకపక్షమైనప్పటికీ ఒక మెట్టు క్రిందకు దిగి నిన్న మేమంతా చైర్మన్ గారి వద్దకు వెళ్లి చెప్పడం జరిగింది. ఆ కోరిక మేరకే చైర్మన్ గారు ప్రభుత్వ బిల్లులను consideration లోకి తీసుకున్న తర్వాత రూల్ 71 మీద మొన్న సభలో చర్చ జరిగింది. ఆ విధంగా మూడు గంటల సమయం రూల్ 71 పైన సభలో చర్చ జరిగిన తర్వాత డివిజన్ కూడా కోరడం జరిగింది. డివిజన్ కోరిన తర్వాత కూడా చైర్మన్ గారు సభను మరుసటి రోజుకు సభను వాయిదా వేస్తూ ప్రభుత్వ బిల్లుల పైన రేపు చర్చ జరుపుతామని కూడా సభలో చెప్పడం జరిగింది. మరుసటి రోజు అంటే నిన్న శాసనపరిషత్తుకు మేమంతా వెళ్లాం. అక్కడ ఉన్న ప్రతిపక్షసభ్యుల ఉద్దేశం ఒకటే ఉంది. మొదటి నుంచి కూడా చూస్తున్నాం.

ప్రభుత్వ బిల్లుల పైన సభలో చర్చ జరగకుండా పాలకపక్షాన్ని అడ్డుకోవాలనే ఒకే ఒక లక్ష్యంతో ప్రతిపక్షపార్టీ సభ్యుల తీరు ప్రత్యక్షంగా మాకు కనబడింది. సభలో ఏదో ఒక రకంగా చర్చ జరగకుండా పాలకపక్షానికి ఆటంకం కల్గించాలనే కాన్సెప్ట్తో మాత్రమే ప్రతిపక్షపార్టీ సభ్యుల లక్ష్యం, తీరు కనబరుస్తూ ప్రతి చిన్న విషయానికి కూడా సభలో గందరగోళం సృష్టించడం జరిగింది. మేమంతా ఎంతో ఓపికతో చూశాం. సభలో ప్రభుత్వ బిల్లుల పైన చర్చ జరగాలి, ప్రభుత్వానికి బిల్లుల ఆమోదమనేది ప్రతిష్టాత్మకం అనే విషయమై మేమంతా ఆలోచించి ఆ రోజున సభలో ఎంతో సహనంతో సభ సజావుగా సాగేందుకు సహకరించాం. దాంట్లో భాగంగానే చర్చ జరిగినప్పుడు బిల్లులను సెలక్ట్ కమిటీకి పంపిస్తామనే ప్రతిపాదన ఎక్కడా రాలేదు. సెలక్ట్ కమిటీకి పంపిస్తాము, డివిజన్ కూడా కావాలి అనే ప్రస్తావన చర్చలో ఎక్కడా రాలేదు. తీరా చర్చ పూర్తి అయిన తరువాత బిల్లులను సెలక్ట్ కమిటీకి పంపించాలి అని ప్రతిపక్ష సభ్యులు చెబుతూ గతంలోనే చైర్మన్ గారికి ఇచ్చామని ప్రతిపక్షనాయకుడు యనమల రామకృష్ణుడు గారు చెప్పడం జరిగింది. ఆ తదుపరి చైర్మన్ గారు సభను వాయిదా వేస్తూ వెళ్లిపోయారు. ఆ సమయంలో మేమంతా చైర్మన్ గారి ఛాంబర్ కు వెళ్లడం జరిగింది. ఎందుకంటే శాసనపరిషత్ నందు వై.ఎస్.ఆర్.సి.పి. కి చెందిన సభ్యులు ఉంటారు, ప్రతిపక్ష తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులతో పాటు న్యూట్రల్ మెంబర్స్ గా బి.జె.పి.కి చెందిన ఎమ్మెల్యేలు, టీచర్స్ ఎమ్మెల్యేలు అందరం కూడా చైర్మన్ గారి ఛాంబర్ కు వెళ్లి క్లియర్ గా చెప్పడం జరిగింది. రూల్ లో ఏ విధంగా ఉంటే ఆ ప్రకారంగా చేయండని మేమంతా చైర్మన్ గారిని కోరడం జరిగింది. ఎందుకంటే పెద్దల సభలో ఉన్న చాలా మంది టీచర్ ఎమ్మెల్యేలందరితో చైర్మన్ గారి వద్దకు వెళ్లి మేమంతా ఎన్నో పర్యాయాలు కోరడం జరిగింది. ఎందుకంటే చైర్మన్ గారు ప్రభుత్వ బిల్లులను ముందుగానే consideration కు తీసుకున్నప్పుడు కూడా ప్రతిపక్ష

సభ్యులు బిల్లులను సెలక్ట్ కమిటీకి పంపమని, అమెండ్మెంట్స్ చేయమని ఏమి కోరలేదు కాబట్టి మీరు కచ్చితంగా రూల్ ప్రకారం సభను నడపడని మేమంతా కోరడం జరిగింది.

నిన్న సభలో జరిగిన పరిణామాలు చూస్తే అదొక పెద్దల సభలాగా, శాసనపరిషత్ లాగా హుందాగా సభ తీరు కనబడలేదు. సభలో అలా జరగకపోగా టి.డి.పి. పార్టీ ఆఫీస్ లాగా మేమంతా గమనించాము. ఎందుకు చెబుతున్నానంటే శాసనసభలో ప్రతిపక్షనాయకుడు చంద్రబాబు నాయుడు గారు శాసనపరిషత్ కు వెళ్లి గ్యాలరీలో చైర్మన్ గారికి ఎదురుగా కూర్చోని, చైర్మన్ ను డిక్షేట్ చేసే విధంగా, సైగలు చేయడం అంతా చూశారు. ఆ పరిణామం ఎంత వరకు సమంజసమనే విషయాన్ని మనమంతా ఆలోచన చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. గతంలో కూడా శాసనసభ ఆమోదించిన ప్రభుత్వ బిల్లులను శాసనపరిషత్ తిరస్కరించి పంపడం జరిగింది. అవి అతి ముఖ్యమైన బిల్లులు. ఎస్టీ కమీషన్ ఏర్పాటుకు సంబంధించిన బిల్లు ఒకటి కాగా మరొకటి ఈ రాష్ట్రంలో ప్రతి నిరుపేద పిల్లలకు ఇంగ్లీషు మాధ్యమంలో చదువు చెప్పించాలనే తపనతో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు చేసినటువంటి బిల్లు. అటువంటి బిల్లులను శాసనపరిషత్ తిరస్కరించి పంపడం జరిగింది. ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఇంగ్లీషు మీడియం ప్రవేశపెట్టాలనే ఆకాంక్షతో ప్రభుత్వం ముఖ్యమైన బిల్లులను సభ ముందుంచడం జరిగింది. శాసనసభలో ఆయా బిల్లులు సంపూర్ణ మెజార్టీతో ఆమోదించి పంపిన తర్వాత శాసనపరిషత్ లో ఆయా బిల్లులకు అమెండ్మెంట్స్ చేయాలనే సాకుతో ప్రతిపక్షం తిరస్కరించడం జరిగింది. కానీ అటువంటి సంప్రదాయం నిజంగానే చాలా బాధాకరం.

ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడిన ఎంతో మంది ఎమ్మెల్యేలుగా శాసనసభలో ఇక్కడ ఉన్నాం. మనం ప్రజలకు జవాబుదారీతనంగా వ్యవహరిస్తాం. ఇక్కడ ఉన్న వారంతా ప్రజల చేత, ప్రజల కొరకు, ప్రజల వలన ఎన్నికైన ఎమ్మెల్యేలు. కాబట్టి ఎమ్మెల్యేల మీద ప్రజలకు జవాబుదారీతనం ఎక్కువగా ఉంటుంది. ఎందుకంటే ప్రజల్లోకి వెళ్లి ప్రభుత్వం చేస్తోన్న అభివృద్ధి సంక్షేమ కార్యక్రమాల గురించి చెబుతూ వాటి అమలు తీరును సమీక్షించే బాధ్యతను మేము తీసుకుని ప్రజలతో మమేకమవుతున్నప్పుడు మామీదే జవాబుదారీతనం ఎక్కువగా ఉంటుంది. అలాంటిది ప్రజల సంక్షేమం కోరి, ప్రాంతాల అభివృద్ధి కోరి ఎంతో ప్రాధాన్యతను సంతరించుకున్న బిల్లులను సభ ముందుకు తీసుకువస్తే ప్రతిపక్షం కావాలనే దురుద్దేశపూర్వకంగా వ్యవహరించిన కారణంగా శాసనసభ ఆమోదం పొందిన బిల్లులు శాసనపరిషత్ నందు తిరస్కరణకు గురికావడం దురదృష్టకరం. కేవలం బిల్లులపై కాలయాపన చేయాలనే దురుద్దేశంతో, మూడు, నాలుగు నెలలపాటు బిల్లులు సభ ముందుకు రాకుండా ఉండేట్లుగా కార్యాచరణను ప్రతిపక్షం రూపొందించుకుని అడ్డుకోవడం జరిగింది. బిల్లుల చర్చ సందర్భంగా శాసనసభలో మీరు ప్రతిపక్షనాయకుడు చంద్రబాబు నాయుడు గారికి ఒకటిన్నర గంట మాట్లాడే అవకాశం కల్పించారు. ఆ కారణంగా ఒకటిన్నర గంట సమయం బిల్లులపైన గౌరవ ప్రతిపక్షనాయకుడు మాట్లాడారు. వారు ఏవేవో మాట్లాడారు, ఆ సందర్భంగా ప్రభుత్వం తరపున లెజిస్లేటివ్ అఫైర్స్

మరియు ఫైనాన్స్ మినిస్టర్ గారు ఆరోపణలు చేసినటువంటి ఇన్సైడర్ ట్రేడింగ్ జరిగిందని, రాజధాని వస్తోందని తెలుసుకుని వారూ, వారి కొటరీ ఈ ప్రాంతంలో 4,070 ఎకరాల భూములు బినామీ పేర్లతో కొన్నారు, రాజధాని ప్రకటనకు ముందే ఆ తంతు జరిగిందని ప్రతిపక్షపార్టీ పైన సభా ముఖంగా ఆరోపణలు చేసినప్పటికీ కూడా మీరు వారికిచ్చిన ఒకటిన్నర గంట సమయం పాటు ఆ అంశాలకు సంబంధించిన ప్రస్తావన చేయకుండా ప్రతిపక్షనాయకుడు చంద్రబాబు నాయుడు గారే వ్యవహరించారు. అలాంటి నాయకుడికి చిత్తశుద్ధి లేదు. ప్రతిపక్ష నాయకుడంటే రాష్ట్రానికి ప్రతిపక్షనాయకుడిగా వ్యవహరించాల్సి ఉంటుంది, ప్రభుత్వానికి మంచి సూచనలు, సలహాలు ఇవ్వాలి ఉంటుంది. అలాంటిది చంద్రబాబు నాయుడు గారు ప్రతిపక్ష హోదాలో ఉంటూ కేవలం ఈ ప్రాంతంలోని 29 గ్రామాలకే పరిమితమై వ్యవహరించడం దురదృష్టకరం. కానీ ఈ ప్రాంతపు మా సహచర శాసనసభ్యులు ఉండవల్లి శ్రీదేవి గారు మాట్లాడుతూ ప్రతిపక్ష నాయకుడు కేవలం మూడు గ్రామాలకు మాత్రమే పరిమితమై వ్యవహరించే పరిస్థితి దాపురించిందని చెప్పడం జరిగింది.

అధ్యక్షా, ఒక విషయం చెబుతున్నాను. శాసనపరిషత్ చైర్మన్ గారు గౌరవప్రదమైన స్థానంలో ఉంటూ నిన్న వ్యవహరించిన తీరు మాకంతా బాధవేసింది. ఆ చైర్మన్కు మేమంతా గౌరవం ఇస్తాం. చైర్మన్ స్థానంలో కూర్చున్న వ్యక్తి పెద్ద మనిషి, పెద్దరికంగా ఉండాలి. చైర్మన్ గారు నిన్నటి సభలో చివరిగా ఆయన తన ప్రసంగాన్ని కంక్లూడ్ చేస్తూ మాట్లాడిన ప్రసంగ పాఠం ఇవాళ సోషల్ మీడియాలో వైరల్ అయింది. ఆయన గారు ఏ విధంగా మాట్లాడారో ఆ మాటలు వైరల్ గా మారి ప్రజానీకానికి చేరాయి. ఆయన ముందుగా మాట్లాడుతూ నేనేదో తప్పిదం చేశానని అంగీకరిస్తూ ఇంకొక తప్పిదం చేయబోతున్నాననే సంకేతాలు ఇవాళ రాష్ట్ర ప్రజలకు అందిస్తూ ఈ బిల్లును నేను సెలెక్ట్ కమిటీకి పంపిస్తున్నానని చెప్పడం నిజంగా చాలా బాధాకరమైన విషయం. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో కచ్చితంగా మనమందరం పునరాలోచించాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ప్రభుత్వం శాసనసభలో చేసే చట్టాలకు పెద్దల సభలోని సభ్యులు సలహాలు, సూచనలు ఇవ్వాలి అవసరం ఎంతైనా ఉంది. పెద్దల సభ ద్వారా బిల్లులకు సంబంధించి వచ్చే సరైన సూచనలు, సలహాలు, సవరణలు పరిగణనలోకి తీసుకుని వాటిని స్వాగతించడానికి, ఆమోదించడానికే మనమంతా ఇక్కడ ఉన్నాం. అలాకాకుండా పెద్దల సభలో ప్రతిపక్షానికి సంఖ్యాబలం ఉందనే కారణంగా ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించే ప్రతి బిల్లును మేం వ్యతిరేకిస్తామంటే సమంజసంగా ఉండదు. రాబోయే నాలుగున్నర సంవత్సరాల కాలంలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు అనేక అభివృద్ధి, సంక్షేమ కార్యక్రమాలను రాష్ట్ర ప్రజల కోసం తీసుకురాబోతున్నారు. అటువంటి వాటిని కూడా ఇదే తరహాలో పెద్దల సభలో ఉన్న ప్రతిపక్ష సభ్యులు వ్యతిరేకించడమనేది మంచి సంప్రదాయం అనిపించుకోదు.

సా.5.00

గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విధంగా ఈ విషయాన్ని కూలంకషంగా చర్చించి భవిష్యత్తులో ప్రజలకు మేలు జరిగే విధంగా ఒక నిర్ణయం తీసుకోవాల్సిన అవసరం ఉందని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి తెలియజేసుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పిల్లి సుభాష్ చంద్ర బోస్ (SRI PILLI SUBHASH CHANDRA BOSE): అధ్యక్షా, నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదములు. ఈ చర్చలో పాల్గొనడం చాలా దురదృష్టంగా నేను భావిస్తున్నాను. చట్టాలు చేసే ఈ సభలలోనే సభాపతులుగా వ్యవహరించిన వారి తీరుపై చర్చించుకోవడం అన్నది చాలా దురదృష్టకరం. చట్టాలను సక్రమంగా అమలు చేయవలసిన బాధ్యత మొట్టమొదటి వ్యక్తులుగా గౌరవ సభాపతులకే ఉంటుంది. తమరు లేదా శాసనపరిషత్తు చైర్మన్ గారు కావచ్చు. చట్టాలను అతిక్రమించే ప్రయత్నం మీరే చేస్తుంటే మేము ఎవరితో చెప్పకోవాలి? అంటే సభాపతుల గురించి ఇలా మాట్లాడుతున్నానని ఏమి అనుకోకండి అధ్యక్షా, మేము ఏమి నిర్ణయాలు చేసినా ఏ న్యాయస్థానంలోనూ ప్రశ్నించడానికి వీలు లేదు కాబట్టి యథేచ్ఛగా నిర్ణయాలు చేసే అధికారం మాకు ఉంది అని భావించడమే ఈ రోజు ఈ రాష్ట్రానికి పట్టినటువంటి దుస్థితి. అది చాలా తప్పుగా నేను భావిస్తున్నాను. ఈ దుస్థితి రావడానికి గల కారణాలపై మనం ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఉంది. లెజిస్లేచర్ వ్యవస్థలో అనుసరిస్తున్న చట్టాలను పునఃపరిశీలించాల్సిన అవసరం ఉంది. ఆనాడు రాజ్యాంగ నిర్మాతలు, ఈ పెద్దల సభను తీసుకు రావడానికి గల కారణాలపై వారి ఆలోచనలు ఏమంటే ప్రత్యక్షంగా ప్రజలచే ధనబలం, కండబలం కలిగిన వారు ఎన్నిక కావచ్చు. కానీ వారికి ఇష్టం వచ్చిన చట్టాలను చేస్తే సామాన్య ప్రజలకు ఇబ్బంది కలిగే పరిస్థితి రావచ్చు. సలహాలు, సూచనలు ఇవ్వడానికి ఏర్పడిన సభను పెద్దలసభ అనవచ్చు. అటువంటి పెద్దలసభ ఈనాడు వారు నిర్వహించవలసిన విధులు కాకుండా వక్ర మార్గంలో రాజకీయాలను చేస్తున్న ప్రయత్నాలకు కేంద్ర బిందువుగా ఆ సభ మారడం చాలా దురదృష్టకరమైన సంఘటనగా నేను భావిస్తున్నాను.

నిన్న మొన్న ఆ సభలో చోటు చేసుకొన్న పరిస్థితులను గమనించినట్లైతే రూల్ 71 చర్చలోకి తీసుకునే ముందు నేను, ఆర్థిక, శాసనసభా వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి గారు లేచి అభ్యంతరం వ్యక్తం చేశాము. ఆ నిబంధన కింద వర్తించదు కాబట్టి దయచేసి ఆ విషయాన్ని చర్చకు తీసుకోవద్దని చాలా స్పష్టంగా అనేకసార్లు చెప్పాము, మాకు అవకాశం దొరికినప్పుడల్లా చెప్పాము. కానీ ఎక్కడా వినలేదు, పెడచెవినపెట్టారు. సరే వారికి విచక్షణాధికారాలు ఉంటాయి, వారి మాటను మేము గౌరవించాలి అనుకొని వారి నిర్ణయం శిరోధార్యం అన్నాము. చర్చ సమయంలో గౌరవ చైర్మన్ గారికి చాలా క్లారిటీగా చెప్పాము. మా ముందే కొందరు తెలుగుదేశం నాయకులు వచ్చి మీకున్న విచక్షణాధికారాలను వినియోగించుకుని దీనిని సెలెక్ట్ కమిటీకి పంపించండి అని సలహా ఇచ్చారు. మొట్టమొదటిగా పెద్దలకు ఉండ వలసిన లక్షణం ఏమంటే విచక్షణాధికారాలను గౌరవ సభాపతులుగా విచక్షణతో తీసుకోవాలి.

విచక్షణతో విచక్షణాధికారాలను వినియోగించాలి. ఇక్కడ ఆ విచక్షణ లేకపోవడం చాలా దురదృష్టకరం అధ్యక్షా. విచక్షణ లోపించింది. విచక్షణాధికారాలు ఉన్నాయి కాబట్టి వినియోగించుకుంటున్నాను అని అంటూ, నేను తప్పు చేశాను అని అంటున్నారు. ఒక తప్పు చేశాను అని చెప్పిన వారికి విచక్షణాధికారాలు ఎక్కడ ఉంటాయి? ఒక గ్రామంలో గొడవలు తీర్చాల్సిన పెద్దమనుషులే తప్పచేస్తే ఆ పెద్దమనిషికి గొడవలు తీర్చడానికి ఇక అధికారం ఎక్కడ ఉంది ? ఒక వక్క తప్పు చేశాను అని అంటున్నారు మరోవక్క నా విచక్షణాధికారాలను వినియోగిస్తున్నాను అని అంటున్నారు. రెండూ పరస్పర విరుద్ధం. తప్పు చేసిన వారెవరికీ కూడా విచక్షణాధికారాలు ఉండవు. ప్రధానంగా అవి తీసుకోవడమే తప్పు. వారు విచక్షణాధికారాలు వినియోగిస్తున్నారు, బ్యాంకు అధికారులు వారి ఖాతా దారులెవరికైనా రుణాలు మంజూరు చేసే సమయంలో వారికి గల విచక్షణాధికారాలను ఉపయోగిస్తుంటారు. బ్యాంకింగ్ రూల్స్ ప్రకారం వారి అకౌంట్ను ప్రావీణ్యంగా వినియోగించుకుంటూ, లావాదేవీలను సక్రమంగా జరిపే ఒక మంచి ఖాతాదారునికి అత్యవసరంగా రుణం కావాల్సి వస్తే రుణం మంజూరు చేయాల్సిందిగా బ్యాంకు అధికారిని కోరిన సందర్భంలో ఆ బ్యాంకు అధికారి ఎటువంటి సెక్యూరిటీస్ లేకుండానే ఆ ఖాతాదారునికి రుణం మంజూరు చేసే అధికారం ఉంటుంది. అది విచక్షణాధికారం. కానీ ఆ బ్యాంకు అధికారి ఎవరో భిక్షగానికి తనకు విచక్షణాధికారాలు ఉన్నాయి కదా అని రుణం మంజూరు చేయలేదు కదా! తన బ్యాంకు ఖాతాను ప్రావీణ్యంగా వినియోగించుకునే వారికి ఎప్పుడైనా అత్యవసర పరిస్థితుల్లో రుణం కావాల్సి వచ్చినప్పుడు అదనంగా ఐదు, పది లక్షల రూపాయల రుణం మంజూరు చేసే విచక్షణాధికారం ఉంటుంది. దానిని తీసుకొచ్చి, ఆ విచక్షణాధికారాన్ని ఈ రోజు ఏ విధంగా భిక్ష పట్టించారో చూడండి. ఒక బ్యాంకు అధికారి తనకు విచక్షణాధికారం ఉంది కదా అని ఒక భిక్ష గానికి పది లక్షల రూపాయల రుణం మంజూరు చేసి ఏ విధమైన తప్పు చేశారో వారు కూడా అదే తప్పు చేసిన వారవుతారని నేను, శాసనసభ, ఆర్థిక శాఖ మంత్రి గారు చాలా స్పష్టంగా చెప్పాము. ఆ మాటను కూడా ఆయన ఏ మాత్రం ఖాతరు చేయలేదు. అదే విధంగా రూల్ 71ను వినియోగించే ముందు, ఒక పాలసీపై చర్చను చేపట్టే ముందు అందుకు వారు అనుమతి ఇచ్చేటప్పుడు అసలు పాలసీ ఎప్పుడు వస్తుంది, పాలసీ అంటే నిర్వచనం ఏమిటో స్పష్టం చేయవల్సిందిగా కోరాము. ఆ క్లాజులో బిల్లును పాలసీగా తీసుకుని దానిపై చర్చను చేపట్టేందుకు అనుమతించడం కరెక్టు కాదని చెప్పినప్పటికీ వారు వినలేదు. పాలసీపై ఒకసారి ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు విడుదల చేసినప్పుడు అది పాలసీ అంటే బిల్లు పాస్ చేయడంలో పాలసీ రాదు. అది కూడా వినలేదు. అంటే వారి ఇష్టం, నేను ఈ సభకు అధ్యక్షుడిని నేను ఏది చెప్పితే అది వేదం, ఏమి చెప్పితే అది జరిగి తీరవలసినదే అన్నప్పుడు అది ప్రజాస్వామ్యంలో మంచి లక్షణం కాదు.

సా.5.10

వారు చేసిన నిర్ణయం మాత్రం మంచిది కాదు. ఒకవక్క అటువంటి నిర్ణయాలు చేస్తూ దాదాపు ఏడెనిమిది గంటలు సభా సమయాన్ని పూర్తిగా దుర్వినియోగం చేసినదానికి ప్రధాన కారకులు ఎవరంటే

మనం సభాధ్యక్షులనే నిందించాలి. అందుకు నేను చాలా బాధపడుతున్నాను. ఒక ఉన్నతస్థానంలో ఉన్న వ్యక్తి మీద, రాజ్యాంగ అధికారంలో ఉన్న ఒక వ్యక్తి మీద, రాజ్యాంగబద్ధ పదవిలో ఉన్న ఒక వ్యక్తి మీద ఆవిధమైన కామెంట్స్ చేయడం చాలా బాధాకర విషయం అయినప్పటికీ దీనిమీద కొంత చర్చించాల్సిన అవసరం ఉంది అని ఈ సందర్భంగా తమరి దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. రూల్-71 మీద డిస్ప్రెషనరీ పవర్స్ ఏ సమయంలో ఉపయోగించాలి, దానికున్న నియమ నిబంధనలన్నింటి మీద కచ్చితంగా మనం మరొక్కసారి రీయిటరేట్ చేయకపోతే ప్రమాదం ఇంకా పెద్దదవుతుంది. మరిన్ని అత్యవసర పరిస్థితిల్లో రూల్స్ బుక్కునే తాత్కాలికంగా నేను నిలుపుదల చేస్తున్నాను అని అన్నా మాకు చెప్పకోడానికి ఇంకెవరూ నాథుడే లేడు. ఎందుచేతంటే, ఈ సభ ఉన్నతమైన సభ. ఈ సభ అయినా ఆ సభ అయినా. ఏ నిర్ణయాలు చేసినా చెప్పుకునే అధికారం ఏ ఒక్కరికీ లేదు. సామాన్య ప్రజలకే కాదు, విద్యావంతులకే కాదు, ఏ ఒక్కరికీ లేదు. ఉన్నతోద్యోగులతో సహా ఏ ఒక్కరికీ లేదు. అందుచేత అటువంటివి చేసినప్పుడు ప్రతి అంశం కూడా సున్నితంగా తీసుకుని, దానికి అవసరమైతే రూల్స్ అన్నీ కూడా రీఫ్రేమ్ చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. దానికి అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి ఈ సందర్భంగా సలహా ఇస్తున్నాను. మరి ఏ ఉద్దేశంతో ఈ పెద్దల సభను పెట్టారో ఆ ఉద్దేశం నెరవేరనప్పుడు ఆ కౌన్సిల్లో నేను సభ్యుడిని అయినప్పటికీ కూడా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి కౌన్సిల్ను రద్దు చేయండి అని నేనే ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

(అధికార పార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ప్రభుత్వానికి సరైన సూచనలు ఇవ్వని సభ నిష్ప్రయోజనం. అది రాజకీయాల కొరకు ఉపయోగించే సభే అయితే పెద్దల సభ నిష్ప్రయోజనం. అటువంటి సభ ఉండడం కంటే దానిని రద్దు చేయడమే ఉత్తమం. అందుచేత గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారిని ఒకసారి ఆలోచన చేయాల్సిందిగా ఈ సందర్భంగా కోరుతున్నాను.

ఇక్కడి ముఖ్యమంత్రిగారిని ఒక విషయంలో అభినందిస్తున్నాను. ఒకరోజు ముందుగానే నేను, పెద్దలు ఉమ్మారెడ్డి వెంకటేశ్వర్లుగారు కూర్చుని ఈ సభలో మనకు మెజారిటీ లేదు, ఈ బిల్లు ఆగిపోయే ప్రమాదం ఉంది, దీనిమీద ఏమి చేద్దామని ఎక్స్‌సైజ్ చేసిన తరువాత మాకు ఒక అనుమానం వచ్చింది. బహుశా ఈ బిల్లును సెలెక్ట్ కమిటీకి పంపించినప్పుడు మరలా మూడు నెలల సమయం వట్టే ప్రమాదం ఉంది, బహుశా నాలుగు నెలలు కూడా పట్టొచ్చు, ఇంకా ఎక్స్‌టెండ్ కూడా చేయొచ్చు అన్నప్పుడు ముందుగానే జాయింట్ సెలెక్ట్ కమిటీ వేసుకుంటే మనకు రెండు సభల నుంచి 12మందికి గాను 8 మంది సభ్యులు మన పార్టీవాళ్లు ఉంటారని ఆర్థిక మంత్రిగారి ద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకెళ్లాము. ఆయన దానికి అంగీకరించలేదు. మనం ఫెయిర్గా ఉందాం, ఫెయిర్ పాలిటిక్స్ చేయాలి, కుటిల రాజకీయాలు చేయొద్దు అని చెప్పారు.

(అధికార పార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

అందుకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారిని అభినందిస్తున్నాను. కుతంత్రాలు, కుట్రల పన్నాగాలు ఎక్కువగా ఉన్న ఈనాటి రాజకీయాల్లో అంత ఫెయిర్ పాలిటిక్స్ చేయడానికి నిర్ణయం తీసుకున్నా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారిని మేము అభినందిస్తున్నాము. ఆయన తీసుకున్న నిర్ణయంలో ఇంకా మన దేశంలో న్యాయం చనిపోలేదు ఇంకా బ్రతికే ఉంది అని అనిపించింది.

(అధికార పార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరుస్తూ, జై జగన్ అన్నారు)

రాజకీయాలు చేయాలన్న ఆకాంక్ష, కోరిక ఉన్నవాళ్లు అయితే, లోకల్ బాడీ ఎన్నికలకు ముందు ఈ రకమైన బిల్లులు ఇక్కడ ప్రవేశపెట్టరు. ఒక నెల రోజుల్లో లోకల్ బాడీ ఎన్నికలను ఎదుర్కోబోతున్నాము. ఒక నెల సమయంలో మనం లోకల్ బాడీ ఎన్నికలకు వెళ్లబోతున్నప్పుడు, ఒక ప్రాంతమో, ఒక గ్రామమో, లేకపోతే 10 గ్రామాలో, 20 గ్రామాల్లో ధర్నా చేసే పరిస్థితి ఉన్నప్పుడు సహజంగా రాజకీయాల్లో ఉన్నవాళ్లు ఎవరైనా ఇప్పుడు వద్దులే, ఎన్నికలు అయ్యాక చేద్దాం అని అంటారు. మరి రాజనీతిజ్ఞుడుగా మన ముఖ్యమంత్రిగారిని అభినందించొచ్చు.

(అధికార పార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

రాజకీయవేత్తకు, రాజనీతిజ్ఞుడికి తేడా ఏమంటే, రాజకీయాల్లో ఉన్నవాళ్లు ఎన్నికల్లో ఏవిధంగా గెలవాలి, వచ్చే ఎన్నికల్లో ఏవిధంగా గెలవాలి అనే ఆలోచన చేస్తూ ఉంటారు. రాజనీతి ఉన్నవాళ్లు వచ్చే తరం వాళ్లు ఏవిధంగా బ్రతకాలి అనేది ఆలోచన చేస్తారు. అదీ రాజనీతిజ్ఞుడికి, రాజకీయవేత్తకు ఉన్న తేడా. ఆ రాజనీతి ఉంది కాబట్టి జాయింట్ సెలెక్ట్ కమిటీ మనకు వద్దు, రాజకీయాల్లో ఫెయిర్ గా ఉందామనే మాట మాట్లాడారంటే ఆ రాజనీతిజ్ఞుడు మన యువనాయకుడు అని నేను అభినందిస్తున్నాను.

(అధికార పార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

సభాపతులకు చాలా విచక్షణాధికారాలు ఉన్నాయి, మేము కాదనడం లేదు. ఎవరినైనా జైలుకు కూడా పంపే అధికారం మీకు ఉంది. ఈ సభలో జరిగాయి కూడా. రాష్ట్ర శాసనసభ చరిత్రలో జైలుకు పోయిన సందర్భాలు కూడా మనం చూశాం. అటువంటి విస్తృతమైన అధికారాలు, అటువంటి విశేషమైన అధికారాలు చైర్ కు ఉన్నప్పుడు మన గురించి సమాజం ఏమనుకుంటుందనేది ఒకసారి ఆలోచించాల్సిన బాధ్యత తమకు ఉంది. అది లేకుండా మాకు విశేషాధికారాలు ఉన్నాయి కాబట్టి మా పార్టీ ఏమి చెబితే అది నేను చేయాలని ఎవరైనా అనుకుంటే ఆ చైర్ లో కూర్చోడానికి అనర్హులు. చెన్నారెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉండగా పి. రామచంద్రారెడ్డిగారు స్పీకర్ గా ఉండేవారు. ఆయన సిఎల్ పి మీటింగ్ కు వచ్చారు. ఆరోజు పెద్దలు చెప్పారు, మీరు సిఎల్ పి మీటింగ్ కు రాకూడదు, ఈసారికి వస్తే వచ్చారు గానీ, ఇక నుంచి రావద్దు అని చెప్పారు. అదీ నాయకత్వ లక్షణం అంటే. ఒక మంచి పార్టీకి నాయకులు అంటే ఆవిధంగా ఉండాలి. ఎవరిని ఎప్పుడు ఎక్కడ ఏవిధంగా వినియోగించుకోవాలనే విచక్షణ ఉండాలి. ఆ విచక్షణ ఉన్న నాయకులు ఆరోజు ఉన్నారు. ఇవాళ ఆ విచక్షణ కలిగిన నాయకులు లేరు. లేకపోతే

14 సంవత్సరాలు ముఖ్యమంత్రిగా పనిచేసిన వ్యక్తి, ఈ రాష్ట్రంలో రాజకీయాలను పరిపూర్ణంగా శాసించాను అని చెప్పుకునే వ్యక్తి, ఈ దేశ రాజకీయాలకే ఒక దశ, దిశ నిర్దేశించగల వ్యక్తిత్వం ఉన్నదని చెప్పుకునే వ్యక్తి, దాదాపుగా 40 సంవత్సరాల పాటు ఇండస్ట్రీలో ఉన్నాను, నాకు విశేషమైన అనుభవం ఉంది అని చెప్పుకున్న వారు కనుసైగ చేస్తేనే, కనీసం కబురు పంపితేనే అక్కడ చేసే వాళ్ల ప్రతినిధి ఉన్నప్పుడు ఎదురుగా గ్యాలరీలో కూర్చుని వారు కనుసైగలతో నడిపించారంటే అంతకంటే దౌర్భాగ్యం, అంతకంటే అవినీతి మరొకటి లేదు. ఆయన చేయడం వెనుక అభద్రతాభావం ఉంది. నేను ఛైర్మన్ గారికి చెప్పాను. మీ స్థానంలో నేను ఉన్నట్లయితే రూల్ ప్రకారం ఏ నిర్ణయం అయితే ఆ నిర్ణయం చెప్పి నేను అక్కడినుంచే రిజైన్ చేసి ఇంటికి వెళ్లిపోదును, మీకు ఆ రకమైన అవకాశం వచ్చింది, ఆ పని మీరు చేసి ఉంటే తారాస్థాయికి వెళతారని అందరి ఎదురుగానే చెప్పాను.

(అధికార పార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఆ తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులే నువ్వు అయితే చేసేస్తావు, మేము అయితే చేయలేము, మాకైతే ఆ ధైర్యం లేదు అని అన్నారు. నేను కచ్చితంగా చెప్పాను.

(సభలో నవ్వులు)

కానీ అటువంటి విచక్షణతో ఉన్నతస్థాయిలో ఉన్నవారు ముఖ్యంగా రాజ్యాంగబద్ధ పదవిలో ఉన్నవాళ్లు మనం చేసే నిర్ణయాల వల్ల ఎటువంటి ఇబ్బందులు వస్తాయో, ఈ సమాజంలో ఎవరెవరికి దానివల్ల ఇబ్బందులు ఎదురవుతాయన్నది నాలుగు కోణాల నుంచి ఆలోచించాలని, ఇటువంటి పరిస్థితులు మళ్ళీ ఎదురవ్వకుండా చూడాలని కోరుతున్నాను. అటువంటి దుస్థితి ఎప్పుడైనా వచ్చినప్పుడు ఎక్కడా రాజీ పడకుండా కచ్చితంగా రాజ్యాంగాన్ని, రాజ్యాంగ విలువలను కాపాడినప్పుడే ఈ దేశంలో ప్రజాస్వామ్యం కొనసాగుతుంది. ఆ ప్రజాస్వామ్యాన్ని కొనసాగించాల్సిన ప్రధాన బాధ్యత రాజ్యాంగబద్ధ పదవిలో ఉన్నవారిమీద ప్రధానంగా ఉంటుంది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఇటువంటి అద్భుతమైన నిర్ణయాలు ధైర్యంగా చేస్తున్నారు. ఎన్నికల ముందు ఏ ఒక్కరూ కూడా ఇటువంటి వివాదాస్పదమైన నిర్ణయాలు చేయరు. ప్రతిపక్షం ఆలోచన ప్రజల్ని మోసగించడం. కానీ మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి ఆలోచన ఏమంటే ప్రజల్ని మోసగించినవాళ్లమవుతాం, మనం చేయగలిగేది ఎన్నికల ముందే చెబుదాం, ఎన్నికలు అయిన తరువాత చెబితే మరొకవిధంగా ప్రజలను మోసగించినట్లే అవుతుంది, మనం ఆ పని చేయొద్దు అనే నిర్ణయం వారు తీసుకున్నందుకు, అటువంటి స్వచ్ఛమైన రాజకీయాలను నడపాలనే ఆకాంక్ష గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి ఉన్నందుకు, వారి నాయకత్వంలో ఉన్న పార్టీలో మేము ఉన్నందుకు అదృష్టవంతులగా భావిస్తూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చిన మీకు ప్రత్యేక ధన్యవాదాలను తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

(అధికార పార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

సా.5.20

శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి (SRI Y.S.JAGANMOHAN REDDY): అధ్యక్షా, ఈరోజు కొన్ని అంశాలను సభ దృష్టికి తీసుకురావడంతోపాటు, రాష్ట్ర ప్రజల దృష్టికి తీసుకొచ్చి మీ అందరి నిర్ణయాన్ని అడగదలచుకున్నాను. 2019 ఏప్రిల్ లో జరిగిన సాధారణ ఎన్నికల్లో 175 స్థానాలకు గానూ 151 మంది ఎమ్మెల్యేలతో అంటే ఈ శాసనసభలో 86శాతం ఎమ్మెల్యేలతో ప్రజల మాటే వేదంగా ఈ సభ ఏర్పడింది.

(అధికారపక్ష సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఇది ప్రజల సభ, ప్రజలు ఆమోదించిన సభ. ఈ సభ చట్టాలు చేయడానికి ఏర్పాటు అయింది.
This House is by the people, of the people and for the people.

(అధికారపక్ష సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

గత ఏడున్నర నెలలకు పైగా ప్రజల కోసం శాశ్వత బీసీ కమీషన్ ఏర్పాటు, ఎస్సీ, ఎస్టీ వర్గాలకు రెండు కమీషన్లు, వారికి మూడు కార్పొరేషన్లు, ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీలకు నామినేటెడ్ పదవుల్లో, కాంట్రాక్టుల్లో 50 శాతం రిజర్వేషన్లు ఇవ్వాలని చేసిన చట్టం, వీటిల్లో మరలా మహిళలకు 50 శాతం ప్రాతినిధ్యం కల్పించాలని చేసిన చట్టం, దిశా చట్టం, జుడిషియల్ ప్రివ్యూ కమీషన్ ఏర్పాటు, రివర్స్ టెండరింగ్ కు చట్టబద్ధత కల్పించడం, గ్రామ సచివాలయాల ఏర్పాటు, 75 శాతం లోకల్ వారికి రిజర్వేషన్స్, ఆర్డీసీ విలీనం, విద్యా సంస్థలపై రెండు రెగ్యులేటరీ కమీషన్లు ఏర్పాటు, చివరకు స్కూల్స్ లో ఇంగ్లీష్ మాధ్యమాన్ని పరిచయం చేయడం కూడా ఇదే చట్ట సభలో చేశాం.

భారతదేశ చరిత్రలో కనీవినీ ఎరగని విధంగా ఈ సమాజంలో అత్యంత దిగువున ఉన్న వర్గాల కోసం ప్రజలు మాకు ఇచ్చిన అధికారాన్ని మనసు, గుండె పెట్టి ఉపయోగించాం. అవినీతికి అడ్డుకట్ట వేయడానికి మా అధికారాన్ని ఉపయోగించాం. మేము పాలకులం కాదు, సేవకులుగా ఉంటామని తొలి నుంచి చెబుతునే వచ్చాం.

(అధికారపక్ష సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఆ మాటకు ఇప్పటికీ కట్టుబడి ఉన్నామని గర్వంగా ఈ వేదిక నుంచి తెలియజేస్తున్నాను. నిన్న శాసన పరిషత్ లో జరిగిన పరిణామాలు నా మనసును ఎంతగానో బాధించాయి. ప్రజాస్వామ్యంలో checks and balances ఉండాలి, ఉంటాయి. వాటికి మేము ఏరోజు వ్యతిరేకం కాదు. Checks and balances చట్టాలను బట్టి, నిబంధనలను బట్టి ఉండాలి. అవి చట్టాలను కాపాడడానికి ఉండాలి. చట్టాలను ఉల్లంఘించి అధికారాన్ని arbitrary గా ఉపయోగించుకోడానికే కాదు. అలాంటి అధికారమే arbitrary గా ఉపయోగించుకునే పరిస్థితి ఉంటే ప్రజాస్వామ్యం ఖాసీ అయిపోతుంది.

శాసనపరిషత్ చట్ట సభల్లో భాగం కాబట్టి చట్టబద్ధంగా, న్యాయబద్ధంగా వ్యవహరిస్తుందని నమ్మం. నా నమ్మకంతోపాటు ఐదు కోట్ల రాష్ట్ర ప్రజల నమ్మకాన్ని వమ్ము చేస్తూ నిన్న శాసనపరిషత్‌లో జరిగిన తంతు మనమంతా గమనించాం. బహుశా శాసనపరిషత్ చైర్మన్ తాను నిష్పాక్షికంగా శాసనపరిషత్‌ను నిర్వహించే పరిస్థితులు లేవని, నిన్న చంద్రబాబు నాయుడు గారు శాసనపరిషత్ గ్యాలరీలో కూర్చోని జారీ చేసిన ఆదేశాలు చూస్తే ఎవరికైనా ఇట్టే అర్థం అవుతుంది. శాసనపరిషత్ చైర్మన్ గారు చేసిన ప్రసంగాన్ని రాష్ట్ర ప్రజలంతా తప్పనిసరిగా చూడాలి.

అన్ని ప్రాంతాల అభివృద్ధికి, అధికారాల వికేంద్రీకరణకు మేము ప్రవేశపెట్టిన బిల్లును శాసనపరిషత్ చర్చించి ఆమోదించవచ్చు లేదా తిరస్కరించవచ్చు. వారి అభిప్రాయాలను సూచిస్తూ సవరణలతో శాసనసభకు తిప్పిపంపవచ్చు. చట్టం కూడా ఇదే చెబుతున్నది. కానీ వీటిని లెక్కచేయకుండా విచక్షణాధికారం అంటూ శాసనపరిషత్ చైర్మన్ గారు నిన్న మాట్లాడారు. విచక్షణాధికారం అన్నది ఎప్పుడు ఉత్పన్నమవుతుంది, ఎక్కడైనా ambiguity, grey area ఉంటే విచక్షణాధికారం ఉత్పన్నమవుతుంది. ఇక్కడ ఎటువంటి ambiguity లేదు, రూల్స్ క్లియర్ గా ఉన్నాయి. రూల్స్ ప్రకారం సెలెక్ట్ కమిటీకి పంపే అవకాశమే లేదని చైర్మన్ గారే చెప్పారు. రూల్స్ కు విరుద్ధంగా చైర్మన్ గారు తనకు లేని విచక్షణాధికారాన్ని ఉపయోగించి ఆలస్యం చేయడం కోసం సెలెక్ట్ కమిటీకి పంపాలని పాటించిన నిర్ణయం, తీసుకున్న నిధానం అత్యంత దురదృష్టకరం.

ప్రజలకు న్యాయం జరగకుండా ఉండేందుకు, శాసనపరిషత్‌ను వాడుకోవచ్చునన్న దురాలోచనను మనం ఆమోదిస్తే ప్రజాస్వామ్యానికి విలువ లేకుండా పోతుంది. నిన్న శాసనపరిషత్ చైర్మన్ గారు ఏం మాట్లాడారో మీ అనుమతితో సభలో ఒకసారి డిస్క్స్ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇది 11 నిమిషాల స్పీచ్ ఉంటుంది.

(గౌరవ చైర్మన్ శాసనపరిషత్తులో మాట్లాడిన ప్రసంగపు వీడియోను సభలో ప్రదర్శించారు)

మిస్టర్ చైర్మన్ (MR. CHAIRMAN): సభ్యులకు నమస్కారం. గౌరవ మంత్రివర్యులకు కూడా నమస్కారం. ఇప్పటికే చాలా కాలాతీతం అయింది. ఏవైతే రెండు బిల్స్ మనముందు చర్చకు వచ్చాయో వాటిమీద మాట్లాడేందుకు మీ ముందుకు వచ్చాను. ఈ రోజు ఈ బిల్స్ మీదే స్పెషల్ సెషన్స్ ప్రభుత్వం పెట్టడం జరిగింది.

సా.5.30

బిఎసి అజెండాలో నిర్ణయించుకున్న ప్రకారం అలాగే, నిన్న అనుకోకుండా రూల్ 71 రావడం, దానికున్న ప్రాముఖ్యతను బట్టి దానిపై చర్చించుకోవాలనే నిర్ణయానికి రావడం, ఆ తరువాత ప్రభుత్వ పరంగా బిల్స్ కోసం సెషన్స్ పెట్టడం జరిగింది కాబట్టి, దానికి ప్రాధాన్యతను ఇవ్వమని ప్రభుత్వం కోరడం జరిగింది. అందువల్ల, ఈ మూడు అంశాలపై ఏ రకంగా డిస్కస్ చేయాలి, ఏ రకంగా ముందుకు వెళ్లాలనేదానిపై

నిన్న తర్జనభర్జన జరిగింది. నిన్న కూడా టెన్షన్ గానే జరిగింది. మీ అందరి సహకారంతో, ముఖ్యంగా ప్రభుత్వ పరమైన సహకారంతో, గౌరవ సభ్యుల సహకారంతో గౌరవప్రదమైన నిర్ణయం తీసుకుని ముందుగా రూల్ 71 మీద చర్చించుకున్నాము. ఆ తరువాత బిల్డ్స్ కు కన్సిడరేషన్ లోకి తీసుకోవడం జరిగింది. ఈరోజు బిల్డ్స్ కు కన్సిడరేషన్ లోకి తీసుకునేటప్పుడు, రూల్ 71 మీద మాట్లాడేందుకు ఉపక్రమించినప్పుడు, దీనిమీద అమెండ్మెంట్స్ గురించి గానీ, అదే రకంగా సెలెక్ట్ కమిటీ కోసం పంపించే విషయంలో గానీ, ఒక ప్రత్యేకమైన పరిస్థితుల్లో బిల్డ్స్ ఎప్పుడైనా కన్సిడరేషన్ లోకి తీసుకుంటే అది పూర్తయ్యే వరకు అంటే, అప్రూవ్ అయ్యేవరకు నడుస్తుంటుంది. ఇక్కడ ప్రత్యేకంగా మనం బిల్డ్స్ ని కన్సిడరేషన్ లోకి తీసుకుని తరువాత రూల్ 71లోకి రావడం మూలంగా, బిల్డ్స్ కు సంబంధించి అమెండ్మెంట్స్ గానీ, దానికి సంబంధించి సెలెక్ట్ కమిటీ కోసం గానీ, లెటర్స్ ఇచ్చిన పార్టీ ఏదైతే ఉందో వాటిని ఆలస్యంగా ఇవ్వడం, తరువాత దానిని ఏ రకంగా అడాప్ట్ చేసుకోవాలనేది కూడా తెలిసో, తెలియకో ఆ రూల్స్ లో ఉండే విధానాన్ని కొంత అతిక్రమించడం జరిగింది. ఇక్కడ అమెండ్మెంట్ కోసం గానీ, సెలెక్ట్ కమిటీ కోసం గానీ ప్రతిపాదనలు ఇచ్చామనే ఆలోచనలో ఉండడం, ఇది రికార్డ్ లో రూల్ ప్రకారంగా రాకపోవడం, ఈరోజు రెండు బిల్డ్స్ మీద చర్చ జరిగిన తరువాత ప్రతిపక్షనాయకుడు గారు అమెండ్మెంట్స్ మీద కాకుండా ఏదైతే సెలెక్ట్ కమిటీ కోసం అడిగినప్పుడు ప్రభుత్వ పరంగా ఇది రూల్ ప్రకారంగా లేదు. ఇన్ టైమ్ లో రాలేదు, ఆ రకంగా మోషన్ అడాప్ట్ కాలేదు అని టెక్నికల్ గా ఏది జరగాలో అది జరగలేదనే దానికి అభ్యంతరాలు తెలియజేయడం, అదే రకంగా దీనిని ఏరకంగా చేయాలని ఆలోచన చేయడానికి సాయంత్రం 6.00 గంటల నుండి సుమారు రెండున్నర గంటలు పార్టీల వారీగా మాట్లాడాను. ఫ్లోర్ లీడర్స్ తో కూడా మాట్లాడారు. మాట్లాడిన తర్వాత ఫ్లోర్ లీడర్స్ ని ఏదైతే రూల్ ఉన్నదో, ఆ రూల్ ప్రకారంగా ఎలా ఉన్నదో దానిని చూసి ప్రాసీడ్ అవ్వాలని, ప్రధాన ప్రతిపక్షం మావల్ల పారపాటు జరగలేదు, మేమైతే ఇచ్చాము, అది మోషన్ మూవ్ అయిందో, లేదో ఆ టెక్నికల్ పారపాటు మాది కాదని, దీనిని పరిశీలించి సెలెక్ట్ కమిటీకి తీసుకోవాలని అడగడం, దీని మీద మాట్లాడిన తర్వాత దీనిమీద ఎక్కడా కూడా ఒక ఆమోదయోగ్యమైన పరిస్థితి రాలేదు. సాధారణంగా, విధానపరంగా ఏదైనా బిల్లు వచ్చినప్పుడు అమెండ్మెంట్స్ కు బిల్లు ప్రవేశపెట్టిన 12 గంటల లోపల ఇవ్వడం, అదేరకంగా సెలెక్ట్ కమిటీకి పంపించాలని ఆలోచన ఉన్నప్పుడు కన్సిడరేషన్ లోకి తీసుకున్న తరువాత దానిని మూవ్ చేయడం ఉంటుందనే విషయంపై కొంత ల్యాప్స్ అయ్యింది. ఈ ల్యాప్స్ ని అధిగమించాలని ప్రతిపక్ష పార్టీలు, అలాకాకుండా ప్రభుత్వపరంగా ఏవైతే బిల్లులు వచ్చాయో, ప్రభుత్వ బిల్లులకు మీరు ప్రాధాన్యత ఇచ్చి రూల్ ప్రకారంగా రాని ప్రతిపాదనను మీరు పరిగణనలోనికి తీసుకోవడం కరెక్టు కాదని ప్రభుత్వపరంగా, అదేరకంగా పీడీఎఫ్ నాయకులు, అదేరకంగా బీజేపీ నాయకులు చెప్పడం, ఈ పరిస్థితులలో నాకు ఒక సంక్లిష్టమైన పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఒకవైపు మెజారిటీ సభ్యులున్న తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రతిపక్ష సభ్యులు ఒకవైపు, మరోవైపు అధికారపక్షం, వామపక్షాలు, రూల్ పరంగా లేదనే అంశం సుస్పష్టంగా ఈరోజు కనపడుతోంది. దానిని ఏరకంగా అధిగమించాలనే ఆలోచన కూడా చేశారు. ఆ ఆలోచన ఎంతవరకు సబబుగా ఉంటుందనేది ఆలోచన

చేయాల్సిన అవసరముంది. కాబట్టి ఇటువంటి పరిస్థితులలో రూల్స్ను దృష్టిలో పెట్టుకోవాల్సిన అవసరముంది. రూల్స్ అమలు చేయడంలో ఎవరివల్ల పొరపాటు జరిగిందనేది ఒక అంశమైతే దీనిని ఏరకంగా అధిగమించాలి, కాంపెన్సేట్ చేయాలనేది ఒక ఆలోచన, రెండవ ఆలోచన ప్రభుత్వపరంగా ఉన్న బిల్లును ఆమోదించాలనే ఈ రెండు ఆప్షన్స్ ఈరోజు నా ముందు ఉన్నాయి. కాబట్టి ఈ రెండు ఆలోచనలలో ఏ ఆలోచనకు మొగ్గు చూపాలి, ఏ ఆలోచనకు నేను ఈరోజు రూలింగ్ ఇవ్వాలనేది ఆలోచించుకోవడం నాకు కొంత సందిగ్ధంగా ఉంది.

అయినప్పటికీ, ఇప్పటికే చాలా కాలాతీతమైంది. ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో ఇంకా దీనికోసం ఆలోచన చేయడం, కాలయాపన చేయడం సరైనది కాదని నా ఉద్దేశం. అందుకనే ఏదైతే రూల్స్కు అనుగుణంగా లేకపోవడం వల్ల సెలెక్ట్ కమిటీకి పంపించే పరిస్థితి లేనందున నేను చైర్మన్గా రూల్-154 ప్రకారం నాకున్న విచక్షణాధికారాలను వినియోగించాలనేది ఒక ప్రతిపాదన. దీనికోసం రూల్ పాజిషన్ను సరిచేసే పరిస్థితి ఉంటుందా, లేదా అనేది కూడా ఆలోచన. ఏది ఏమైనప్పటికీ నాకున్న రూల్-154 విచక్షణాధికారాలకు లోబడి ఈ బిల్లును సెలెక్ట్ కమిటీకి పంపించడం జరుగుతుంది”

(వీడియో ప్రదర్శన ముగిసింది)

(షేం, షేం అని అధికారపార్టీ సభ్యులు అన్నారు)

సా.5.40

శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్రెడ్డి (SRI Y.S.JAGANMOHAN REDDY): అధ్యక్షా, శాసనపరిషత్తు చైర్మన్ గారు ఏమన్నారో అందరూ చూశారు. చైర్మన్ విధానపరంగా బిల్లు మూవ్ చేసిన వన్నెండు గంటలలోపే దానికి సంబంధించిన సవరణలు కూడా ఇవ్వాలి అని అన్నారు. సెలెక్ట్ కమిటీకి పంపించాలి అన్న ఆలోచన ఉన్నప్పుడు బిల్లు ప్రవేశపెడుతున్నప్పుడే మూవ్ చేయాలి. ఆ టైమ్ లాప్స్ అయ్యిందని కూడా అన్నారు. ప్రభుత్వ పరంగా వచ్చిన బిల్లులకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చి రూల్ పరంగా ప్రైవేట్ ప్రతిపాదనలను పరిగణనలోకి తీసుకోవడానికి వీలు లేదని మంత్రులు వాదించిన విషయం కూడా నిజమే. ప్రభుత్వ వాదనతో ఇటు బీజేపీ వక్షం, అటు పీడీఎఫ్, లెఫ్ట్ పార్టీలు కూడా ఏకీభవించాయని కూడా ఆయన చెప్పారు. అలాగే సెలెక్ట్ కమిటీ వెయ్యాలన్న తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రతిపాదన రూల్ పరంగా లేని విషయం సుస్పష్టంగా కనిపిస్తోంది అని కూడా కౌన్సిల్ చైర్మన్ పేర్కొన్నారు. అయినా దానిని ఏ రకంగా అతిక్రమించాలన్న ఆలోచన కూడా చేశామని ఆయన చెప్పారు. ఇక చివరికి ఏమి చెప్పారంటే రూల్స్కి అనుగుణంగా సెలెక్ట్ కమిటీకి పంపే పరిస్థితి లేనందున చైర్మన్గా ‘రూల్-154 ప్రకారం నాకున్న విచక్షణా అధికారాలకు లోబడి ఈ బిల్లును సెలెక్ట్ కమిటీకి పంపాలి అని నేను నిర్ణయం తీసుకున్నానని’ అన్నారు. అంటే చట్టాన్ని ఉల్లంఘించేందుకు తన విచక్షణాధికారాన్ని తానే వాడానని చెబుతున్నారు.

అంటే discretion is used to violate the law not to strengthen the law. ఇది డెమోక్రసీలో కరెక్ట్ అని అందరం ఆలోచన చేయాలి. You are using the discretion to violate the law, not to strengthen the law. టీడీపీ అధ్యక్షుడు శాసనసభలో ప్రతిపక్షనాయకుడు అయిన చంద్రబాబుగారు తనకు సంబంధం లేని కౌన్సిల్ సభ గ్యాలరీలో కూర్చుని ఎవరికి ఎలాంటి ఆదేశాలు ఇవ్వడానికి, ఎలాంటి సంకేతాలు ఇవ్వడానికి కూర్చున్నాడో మనందరం కూడా చూశాం. అంటే చట్టసభ చట్టం ప్రకారంగా నడుస్తోందా? లేక చట్టం పార్టీ ఇష్టాఇష్టాల ప్రకారం, ఒక వ్యక్తి ఇష్టాఇష్టాల ప్రకారం నడుస్తోందా అన్నది మనందరికీ కూడా కనిపించిన విధంగా నిన్న జరిగిన తీరు. కౌన్సిల్ ప్రజలు ఎన్నుకొన్న ప్రభుత్వ ఇష్టాల ప్రకారం నడుస్తోందా? లేక ఓడిన నాయకుని ప్రయోజనాలు, ఆయన ఇష్టాఇష్టాల ప్రకారం నడుస్తోందా అన్నది మనందరికీ కూడా కనిపిస్తోంది. కౌన్సిల్ సలహాలు, సూచనలు చేసే పెద్దల సభగా ఉండాలి కానీ బిల్లులను చట్టం కాకుండా నిరోధించే సభగా ఈరోజు మారిన పరిస్థితులను మనమంతా గమనిస్తున్నాం. అన్నీ తెలిసి కూడా తప్పును ఒప్పుకుని కూడా నా విచక్షణాధికారాన్ని ఉపయోగించి అదే తప్పును ఉద్దేశపూర్వకంగా చేస్తున్నానంటున్న ఈ కౌన్సిల్ ను చూస్తే *** చేయడం తప్పు, నేరం అయినా నేను హత్య చేస్తానని అంటుంటే ఇది ప్రజాస్వామ్యాన్ని *** చేయడం కాదా అని అడుగుతున్నాను.

(అధికారపక్షసభ్యులందరూ బల్లలు చరుస్తూ వారి హర్షాన్ని వ్యక్తం చేశారు)

అధ్యక్షా, ఇక ఆ తప్పును చేయనివ్వకుండా మనం ఆపాలా, వద్దా అన్నది కూడా ఆలోచన చేయాలని గట్టిగా అడుగుతున్నాను.

(అధికారపార్టీ సభ్యులందరూ ఆపాలి-ఆపాలి అని అనసాగారు)

అప్పట్లో రాజ్యాంగం కోసం ఏర్పాటు చేసిన Constituent Assembly రాష్ట్రాలలో రెండవ సభ అంటే కౌన్సిల్ ఉండాలా, వద్దా అనే చర్చలో పది మంది సభ్యులు పాల్గొంటే అందులో మెజారిటీ సభ్యులు ఆ సభకు ఎలాంటి ప్రాముఖ్యత ఉండదని, అనవసరమని, డబ్బు ఖర్చు తప్ప మరొక ప్రయోజనం ఉండదని అభిప్రాయపడ్డారు. 28 రాష్ట్రాలలో కేవలం ఆరు రాష్ట్రాలలో మాత్రమే ఉన్న ఈ కౌన్సిల్, విడిపోయిన మన ఈ పేద రాష్ట్రానికి అవసరమా అని మనందరం కూడా ఆలోచన చేయవలసిన అవసరం ఉంది.

(అధికారపార్టీ సభ్యులందరూ లేదు-లేదు అని అనసాగారు)

అధ్యక్షా, మేధావులు శాసనసభకు ఎన్నిక అయ్యే అవకాశం ఉండదన్న ఉద్దేశంతో ఈ సభను పెట్టారు. ఎంతోమంది పిహెచ్ డీలు చేసిన సభ్యులు మన శాసనసభలోనే ఉన్నారు. ఎంతోమంది సివిల్

సర్వీసెస్ అధికారులు మన అసెంబ్లీలోనే ఉన్నారు. మెడికల్ డాక్టర్స్, లాయర్స్, ఇంజనీర్లు, పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్లు, టీచర్స్, యాక్టర్లు, రైతులు, చివరికి విదేశాల నుంచి తిరిగి వచ్చినవాళ్లు కూడా మనదగ్గర ఉన్నారు. యూనివర్సిటీ ప్రొఫెసర్లు కూడా ఇదే సభలో ఉన్నారు. అన్నిటికీమించి రైతులు ఉన్నారు. ఇదే సభలో జర్నలిస్టులు కూడా ఉన్నారు. ఎన్నికైన ఇంతమంది విజ్ఞులు, సభ్యులుగా ఈ సభలో ఉన్నప్పుడు కౌన్సిల్ అవసరం ఏమిటి అనేది మనందరం కూడా సీరియస్ గా ఆలోచన చేయాలి.

కౌన్సిల్ కోసం సంవత్సరానికి రూ.60కోట్లు ఖర్చు చేస్తున్నాం. అంటే 60రోజులు జరుగుతుందనుకుంటే రోజుకు కోటి రూపాయలు ఖర్చు చేస్తున్నాం. రోజుకు కోటి రూపాయలు అంటే సంవత్సరానికి రూ.60కోట్లు. ఇంత డబ్బు ఖర్చు చేయడం అవసరమా? అసలే పేదరికంలో ఉన్న రాష్ట్రం. దేశంలో 28 రాష్ట్రాలు ఉంటే కేవలం ఆరు రాష్ట్రాలలో మాత్రమే కౌన్సిల్స్ ఉన్నాయి. 22 రాష్ట్రాలలో అసలు కౌన్సిల్స్ లేవు. ఇటువంటి సభ ఉండాలా లేదా అనేది కూడా ఆలోచన చేయాలి. ప్రజలకు మంచి చేయడం కోసం తమ బుర్రలను, ఆలోచనలను పెట్టకుండా, మంచిని జరగనివ్వకుండా ఎలా ఆపాలి, ప్రజలకు జరగాల్సిన మంచిని ఎలా డిలే చేయాలి, అని రూల్స్ ను సైతం violate చేసి, ఎలా ప్రజలకు హాని చేయాలి అని ఆలోచిస్తున్న ఇలాంటి కౌన్సిల్ ని కొనసాగించాలా అనేది మనమంతా సీరియస్ గా ఆలోచన చేయాల్సిన అవసరం ఉంది.

సా.5.50

ప్రజాభిప్రాయానికి, చట్టసభల నిబంధనలకు వ్యతిరేకంగా, ప్రజలు ఎన్నుకున్న శాసనసభకు వ్యతిరేకంగా చట్టంతో, నియమాలతో సంబంధం లేకుండా పనిచేస్తున్న శాసనపరిషత్తు ఇక కొనసాగించడం అవసరమా అని మనమంతా గట్టిగా ఆలోచించాల్సిన అవసరముంది. ఇక్కడ ఇంకొక విషయం కూడా చెప్పాలి. ఆయన తప్పు చేస్తున్నానని తెలుసు, తెలిసినా కూడా తప్పు చేస్తున్నానని అక్కడ శాసనపరిషత్తులో చైర్మన్ గారు అనడం నాకు ఆశ్చర్యం కలిగించింది. అన్యాయం జరిగిందని పరిస్థితి అర్థమవుతున్నా కూడా చంద్రబాబు నాయుడుగారు తన కార్యకర్తలను అక్కడకు పిలిపించుకొని సన్మానం చేయించుకోవడం ఆ కార్యకర్తలు పూలదండలు వేసినట్లుగా వారి టీవీలలో, ఎల్లో మీడియాలో దానిని ఊదరగొడుతూ వేయడం చూస్తే నాకు ఆశ్చర్యం అనిపించింది. ఇక్కడ ఒక విషయం కూడా చెప్పాలి. అసలు రాజ్యాంగంలో కేపిటల్ అనే పదమే లేదు. రాజ్యాంగంలో వెతికితే there is no word by name capital. రాజ్యాంగంలో కేపిటల్ అనే పదమే లేదు. సీట్ ఆఫ్ గవర్నెన్స్ లో అడ్మినిస్ట్రేషన్ కోసం వికేంద్రీకరణ ప్రభుత్వానికి ప్రజలిచ్చిన అధికారం స్వేచ్ఛకు ఉంటుంది. తమిళనాడు రాజకీయాలలో జయలలితగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న రోజుల్లో తమిళనాడులో వరదలు వచ్చినప్పుడు ఊటీ నుంచి ప్రభుత్వాన్ని నడిపేవారు. హుదుద్ వచ్చినప్పుడు చంద్రబాబు నాయుడుగారు కొద్దిరోజులు విశాఖపట్నంలో ఉన్నారు. అప్పుడు గవర్నెన్స్ విశాఖపట్నం నుంచి జరిగింది. రేపు పొద్దున ఏదైనా విషయం సంభవిస్తే ముఖ్యమంత్రి అక్కడకు తరలివెళ్లి అక్కడ ఇరవై రోజులు ఉండాల్సి వస్తుంది. ముఖ్యమంత్రి

ఎక్కడ ఉంటే అక్కడనుంచి గవర్నెన్స్ జరుగుతుంది. సీట్ ఆఫ్ గవర్నెన్స్లో అడ్మినిస్ట్రేషన్ను డిసెంట్రలైజేషన్ చేసి స్వేచ్ఛ ఆ ప్రభుత్వానికి ప్రజలిచ్చిన అధికారం. ముఖ్యమంత్రి రాష్ట్రంలో ఎక్కడ కూర్చోని అయినా ముఖ్యమంత్రి పరిపాలన చేయవచ్చు. Chief Minister is Head of Governance. Chief Minister is assisted by Council of Ministers and by the Secretaries which in turn is Secretariat. అలా చేయడానికి ఏ చట్టమూ అవసరం లేదు, ఏ బిల్లు అవసరం లేదు. ఒక తీర్మానం చేసి ఎక్కడినుంచైనా పరిపాలన చేయవచ్చు. ఇది వాస్తవం. There is no word in the Constitution as Capital. ఆర్టికల్ 174 ప్రకారం రాష్ట్రంలో ఎక్కడైనా అసెంబ్లీ పెట్టవచ్చు, ఎక్కడైనా కూర్చుని పరిపాలన చేయవచ్చు. This is law, this is Constitution. ప్రజలు శాసనసభ్యులను ఎన్నుకొని ఆ శాసనసభ్యులు ఎన్నుకున్న ప్రభుత్వం ప్రజలు ఓట్లు వేసి ఎన్నుకున్న ప్రభుత్వం ఇది. ఆవిధంగా శాసనసభ్యులు చట్టసభల్లో కూర్చుని తీర్మానం చేస్తే that is governance. అలాంటప్పుడు ఎందుకు ఇంత డ్రామాలు చేస్తున్నారో, ఎందుకు నైతిక విలువలు మరచిపోయి ఎందుకు ఇలా చేస్తున్నారన్నది నిజంగా వారంతట వారు ప్రశ్నించుకోవలసిన అవసరముంది. ఎందుకు ఈ విషయాలన్నీ చెప్పాల్సి వస్తున్నదంటే అసలు కౌన్సిల్ను రాష్ట్రప్రభుత్వం సూచనలు, సలహాలు ఇవ్వడం కోసం ఏర్పాటుచేసుకున్నది. దేశంలో 28 రాష్ట్రాలుంటే కేవలం ఆరు రాష్ట్రాలలోనే శాసనపరిషత్తులు ఉన్నాయంటే దాని అర్థం ఏమిటంటే it is not mandatory. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి కన్వీనియన్స్ కోసం ఆ సభలో మేధావులను కూర్చోబెట్టి వారి సూచనలు, సలహాలు తీసుకొనేందుకు మనంతట మనం ఏర్పాటు చేసుకున్న వ్యవస్థ ఇది. అటువంటి వ్యవస్థ సూచనలు, సలహాలు ఇవ్వాలింది వక్కనపెట్టి ప్రజలకు మేలు జరిగే బిల్లులు ఎలా డిలే చేయాలి, ఎలా జరగనివ్వకూడదనే ఆలోచన చేస్తుంటే అలాంటప్పుడు ఇటువంటి మండలి ఉండడం వలన ప్రజలకు మేలు జరుగుతుందా, లేదా అని మనమంతా సీరియస్గా ఆలోచించాలి. ఆంగ్ల మాధ్యమం బిల్లును అడ్డుకోవడం చూశాం. అలా అడ్డుకున్నవారు తమ పిల్లలను తెలుగు మాధ్యమం పాఠశాలలకు పంపించడంలేదు, ఆంగ్ల మాధ్యమం పాఠశాలలకు మాత్రమే పంపిస్తున్నారు. కానీ పేదవారి పిల్లలు మాత్రం తెలుగు మాధ్యమంలోనే చదవాలంటుంది. వారు మాత్రం ఆంగ్ల మాధ్యమం ఉండకూడదంటుంది. ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఆంగ్ల మాధ్యమం ప్రవేశపెడితే పేదల పిల్లలకు మంచి జరుగుతుంది, మన పిల్లలు ప్రపంచంలో పోటీపడే పరిస్థితి వస్తుందని అందరికీ తెలిసినా కూడా అటువంటి బిల్లులను అడ్డుకోవడం, డిలే చేయడం, జరగకుండా ఉండాలని ఆరాటపడుతున్నారు.

ఎన్నీ, ఎస్టీలకు ప్రత్యేక కమీషన్ల ఏర్పాటు బిల్లును కూడా అడ్డుకోవడంవల్ల ఏమి జరుగుతుంది? వారికి ప్రత్యేకంగా రెండు కమీషన్లు ఏర్పడితే మోర్ ఫోకస్ తో వారికి మేలు చేసే దిశగా అడుగులు పడుతున్నాయి. అటువంటి వాటిని కూడా అడ్డుకోవడం, డిలే చేయడం, చట్టాలు కాకుండా ఏవిధంగా అడ్డుకోవాలంటే ఆవిధంగా అడ్డుకోవడం, మంచి చేయడానికి ప్రభుత్వం అడుగులు ముందుకు వేస్తే మంచి జరగకుండా ఎలా చేయాలా అని ఈ పెద్దల సభలో పెద్దలు బుర్రలు పెట్టి ఆలోచన చేసి ప్రజలకు మంచి జరగకూడదని ఆలోచన చేసి పరిస్థితుల్లో ఈ శాసనపరిషత్తు నడుస్తుంటే ఇక పాలనలో అర్థం ఏముంటుంది? చంద్రబాబు నాయుడుగారి తెలుగుదేశం పార్టీ ఈ సభలో ఆంగ్ల మాధ్యమానికి

మద్దతిచ్చారు, కానీ మండలిలో ఈ బిల్లును వ్యతిరేకిస్తున్నారు. మండలిలో బిల్లు పాస్ కాకుండా అడ్డుకుంటారు. డిలే చేస్తారు, చట్టం కాకుండా చేయాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

కేవలం రాజకీయ దురుద్దేశంతో ఇలా వ్యవహరిస్తున్న పరిస్థితుల్లో సంవత్సరానికి రూ.60కోట్ల చొప్పున అయిదు సంవత్సరాలకు రూ.300కోట్లు ప్రజాధనం ఖర్చు చేసినా రాజకీయ అజెండాతో నడుస్తున్న ప్రజలకు మేలుచేసే విధంగా లేని ఇటువంటి సభ ప్రభుత్వానికి సూచనలు, సలహాలు ఇవ్వాలింది పోయి ప్రజలకు మేలు జరగకుండా ఎలా ఆలస్యం చేయాలా అని చూస్తున్న ఇలాంటి సభను కొనసాగించాలా, లేదా అనే అంశంమీద మనమందరం నిజంగా ఆలోచించాలి. ఈరోజు గురువారం కాబట్టి సోమవారం సభ నిర్వహించడానికి మీరు అంగీకరిస్తే సభలో సుదీర్ఘంగా చర్చించిన తరువాత ఒక నిర్ణయం తీసుకుందాం. ఇటువంటి మండలిని కొనసాగిద్దామా, లేదా అనే నిర్ణయం కూడా తీసుకుందాం. ఈ సిస్టమ్ను క్లీన్ చేసే విషయంలో ఒక అడుగు ముందుకు వేయమని సవినయంగా అభ్యర్థిస్తూ మిమ్మల్ని, శాసనసభ్యులందరినీ కోరుతున్నాను.

సా.6.00

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): మీరు ముఖ్యమంత్రిగా రాష్ట్రంలో ఎక్కడైనా ఉండి, కౌన్సిల్ ఆఫ్ మినిస్టర్స్ అసిస్టెన్స్ ఇస్తే అడ్మినిస్ట్రేషన్ చేయవచ్చు అన్నారు. కానీ రామారావు గారు కౌన్సిల్ ఆఫ్ మినిస్టర్స్ని మొత్తం sack చేసి అమెరికా వెళ్లారు. అంటే మీకు విషయం ఏమి చెబుతున్నానంటే తమరు మొత్తం వివరణ ఇచ్చారు. తరువాత ఏమి చేయాలన్నది సోమవారం నాడు సభలో సుదీర్ఘంగా చర్చించి సభ ఏ నిర్ణయం తీసుకుంటే దానికి కట్టుబడదాం. Now, the House is adjourned to meet again at 11.00 am on Monday, the 27th January, 2020.

(The House then adjourned at 6.00 pm, to meet again at 11.00am on Monday, the 27th January, 2020.)

**“Published under Rule 347 of the Rules Procedure and
Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative
Assembly and printed at the AP Legislative Assembly
Press, Velagapudi, Amaravati.”**